

ప్రతిభా

కూలిన గోదలు (ప్రారంభం)

AR

8-5-64
30.వ.పె

తప్పక చూడండి

బి.పి.యస్. హా

మేధావతి

నర్తాప-దర్శకుడు

బి.పి.సుబ్బారావు

పరిగోతం యస్.రాజేశ్వరరావు

కథామూలం - సదాశివబ్రహ్మం

లోధ

కేసరి కుటీరం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
రాయపేట, మద్రాసు-14

విశాఖపాము జవరల్ స్టోర్సు (ప్రైవేట్ లిమిటెడ్)
విశాఖపాము, విజయవాడ, మద్రాసు, బరహంపేట, సింగపూర్

తగ్గించు ధరలు

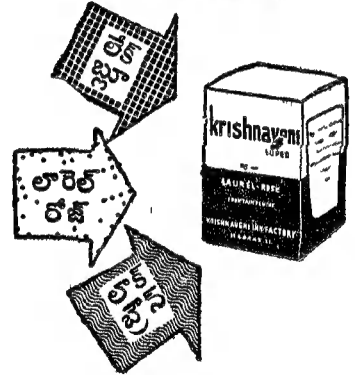
ఆకర్షణీయమైన రంగులతో
మిక్కిలి ఆందమైన నవీన
డిజైనులతో చేతన చీరలు
ఒక్కొక్కటి ధర రు. 7/50.
2 చీరలు రు. 14 3 చీరలు
రు. 20, డిలక్స్ రకం ఒక చీర
రు. 11. 2 చీరలు రు. 21
3 చీరలు రు. 30 స్పెషల్
రకం చీరలు 1 కి రు. 15.
2 చీరలు రు. 28/- 3
చీరలు రు. 39/- అన్నిటికీ హిస్టోరిక్ ప్రాకింగు

ఉచితం. 2 చీరలు కొనుగోరికి ఒక జత ఇయర్
టాప్స్, 3 చీరలు కొనుగోరికి ఒక బ్లౌస్, ఒక
జత ఇయర్ టాప్స్, ఉచితముగా పంపబడును.
కొద్ది స్టాక్ గలదు. మీ ఆర్డరును వెంటనే
పంపండి మీ ఆర్డరు ఇంగ్లీషులో వాయండి.
THE ROYAL STORES (APM2)
Post Box No. 1774. Delhi 6.

మీ వాతకు ప్రత్యేకత నిమిత్తము కృష్ణ వేణి

"నూపర్-ట్రయో"

పోర్ పెర్లంగ్ వంటిది
నేషనల్ ప్రొడక్ట్స్ సిండికేట్
292, డి. హి. రోడ్, మద్రాసు-21
ఫోన్: 51569

ప్యారెగాన్

**బట్టలు అనేక రకాలలో
ఇప్పటికీ సర్వోత్తమం ఎందుచేత?**

- * శ్రేష్టతలో అనూనం-ఇక్కడ గాని లేక విదేశములందుగాని
- * లక్షలాది గజములు ఎగుమతి చేయబడినవి మరియు చేయబడును
- * అనేక ఉత్తమం తరువాత వహితం కొత్త వాటివలననే వుంటాయి.
- * మన్నితైనవి మరియు ఉప్పు తక్కువ
- * ఇంట్లో నులుపుగా ఉత్తమోపయోగం.

"పెరిల్స్" మాత్రంగులు, వర్షింగులు
రెయిన్, నైలాన్ చీరలు, మరియు వర్షింగులు.

ప్యారెగాన్ టెక్స్టైల్ మిల్స్,
బొంబాయి-13.
PTM, 1045 TEL-EVEREST

ఉత్తరాలు

బీ టీ ల్స్

మీరు గత సంచికలో పరిచయం చేసిన 'బీ టీ ల్స్'— పాటల సందర్భంలో— ఈ క్రింది వివరాలు కూడా జతచేస్తే బావుంటుందేమో!

'బీ టీ ల్స్' పేరుతో పాల్ మెకార్టీ, జాన్ లెన్, జార్జ్ హేరీసన్, 'రింగ్ స్టార్' అనే నలుగురు 'లెవర్ ఫోన్' అబ్బాయిలూ ప్రపంచంలోని ఇంపియం అన్ని పెద్ద దేశాల 'హిట్ పెరేడ్'లోనూ ప్రథమ స్థానం సంపాదిస్తున్నారు తమ పాటలతో అమెరికా, బ్రిటన్ హిట్ పెరేడ్ లో వీళ్ళ గ్రూప్ పాటలే బాప్ బ్యూస్! 'ఓ మై లవ్' అనే పాట బెల్జియం హిట్ పెరేడ్ లో బెస్ట్

'She loves you' (45—R 5055)

(సాన్) హిట్ పెరేడ్ లో బాప్ బ్యూస్

'లోవెస్, బీటెన్'— ఆస్ట్రేలియా హిట్ పెరేడ్ లో

ప్రతి వారంపాటు విజయ దుండుబి మోగించి, మొన్నటి (11—4—64) హిట్ పెరేడ్ లో 'బాప్ బ్యూస్ ఆఫ్ ద వర్ల్డ్' స్థానం పొందింది

'I saw her standing there' అనేది—

అదే ప్రాగ్రంథో పెకండ్ బెస్ట్ బ్యూస్

'I wanna hold Your hand' (45—R 5084) అనే పాట అదే ప్రాగ్రంథో ఏడవ స్థానం సంపాదించుకొన్నది

సరికొత్త పాటల్లో — ఆయా వారాల్లో 'ది బెస్ట్'గా పరిగణించబడే '8' బ్యూస్ వారానికొసారి 'ఆస్ట్రేలియా హిట్ పెరేడ్'లో వివరప్రయోగం

దీనితో, మొదటి రెండు స్థానాలలో కలిసి, మొత్తం '3' స్థానాలలో 'బీ టీ ల్స్' పాటలే

స్క్రీన్, టి వి రేడియో ప్రాగ్రంథం పీఠం సంతోషంగా వ్రాసుకొన్న కోకొల్లలు పాటల్లో

"Bad to me", "There's a place", "I call your name", "I'll get you"

వగైరాల కొన్ని

"G E P 8880" వెంబరుతో వెలువడ్డ E P 8880 (The Beatles Hits) "from me to you", "Love me do", "Please Please Me", "Thank you girl"

అనే నాలుగు పాటలూ బ్రహ్మాండంగా హిట్టయినవే!

ఇందరిచేత కొద్దికాలంలోనే అమితంగా అభిమానించ బడుతున్న 'బీ టీ ల్స్' పాటలు అన్ని దేశాల సంగీత ప్రేమిల వాళ్ళలోనూ నలిగిపోతుంది

బీ టీ ల్స్ పేరు అందుచేత ఆ పాటలకు తెలియకాని మనమూ ప్రయత్నం చేయాలి

అందే (రాజమండ్రి)

క థ

మీరు ప్రతివారం ప్రచురిస్తున్న ఉత్తరాలలో వారానికి ఒక ఉత్తరానికైన జవాబు ఇవ్వరు ఎందుచేత? కనీసం దేనికైన సమాధానం ఇస్తారా?

"మరుపురాని ఉగాది" కథలో చివరన "అందుకని" అని అవుజేసారు. మా సందేహము తీర్చగోరుము.

పెళ్ళిళ్ళ రామచంద్రవర్మ, దాట్ల రామలింగరాజు (భీమవరం)

వ్యాసాలు

శ్రీ ఎస్ వి రామారావుగారి 'మహానగరం లండన్' వ్యాసం చాల బాగుంది.

వై వి సూర్యవారాయణపాత్ (పాలకొండ)

* * *

ఈనెల 17—4—64 సంచికలో ప్రచురించిన శ్రీ ఎస్ వి రామారావుగారిని గురించి "మనలో మాట" 1960 మంచి లండన్ లో ఉంటున్నారు అని వ్రాసినారు సరికాదు ఆయన 1962 సెప్టెంబరు 18 తేదీన లండను వెళ్ళినారు

బి అర్జునరావు (గుడివాడ)

* పొరపాటుకి చింతిస్తున్నాము.

* * *

10—4—64 సంచికలో ప్రచురించిన రామేశ్వరం చాలా బాగున్నది దీనితో దేవబట్టుము (లేక నవ పాషాణము) గురించి రచయితగారు వ్రాయటం మరచిపోయినారు ఈ నవ పాషాణమును దర్శించినదే రామేశ్వర యాత్ర పూర్తి కాదని చెప్పడం ఇది రామనాథపురంనుండి 9 మైళ్ళ దూరంలో ఉంది రామనాథపురంనుండి బస్సు వసతి కలదు.

ఇప్పటి నవ గ్రహములు అధికాలమున శ్రీరాముల వారు లంకనుండి వచ్చిన పీడన సముద్రములో ప్రతిష్ఠ చేయించిన నీటికి పూజ చేయించిన ఏడవ పీడలు అన్న పోపునని అందురు

ఇ వత్సవతి (శ్రీరంగం)

సి ని మా

ఈవారం (10—4—64) పత్రిక, సినిమా వార్తలలో 'లెలుగు చిత్రాలకు ప్రభుత్వ బహుమతులు' అన్న శీర్షిక క్రింద సి ధర్మారావుగారు 'సాత్ పాథ్ కె బంధా' చిత్రానికి ప్రాంతీయ చిత్రంగా రజిత పతకంను, ప్రశంసా పత్రాన్ని అందుకుంది అని వ్రాశారు కాని అది పొరపాటు అని వ్రాయడానికి చింతిస్తున్నాను బెంగాలీ భాషలో 'ఉత్తర్ ఫల్గుణి' అన్న చిత్రానికి రజిత పతకం లభించింది అంతేకాని 'సాత్ పాథ్ కె బంధా'కి రాలేదు ఆ చిత్రానికి ప్రశంసా పత్రం మాత్రమే లభించింది

కుమారి పద్మ (న్యూఢిల్లీ)

కా ర్నూన్

మీ (17—4—64) వార్తాపత్రికలో "కాఫీ హోటల్ లులో "స్వర్ణారాయణ" చేయు ఆలస్యాన్ని హాస్య పూర్వకంగా తెల్పుతూ ఒక "కార్నూన్" ప్రచురించారు సర్వారాయుడు టి తెప్పటప్పటికి "ఆర్డరిచ్చిన" మహాకయనికి గడ్డము పెరిగి పోయినట్లు చిత్రించారు బాగానే యున్నది కాని ఒక సందేహము—అదే "టైము"కు సర్వారాయునికి "గడ్డము—జుత్తు" ఏం పెరగలేదు? ఇది కార్నూనిస్తు లోకము కాదా???

ఎన్ సూర్యారావు (గుంటూరు)

జన్మదిన ఫలం

మా వార్తాపత్రికలో వార్తలలో బాటు జన్మదిన ఫలితము గూడ వేస్తూ యున్నారు కాని అది ఏ రాశి వారికి ఏ విధముగా అన్వయించుకోవలెనో తెలియుట లేదు పత్రికా ముఖముగా తెలుస కోరుతున్నాను నా (మీ) అభిమాన ఆంధ్ర పత్రికలో వెలువడుతున్న నీరీయల్స్ ఎంతో హృదయంగమంగా మున్నవి నీరీయల్స్ రచయితలకు, మీకా నా కృతజ్ఞతలు ఉన్నం కోనారెడ్డి (తెగవర్లు)★

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

27-3-64 సంచికలో 'కథాకానికథలు'

వ్రాసిన ఓ. దాశరథీశర్మ (లక్నో), జి. యన్. కె పండ్ల, (కాశీబుగ్గ), సి. వెంకటేశ్వరరావు (కాకినాడ) గారలను పూర్తి చిరునామాలను తెలియచేయ గోరుతున్నాము.

—సం॥

జననం 1933
మృతి 1962
స్వర్గీయ ప్రియ సోదరి
వి రి యా ల

మీనాక్షి దేవి

జీవితాంతము స్వార్థరహిత సుహృద్భావంతోను, అవిర్య పరియమైన యందు ప్రీతితోను, ఆత్మీయులందరిమన

స్మృతి మారగని 28 వత్సరముల ఎరుక పొందుము ననే అందరిని దుఃఖాంబుధితముంచి 28-4-62 న పృథ్వీగముచే స్వర్గ రామంచేస పుణ్యమూర్తి సర్వేశ్వరుడు ఆమె ఆత్మకృత్యతశాంతి ప్రసాదించుగాత.

డాక్టర్ వృత్తి చేయండి

చివామకాలంలో ఇంటిలో పోస్ట్ లో బ్యూటీషియన్ హోమియోపతి నదివి, గుర్తుమెంటు రిపెయిర్స్, కాలేజియర్ డిప్లొమా పొందండి.

ప్రాస్పెక్టస్ ఉచితం వెంటనే వ్రాయండి

Indian Homoeopathic College, (APW), JULLUNDUR CITY

పాదాలలో ఆనెలు

పాదాలలో ఆనెలు, కండల పెరిగి, నేళ్ళ పాతుకుపోయి పాదము నేలపై బెట్ట లేక రాళ్ళ తగిలిన త్రుళ్ళివడు వారు పైపూతగా వాడిన వేళ్ళలోనూ మాయంచేయ గల నంజీవి. వెల పోస్ట్ బర్లులతో రూ. 4-2 రి.పె. కొక్కిరికము చిత్రములుగలది రూ. 1-50 దాంపత్య రహస్యములు ... రూ. 3-00 తెలుగు హిందీ స్వయంశిక్ష రూ. 4-50 వాస్తు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ప్రభ అండ్ కో

3, మలయ పెరుమాళ్ వీధి, మద్రాసు-1.

వ దంతులను విన కండి
వ దంతులను ప్రచారం చేయ కండి

పుష్పలత పౌందర్య రహస్యం 'లక్ష్మీ'
నాచర్యపౌందర్యమునకు
దివ్యమైనది!

ప్రొగడైన నీమాతాక పుష్పలత ఇలా చెప్పుచున్నది:
లక్ష్మీ ఎంతో శుభమైనది, ఎంతో హిమమైనది ..దాని మీగడపంటి నురగ
నా చర్యపౌందర్యమునకు అద్భుతమైన గుణకారి దాని పరిమళం
అకర్షణీయం, నా పౌందర్య సాధనలలో ఎప్పుడూ లక్ష్మీకు ప్రథమ
స్థానాన్నిస్తున్నాను. మీరు కూడా ఎందుకు అట్లా చేయగూడదు?

లక్ష్మీ టాయ్లెట్ సబ్బు * నీమాతాకలకు పౌందర్యము నిచ్చే సబ్బు

తెలుపుకోను, నాలుగు వానపెర్లి రంగులలోను వున్నది
హిందూస్తాన్ లీవర్ లిమిటెడ్

LUX, 19940.22

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :
దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు
కుక్తవారం 8-5-64
(కోడినావ సం॥ నిజ వైశ్రా బహుళ ఏకాదశి
సంపుటము 56 సంవత్సరం 36

స్థాపితము :
1908

*
ముఖ్య సంపాదకుడు
కవితేంక శంభుప్రసాద్

*
సంపాదకుడు.
కవితేంక రాధాకృష్ణ

ఒక సంవత్సరం చందా వివరాలు

ఇండియా రూ 15 60 ఇతర దేశాల
పీడిమీద (Sea Mail) రూ 28 60.
విమానం ద్వారా (Air Mail) బ్రిటన్ జర్మనీ,
ఇతర యూరోప్, ఆఫ్రికా దేశాల రూ 120 00.
అమెరికా రూ. 176 80 ఆస్ట్రేలియా
రూ 148 20

నిజీప్రతి 30 న.పై.
సంవత్సర చందా 15.60 న.పై.
6 మాసాల చందా 7.80 న.పై.

*
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము
7. తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు-1

మనలోమాట

ఆన్ టెలియన్ ఎడారిజన్లను గురించి వ్యాసం వ్రాసిన శ్రీ పి డి ప్రసాదరావుగారు
(సమృతం అడిల్డెడ్ విశ్వవిద్యాలయం (ఆన్ టెలియా) లో పరిశోధన చేస్తున్నారు

ఆన్ టెలియన్ ఎడారిజన్లకి మనకి చాలా సంబంధాలు ఉన్నాయని చదువుతాము. ఈ
పురాతన కాలంలో 'ప్రాటో ఆన్ట్రాలాయిడ్' జాతికి చెందినవారు మధ్యధరాసముద్ర ప్రాంతాల
నుంచి భారతదేశం మీదుగా ఆస్ట్రేలియా మొదలయిన దేశాలకి వలస వెళ్లారు. ఇక్కడ
స్థిరపడినవారివల్ల అంతకుముందు భారతదేశంలో ఉన్నవారికి ఎన్నో విద్యలు తెలిశాయి. ఇవి
చాలా ముఖ్యమైనవే! ఉదాహరణకి—మట్టి సాత్రం నిర్మాణం, వరి సాగుబడి, పత్తి
దారంతో బట్టల నేత, చెరుకు నుంచి చక్కెర తయారీ, పాఠల లో తప్ప సాగుబడి చేయటం
వగైరా

ఇవికాక హైందవ మతంలో కొన్ని ముఖ్యమయిన ఆంశాలు ఆన్ట్రాలాయిడ్ సంగ్రహ
దానూలను అనుసరించినవని చరిత్రకారుల అభిప్రాయం.

సంస్కృతంలోని 'తాబూ' (తెలుగులో 'తప్పు', ఫ్రాంసిస్ వాడుకవల్ల ఇంగ్లీషులో
'టాబూ' (Taboo !), 'బాణం', 'రాకా (చంద్రుడు)', 'గంగ' (నది), 'మాతా' (నక్షత్రమండలం) మొదలయినవి ఆన్ట్రాలాయిడ్ భాషలనుంచి వచ్చినవే అని చరిత్రకారులు

పనుపు, కుంకుమ, తాంబూలం—వాటిని పుణ్యకార్యాలలో ఉపయోగించటం కూడా
ఆన్ట్రాలాయిడ్ సంగ్రహయమే అంటారు

ఇంతేకాక పురాణాలలో గుడ్డులో నుంచి ప్రపంచం వచ్చిందనే స్పష్ట నిర్ధారణం, చక్కని
తారాలలో కొన్ని, జన్మనిర్ధారణాలు, చంద్రుని దశల ప్రకారం తిథులు లెక్కపెట్టుట
వగైరాలన్నీ ఆన్ట్రాలాయిడ్ జాతుల నుంచి తర్వాతివారు సంగ్రహించినవే అంటారు చరిత్రకారు
ప్రాసేవారు

* * *
24 వ టెలియన్ ప్రారంభమయ్యే 'ముఖముఖ' శీర్షికలో శ్రీ ఎన్ టి రామారావుగారు
మా ప్రతినిధి జరిపిన యింటర్వ్యూ వేశాము. చరిత్రపిత్ర పరిశ్రమగురించి యీ ఇంటర్వ్యూలో
ప్రస్తావించకపోవడానికి కారణం పైవారనించి శ్రీ ఎన్ టి రామారావుగారు వ్రాసిన
వాస్తవాలే వేదాంతమనుకోవడమే! ఈ విషయాలలో శ్రీ రామారావు అభిప్రాయాలు తెలుసుకోవడా
గోరేవారు పై వారందుచీ అని తెలుసుకోవచ్చు.

* * *
వచ్చే వారం 'వారపత్రిక' శీర్షికలో మరొక ప్రత్యేకమైన అక్షరాలు కూడా వుంటుంది.
పోతే జన్మనిర్ధారణం విషయంలో మా పాఠకులలో చాలామందికి కొన్నిసందేహాలు ఉన్నట్లున్నాయి.
'పుట్టినరోజు' ఫలితాలేగాని యివి రాశిఫలాలు కావు. ఉదాహరణకి మే 8 న తేదీన పుట్టినవారు
రందరికీ, ఆ ఫలితాలు ఒక సంవత్సరం పనికిస్తాయి అదే విధంగా మిగతా తేదీలవారిగా
ఎవరి పుట్టినరోజునుబట్టి వారి వారు సంవత్సర ఫలాలు చదువుకోవచ్చు.

త్వరలో:

పుణ్యక్షేత్రం
'కాశీపట్నం'
సచిత్రవ్యాసం!

విషయానుక్రమణిక

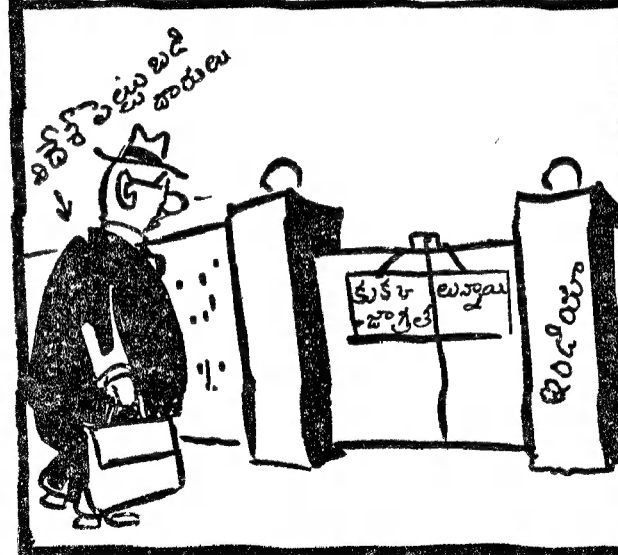
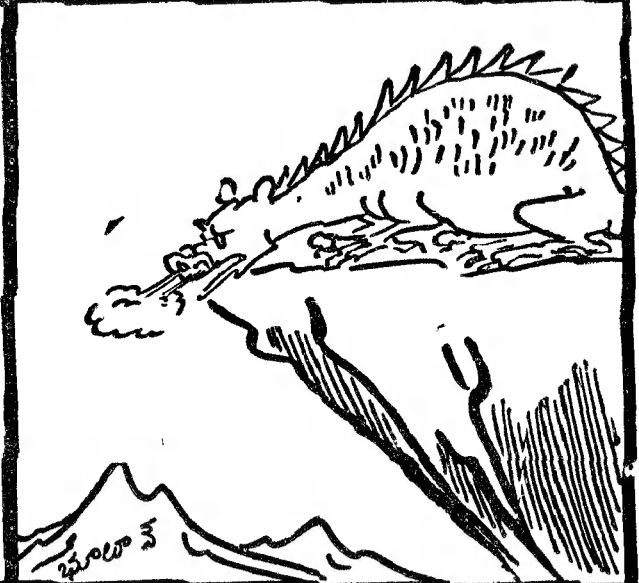
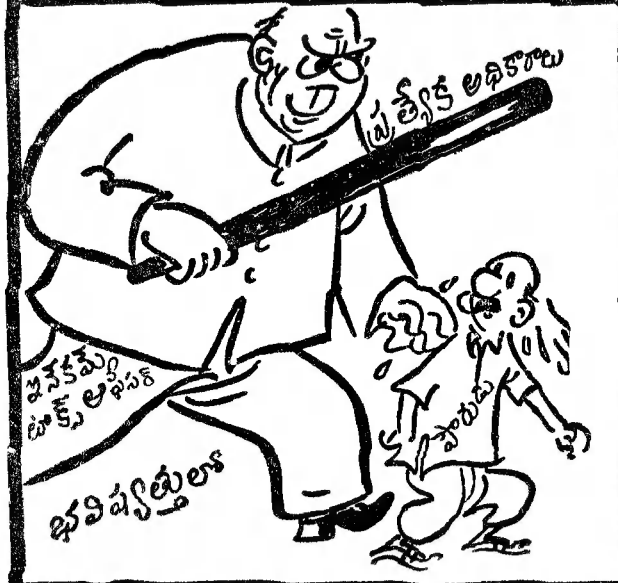
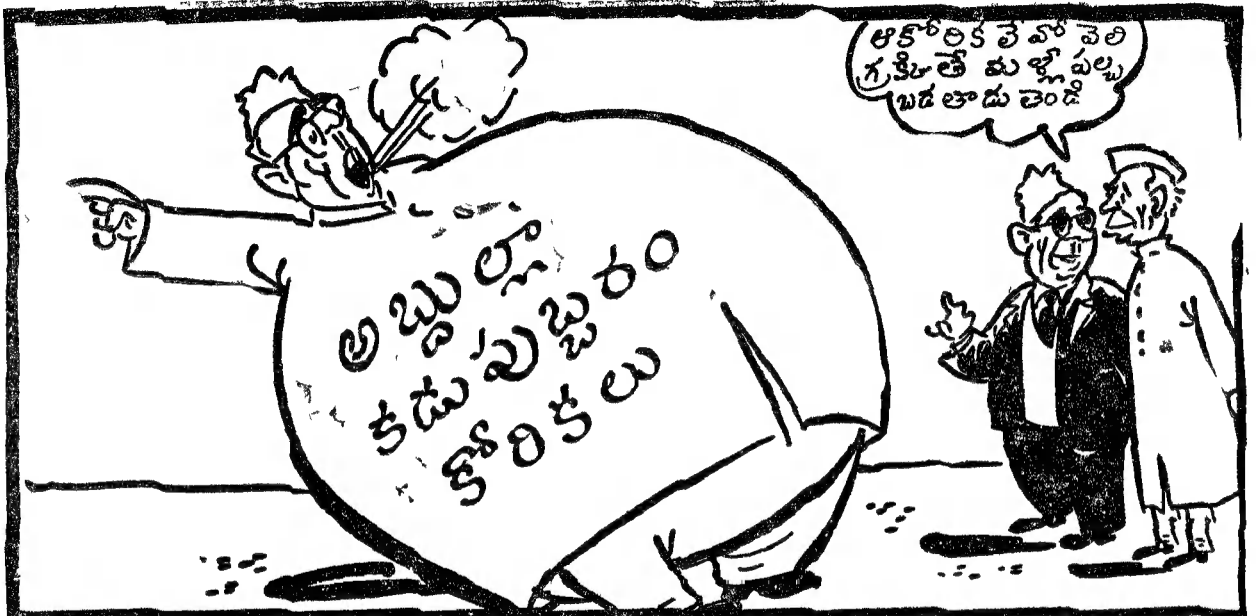
ముఖచిత్రం: 'మురళీకృష్ణ'లో కారద

కథలు :

కారద	— 14
వృక్షక మాంతికుడు	— 20
తండ్రిగండన్న	— 28
సిరియల్ కథలు :	
అనురసంధ్య-3	— 11
కూలిని గోడలు	— 32
(కొత్త సిరియల్ ప్రారంభం)	
రామచరితమానస్	— 42

వ్యాసాలు : శీర్షికలు : సినీమా.

ఉత్తరాలు — 3, ఊపెన్ కార్నాన్ — 6,	
తిరువంజయకలం — 8, గాజధాని కబుర్లు — 9,	
ఇంటింటి వజ్రాలు — 10, వసంతాలోకం — 17,	
వంటలు — 18, 'ముఖముఖ' — 24, నార	
పూ—38, ఆస్ట్రేలియాన్ ఆదిమవాసులు—46,	
నరాగమా—55, అవి ఇవి అన్ని—67.	

ఆంధ్రసచిత్రవరపత్రిక

రాబోయేకొన్ని ఆకర్షణలు!

15-5-64

ఫుట్ పాత్ బ్రతుకులు!

ప్రత్యేక సచిత్ర వ్యాసం!

జలనచిత్ర పరిశ్రమపై

ఎన్. టి. రామారావు
వ్యాసాలు ప్రారంభం!

22-5-64

వనితాలోకం

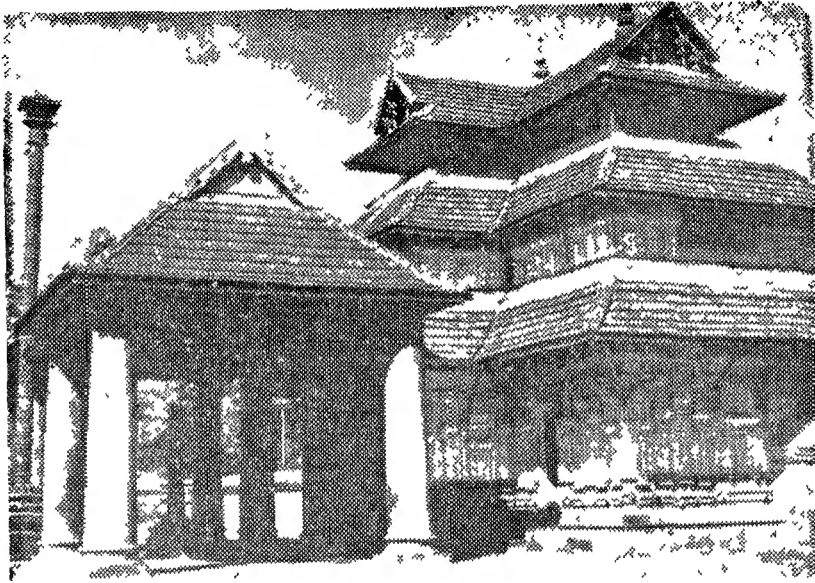
ప్రముఖ రచయిత్రుల వ్యాసాలు ప్రారంభం!

బొమ్మలు: బాపూ

29-5-64

ప్రత్యేక బాలసాహితీ శిక్షక

ప్రారంభం!

తిరువంజయ్ కలం గుడి

తిరువంజయ్ కలం

కేరళలో ఎన్నాకుళం దగ్గరే ఉన్న ఒక చిన్న గ్రామం పేరు తిరువంజయ్ కలం.

ఇక్కడ ఆలయం శివుడిది ఇక్కడనుంచే సుందర మూర్తి, అతని మిత్రుడు చేరమాన్ పెరుమాళ్ రాజా తెల్ల వసుగు, గుర్రం ఎక్కి కైలాసానికి వెళ్లిపోయారు.. (9 వ శతాబ్దం)

శివుని పరం

కైలాసం చేరిన తరువాత రాజాగారిని ాలకు రానివ్వకపోతే శివభక్తుడు సుందరమూర్తి ఈశ్వరు డిని ప్రార్థించి, సాధించాడు!

ఇక్కడ ఆలయమే కాక కోట కూడా ఒక టుంది ఇదీ చేరమాన్ పెరుమాళ్ కట్టించిందే అని ప్రతీతి దీని పేర్లు 'కోట్ట ముక్కు' లేక 'కృష్ణన్ కోట్ట'

కేరళలో దేవాలయాల వాస్తు నిర్మాణం విత్రంగా ఉంటుంది! బొమ్మలలో చూస్తే పెంకుల వేసిన చూరు త్రికోణాకారాలలో నిర్మాణాల ఎలా ఉంటాయో తెలుస్తుంది ఇక్కడ గుళ్ళలో దీపాలు 'పిరమిడ్' ఆకారాలు కలిగి ఉంటాయి చాలా ప్రశస్తమయినవి ఇటువంటి రకం దీపాన్ని 'అడుక్కు దీపం' అంటారు.

మెక్కాయాత్ర

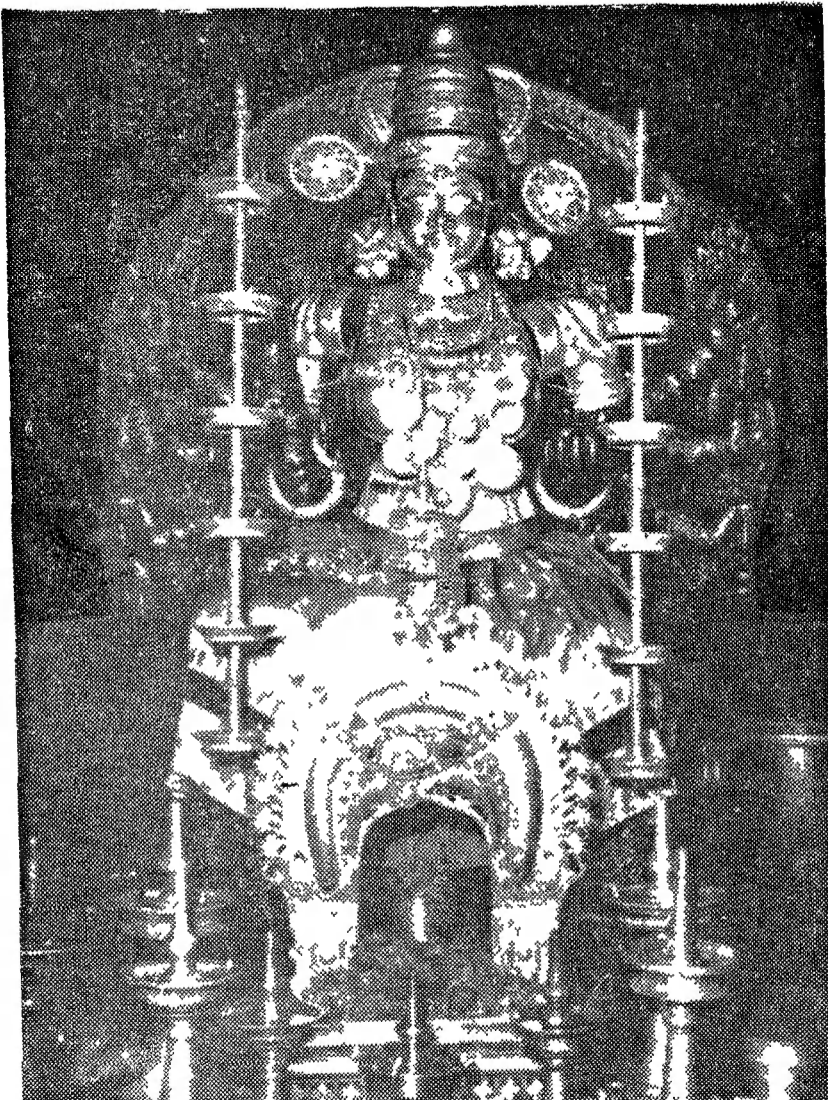
ఇంత పూర్వ సంప్రదాయం ఉన్నప్పటి ఇక్కడి వారికి సుందరమూర్తి (నయనార్ గురించి అంతగా తెలియకపోవటం ఆశ్చర్యకరమయిన విషయం రాజాగారు మాత్రం ఒకసా 'మెక్కా' వెళ్లి వచ్చాడని చెప్పుకుంటారు! అనా నయనార్ రాజుల మధ్య స్నేహం విషయం మ యాళ సాహిత్యంలోనే లేదుట! అయితే, ఇక్క చెక్కడాలనుబట్టి వాటిని చేసినవారు 'పెరిం పురాణం' చదివి ఉంటారని ఊహించ బుల వేస్తుంది

గుడి చాలామట్టుకు చెక్కతో కట్టి ఉంటుంది! విగ్రహాలు లోహంతో చేసినవి. అరవదేశం నుం భక్తులు, ప్రతి సంవత్సరం 'అడి' (అషాఢ నెలలో 'గురుపూజ' అని చేస్తారు

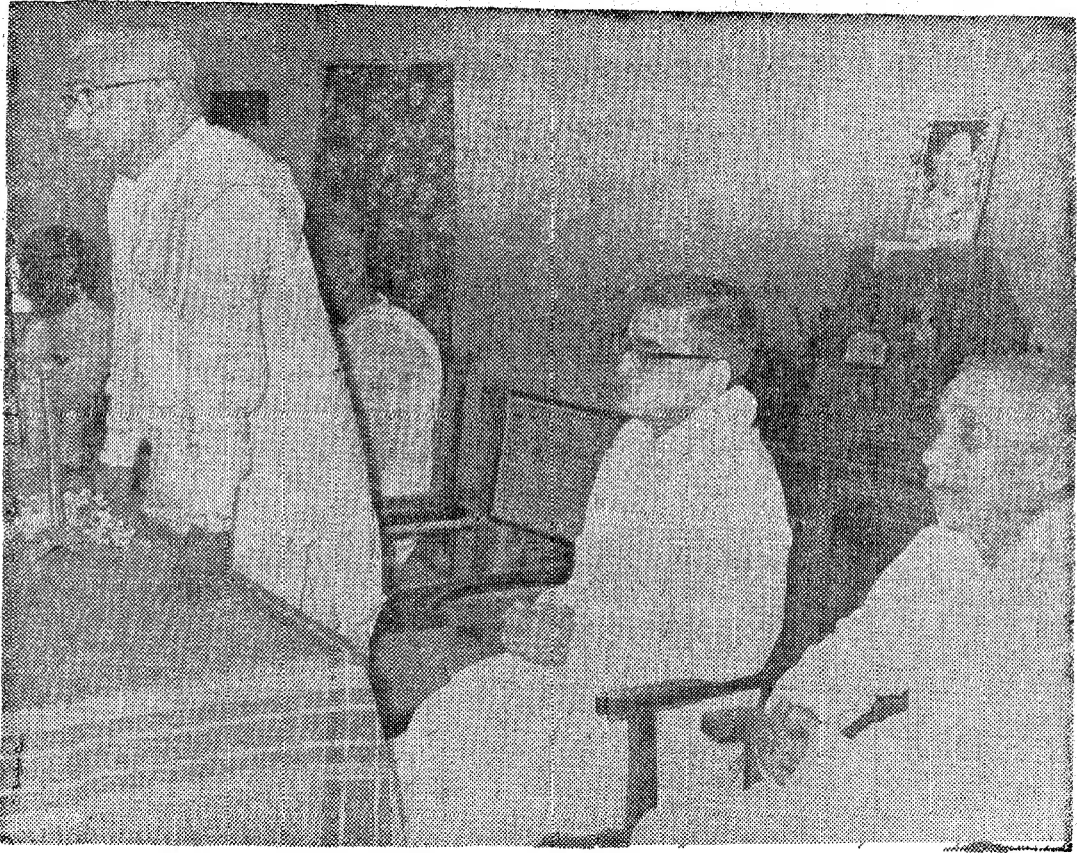
గోడలమీద మనకగా వర్ణచిత్రాలు కూ కనుపిస్తాయి.

బొమ్మలు వ్యాసం :

ఎన్. రామకృష్ణ.

కొండుగొల్లూర్ భగవతి విగ్రహం.

ఆంధ్ర రాజధాని నగరంలోని ఆంధ్ర సాంస్కృతికపరిషత్ భవనంలో 26 వ తేదీ సాయంత్రం దేశోద్ధారక శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి 26 వ వర్ధంత్యుత్సవసభ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగినది.

రాజధాని తీరు:

'జాతీయ సమైక్యత' కోసం నినాదాలు! సాంస్కృతిక సమావేశాల సంరంభం !!

జాతీయ సమైక్యత అనే పదం ఈ మధ్యలో తరుచు వింటూ వస్తున్నాం, పైదరాజాదులో కూడా అడపా అడపా, సమైక్యతా భావాన్ని గురించి ఉపన్యాసాలు జరిగినాయి జాతీయ సమైక్యతా భావం ఒకటి ఉండి తీరాలి అనే నినాదం రాక మునుపే అలాంటి భావం, రాజధాని ప్రజల ముసుగులో, ఎప్పటి నుంచో పాతుకుని ఉండి పోయింది ముస్లిములు, హిందువులు ముఖ్యంగా ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకుని, సోదర భావంతో మెలుగుతూ వస్తున్నారు అనేక హిందూ కుటుంబాలలో ముస్లిముల కుటుంబాలు ఎడ తొగని సంబంధాలు పెంపొందించుకున్నాయి మత సంబంధ మైన సహానం అలవరచుకున్నారు అందులో హిందువుల్లో చాలా మంది ఉర్దూ మాట్లాడటం చేత, చాలామలుకు స్త్రీలు కూడాను, భాషా బద్ధ మైన సన్నిహిత తత్వానికి కట్టుబడి పోయారు, ముస్లిముల పండగల పట్ల, హిందువులకు ఆనకే

అధించి కూడా ఎక్కడో ఆ పండగల్లో వారిని అభి సందించటం పరిపాటి, ఒకరినొకరు గాఢాలోగనం చేసుకుని సంతోషాన్ని వ్యక్త పరుస్తూ ఉంటారు ఇలాంటి ఆచారాన్నే హిందువులు కూడా, తమ పండగల్లో సరదాకు అలవాటు చేసుకున్నారు కూడా ! ఇంకా క్రీస్తు యుగం, సిక్కులు, పార్సీలు కూడా భాగానే ఉన్నారు వారివారి ఆచార వ్యవహారాలను వ్యక్తిత్వాలను నిలబెట్టుకుంటూ, అందరితో కలిసి మెలిసి ఉంటున్నారు మామూలుగా వారివారి పండగలకు స్నేహితుల్ని ఆహ్వానించి కాళక్షేపం చెయ్యటం మామూలే ఈ సారి పంజాబీ నభ వారు, కేవలం సిక్కులే కాదు, హిందువులు కూడా ఉన్నారు, పెద్ద యెత్తున ఉత్సవాన్ని జరుపు కున్నారు

ఈ ఉత్సవమే 'జై శాఖి మేలా' జై శాఖి అంటే జై శాఖి మానం. ఇది చైత్రం తర్వాత వచ్చే రెండో మాసం అయినప్పటికీ, పంజాబులో, అందులోనూ ముఖ్యంగా సిక్కులు, జై శాఖిన్నే, నూతన

సంవత్సరంగా పరిగణించి, ఉత్సవాలు చేసుకుంటూ ఉంటారు ఇది అనుభుతంగా వస్తున్న ఆచారం తర్వాత తర్వాత, ఈ మాసానికి అనేక విధాల ప్రాముఖ్యత వచ్చింది గురునానక్ ముఖ్యంగా ఈ నెలనా అభిమానించటం, 'బారామహా' (పవిత్ర గ్రంథం, లో, ఈ నెలను గురించి ప్రస్తావిస్తూ, చెప్పి చిగిరించినాయి, పుష్పములు వికసించినాయి, ప్రియురాలు, తన ప్రియుని కోసం, ప్రేమ పూరిత మైన నేత్రాలతో ఎదురు చూస్తూ ఉంటుంది ఈ విరహా పృథయానికి, దగ్గరగా నువ్వు చేరి, అవంతమైన ఆహ్లాదాన్ని చేకూర్చు అని ప్రియుణ్ణి సంబోధిస్తుంది అప్పుడు గురువు ఉపదేశిస్తాడు, 'నీ నాధుడు ఎక్కడో దూరంగా లేడు, నీలోన దాగి ఉన్నాడు పృథయ పూర్వకంగా ఆహ్వానించు ఆయన నీ దగ్గరకు వస్తాడు జై శాఖి ఎంతైనా అందంగాను, ఆనందంగానూ ఉంటుంది' అని. అదీగాక 'జై శాఖి' ఖాల్సా జన్మదినం కూడా, సిక్కుల చిట్ట చివ్విరి గురువు గురుగోవింద్

సింగ్, ఇదే రోజున, 263 సంవత్సరాల క్రితం, అసింద్పూర్కు సెక్కుల నందర్నీ, గడ్డలు మిసాలలో, రమ్మనమని ఆదేశించాడు దాదాపు లక్ష మంది ఆయన ఆజ్ఞను పాటించారు వారికి బిక్కుతా భావాన్ని ఉపదేశించారు అందువలనే ఈ నాడు, అందరూ కలిసి, సోదర భావాన్ని స్వక్తం చేసుకుంటూ ఉంటారు. ఈ రోజున, అనేక వేల మంది ఆహారమైన త్యాగాలు చేసి మాతృదేశ గౌరవాన్ని నిలబెట్టారు

అనేక విధాలుగా ప్రసిద్ధి కెక్కిన, ఈ జై సాఫీ రోజున చేసుకున్న ఉత్సవములో అనేక అపకృత కరమైన దృశ్యాలు కనబడ్డాయి. అందర్నీ ఆకర్షించింది బాంగ (భంగార) నృత్యం. ఇది పంజాబీయుల జానపద నృత్యం దీనిలో సిద్ధి హస్తలైన నటీనటులు చాలా మంది వున్నారు ప్రత్యేకంగా పంజాబీయుల ఆడ, మగ అనే భేదం లేకుండా చనువుగానూ, గౌరవగానూ మాట్లాడటం, కులాసాగా కబుర్లు చెప్పటం అలవాటు మన ఆంధ్ర దేశంలో అడుగుపెట్టటానికి, అనవసరమైన బిడియం, కాస్తంత సిగ్గును అధి

రాజధాని కబుర్లు

యించటం అలవాటు చేసుకున్నప్పటికీ, ఈ ఉత్సవంలో మాత్రం అవి అట్టే కనిపించలేదు పద్మశ్రీ పుణ్య రాజ్ కపూర్ ఈ ఉత్సవానికి రావటం మరొక ప్రత్యేకత ఆజాదు బాహుడు, నిండు విగ్రహం, గంభీరమైన ముఖవర్ణము, నటనా కౌశల్యం, వాక్కుటిమ, ఆయనలో జీర్ణించుకు పోయినాయి. రంగ స్థలంలో వాలుగైదు దశాబ్దాలుగా, తన అఖండ ప్రజ్ఞను ప్రదర్శిస్తూ, రాజీంచిన ప్రఖ్యాత నటులు పుణ్యరాజ్ జీవితం ఎంతో మంది నటీ నటులకు ఆదర్శప్రాయం

రాజధాని నగర వాసులకు ఇంకొక ఆహ్లాద సాహసం లభించింది— ప్రఖ్యాత సినీతార, వైజయంతీ మాలసు, విశ్వకవి రవీంద్రుడు రచించిన ప్రఖ్యాత నృత్య రాటీకలో, చండాలిక రూపంలో చూడ గలగటం రెండు రోజుల పాటు ఈ నాటి కను ప్రదర్శించినప్పటికీ, ప్రచో రుమములు ఆకాశాస్తంభటం వలన చాలా మంది కలొకారులు,

సంఘ సేనకులు, ఈ ప్రదర్శనాన్ని చూసి అనంత దింపలేక పోయారు. కనీసం, వైజయంతీమాత్రం టర్నమన్నా చేసుకోవాలని, అనేక మంది, రవీంద్ర భారతి చుట్టూ చేరుకున్నారు వేలం వెలి బాగానే కనిపించింది కాని, ఈ మధ్య అక్కనేనే వారికి నన్నానం చేసిన రోజున పిచ్చినైన ప్రేక్షకులు కొంత మంది వెలుబుచ్చిన అభిప్రాయాలు మాత్రం వివరపడలేదు. ఏమైనప్పటికీ సినీమా నటీ నటుల్ని చూడాలనే తాపత్రయం, ఆకాంక్ష, ప్రజల్లో మిలిమిరి పోవటం, తమ ఆనందము, బాహుళంగా ఇష్టం వచ్చినట్లు వెలిబుచ్చటం జరుగుతూనే ఉంది 'అమ్మయ్య జన్మస్థానం అయిందీ' అని నాట్య బిగ్గరగా అన్నప్పటికీ, వాళ్ళల్లో చెలరేగిన ఉద్వేగత, ఆవేశం, తెలియ జేస్తాయి గాని, విజంగ నాట్య అనుకోర జన్మస్థానం అయిందని ! స్మారకం విషయంలో చలించని విశ్వాసం లేని నాటోటి వాళ్ళకు, గూఢోద్ధారణకి పోవాలంటే, మునుపు ఇష్టపడదా కూడా !

ఇవిగాక, కొత్త సంస్థల ఉద్ఘాటనలు, సోత వాటి సాలానా జల్నాలు, విందులు, వీనుల విందుగా సంగీత కచేరీలు, పదిమంది రచయితలు కలుసుకుని కాలక్షేపం చెయ్యటాలు కూడా జరిగిపోయినాయి. ఇందులో ఆంధ్ర విశ్వ సాహితీ తాలూకు సమావేశంలో, గురజాడ అప్పారావుగారి పుత్రులు, గురజాడ రామదాసుగారు తమ తండ్రి గారిని గురించి చెప్పటం ఒక ప్రత్యేకతగా భావించాలి ఆ రోజుల్లో విధి అరుగుమీద కూర్చుని, అప్పారావుగారు ఎలాంటి విస్తవ భావాల్ని లేవదీశారో, అనంద గడవతి ముగిసినారూ వారికి ప్రతి విషయం బోహా బోద్ధామిగా ఉండి, వారి సాహిత్య కృషికి, సంఘ సంస్కరణలకు ఏ విధంగా చేయూత నిచ్చింది, ఏవరాలు, ఎన్నుకొంటూ ఉన్న వ్యక్తి చెప్పటంలో విశిష్టత లేక పోలేను ఈ ఇంగ్లం బోనే, ప్రాసెసర్ గోకాగారు, ఉమ్మి కథానికా లక్ష్మణాల్ని గురించి చేసిన ప్రస్తావన కూడా గమనార్హం మరుగునాడే సూచనలన్నీ, స్పష్టంగా, మనస్సును ఆకట్టుకుట్ట, గగయిత, ఒక దృశ్యాన్నే సంఘటనలో రూపొందించాలి ఈ చిత్రం, ఒక్క మెరుపులాగ, త్రుటిలో మనస్సును కదిలించేయ్యాలి. పొరకుడు, ఆ భావాన్ని ఆకళింపు చేసుకుని, పడేవడే, ఆలోచనలో నిమగ్నుడయి పోతాడు. ఆ క్షణంలో వచ్చిన కుదుపు తాత్కాలిక మయినప్పటికీ, మానవ హృదయం మీద దాని ప్రభావం, అనేక రకాలుగా పడుతుంది. అలాంటి భావం ప్రస్తుటం చేయగల కథానికే ఉత్తమ కథానిక అనబడుతుందని అన్నారు

చేరే చోట మాట్లాడుతూ శ్రీ బుర్రా వెంకట సుబ్రహ్మణ్యంగారు అడ్వకేట్ జనరల్, రచయిత, కవి అందరికం పే గొప్పవాడని, రచయిత పొందిన అనుభూతుల ఉత్తమ స్థాయిని, తాత్కాలికంగా ఉన్నలోద్గ్రములు చేపట్టిన వ్యక్తులు, చేరలేరని, ఉద్యోగాలతో పాటు, వ్యక్తుల హోదాలు, పేర్లకు కొవ్వొత్తకు మాసిపోతాయని, అందువలనే, తాను, రచయితలకు, కవులకు ఇవ్వన్న అత్యున్నతమైన స్థానాన్ని ఇతరులకు ఇవ్వలేక పోతున్నానని అన్నారు. ఈ కారణంగానే, తాను ఈ నాడు, పెద్ద చోదా గల ఉద్యోగం చేస్తున్నానని గర్వపడటం లేదని అన్నారు.

డా. ఎల్. ఎన్. ★

ఇంటింటి పజ్జాలు

ఆరుద్ర

అల్పా హారం

- ఆవు పెయ్యలు
- తినవు రొయ్యలు
- గేదూడ
- దూడేడ
- కావాలంటుందా ?
- కోవాలంటుందా ?
- తేనటీగలు
- తినవు తేగలు
- పిల్లి కూన
- జంటితేన
- బాగా ఉంటుంది
- తాగాలంటుంది.

హాచ్ :

- చచ్చిన చావులాంటి రొంపా జలుబు
- వచ్చిన వాళ్ళ ముక్కు పలగని బలుబు.

ఈనూ వెన్నూ కలిస్తే వేస్తు

- ఆడల్లా మగాల్లా ఉత్తర దక్షిణ ద్రువాలు
- అయినా వెళ్ళాడొనికి పీల్లు చాలా అవసరాలు
- ఒప్పుకొంటాను ఈ పరస్పర విరుద్ధాల నివాహింపు
- ఊరేగింపులో ఒకే సారి ఎందుకు నాన్నా యా బ్యాండుల మిళియింపు?

అమరసంద్య

సింగరాజు రామచంద్రమూర్తి

3

నిర్మానుష్యంగా ఉన్న వీధివెంట గబగబ అడుగు రేసుకుంటూ ఇల్లు చేరుకున్నాడు రాజారావు. ఆవరణలోకి అడుగు పెడుతూ టైము చూసు కున్నాడు. తొమ్మిది గంటలు దాటింది.
 “పాపం వీళ్ళని భోజనానికి ఆలస్యం చేశాను విమనుకుంటున్నారో ఏమో!” అనుకుంటూ గుమ్మం దగ్గరకు వచ్చిన అతనికి సుభద్రమ్మ గారు ఎదురయింది
 “వచ్చావా నాయనా! నీ కోసం ఇందాకటి నుంచి ఎదురు చూస్తున్నాను” అంది ఆవిడ— మీద నుంచి పెద్ద బరువు తీసినట్లుగా సిగ్గుపడిపోయాడు రాజారావు.
 “లేదత్తయ్యా, అలా రామదాసు తాత - అదే ఆ ముసలాయనతో వెళ్ళాను. రావడం చాలా ఆలస్యం అయిపోయింది పాపం నీకిబ్బంది కలగ చేశాను.”
 “సరేలే || ఆ సంగతి ఇప్పుడసలు ఆలోచించి

దెవరుట? ప్రాద్దుక్రమంకేసరికి ఆందరూ కొంప, లకి చేరుకుంటారు ఈ పల్లెటూళ్ళలో అటు వంటిది నువ్వు తొమ్మిదేసినా రాకపోవడం, అందునా ఇక్కడికి కొత్త వాడివి కావడం అన్నిటి కన్నా మించి” ఆమె గొంతు రుద్దవంబు పోయింది
 కాని ఆమె చెప్ప బోయేదేమిటో రాజారావు వూహించుకున్నాడు
 హోల్లోకి రాగానే అంతవరకు ఆత్రంగా గుమ్మం కేసి చూస్తున్న వరలక్ష్మి ధంగున లోపలికి వెళ్ళి పోవడం అతని కంట బడింది
 నవ్వుకున్నాడు భోజనం చేస్తూ తను చూసిన విషయాలు, విన్న మాటలు చెబుతుండం అతనికి అలవాటు అయినా తనీ రోజున చూసినది హత్యా ప్రదేశం కావడం ఆ ప్రసంగికి తేవడానికి అతనికి ఒక వట్టున ధైర్యం చాలింది కాదు.

అతను చెక్క పోవడం వలన అనిదీ అడిగింది: “ఎక్కడికి వెళ్ళావు ఇంత ఆలస్యమయింది?” అని
 కొంచెం సేపు తటపటాయించి అన్నాడు రాజారావు “మావయ్యని— మావయ్య హత్య చేయబడిన చోటు” అని
 కాసేపు ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు గుమ్మంకి అవలిగా నిలిచి వరలక్ష్మి అడిగింది “ఎందుకుట?” అని
 “ఎందుకు అని అడుగుతే కూటిగా నమా ధానం చెప్పలేను గాని అది ఏమయినా సాయ పడుతుందేమోనని! రామదాసు తాతని తీసుక, వెళ్ళమంటే చూపించాడు
 “ఆ ప్రదేశం అంత? చాలా నిర్మానుష్యంగా గాను, భయం కలిగించేదిగాను ఉందత్తయ్యా! చుట్టూ తుమ్మ చెట్లు, కింద మోకాలు లోతున పచ్చగడ్డి, సిచ్చి మొక్కలు..... హాసేపు అక్కడ

నిబంధన వానస్పతి తేలియని దిగులు, బాధ కలుగుతాయనుకో! నేనక అక్కడ ఉండలేక పోయాను."

సుధాద్రమ్మగారు నిశ్శబ్దంగా కళ్ళు ఓత్తుకుంది.

"అయినా మావయ్యకి పిచ్చిగాని ఈ రోజుల్లో వైద్యునికి అంత కష్టపడరా— వేతికి అందింది. వాళ్ళ ముఖాన కొట్టి ఇదే మందు అంటే వెళ్ళిపోతున్నారు. ఆ ఇచ్చిన మనిషి మీద నమ్మకం ఉంటే తక్కువ నయమయి పోతున్నాయి కూడా. లేకపోతే 'వైద్యుడు' అని బోర్డు పెట్టిన ప్రతి వాడికి కుటుంబాలు ఎలా గడిచి పోతున్నాయనీ...."

అతనింకా ఏదో అనడోతుంటే వరలక్ష్మి "మరి అంత తేలిగ్గా మాట్లాడబోకు బావా, ఎవరో కొందరు ఉన్నారని అందరినీ అలా అంటే ఏలా— మా వాస్తవ్యునిలాగా దానిమీద పరిశోధన చేసేవాళ్ళు బోలెడు మంది" అంది కొంచెం నిష్క్రాంతంగా.

రాజారావు ఖంగారు వద్దాడు.

"నా ఉద్దేశ్యం అది కాదు వరం !" అన్నాడు నవ్వులానికి ప్రయత్నిస్తూ.

కాని వినేందుకు వరలక్ష్మి అక్కడలేదు !

"అయినా మన ఖర్మగాని నాయనా. ఆయన

అనురసంధ్య

అంతప్రకారం అలా వినిపిస్తూ వెళ్ళారు కారు. అక్కడికి నేనూ నీరానే వెలుతుండే దాన్ని — "ఎందుకు అంతగా శ్రమ పడతారు, మీ శరీరం కూడా మంచిది కాదు. పోని ఆ వెళ్ళే దేమిటో పగటిపూట వెళ్ళరాదా— ఆర్థరాత్రి అపరాధి పోకపోతే" అని. ఆయన నవ్వేవారు— "ఈ వూళ్ళో పుట్టి పెరిగిన వాడిని, ప్రతి అంగుళం నేలా నాకు పరిచయ మయినదేనే పిచ్చిదానా" అని.... ఇండాక సున్ను రావడం ఆలస్యం అయితే నా మనస్సు విని విధానంపొందిందో తెలుసా ? పిచ్చిసేన్వి అలోచనలు కూడా వచ్చాయి. ఎంతగా ఆవుగుండా మన్నా అగలేదు. దెబ్బతిని ఓడబూపు మనస్సు ఎప్పుడూ కీడునే శంకిస్తుంది.... అవ్వాళ కూడా ఇంకా మౌనం. ఇంకా మౌనం అని మామూలు కూర్చున్నా. వరలక్ష్మి భయపడినా నేనే ఇంకా దానికి ధైర్యం చెప్పాను. "మీ నాన్నని నా పడవారవ ఏట నుంచి ఎరుగువ్వదామో, ఆయన కిలా రావడం అలాంటి" అని. ఖబరు విన్నాక కూడా తప్పేమో అనిపించింది చూసేదాకా....."

రాజారావు ఈ మాటలను వినిపించుకునే స్థితిలో

లేదు. వరలక్ష్మి అలా వెళ్ళి పోవడం అతన్ని కలవర పెట్టింది. గబగబ భోజనం ముగించా కుని గదిలోకి వెళ్ళాడు. కొద్ది సేపటికి వక్క పొడి తీసుకొచ్చింద వరలక్ష్మి.

"కోపం వచ్చిందా వరం నా మాటకి" అనడం గాడు నేరస్థుడిలా.

"ఏ మాటకి బావా ?"

"అదే— వైద్యం చేసే వారంతా.... అని నేను అన్న దానికి."

ఫక్కున నవ్వేసింది వరలక్ష్మి. "ఓ అదా, కోపం దేనికి ? నీకు మాత్రం తెలియదూ నాన్న గారంటే నీ కెంత గౌరవం ఉందో ?"

"భయపడి పోయాను నుమి నీకు కోపం వచ్చిందని.... ఇన్నాళ ఆలస్యంగా నచ్చి అత్తయ్యకి ఖంగారు పెట్టేకాను."

"అవును బాబూ, భలే భయపడి పోయాం" అంది బుంగ మూలి పెట్టి వరలక్ష్మి.

"పోయాం" అంటున్నారే తమరుకూడా..!"

"హా! బావా !"

ఇద్దరూ ఫక్కున నవ్వేకారు. నవ్వుతున్న వరలక్ష్మిని చూసి ముగ్ధుడయి పోయాడు రాజారావు. అంతలోనే సీరియస్‌గా—

"వల్లెటూళ్ళను గురించి నాకున్న కొన్ని పదభిషిషాయాలు పటానంచలం: పోయాయి వరం ! ఇక్కడి జనాభా యావత్తు అమాయకు అని, వాళ్ళ పనులు, వాళ్ళ గోత్రాకుండా పొరుగు వారి సౌభాగ్యానికి కూడా పాటు పడతారని, వాళ్ళ కేమయినా కార్లో ముల్ల గుచ్చుకుంటే అది తమకి జరిగినట్లుగానే బాధ పడిపోతారని అనుకునే వాడిని. ఇప్పుడు నేను కొద్దిగా పొరబడ్డానని తెలిసి వస్తోంది. పొరుగువారిని గురించి వల్లెటూళ్ళలో వట్టింపకున్నంతగా ఇంకెక్కడా వట్టించుకోరు. అంతే అది వారి మంచి గురించి కాదు— వారిలో ఏదయినా తప్పుంటే దాన్ని భూతదర్శంలోంచి చూస్తారు. చూపిస్తారు, కొత్త వాళ్ళవరయినా..."

"ఇంతకీ ఇప్పుడేమయిందంటావు బావా ?"

"నాకీ వూరి వాతావరణం నిచ్చడం లేదు వరం. ఎవరిని ఏమనినా మరోడి మీద కధలు చెప్పేవాడే ! ఎవరు మంచో, ఎవరు చెడ్డో తెలిసి వావదు."

వకవక నవ్వింది వరలక్ష్మి. తెల్లబోయాడు రాజారావు. . .

"ఇదా నీ బాధ. వాళ్ళని గురించి అంతగా వట్టించుకో కూడదు బావా ! మనం అడిగితే వెలుతారా అడక్కుండానే చెబుతారా ? చిన్ని పుటి నుంచి బస్టిలో పెరిగిన వాడిని పాపం— ఇక్కడి వారితో ఎలా మెసులుకోవాలో తెలియదు నీకింతే !.... పోయినా కలలు కంటూ పడుకో— వస్తాను"

అతను మాట్లాడలేదు.

"కోపమా ?"

"ఎందుకుటా ?"

"ఏదయినా పుస్తకం కావాలా ?"

"కలలు కనమన్నావుగా— నాతో మాట్లాడేది కలలే !"

"పోనీ నేను కలలో కనబడతాగా — గుడ్"

"ఇంట్లో అమ్మగారేం పని చెప్తారా అంటారు మీరు... ఇదుగో అమ్మగారు

మత్తుగా నవ్వి పడుకున్నాడు రాజారావు. తెల్లవార్లు అతనికి తుమ్మెదలూ, పాలరాళ్ళూ కొలనులో ఈడే చేపిల్లలూ, సంపెంగ పూలూ, శంఖాలూ అగసద్దాయి. వాటి మీదుగా అతను పోలో చూసిన పోటో మీదికి పోయిందతని మనస్సు తల్లి కనబడింది. ఆమె వంక మాసేందుకు వెయ్యిందివాడు. . . .

తలుపు కొట్టిన చప్పుడుకి ఉత్కిప్తడ లేవాడు రాజారావు. గభాలన తలుపుతీసి అవతలి నిలబడిన తల్లి కూతుళ్ళని చూశాడు.

“అమ్మా” అని అరిచావు వాయనా, నీకు కలలు ఎక్కువగా వస్తాయలా ఉంది” అంది సుభద్రమ్మగారు.

కళ్ళు మలుముకుని చూశాడు. అప్పుడే వాళ్ళ స్నానాలు కూడా అయినట్లున్నాయి.

“కాఫీ తయారయింది ముఖం కడుక్కో” అని వెళ్ళిపోయింది సుభద్రమ్మగారు.

వరల్క్సి నవ్వుతూ “రాత్రి గట్టిగా నిద్ర పట్టేసింది బావా— కలలోకి రాలేక పోయాను సాగి” అంది.

కాఫీ రాగుతూ ఆలోచనలో పడిన రాజారావు చూసి “అలా ఉన్నావేం నాయనా ?” అనడిగింది సుభద్రమ్మగారు.

“నిలదేదైతే” అన్నాడు.

అన్నాడేగాని ఆమెకి చెబుదామనుకున్న మాటల్ని ఎలా చెప్పాలా అని ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాడు.

“బావకి మన పూరు ఏమీ నచ్చలేదమ్మా” అంది వరల్క్సి నవ్వుతూ.

“అవునత్తయ్యా, ఆ విషయం చెబుదామనే నా ప్రయత్నం. . . . నాకీ లోకంలో నా అనేవారెవరయినా ఉన్నారూ అంటే మీరే! మావయ్యపున్న న్నాళ్ళూ ఈ పూళ్ళో ఆయన ఉండవలసిన అవసరం ఉంది— సంపాదన ఉంది కాబట్టి, పూళ్ళో వాళ్ళు ఆయన సాయం అపేక్షించేవారు కాబట్టి, వైద్యుడయిన వాడికి వాళ్ళకి సేవ చెయ్యడం విద్యుక్తధర్మం కాబట్టి !

“ఇప్పుడు ఆ బంధం సోయింది. మీకి పూళ్ళో ఇలా సౌలం ఉన్నాయి. ఆ సౌలం మీది ఆదాయం తోటే కుటుంబం నడవాలి. మీరు ఇద్దరూ ఆడ వాళ్ళు. పాలెంలో ఆడవాళ్ళు పనిచేసి కుటుంబం కొడు మనది. కాబట్టి అది ఎవరికయినా కట్టు బడికిచ్చి వాడిచ్చేదాంతో కాలం వెళ్ళుచున్నదం తప్ప మీరూ చేయగలిగింది లేదు.

“నేనూ ఏదో గౌరవంగా ఉండే ఉద్యోగం చేసుకుంటూ సుఖంగానే కాలం గడుపుతున్నాను. మీరెవరో తెలియని రోజుల్లో, మీతోటే పరిచయం అత్యయితగా మారా రోజుల్లో అయితే నా ఉద్యోగం, నా జీవితమే రాకు పరమావధిగా కనిపించాయి. కాని ఇప్పుడు సరిస్థితి వేరు. నేను ఇంటికి అలెన్యంగా వస్తే బాదపడేవాళ్ళు నాకున్నారు. అయినా వాళ్ళని అడవి లాంటి పూళ్ళో నదిలి వచ్చానే అన్న బాద నాకూ ఉండేసోతుంది.

“కాబట్టి అత్తయ్యా! నాదొక్క కోరిక— లేదు ప్రార్థన. మీరు కూడా నాతోపాటు వచ్చేయండి. మీకు నా ప్రాణం ఉన్నంత వరకు ఏ తోపం రానీ యను. మీకు మగదక్కత లేదు. నాకూ మీకన్న అయినవాళ్ళు లేరు. నువం అంతా వేరే వేరే

ఉండి ఒకరి కోసం ఒకరం దిగుళ్ళు వడేస్తూ కతో గంజో కలిసి తింటూ ఒకే మారుకేంద ఉంటే మనశ్శాంతి ఉంటుంది. ఏమంటావత్తయ్యా ?” అని సుభద్రమ్మగారి వంక చూశాడు ఏమంటుందా అన్నట్లు. ఆనిడ కాసేపు ఏమీ మాట్లాడలేదు. చివరికి.

“నువన్న మాట బాగానే ఉంది నాయనా, ఆడది ఎప్పుడూ మగవాడినిదన సుఖంగా కాలం

వెళ్ళుచున్నవనిండే ! కాని ఉన్న పూరు, నునక్లేనాన్న కోడే వాళ్ళ మధ్య నుంచి బయటికి సోవడం నా ?”

“అక్కడే నువ్వు పారబడ్డవత్తయ్యా— ఇక్కడే వాళ్ళు నువ్వనుకుంటున్నంత మంచివాళ్ళు కారు. అందులో కొందరు ‘మంచి’ అన్న మాటకే అర్హులు కారు. నేను వచ్చినప్పటి నుంచి చూస్తున్నాను 49 వ పేజీ చూడండి

కాలేజ్ నోటిసిచ్చి దుర్భాసన రాకుండా చేసుకోండి రోజంతా దంతక్షయం కాకుండాకూడా కాపాడుకోండి!

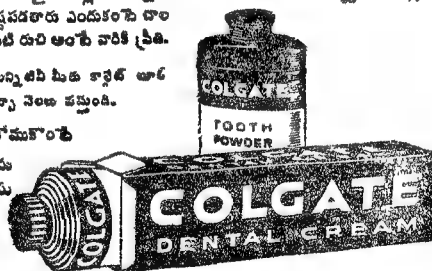

ఎందుకంటే: ఒక్కసారి రోజుకొకసారి కాలేజ్ డెంటల్ క్రిమ్ నోటిలో దుర్భాసన మరియు దంతక్షయమునకు కారణమైన సూక్ష్మ క్రిములను 85% వరకు తొలగించును. కాలేజ్ 10 మందిలో 7 గురికి నోటి దుర్బాసనము వెంటనే అవుతుందని మరియు రోజునను అవగానే కాలేజ్ డెంటల్ వల్ల రోజుకొకసారి ద్వారా ఎక్కువ మందికి ఎక్కువ దంతక్షయము అరికట్టందని దంత శాస్త్ర రుక్మలో పూర్వము ఎప్పుడూ తెలియ చేయవలసిన కాలేజ్ వరల్డ్ వలె పరిశ్రమగా విధానించబడినది. ఊరికి నోటిలో వీళ్ళు పోనుకొని వుక్కిరించుట దాండు. రోజునను అయిన వెంటనే క్రమంబద్ధముగా కాలేజ్ నోటి శుభ్రతొనుకొండి. దాని పనేతనమైన మధుగి పళ్ల మధ్య కనవడకుండా ఉండే సందులొనికి వెళ్లి నోటి దుర్భాసనకు మరియు దంతక్షయమునకు కారణమైన వుక్కి రోతున్న ఆహారపు తునకలను తీసుకేస్తుంది. పిల్లలు కాలేజ్ నోటి వల్ల రోజుకొకసారి యుష్టనకలకు ఎందుకంటే దాం వేపు ఉండే దాని ఏవర్ మెంట్ పంటి దురి అంటే వారికి ప్రితి.

మీకు పొడవి కావాలంటే, ఆ రోజుమొదటిది మీకు కాలేజ్ డెంటల్ డెంటల్ ద్వారా పొందగలరు... ఒక రోజు వెంట వస్తుంది.

కాలేజ్ క్రమంబద్ధముగా వల్ల రోజుకొకసారి

- నోటి దుర్భాసనను పోగొట్టును
- దంతక్షయమును నిరోధించును
- పళ్లను మెదుస్తూ ఉండేలా చేయును

రోజు ఎక్కువ కుత్రముగా, కాబాగా ఉండుటకు మరియు పళ్ల ఎక్కువ తెల్లగా ఉండుటకు ప్రవేశములో ఏ అంతర పళ్ల రోజుకొకసారి క్రిమ్ కన్న కాలేజ్ నోటి ఎక్కువ మంది వాడుతున్నాడు 80.8.22, Tex.

డాక్టరుగా ఎంతోమందికి టి. బి. నయం చేశాడు మూర్తి. మంచివాడని, కుర్రాడయినా పాస్తానని మంచిదని అందరికీ అతనంటే అదో విధమైన గౌరవం — అతనంటే మంచి వైద్యుడిగా నమ్మకం..... ముఖావమైన మనిషి. కోపం ఎరగని డాక్టరు. మరొకరి బాధను అర్థం చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేసే మనిషి — అయితే అతని వనేమిటో అతనేమిటో — అంతే. 'ఒక్క సంవత్సరంలో ఎంతమార్పు — చలాకీగా కబుర్లు చెబుతూ నవ్వుతూ, నవ్వుస్తూ, కనిపించే మూర్తి ఇలా అయి పోయాడేమిటి !' అనిపిస్తుంది. అతనిని తెలిసిన వాళ్ళకి అతనితో ఈ మార్పుకు కారణం తెలిసిన వాళ్ళు అతని మీద సానుభూతి చూపించడం తప్ప మరేం చెయ్యగలరు

"డాక్టరు మూర్తి" పిలిచారు డాక్టరు శేషగిరి. మూర్తి రావడంతోనే "చూడు మూర్తి... ఈమెను నువ్వు కూడా పరీక్ష చేసి ఎక్సరే తియ్యి..." అతనితో అని 'మీరు ఆయనతో వెళ్ళండి' అని ఆమెను — కూడా వచ్చిన ఆమె తండ్రిని అతనితో పంపించాడు డాక్టరు శేషగిరి....

ఆమెను పరీక్ష చెయ్యడం ఇంచుమించు పూర్తయింది. మధ్య మధ్యలో అతని ప్రశ్నలు — ఆమె జవాబులూ —

ఎక్సరే తియ్యడానికి ముందర వివరాలు తీసుకుంటూ "మీ పేరు ?"

"శారద"

ఆ పేరు వినిగానే మూర్తిలో ఏదో చలనం — ఏదో అనుమానం — అంతవరకూ ఆమె ముఖమైనా సరిగ్గా చూడని మూర్తి ఆమె వైపు చూశాడు. అవే కళ్ళు — అదే రూపం — ఎంత పోలిక ! — తన శారదే !! — అనుమానం లేదు — అతని కళ్ళల్లో అదో విధమైన ఆనందం — అంతలోనే వోబాధ — ఆ ఆనందం బాధా అతనితోనే దాచుకున్నాడు మూర్తి.

* * *
"డాక్టర్ టి. బి. యేనా ! ?" బాధగా, అమాయకంగా ప్రశ్నించింది శారద.

మూర్తి తన నోటితో టి. బి. అని చెప్పలేక పోయాడు.

"టి. బి. అని ఎవరు చెప్పారు మీకు ! ?"

"లేకపోతే నన్ను ఈ శానిటరీయంతో ఎందుకు చేరుస్తారు. నిజం దాయవలసిన అవుసరం లేదు డాక్టర్. చెప్పండి."

"చిన్న అనుమానం — అంతకుమించి మరేం లేదు."

ఆమె మొహంలో మార్పు — అందోళన — మూర్తి అక్కడ నుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

* * *
ఆ రోజు రాత్రి అస్పత్రిలో పేషెంట్స్ ను చూస్తున్నాడు.... రాత్రి వడకొండు గంటలు దాటిన శారద 'స్పెషల్ రూమ్'లో ఇంకా లైటు వెలుగుతూనే ఉండడం మూర్తికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

మెల్లిగా ఆమె గది వైపు వెళ్ళాడు. ఆమె మంచం మీద కూర్చుని ఏవో ఆలోచిస్తోంది — చేతిలో ఏవో రెండు కాగితాలు — ఆమె కళ్ళల్లో ఆరీ ఆరని కన్నీళ్ళు —

మూర్తిని చూడగానే కన్నీళ్ళు తుడిచేసుకుంది. ఆ విషయం డాక్టరుకు తెలియకూడదనే పుద్దే శృంగారం.

"మీరింకా నిద్ర పోలేదా — టైమ్ ఎంత య్యిందో తెలుసా ! ?"

మూర్తి ప్రశ్నకు శారద జవాబేం చెప్పలేదు. రెండు క్షణాలు నిశ్శబ్దం.

"డాక్టర్"

"హూ"

"ఒక్కమాట అడుగుతాను నిజం చెప్పండి — నేనింకా ఎన్నిరోజులు బ్రతుకుతాను డాక్టర్ ?" నూటిగా అడిగింది శారద.

మూర్తి ఆమె దగ్గరనుంచి అటువంటి ప్రశ్న వస్తుందనిపూహించలేక పోయాడు. — ఆమె మొహం వైపు తీక్షణంగా చూశాడు.

ఆమె ముఖంలో చెప్పలేని భయం — తన ఇంక బ్రతకడేమో అన్న అనుమానం..... ఆమెకు ఎక్కువ హాని చేస్తుందేమో అనిపించింది మూర్తికి. తన శారదే ఎదురుగా పున్నట్టునిపించింది. తన శారదే అలా అడిగి పుంటే తన సహించగలిగేవాడా సరిగ్గా అలాగే అనిపించింది ఆ క్షణంలో కూడా.

"చూడండి శారదా టి. బి. ని జబ్బు కింద చూడవలసిన రోజులు ఎప్పుడో పోయాయి. — మామూలు జ్వరం కంటే సులభంగా నయమవుతోంది. — చదువుకున్నవారు మీరే ఇలా అద్వైత పడితే ఎలాగ చెప్పండి మా మాట నమ్మండి. మీకు వచ్చినది టి. బి. కాదని అబద్ధం చెప్పను. అయితే అది అతి ప్రారంభ దశలో వుంది. ముందు జాగ్రత్త కోసం ఇక్కడే జేర్పించమని మీ నాన్నగారికి నలవో ఇచ్చాం. అంతకు మించి మరేం లేదు..... మీకుఇప్పుడు కావలసినవది ఏ శాంతి — భయం అనవసరం"

"మరో విషయం శారదా — మా మాటల మీద మీకే మాత్రం నమ్మకం వున్నా ఈ విషయము కేస్టెన్ గారికి వ్రాయకండి. ఇది డాక్టరుగా ఇస్తున్న నలవో కాదు. స్నేహితుడిగా ఇస్తున్న నలవో. మీరే ఆలోచించండి — ఎక్కడో దూర దేశంలో వున్న ఆయన పని వల్లడి వల్లనో, సెలవు దొరకకో రాలేకపోతే ఆయన ఎంత బాధ పడతారు —

మరో విషయం. సరిగ్గా ఇవాల్సినది రెండు

నెలరో మిమ్మల్ని అరొగ్యంతో ఆస్పత్రిమంది డిస్చార్జ్ చేసే పూచీ వాది."

కొరడ అతని వైపు చూసింది. అతని మాటల్లోనూ, మొహంలోనూ, అతను చెబుతున్న ప్రతి మాటా విజయే నన్నట్లు కన్పించింది కొరడకు. మీరేం మాట్లాడ లేదు. చేతుల్లో వున్న రెండు నీలిరంగు కాగితాలూ మరుక్షణంతో ముక్కముక్కలై పోయాయి.

"ఊంక్యా —" అంటూ మూర్తి అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయాడు.

"అమ్మాయి విషయం అల్లాడికి వ్రాయ మంటారా!?"

ఆయన ప్రశ్నకు "వద్దండీ. ఇదేం అంత భయపడవలసిన విషయం కాని, ఆయన్ని కంగారు పెట్టవలసిన విషయం కాని కాదు, ఆమెతో కూడా అదే విషయం చెప్పాను. మీరూ మరోసారి చెప్పండి." డాక్టరు మూర్తి జవాబు.

డాక్టరు మూర్తి మాటల్లో పూర్తిగా గురి కుదిరింది కొరడకు. అది మొదలు ఆమెతో చాలా మార్పు వచ్చింది. తనకేం జబ్బు లేనట్లుగానే వుండేది. డాక్టరు మూర్తికి విషయం చెప్పలేనంత సంతోషమిచ్చింది. హాస్పిటల్లో కాలు పెట్టగానే కొరడ రూములోకి వెళ్ళుకుండా మరో రూమ్కి వెళ్ళి వాడు కాదు. — ఆమెకు గుడ్ నైట్ చెప్పిందే ఇంటికి వెళ్ళేవాడు కాదు.

కొరడ తన టి. బి. పేషంట్ని — తను వుంటూ న్నది కనిబోరియం అని మర్చిపోయేలా చేసేవాడు మూర్తి.

డాక్టరు శేషగిరి మూర్తిలో వచ్చిన మార్పుకు ఎంతో ఆశ్చర్యపడ్డ మాట వాస్తవం. డాక్టరులు వుండి ఆస్పత్రులు దూరమైతే మూర్తంత దిగులు వడిన వారిని మరెవ్వరినీ చూడలేదు ఆయన. కొరడ వైద్యం — మూర్తికి చాలా మేలు చేస్తోందేమో అనిపించింది అయినకీ. సుమారు సంవత్సరం క్రితం మాయమయ్యిన మూర్తి మొహం మీది చిరు నవ్వు, మళ్ళీ కనిపిస్తోంది.....

"ప్రియమైన అన్నయ్యకు,

నీ దగ్గరనుంచి వుత్తరం వచ్చి ఏన్నో రోజు లయ్యింది. మీలటరిలో జీరిన కొత్త రోజుల్లో పారానికో వుత్తరమైనా వ్రాసేవాడివి. దూరంగా పీమాలయాల్లో దేశ క్షేమం కోసం గస్తీ తిరిగి నీకు ఇప్పుడు ఆ తీరికా లేదేమో! ? నెలకు ఓ వుత్తరం కూడా కరువై పోయింది. అసే క్కలూ, మమతలూ, అభిమానం పెంచుకోడం, — బహుశా మనలో వున్న బలహీనతేమో! అనేవాడివి నువ్వు. — ఒకవేళ అనే లేకపోతే జీవితంలో ఆనందా నికీ దావులేదని అనుకుంటాను.....

ఇలా సాగిపోతోంది కొరడ పదుపుతూన్న 'అన్నయ్య' కథ.

అప్పుడే అటు వచ్చిన మూర్తితో అంది. "డాక్టర్ — ఈ కథ చూశారా!?"

డాక్టరు మూర్తి ఆమె చదువుతూన్న కథ వైపు చూశాడు. ఆమె ప్రశ్నకు జవాబేం చెప్పలేదు.

"డాక్టర్ — ఈ కథ వ్రాసిన ఆయన ఎప్పుడు ఒక అప్పా, ఒక చెల్లెల్ని గురించే తొన్నా వుంటాడు

బహుశా ఆయనకు అంత మంచి చెల్లెలు వుండేమోనని: నాకూ అప్పిస్తూ వుంటుంది ఆ రచయిత అంత మంచి అన్నయ్య వుంటే బావుంటుంది"

* * *
'నాకూ ఈ రచయిత లాటి అన్నయ్య వుంటే ఎంత బావుండేదో' అన్న కొరడ మాటలకు మూర్తి అనుకున్నాడు. 'నిజంగా ఆమెకు ఓ అన్నయ్య వుంటే అతను కొరడకు టి. బి. వచ్చి నందుకు ఎంత బాధ పడేవాడో' ఆమెకేం తెలుసు, పది రోజులతో తనకే అంత దగ్గరగా వచ్చింది. అన్నయ్య అయివుంటే అతనితో మరెంత చనువుగా వుండేదో — ఏవో జ్ఞాపకాలు మూర్తికి.

* * *
రోజులు గడుస్తున్నాయి. కొరడకు బాగా నయ మయ్యింది. మరో వారం రోజుల్లో డిస్చార్జ్ చేస్తా

మాతని ఆ ప్రతిమిత్రుడైంటూ సాక్ష్యం ఇవ్వటానికి వచ్చిన వ్యక్తిని బోనుగో ఎక్కించారు. పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ క్రాస్ పరీక్ష కుపక్రమించాడు.

ప. ప్రా : ఏమయ్యా మాతడు ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు తనలో తాను మాట్లాడు కునేవాడట నిజమేనా?

సాక్షి : నాకు తెలీదండీ!

ప. ప్రా : మరి మాతని ఆ వ్య మిత్రుడనని అబద్ధం చెప్పావేం?

సాక్షి : (కోపంతో) నేను ఉన్నప్పుడు అతను ఒంటరిగా తనలో తాను ఎప్పు డూ మాట్లాడుకోలేదు.

మాధవ్ (తెవలి)
రనగా కేస్టెన్ కృష్ణ ఆగ్రూ వచ్చాడు. కొరడకు టి. బి. వచ్చినట్లు తనకు వ్రాయకపోయి నందుకు బాధ పడినా ఆమెకు పూర్తిగా నయమయ్యిందని తెలిసి చాలా సంతోషించాడు. ఆ వారం రోజుల్లో డాక్టరు మూర్తికి అతనితో పరిచయం ఎక్కువై అయ్యింది.

ఆ రోజున కొరడను డిస్చార్జ్ చేస్తారు. (పొద్దు లే కృష్ణ హాస్పిటల్కు వచ్చాడు. కొరడతో కలిసి డాక్టర్ మూర్తి రూమ్కి వెళ్ళారు. డాక్టరు మూర్తి ఆ సమ యంలో అక్కడ కనిపించకపోవడం కొంచెం ఆశ్చర్యం గనే కన్పించింది కొరడకు.
"సిస్టర్. డాక్టర్ రాలేదా ఇంకానూ."
"వచ్చారండీ — ఎక్కడికో వెళ్ళారు..... ఒకవేళ ఆయన రావడం ఆలశ్యమయితే ఈ విషయం మీలో చెప్పమన్నారు."

సిస్టర్ అన్నమాటలు కొరడకు ఎంతో బాధ

కలిగించాయి. ఆ పుట్టి లా, చేమ వు గా మాట్లాడుతూ, తీరా తనకు పూర్తిగా నయమయ్యి తను వెళ్ళిపోతున్న రోజున తన గదివై వైచా రాలేదు. . . 'అతను ఎందుకు రాలి— అతను కేవలం ఒక డాక్టరు. డాక్టరుగా తన జబ్బు నయం చేశాడు — తరువాత అతనెవరో — తనెవరో, అనిపించింది. వెంటనే డాక్టర్ మూర్తి అటు పంటి వాడు కాదు. అతను రాకపోవడానికి కారణం ఏదో ఉండి ఉంటుంది. . . . పూర్వం పూర్వకంగా డాక్టరుకి కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుండా ఆమెకు వెళ్ళ బుద్ధి కాలేదు.

"డాక్టరు గారు వచ్చేదాకా' ఉండామండీ" అన్న కొరడ మాటలకు ఆమోద సూచకంగా అక్కడే ఉన్న కుర్చీలో కూర్చున్నాడు కేస్టెన్ కృష్ణ. కొరడ మరో కుర్చీలో కూర్చుని డాక్టర్ మూర్తి బల్లమీద వస్తువులన్నీ చూస్తోంది. ఓ కాగితం మీద 'నా డైరీలో కొన్ని పేజీలు' 'రమేష్' అని వ్రాసి ఉంది. 'రమేష్' — అదే పేరు. తను చదివిన అన్నయ్య కథ జ్ఞానకం వచ్చింది. కొరడకు. 'రమేష్' పేరుతో కథలు వ్రాసేది డాక్టర్ మూర్తి నన్నమాట — ఏదో ఆశ్చర్యం. . . ఏదో అనందం.

మరేం ఆలోచించకుండా ఆ కాగితాలు తీసి చదవడం మొదలు పెట్టింది. — నగం నగం వ్రాసి ఉన్న కథ అది. — ఆ కథ పూర్తిగా ఏమిటో తెలియక పోయినా కొన్ని తారీఖులూ ఆ రోజుల్లో తన డైరీలో అంతా తీసి ఉన్నట్లు ఉంది.

జనవరి, 1 : రాలింకంలో మరో సంవత్సరం గడిచి పోయింది. కొత్త సంవత్సరాన్ని ఉత్సాహంతో ఆహ్వానిస్తున్నారు అందరూ. . . అంతే ఈ రోజు నాకు జీవితంలో ఎప్పటికీ ఆ ఆనందాన్ని ఇన్న లేదేమో!?

నరిగ్గా ఒక్క సంవత్సరం నడచి పోయింది కొరడ పోయి.

ఇదే సంవత్సరాది రోజున అన్నయ్యా అంటూ నా చేతుల్లోనే కబ్బు మూసింది కొరడ. . . ఎంతో మిగిలి సంవత్సరాలు 'అన్నయ్యా' అంటూ కూడా తిరిగిన కొరడను ఒక్క సంవత్సరంలో మర్చిపోవడం అనంభవం.

అల్మీయతలూ, అభిమానాలూ, ఆపేక్షలూ పెంచుకోవడం — అవి గాలివానకు చెల్లతూ కూలి పోతుంటే — బాధ పడటం మానవుల్లో ఉన్న బలహీనతేమో! ? —

ఫిబ్రవరి, 20 : కొరడ పుట్టిన రోజు ఈ రోజు బ్రతికి ఉంటే 20 సంవత్సరాలు. . . . కొరడకు పుట్టిన రోజుకి తెలిగ్రాం ఇచ్చాను రెండు సంవత్సరాల క్రితం — అదే ఆమె ఆఖరిపుట్టినరోజు.

మార్చి, 15 : కొరడ కలలో కన్పించింది. ఏవో చెబుతోంది. విశ్వ విద్యాలయంలో తనకు నాలాటి అన్నయ్య ఉన్నందుకు ఆమె స్నేహితు లకు అనూయట.

ఏప్రిల్, 20 : ఈ రోజు కొరడ రూమ్కు 'రాధ' నన్ను చూడటానికి వచ్చింది. తన కెంతో అల్మీయురాలట.

* * *
అక్టోబరు, 13 : ఈ రోజు అన్నత్రికి ఏవరో ఒకమ్మాయి వచ్చింది. 'పిటా' 'శంభట'. పేరుతో

కాదు— రూపం కూడా అదే రూపం. మొహంతో అమాయకత. గొంతులో ఆత్మీయత— శారదే. సరిగ్గా సుమారు రెండు సంవత్సరాల క్రితం పోయిన చెల్లెలే ఎదురుగా వచ్చి నిల్చున్నట్లయ్యింది. పాపం టి. బి. అయితే చాలా ప్రారంభ దశలోనే ఉంది. తప్పకుండా నయమవుతుంది.

అక్టోబరు, 20 : ఎంత చనువుగా మాట్లాడు తుంది శారద. ఎదురుగా నా చెల్లెలు 'శారదే' మాట్లాడుతున్నట్టు ఉంటుంది. 'అన్నయ్యా' అని ఆమె నన్ను పిలవక పోయినా 'ఓసేయ్ శారదా' అని పిలిచేస్తామేమో అనే అనుమానం—

డాక్టరుగా ఉన్న నాకు ఇటువంటి భారాలు రావడం చాలా మందికి ఆశ్చర్యంగా ఉండొచ్చు— డాక్టరు మాత్రం మనిషికాదా. అతనికి మాత్రం అపేక్షలుండవా ! ?

నవంబరు, 3 : నేను వ్రాసిన 'అన్నయ్య' కథ అచ్చయ్యింది.

శారద పోయిన తరువాత నేను వ్రాసిన మొదటి కథ ఇదే.—

'పేషెంటు శారద నేను ఆమె గదికి వెళ్లేటప్పు టికి అదే కథ చదువుతోంది.

ఆ రచయిత అంటే ఆమెకు ఇష్టమట. అలాంటి అన్నయ్య ఉంటే తను ఎంతో సంతోషించే దట— ఆమెతో ఆ రచయితను నేనే అని చెప్పు కుని 'నువ్వు సరిగా నా చెల్లెలాగానే ఉన్నావు' అని చెప్పేస్తే— ఏమో! ? ఏమవుతుందో.

డిశంబరు, 1 : శారదకు బాగా నయమయ్యింది.

ఈ నెలాలరులోగానే ఆమెకు డిస్చార్జ్ చెయ్యొచ్చు.

డిశంబరు, 10 : నాలో మార్పు కనిపిస్తోంది.

శా ర ద

దట. నేను మునుపటి కంటే సంతోషంగానూ ఆరోగ్యంగానూ కనిపిస్తున్నాను. డాక్టర్ శేషగిరి సిస్టర్ తో అంటున్నాడు— ఆయనకేం తెలుసు శారదా. పోయిన నా చెల్లెలు తిరిగి దొరికినంత అనందాన్నిచ్చింది 'పేషెంట్'గా వచ్చిన ఈ శారద. ఆమెకు జబ్బు నయం చెయ్యడంలో నాకేదో తృప్తి— అనందం!

డిశంబరు, 20 : శారదను మరో వారం పది రోజులలో ఇంటికి సంపించెయ్యవచ్చు. ఆమెకు నా మీద ఎటు వంటి భావాలున్నాయో తెలియదు కాని—ఈశారదకు, పోయిననాశారదకు ఎంతదగ్గర....

'పేషెంట్'గా వచ్చిన ఈ శారద నాతో అంత చనువుగా ఎదుకుండాలి... ఆమెతో మాట్లాడటం నాకెంతో సంతోషంగా ఉండేది. మరో వారం రోజుల్లో ఈమె వెళ్లిపోతుంది.

ఆమెతో చెబుదామనిపిస్తుంది.... 'నిన్ను చూసి నవ్వుడల్లా. నాకు నా చెల్లెలు శారదే ఎదురుగా ఉన్నట్లునిపించేది.— 'అని కాని ఎలా చెప్పడం— ఆమె భళ్ళన నవ్వుకుంటుందేమో నా నెనకాతల.

డిశంబరు, 23 : ఈ రోజు కేప్టెన్ కృష్ణ వచ్చారు.... శారద నా మాట విందన్నమాట. ఆయనకు తనకు టి. బి. వచ్చిన విషయం వ్రాయనే లేదు. తీరా ఆయన వచ్చిన సమయానికి ఆమెకు పూర్తిగా నయమయ్యింది— ఆయన చాలా మంచి వాడిలా ఉన్నాడు.

డిశంబరు, 27 : శారదను 31వ తేదీన ఇంటికి సంపించేస్తామని చెప్పుకుంటున్నామని డాక్టర్ శేషగిరి.—

అమె వెళ్లిపోకుండాంటే ఎందుకు నాకు ఈ బాధ— డిశంబరు, 30 : ఈరోజు కేప్టెన్ కృష్ణ తో అన్నాను.

"మీరూ, శారదా నేను జనవరి ఒకటో తారీ ఖన ఇచ్చే డిప్యూటీ రావాలి.— ఎందుకో ఈ శార దకు డిప్యూటీ ఇద్దామనిపించింది. అందుకోసం డిప్యూటీ ఎరేంజ్ చేద్దామనుకున్నాను. తీరా ఆయన 31వ తారీఖునే టెక్నెట్టు బుక్ చేసుకున్నారట. 'సారి' అనేశారు. జనవరి ఒకటో తారీఖున కనీసం ఈ సంవత్సరమైనా మరోలా మొదలౌతుందను కున్నాను. అయితే జనవరి ఒకటో తారీఖు ఎప్పటికీ ఇలాగే ఉండి పోతుందేమో— అయినా నాళ్ళు నా కోసం ప్రయాణం ఎందుకు ఆపుకోవాలి ! ? నాకు ఈ శారద అంటే చెల్లెలు లాంటి అభి మానం ఏర్పడింది. ఆమెకు నా మీద అటువంటి అభిప్రాయం ఏర్పడాలని ఏముంది ? ! ఆమె దృష్టిలో డబ్బు తీసుకు జబ్బు నయం చేసే ఓ డాక్టరునే ఏమో ! ?—

ఏమయినా ఆమె వెళ్లి పోతుందంటే బాధ గనే ఉంది. రేపు ఆమె వెళ్లిపోయే సమయానికి ఆమెకు కన్నీటి కుంభం పోవడం మంచిదేమో ? ?—

* * *
అసంపూర్తిగా అగిపోయిన ఆ కథ చదవడం పూర్తి చేసిన శారద కళ్ళు చెమ్మగిల్చాయి. ఓ దిద్దు మైన నిట్టూర్పు—

"డాక్టరు మూర్తిగారు మనిద్దర్నీ రేపు డిప్యూటీకి రమ్మని పిలిచారా ! " అడిగింది శారద.

"అవును. మన ప్రయాణం ఇవే శే కదరా. అందువల్ల రాతేనని చెప్పాను— ఏం ! ?"

'ఈ పేజీలు చదవండి మీరే తెలుస్తుంది.'

అంటూ ఆ కాగితాలు కృష్ణకు అందించింది శారద.

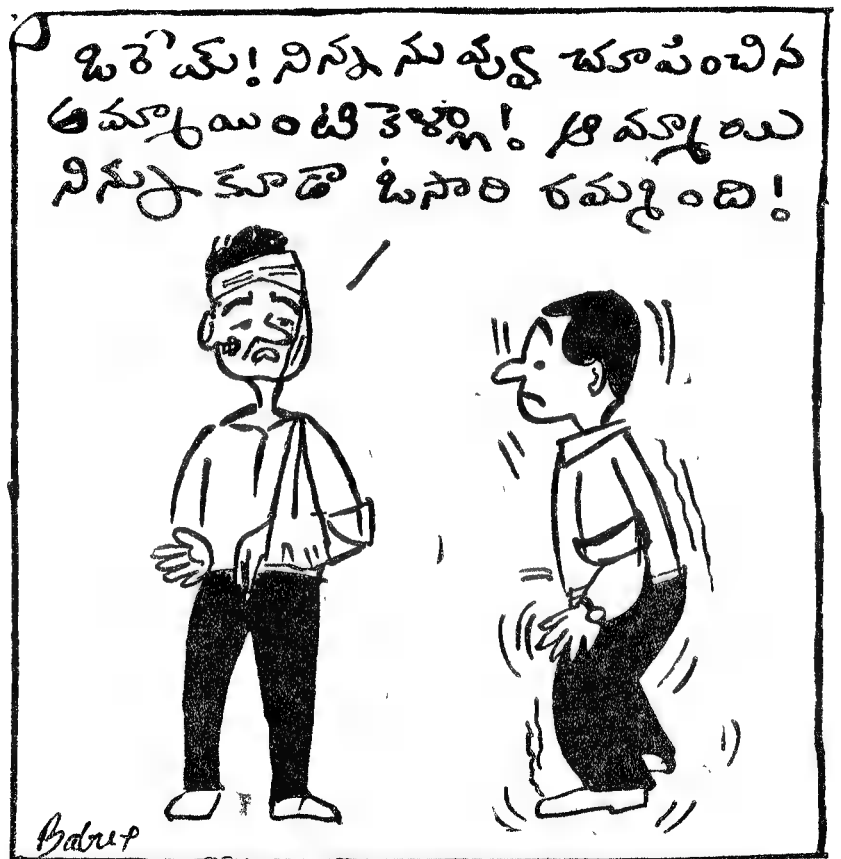
కృష్ణ ఆ పేజీలు తిరగియ్యడం పూర్తి చేసి— ఎదో తప్పు చేసిన వాడిలా బాధ పడ్డాడు—

"ఈయన కూడా మన కోవకు చెందినవాడే నన్నమాట.— నీకు అన్నల్లేరు. అయినా లేని అన్నలకోసం కలతల్లో కూడా కలవరిస్తూ ఉంటావు. మూర్తికి ఎంతో ప్రేమతో చూసుకున్న ఒక్క చెల్లెలూ దూరమయ్యింది.— ఇప్పుడల్లా మయ్యింది శారదా మూర్తి ఇంత వరకూ రాక పోవడానికి కారణం....అతని చిన్నకోరికనునేను వప్పుకోలేదు....

"కేవలం నీకు పూర్తిగా నయమయ్యిందనే సంతో షంతోనూ— మనతో ఉన్న సరివయం వల్లా అతను డిప్యూటీకి పిలిచాడనుకున్నాను కాని దాని వెనుక ఇంత కథ ఉందని తెలియదు శారదా నాకు— అతనికి నీ మీద అంత ఆపేక్ష, వాత్సల్యం ఉంటే— నిన్ను చూసి తన పోయిన చెల్లెలు తిరిగి దొరికి నంత సంతోషిస్తూంటే ఆ అనందం అతనికి కాకుండా నేనెందుకు చెయ్యాలి.— లేని అన్నయ్యను పూహించుకొనే నీకు, నిన్ను చెల్లెలుగా పూహించునే ఓ అన్నయ్య దొరికాడు—

"మన ప్రయాణం వాయిదాపెట్టున్నాను శారదా— నేను రిజర్వేషన్ కేస్తల్ చేస్తాను. మూర్తితో ఈ విషయం చెప్పు."

కృష్ణ మాటలు వింటూ లోపలికి వచ్చిన మూర్తి మొహంలో అద్భుతమైన అనందం, కళ్ళల్లో తృప్తి— రాలీ రాలని అనంద బాష్పాలు చూస్తూ నిల్చుండి పోయింది శారద— అతనితో తన అన్నయ్యను చూసుకుంటూ.

గోడలకి...

'విశాఖ'

త్రైలోకన మూవరు ఎలాగైనా వారి 'స్నేహితుని కొత్తయంటికి వెళ్ళి తిరిగి పట్టు బట్టితే బయలుదేరాను. అసలు ఆయన 'స్నేహితుని గృహ ప్రవేశానికి వెళ్ళడానికి కుదరక వెళ్ళలేదు. ఇప్పుడైనా వెళ్ళకపోతే బాగుండదని, ముందే చెప్పకుండా నైనా ఫర్వాలేదని బయలు దేరాము. మేం వెళ్ళే సరికి బాగా చీకటి పడిపోయింది. అందమైన తోట, మందర భవంతి, ముందర పార్కింగ్ వెనుక వసారా. దాన్లుంటే వుంది పెద్ద అతిథుల గది. అక్కడ ఎవరో వున్నందువలన తలవంచుకుని నేను నేరుగా లోపలికి వెళ్ళిపోయాను. మూవర్ 'స్నేహితుని తల్లి, భార్య చాలా అప్యాయంగా పలకరించి చల్లటి పానీయం అదీ ఇచ్చి మర్యాద చేశారు. ఇల్లంతా చూడ్డానికి తీసుకు వెళ్ళారు. అత్యంత ఆధునాతన పద్ధతులలో కట్టుబడి ఉంది. వంటయింట్లో సామగ్రిని చూసేసరికి వీళ్ళు స్వచ్ఛిని హాక్కితే పదార్థాలు నోట్లో పడతాయిలా వుండవట్టుంది. చాలా నచ్చింది. మొజాయికె ఫ్లోరింగు, కుకింగ్ రేంజీ ప్రషరు కుక్కరులు పగ్గెరా వగైరా. బాత్ రూములో వాషింగు మెషిన్, ఆ బాత్ టబ్స్ అన్నీ చూసి దిగ్భ్రమ చెందాను. కానీ అంత డిస్టెంపర్ చేసిన గోడలు ప్రశాంతి నివ్వడానికి బదులు కళ్ళని చెదర గొట్టుతున్నాయి. దానికి కారణాలు అనేకం. అన్ని గదుల్లోనూ బాగా ముదర రంగుల్లో డిస్టెంపర్ చేశారు. గోడలకున్న పేకులు అనేకం. వాటికి వ్రేలాడుతున్న పటాలూ, విప్పేసిన పద్మాలూ పగ్గెరాలు చూస్తే చాలా వికా కనిపించింది.

అతిథులు వెళ్ళి పోయారని తెలియగానే వాళ్ళ అతిథుల ప్రత్యేక గది అయిన ఆ డ్రాయింగు రూము లోకి తీసుకెళ్ళారు. అందులో ఆ కాశ్మీరు కార్పెట్టు సోఫాలూ అన్నీ బాగా వున్నాయి. తల యెత్తాను. అంతే. గోడకున్న సింగపూర్ గడియారం తాలూకు అందానంతా దూరంగా తరిమేస్తూ వ్రేలాడు తున్నాయి ఛాయా చిత్రాలు. లెక్కపెడితే వందా ముప్పయి ఫోటోలు చిన్నసైజు వైతేనేం పెద్ద వైతేనేం ఒక ప్రేమలోనున్న నాలుగయిదు ఫోటోలు అయితేనేం వున్నాయి. ఇదేమి అతిశయోక్తి కాదు. నేను వాటికేసి తడేకంగా చూస్తున్నానని గ్రహించి ఆతని తల్లి ఇంక వివరించడం మొదలు పెట్టారు.

"ఇది మా పెద్దవాడు మూడోనెలప్పుడు తీసినది. అదిగో అది పుట్టు వెంట్రుకలు తీసేయడానికి ముందర తీసినది. అది వాడి మూడో ఏట తీసినది....." అని ఏకరువు పెట్ట సాగారు. వరకాయింది చూస్తే అవిడ సంతానం అందరినీ మూడు నెలనుంచి సిల్లాజెల్లంతో నూత తీసుకున్న వాటి వరకూ అన్ని దశలలోనీ వున్నాయి. ఆతను వా వారి కాన్ని కనిపెట్టే అమ్మ కొంచెం సుంచినట్లు

తెమ్మని చనివాడితో చెప్పే " అని లోపలికి వంటి నాతో చెప్పారు.

"అసలు ఇవి కాకుండా మా మేడమీద స్వేరు గదిలో ఇంకా చాలా ఫోటోలున్నాయి. అద్దాలు అవీ విరిగాయన్న మిషన్ నేను పెట్టనివ్వలేదు. మా అమ్మకీ మా అవిడకీ ఈ ఫోటోలు పిచ్చి ఎక్కువ." అన్నారు.

ఫోటోలు పిచ్చి వుంటే రకరకాల సోజులలో ఫోటోలు తీసుకుని ప్రత్యేకంగా ఫోటోల ఆల్బం లో పెట్టుకోవాలి. అంతేగాని ఇలా గోడలకి గోడే తెలియకుండా వ్రేలాడదీస్తారేంటి? ఒకటి రెండు ఒక గదిలో వుంటే బాగానే వుంటుంది. పాతకాలపు ఇళ్ళు పాతకాలపు పద్ధతులైతే పోనీ అనుకోవచ్చు. గోడలకి డిస్టెంపరు చేయించి ఆల్బాధునిక పద్ధతిలో

ఇల్లు కట్టుకుని అదీ డ్రాయింగు హాలులో పెద్ద కర్ర బద్దీ వాలుగు ప్రక్కలా కొట్టించి దానికి ఫోటోలు వ్రేలాడదీసే వారిని ఏమనాలో తెలియడం లేదు.

గోడలకి కొందరిళ్ళలో ఈ ఫోటోలతోబాటు క్యాలండర్లు వ్రేలాడుతూ వుంటాయి. కొత్త సంవత్సరం వస్తూందనగానే ఈ క్యాలండర్లు వేటకి బయలు దేరుతారు కొందరు. అన్ని రకాలైన క్యాలండర్లు సేకరించి వాటిని గోడలకలంక రించందే మనస్సు నిలువదు వీళ్ళకు. ప్రతి వాళ్ళనీ అడిగి ప్రాధేయపడుతారు. క్యాలండర్లు ఏ కొట్టు వాళ్ళు వేసే ఆనవాలుతిప్పందనగానే వాళ్ళ దగ్గరకి వెళ్ళి " ఏమోయ్! ఈ యేడాదేం క్యాలండర్లు వేయడం లేదా? వేస్తే ఇలా యియ్యి." అని అడిగి,

"ఔనండీ! అత్తగారూ! వారిక్కడే వున్నారు. వారు చెప్ప మన్నడే నేను చెబుతున్నాను."

అనేక ఉపాయాలతో సేకరించుతారు. వాటిని ఇంట్లో గోడపైదాన్ని కట్టడమేయకుండా తగిలిస్తారు.

ఇంకా కొందరిళ్ళలో తాళూ, విప్పేసిన పర్చులూ అనే ప్రేలాడుతాయి. ఇలాగ గోడలకి మేకులు ఎక్కువగా దిగిపోయేందు వలన ఇంటిగల వాళ్ళకి అప్రియమవడమే కాకుండా, గోడల అందాన్ని చెడగొట్టిన వారనవుతాము. అటుపైన ఇలాంటివి ప్రేలాడ దీపివందువలన వాటి వెనుక మానవునికి తీతువు లైన మత్తుకాలు చేరే అవకాశం ఉంది. నల్లల గూర్చి వ్రాయాల్సిందేమింది కనుక. ఇంక నున్నాము కొట్టేటప్పుడు ఆ ఇల్లాలు తిప్పులు దేముడికే ఎరుక. వాటి నిన్నింటిని భద్రంగా తీసిపెట్టి మర్నా సున్నంఆరేక వాటిని యధాస్థానంలో ప్రేలాడదీయాలి.

అటుపైన దుమ్ము చేరకుండా వాటిని పడేవడే తుడుస్తుండాలి. అంతకంటే వాటిని తగిలించ కుండా ఏ అల్లుమూతోనో పెట్టుకుంటే తీరి పోతుందిగా, ఏదో ముక్కునలిగా ఒకటో రెండో పోటోలు, క్యాలెండర్లయితే పల్లెలెదు. కానీ ఇలాగ చాలా చాలా తగిలిస్తే ఇబ్బంది.

అనలు ద్రాయింగు రూములో వారివారి అభిరుచుల ననుసరించి కొన్ని పోటోలు, నుండర దృశ్యాలనే కానీండి, మనుష్యులనే కానీండి, మహాత్ము లనే కానీండి, అదీ, అలంకరణార్థం ఏనైనా వస్తువులు ఉంటేనూ బాగుంటుంది. మరి గది బోసగా అన్వించకుండా పెట్టాలే గానీ అదో ప్రదర్శన కాలాగా తయారు చేస్తే బాగుండదు. మిగతా గదులలో కూడా గోడలకి ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపిస్తూ అక్కడేయంగా, అభిరుచి కలిగిలా అలంకరించాలి.

ఇంటిని చూసి ఇల్లాల్ని చూడు అన్నారు. అందువలననే ఈ గోడలకి ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపాలి. గోడలపై పొడవుపై నంత తక్కువ సామాన్లు తగిలింపి, ఆ తగిలించిన వాటిని కూడా తుల్యంగా తుడిచిపెట్టితే నేత్రానందంగానూ ఉంటుంది, మనుష్యులకి హాని కలిగించే కీటకాలూ ఆల్మో చేరవు.

రొయ్యలతో రకరకాల వంటలు

రొయ్యల కూర : నలుబది తులముల రొయ్య పప్పును (వచ్చిది) కడిగి తులముచేసి కొద్దిగా వస్తువు పొడిచోసు చాలినంత ఉప్పుతోను కలిపియుంచవలెను.

ఒక తులము అల్లమును, ఒక తులము వెల్లల్లి, రేళలను, అరతులము బేలకరను, రెండు తులముల ధనియాలను, అరతులము కొబ్బరికోరును, ఒక తులమునూర కొత్తిమేరను మెత్తగా ముద్దవలె నూరి యుంచవలెను.

వాటితోనే రెండు తులముల ఎండు మిరసకాయ లను కూడా నూరి యుంచవలెను. తరువాత వది తులముల మానెను పాత్రలో పోసి పొయ్యి మీద పెట్టి మరిగించ వలెను. అది మరిగిన తరువాత దానిలో అరు తులముల నీరుల్లిపాయముక్కలను, రెండున్నర తులముల వచ్చిమిరసకాయముక్కలను, అర తులము కరివేపాకునుచేసి వాననవచ్చువరకు వేవలెను.

అవి వేగిన పిమ్మట వాటిలో రొయ్యల ముద్దను చేర్చి వేవ వలెను. అవి అన్నియు వేగిన పిమ్మట దానిలో ఒక అర సోరెడు నీరు పోసి ఉడికించ వలెను.

నీరు ఇగిరిన పిమ్మట దానిని క్రిందికి దింపి భుజించ వలెను. ఇది మిక్కిలి రుచిగా వుండును. కాని శ్లేష్మ శరీరులు దీనిని భుజించరాదు.

రొయ్యల వేపు : అర్ధశీరు మాంసపు కూరకి సిద్దము చేసిన విధముగా ముషోలా దినుసులను దీనికి కూడా సిద్దము చేయవలెను.

తరువాత నలుబది తులముల రొయ్య పప్పును (పై మన్న దొలకలను ఎటువగా వచ్చిన మాంస నును) ఒక పాత్రలో పోసి కొద్దిగా వస్తువు గుండను, ముప్పాపు తులము ఉప్పును చేసి బాగుగా కలుప వలెను. కొద్దిగా మానెను దానిలో పోసి కలియబెట్టి పొయ్యిమీద పెట్టి ఉడికించవలెను.

కొంతసేపటికి దానిలోని నీరంతయును ఇగిరి పోవును. అప్పుడు దానిని క్రిందికి దించవలెను.

తరువాత ఒక కళాయిలో వదిపాను తులముల

మానెను పోసి మరిగించి దానిలో రొయ్యలను పోసి ఎర్రగా వేవవలెను. అవి వేగిన పిమ్మట సిద్దముగా నుంచిన ముషోలా ముద్దను, కారపు ముద్దను దానిలో పోసి, వానన వచ్చు వరకు వేయించి క్రిందికి దింపు కొనవలెను.

ఇన్ద మున్న యెడల వాటిని దింపుటకు ముందుగా కొద్దిగా చింతపండు గుణ్ణను వాటిమీద చల్లి కలియబెట్టి రెండు నిమిషములు సాంయ్యమీద వుంచి క్రిందికి దింపి భుజించ వచ్చును.

ఈ రొయ్యలు మిక్కిలి బలము నిచ్చును.

రొయ్యల కలుపు కూర : కొబ్బరి తానెగా తగ్గించి ముషోలా దినుసులన్నియు పై విధముగానే నూరి యుంచవలెను. తాలింపు కూడా పై పద్ధతిలో వలెనే చేసి రొయ్యలలో కావలసిన నీరు పోసి అది వుడుకు నప్పుడు యిన్ద మున్న కాయకూరల ముక్కలను దానిలో పోసి వుడికించుకొన వలెను.

రొయ్యలలో బీరకాయను, అరటికాయను, చిక్కుడుకాయను, దోసకాయను, వంకాయను, పొల్ల కాయనుచేసి ఇగురుగాను, పులుసుగాను వండుదురు. దోసకాయతో వాటిని చేర్చినప్పుడు పులుసు చేయుట మంచిది. కోడిగుడ్డు తో కలిపి రొయ్యలను వేపుకొని తినవచ్చును.

కాని కోడిగుడ్డు రొయ్యలు పొల్లకాయతో కలుపగూడదు. మిగిలిన కాయకూరలతో కలుపవచ్చును.

వచ్చి పెనగ పప్పుతో కూడా రొయ్యలను కలిపి ఇగురు కూరగా చేసుకొన వచ్చును.

రొయ్యల గారెలు ఒలిచిన రొయ్యల పప్పు ఎనుబది తులములు కడిగి యుంచ వలెను. (ఈ

పంటకు సమద్రుప్త రొయ్యల పప్పు మంచిది)

తరువాత రెండు తులముల అల్లము, ఒక తులము బేలకర, మూడు తులముల వెల్లల్లి రేళలు రెండు తులముల నీరుల్లిపాయలు, అరు తులముల చేనె

పెనగపప్పు, ఎనిమిది తులముల వచ్చి మిరసకాయలను ఒక రోటిలో పోసి బహు మెత్తగా రుబ్బవలెను.

పిమ్మట ఒలిచి యుంచిన రొయ్యల ముద్దను కూడా దానిలో పోసి తగినంత ఉప్పును, కొద్దిగా వస్తువునుకలిపి మెత్తగా రుబ్బవలెను.

తరువాత ఒక కళాయి పొయ్యి మీద పెట్టి ముప్పది తులముల వేడిని గాని, నూనెనుగాని, పోసి మరిగించి దానిలో పై న చెప్పిన రొయ్యపప్పు ముద్దను చిన్నచిన్న గారెలుగా పోసి వేయించి చక్ర

మలతో పైకి తీసి భుజించవలెను.

రొయ్య బొండా : ఆరు కోడిగుడ్డును కొట్టి ఆపానగు ఒక గాజు గిన్నెలో పోసి పుల్లలో మరుగు వచ్చువరకు తగిది యుంచబోన వలెను.

తరువాత పెద్ద రొయ్యలను ఒలిచిన పప్పులో ఖార్చము చేప్పిన విధముగా ముషోలా దినుసులను నూరి కలిపి ఒక పాత్రలో వేయవలెను.

దానిలో కొద్దిగా పసుపును, నూనెను పోసి సాంయ్యమీద పెట్టి ఉడికించు వలెను.

కొంత సేపటికి దానిలోని నీరు ఇగిరిపోయి రొయ్యలు గట్టి పడును. అప్పుడు వాటిని క్రిందికి దింపి చల్లార్చవలెను. తరువాత ఒక కళాయిలో ఇరువది తులముల నెయ్యినిగాని, నూనెనుగాని, పోసి మరిగించ వలెను.

అప్పుడు రొయ్యలను సిద్దముగా నుంచిన కోడిగుడ్డు సోనతో మంచి దానిని లోపుగా వాటికి నట్టించి మరుగుమన్న నూనెలో వేసి వేయించి పైకి తీసి భుజించ వలెను.

అలా కప్పజారావు. ★

‘నున అభివృద్ధిని దృష్టిలోపెట్టుకొని అభివృద్ధి ... దినదినాభివృద్ధి పొందుతున్న ఈ కార లోలో క్యాలెండర్లు ఈ సంవత్సరముకన్నా మునేయక తప్పదు...’

బహుశా మీరు చెప్పలేరు...
కాని ఆమె అందములో
కొంచము లోపము వుంది!

కొంచము నిదానించి చూడండి
ఇప్పుడు ఆ లోపములు
కనిపించుట లేదు!

మీరు ఎల్లాగ చెప్పగలరు. ఈమె తన ముఖము మీది మచ్చలను, మొటిమలను లాక్టో-కేలమైనుతో మరుగు పరుచుకొంది. లాక్టో-కేలమైను ఒక అత్యుత్తమమైన 'పొడర్ క్రీమ్'. దీనిని ఉపయోగించుటవలన ముఖచర్మ మందలి దోషములు మరుగు పడును. మీ చర్మము మృదువుగాను మరియు కాంతివంతముగాను వుండును.

లాక్టో-కేలమైను - మీ సౌందర్యసాధనము!

లాక్టో-కేలమైను ముఖములోని మచ్చలను
మొటిమలను కప్పిపుచ్చును!

లాక్టో-కేలమైనులో శిశుముగా పనిచేసే ఉత్తమమైన కేలమైను వుంది. అది ముఖ చర్మమునకు చాలా లాభదాయకమైనది. దీనిని ఉపయోగించుటచే చర్మము మృదువుగాను మరియు కాంతివంతముగాను వుండును. దీనివలన మీ సౌందర్యమధిక మగును. లాక్టో-కేలమైను ముఖము మీది మచ్చలను, మొటిమలను కప్పి పుచ్చి వాటిని తొలగించుటకు సహాయపడును.

లాక్టో-కేలమైను ముఖము మీద మొటిమలు మరియు ఎండ తీగ్రత వలన కలిగిన మచ్చలను తొలగించి 'వేడిగాలి'నుండి చర్మమును రక్షించును. చంటి పిల్లల రేగిన చర్మమును కూడా మృదువుగా మంచును.

సౌందర్యసాధకమైన లాక్టో-కేలమైను శ్రేణికి చెందిన లోషన్ క్రిమ్ మరియు టాల్క్ పౌడర్ కూడా దొరుకుచున్నవి.

కృక్స్ ఇంటర్ప్రాన్ లిమిటెడ్, బొంబాయి 18.

ప్రశ్నక మోత్రికుడు * డ్ర.వి.జి

ప్రశ్నకుతి బాబాయి మనోవ్యధకు గురైనాడు. అందుకు చివ్వాంగా ఆయన గడ్డం గీచుకోడం మానేశాడు. తోంచేస్తూనే తనకేమీ సహించడం లేదంటున్నాడు. ఒంటరిగా మంచం మీద కూర్చుని శూన్యంలోకి చూస్తూ కాలం గడుపుతున్నాడు. శూన్యంలోకి చూడేందుకు వీలుగా మంచాన్ని కిటికీకి ఎదురుగా వేసుకొని తలక్రింద రెండు దిండ్లు గూడా వుంచుకున్నాడు. ఆయన ఏదో అసహనంతో బాధ పడుతున్నట్లు నలుగురికీ తెలిపేటందుకెన్నో తంటాలు పడుతున్నాడు. అయితే నేను మాత్రం “ ఎందుకీ మనోవ్యధ బాబాయ్ ” అని అడగలేదు. అలా అడిగి, ఆ తర్వాత బాబాయి వాక్రవాహాన్ని అడ్డగించగల శక్తిగానీ, ఆయన హిరణ్యవరాలను తీర్చగల సామర్థ్యము గానీ నాకు లేవు.

అయితే బాబాయి వాలకం చూసి నిజంగా దిగులుపడ్డ తల్లి మాత్రం వాకు చెవిలోని జోరిగే అయింది. ఆమె అభీష్ట ప్రకారం బాబాయి ఏ కారణం చేత యింత ద్రిగులు పడ్డాడో తెలుసుకోవలసిన బాధ్యత నాపై బడ్డది.

“ బాబాయ్ — నీ కెందుకీ మనోవ్యధ ? తిన తిండి, కలు గుడ్డాలేని వాడికిమల్లే ఇదేమిటి — గడ్డం పెంచావ్, దుస్తులు మార్చడం లేదు, మెతుకు నోట్స్ డెట్టడం మానేశావ్ ? (ఆయన ముద్దలే నోట్స్ కురుక్కుంటాడు) — ఎందుకు నీకీ వ్యధ ? చెప్పు నీకథ — బాబాయ్ — చెప్పునా ” చిన్నసీల్లాడిని బుజ్జగిస్తూవుట్టుగా అడిగాననలభై ఏళ్ళ బాలాకుమారుణ్ణి.

“ నీతో చెప్పుకునేం లాభం ? మనోవ్యధ ఆర్చేవాడినా, తీర్చేవాడెవర ? ” ఎప్పుడోగా మానస

గడ్డాన్ని అరచేతోరాస్తూ అన్నాడు.

అంతటితో నా బాధ్యత తీరిన వాడినై వెళ్ళిపోతూ ఒకసారి వెనక్కి తిరిగి చూచాను. నేను అప్పుడే అలా వెడతానని బాబాయి పూహించ లేదు. ఇంకాస్పేపు నావేత బ్రతిమాలించకుని, అభయాలూ వాగ్దానాలూ, పుచ్చుకుని తన కోరిక వెల్లిపుల్చాలని అనుకున్నాడేమో, నేను వెళ్ళడం దిగాలగా చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

ఆ తర్వాత బాబాయి జీవితంతో మరోమూడు రోజులు నిస్పృహగానే గడిచాయి. కానీ త్రాగుతున్న వాడు పున్నట్టుండి “ నీతో అర్థంట్టుగా మాట్లాడాలి గిదికో రా ” అన్నాడు. బామ్మ ముఖంలో మళ్ళీ తన కొడుకు మనుష్యత్లో పడుతున్నంత అనందం వెల్లివిరిసి చాలుత ముఖం చేసుకుని “ వెళ్తా — వెళ్తా ” అని తొందర చేసింది.

తీరా నేను వెళ్ళేసరికి ఆయన శూన్యంలోకి గాక గోడవైపు తిరిగి పడుకున్నాడు. పురిటికి పుట్టింటికి వెళ్ళిన బాధ్యను చూడాలని బాబాయికి బుద్ధి పుట్టడం గత రెండు నుూడు దశాల్లోనూ జరిగి అమ్మేమను కుంటుందో అని నావేత అడిగించాడు. అలాంటిదేదో అనుకున్నాను.

“ బాబాయ్ ” అన్నాను. పలకలేదు. కదలలేదు. కాస్సేపు నిశ్చలం రాజ్యం చేసింది.

“ నీ నెడుతున్నా ” అన్నాను ఇక భరించలేక. “ ఒరేయ్. వుండరా. నీకూ నేనింత అలాస్సే సోయానుట్రా ? ” అన్నాడు. బావిలోంచి వచ్చి నట్టుంది అతని స్వరం.

అయితే అర్థమైంది. ఎవరో బాబాయిని ఎగతాళి పట్టింది ఏడిపించారు. నేనెన్నోసార్లు చెప్పాను — యీ రోజుల్లో ఎవడి మానాన వాడు గవ్ చువ్గా

వుండి పోవడం కన్న సబబైన కార్యం ఏదీలేదు బాబాయ్ — అని. ఆయన ఏంటేనా ? పూలో నీటి పిరుదల తగాదాల మొదలు అలా మొగుడూ మధ్య తగూల వరకూ తీర్చేందుకీయనే తయారవుతాడు. ఆ తగాదాలన్నిటినీ ఆయనే పరిష్కారం చేసి ఆ మధ్య వ్యక్తిత్వంలో తాను అనుసరించిన వ్యాయామ ప్రాంతాలను నలుగురికీ చాటి తానో గొప్ప వ్యాయామిర్నితగానూ, అనుభవజ్ఞుడైన వ్యవహారగానూ పేరు గాంచాలని పుబలాటం. కాని ఇంతవరకూ ఆపూలో ఆయన సలహాను పాటించిన వ్యక్తి లేడు. పోగా, ఇరు పార్టీలనుండి మాట పడేది మాత్రం బాబాయ్ ! ■ గ్రామానికి ఆయన ఏ మర్యాద రామన్న, లేక ఏ సాలమన్ రాజ్ కావాలనుకుని ముప్పులేచు కుంటాడు.

అలాంటిదేదో జరిగి వుంటుందను కున్నాను. “ అయితే మళ్ళీ ఎవరి తగాదాల్లో తల దూర్చావ్ బాబాయ్ ? ”

“ తగాదా లేదా గాడిద గుడ్డా లేదు. నా జీవి అమే నా సాలిట తగాదా ! యీ తగాదా తీర్చేందుకు ■ సర్వేస్వరుణ్ణి మించిన వ్యాయామూర్తి లేదు — ”

సరళంగా మాట్లాడక డొంక తిరుగుడుగా కాస్త వేదాంత దోరణిలో మాట్లాడటం ఆయన దృష్టిలో లౌక్యం — వివేకమూ ! “ బాబాయ్, డొంక తిరుగుడుగా మాట్లాడక నువ్వు చెప్ప దలచుకున్నదేదో సూటిగా చెప్పు. నాకవతల పనుంది. ”

“ ఒరేయ్. మనిషికి పేరు ప్రఖ్యాతులూ,క్రిక్రి — ప్రతిష్టలూ వచ్చి నలుగురి దృష్టిలో అతని విలువ, స్థాయి, గౌరవం పెరగాలంటే ఎలాగరా ? బాబ్బాబూ కొంచెం ఆ విషయాలేవో చెప్పి పుణ్యం కట్టుకోరా. ” అన్నాడు జాలిగా, దీనపదనంతో.

తా పూర్వం శివీ దక్షిణం, కర్మదీక్షగా దాన భర్తలు చెయ్యవచ్చు. కందుకూరి నీరేశలింగం వంతులు, రాజా రావేంద్రాచార్యులలాగా సంఘ సేవ చెయ్యవచ్చు ! గాంధీజీ, నెహ్రూలాగా దేశ సేవా చెయ్యవచ్చు ఇంకా ఎన్నో పున్నాయి."

"దానధర్మాలు చేసేందుకు మనకు ఎవరై నా ఇస్తే పుచ్చుకో గలమే గాని ఒకరికి ఇవ్వగల శక్తి లేదుగదా ! సంఘ సంస్కరణ, దేశసేవ ఇలాంటివి ఇప్పుడు ప్రారంభించి మనసేవ నలుగురిచేత గుర్తించ బడేప్పటికీ ఈ జీవితమే పరి నమాప్తి మవుతుంది గదా ! ఇంకేమైనా తేలిక మార్గాలూ, సులభోపాయాలూ వుంటే చెప్పరా అబ్బాయ్."

బాబాయికి పట్టుకున్న పిచ్చి నా కర్మ వైంది. ఇప్పుడాయనో పరిశ్రాంతి అవతారం దాల్చేందుకు సిద్ధమవుతున్నాడు.

"తేలిక మార్గాలంతగా లేవు. రాజకీయల్లో ప్రవేశించడం మేలు."

"రాజకీయాలన్నా వూ — అవి నాలో, ఏప్పుడూ ఒక భాగమే ! గత రెండు ఎన్నికల్లోనూ నేను ప్రచారం చేసిన వ్యక్తులు ధరావత్తు కోర్కెయీరారు. వారు మూలబద్ధారు. మనకు ప్రోత్సాహం లేదు. గ్రామ రాజకీయాల్లోకి పిల్లకారు వచ్చి చేరుకుంది. కనీసం పందాయితీ బోర్డులో మెంబరునన్నా అంటే అవకాశం నాకొచ్చిందేమోనని అంటున్నా అంటే అంతా వెలువరికి కక్కేస్తూ పుట్టుక అబ్బాయి."

"సరే బాబాయ్ — నేను బాగా ఆలోచించి నీకు సులభ మార్గాన పేరొచ్చే పువ్వులు చెబుతాను. నువ్వు నిశ్చింతగా వుండు. ముందు మంచం వదిలి శుభ్రంగా ఉంచుకుంటున్నా" అని గయ్యల కొచ్చాను. బాబాయి ముఖమండలాన వెంట్రుకలీలు వెలిగియి. పంపిన వడనంతో నన్ను సాగవంపేందుకు వెంట వచ్చిన బాబాయిని చూచి నాళ్ళ తల్లి నా ప్రభావానికి సెప్పకుంది కాబోలు "ఒరేయ్ — వెళ్ళూ ! నీ కిచ్చేమైనా చిత్రాన్నం పండుతాను వారూనా — ఈ పూట ఇక్కడికి రా భోంచేద్దామని గాని" అన్నది.

"బామ్మా ! ఇలా చీటికి మాటికి రించం ఆశ పెట్టడం ఆరోగ్యకరమైన లక్షణం గాదు. ప్రభుత్వానికి తెలిస్తే శిక్ష తప్పదు." అంటూ గడవ దాచాను. "నా విషయం సురక్షితమే" అని బాబాయి వెనకనుంచి కేకేశాడు.

బాబాయికి మాట్లాడానే కాని నేను మాత్రం ఏం చెయ్యను ? ఏమని చెప్పను ? ఆయనకి అసక్తి కలిగించని విషయం ఈ ప్రపంచంలో లేదు. కోర్టు వ్యవహారాలూ, భారీ నత్తున - వ్యాపారాలూ సాగించి వాటిలో తన అదృష్టాన్ని పెరిగ్తేందుకుని వదిలేశాడు. ఆయన పేరూ, పై కమూ పుష్కలంగా లభ్యమయ్యేందుకు ఏమార్గమైనా అనుసరిస్తాడు. అయితే దేన్నోనూ చోర్లుతో వ్యవహరించడు. కోర్టు వ్యవహారాలు ఒక్కమానంలోగా తన కనుకూలంగా పరిష్కారమై మంచి అస్త్రాని తన హతం చేసుకోవాలను కుంటాడు. ప్రారంభించిన వ్యాపారంలో అధికారులు, అనధికారులూ తనకు ప్రసన్నమై ఒక నెలరోజుల వ్యవధిలోనే పెద్ద కోటీశ్వరుడై సోపానం కుంటాడు. అలా జరగనివాడు వ్యధా, దిగులూనూ ! సులభ మార్గాన లక్షలాదిచేందుకు అనువైన లాటరీలో

ఆయన తగిలేసిన, మేల్పై దబ్బుతో ఇద్దరు కుమార్తెలనూ పైభవంలో మరో ఖాట కోడళ్ళుగా చేసి వుండేవాడు. కాని, మార్గంలో ఆయనకు సోపదమే గాని వచ్చింది ఇదిగో అని కనీసం ఒక్క నయా పైసా అయినా చూసలేదు.

"ఇదంతా పిచ్చి పశువతి ! కష్టపడి సంపాదించా లిగానీ, అడ్డుదారి ను స్వర్గం చేరిన వాళ్ళను ఎవరి పైవా ఎరుగుదువా ?" అని ఎవరైనా అంటే ఎప్పుడు వీని లాటరీలో రైల్వే పోర్టు గుంబరీకి, బస్సు క్లీనరు సులేమాన్ కూ, దోసలమ్మ తాయారమ్మకూ, బడివంతులు లక్ష్మీవతికి లక్షలాది పడ్డదీ వివరిస్తాడు.

రాజకీయాలు తన అభిమాన విషయమనీ, ఎన్నికల్లో తాను ఎలాంటి వ్యూహాలు వచ్చి, ప్రత్యర్థుల గుండెల్లో బాకు పట్టుకుని ఎలా కూర్చున్నాడో వివరించి — అదృష్టం లేదు కాబట్టి ఆ అభ్యర్థులు ధరావత్తుకు కూడా నోమకే లేదని చెప్పించేస్తాడు.

"ఈనాటి గొప్పవాళ్ళు పూర్వాశ్రమంలో మామూలు వ్యక్తులే ! అయితే గాంధీజీ నత్యాగ్రహ సమరం నాటికి వాళ్ళంతా రాజకీయల్లో దూరేందుకు వారి తలిదండ్రులు అలాంటి వాతావరణాన్ని కల్పించారు. అందువల్ల ఈనాడు వాళ్ళంతా పెద్దవాళ్ళే నారు. పేరు, కీర్తి, గౌరవం దక్కించుకున్నారు. మేమే గాంధీజీ పిలుపు నందుకుని వెళ్ళాలని పుబలాట పడి రైలువార్షికి డబ్బుడిగలే మావాన్న చావబాది, చితకతన్న, కాళ్ళూ చేతులూ కట్టి గదిలో పడేశాడు. లేకుంటే ఈ సరికి ఏ మంత్రినో అయిందే వాడే." ఇలా రోజూ చెప్పేదే చెప్పి పదిమంది ఎదుటా వాపోయి పూరి వాళ్ళకు మంచి కాలక్షేపం కల్పిస్తుండే వాడు బాబాయి.

ఇప్పుడు అలాంటి బాబాయిని ఇరవై నాలుగ్గం టర్లో గొప్పవాడేమీ, అతడి విలువనూ, స్థాయిని పెంచేయడం ఎలా సాధ్యమో నా కర్మంగాలేదు.

* * *
చిరస్థులల్లులు అమ్మపద్ద ఇచ్చిన పురోహతుడు మన్నాటి సూర్యగిగాణ విశేషాలు పుటంకిస్తుంటే

బాకో విషయం జ్ఞాపకం వచ్చింది.

సాము కాటుకు వైద్యవిద్యలో మరో మహా డిగ్రీలు పొందిన డాక్టర్లకంటే సాముల వైద్యం ఎన్నోమైళ్ళ దూరంనుంచి తెలిసోమోనే వయం చేయడం, మండు మాకులకంటే మిన్నగా చిన్న మంత్రంతో తేలుకుట్టిన బాధ మాయమనడం, అనేక నొప్పులు, బాలగ్రూప్ షిల్లాంటివి ముఖా లకు బోలడటం అందరికీ తెలిసిన విషయాలే !

అయితే ఈ మంత్రంపదేళం, సిద్ధిపాండిత గురువు సముద్రతీరాన, గ్రహాల సమయాన చేయాలి. మరి బాబాయి గూడా ఇలాంటి మంత్రాధైరే పేరు ప్రఖ్యాతులు రావడానికి సంభావం లేదు. పైగా ఇది తేలిక, చవుక గూడానా ! వెంటనే మూడు మైళ్ళదూరాన ఆశ్రమంలో వున్న స్వామిల వాదిని కలుసుకున్నాను. సాము కాటుకు మంత్రం మా బాబాయికి వుండేదేమని ప్రార్థయద్దాను. వారు అంగీకరించడం బాబాయి అచ్చమైన మరి !

కాని బాబాయిని సముద్రానికి ప్రయాణం చేయడం మాత్రం సులభమైన పనిగా కనిపించలేదు. నాకు చలి బాబోయ్ అన్నాడు. నల్లగా భయంకరంగా మోతబెట్టే సముద్రాన్ని అనలు చూడలే నన్నాడు. "అలలు లాక్కుపోతాయి. మొసళ్ళు మింగేస్తాయి. నేను రాను. రానే రాను" అని మొరాయింపాడు.

ఎలాగో బాబాయిని బ్రతిమాలి, భంగపడి, చిన్ని పిపకు చందమామను చూపిస్తూ నేటిబువ్వ పెట్టి, నట్టు, గౌరవం, కీర్తి, ప్రతిష్ఠ అన్నీ కలిసి కను చూపు దూరంలోనే వున్నాయని ఆశపెట్టి ఒప్పించాను. మాకో బండ్లనీ, స్వామిల వారికి ప్రత్యేకంగా మరో బండ్లనీ ఏర్పాటు చేశాను. బాబాయి చేతులు మునగా పర్బు మేసుకుని, దానిపైన పున్ని పెట్టెరు లోడుకున్నాని, తలకో ముసరు చుట్టి, అప్పుడే హాస్పిటల్లో డిస్పార్డి అయిన రోగిలాగా కదిలి వస్తూంటే వాళ్ళ తల్లెమో కనుకొలకతో సేరా విండగా, కొడుకు యుద్ధానికి వెడుతున్నట్టుగా, ఇక తిరిగేరావట్టుగా వీడ్కోలిచ్చింది.

గేలు వరకూ వడచి వచ్చిన బాబాయి, మరొక్క

అడుగు వేస్తే అంటిగొందుకునే బాబాయి, అలాంటి వెక్కిరించి 'అమ్మా' అంటూ పరుగెత్తాడు.

"అమ్మా, లక్ష్మీ, పిల్లలూ బాగోత్రమ్మా. ఆ గురవయ్య ఇవ్వల్సిన భాష్యం మరచిపోకు. బామను బాళ్ళరి చదివించమని లక్ష్మీకి చెప్పు. మిల్క్ మ్యాంకి, చీట్ల తల్లికి మంచి సంబంధాలు ఉన్నాడు" అన్నాడు.

"అలాగే నాయనా. నువ్వు క్షేమంగా వెళ్ళరా. నమ్మడం తాలా తోతు. బాగోత్రమ్మా చూచిదిగూ. ఒరేయ్ నేనూ, అబ్బాయి బాగోత్రమ్మా" మున తాపె బట్టిళ్ళు తుడుచుకుంటూ పైకి పొంగి బట్టి తుబాట్లు పెదలతో నోక్కివేసుతూ అంది.

ఈ నవ్వినేకాల్సి చూస్తూంటే వాకు విరా తెత్తుకొన్నాంది. బలంతోన వెళ్ళాల్సి లాక్కు పోతున్న తుర్కార్లుగైతే భర్తను చూస్తున్నట్లు, నవ్వు మింగేసేట్లు చూస్తూంది బామ్మనాకేసి.

"నీ మానాన నువ్వెండిపో బాబాయ్. నువ్వు

వృత్తిక మాంత్రికుడు

దాంతో బాబాయి తిక్కు కుదిరింది. ఎంతటి కుడుపునైనా తమాయించుకుని బాధను, కోపాన్ని మాటల్లోకి తర్జుమా చెయ్యకుండా కళ్ళతో నమ్మ ప్రాంగడం మొదలెట్టాడు.

నమ్మడం భయ ప్రస్థులుగా విసిరిస్తూంది. ఎంతో మంది జనం మా అండ్ కటా ఇటూ కాలినడకనే వెదురుతున్నారు. ఇంకా ఆరెమ్మలు దూరం ఉండగానే బాబాయికో భయం, అందో అజ మరీ ఎక్కువయ్యాయి. నమ్మడం మోత ఆయనకు రణరంగంలోనికి ఫిరంగులు తరఫులూ మోతగానూ, అప్పటికే అక్కడ చేరిన ప్రజల కేకలూ, కేరింతలూ ఆయనకు తల్లి మూకల వికటాట్టచోరులగానూ వినిపించ సాగాయి.

నమ్మడం గంభీరంగా వీరిమ వర్ణంలో,

వించే అనందం నిన్ను ముగ్ధుణ్ణి చేస్తుంది. వారి ఆశీస్సులు నీకు లభ్య మవుతాయి. అంతకుంటే మించిన మానవసేవ మరిలేదు. మృత్యు ముఖం నుంచి రక్షింప బడ్డ మానవుడు నీకు తెలిసే కృత జ్ఞత కంటే వధవులూ, బిరుదులూ ఎక్కువ కాదు. చూడు వృద్ధులూ—స్త్రీలూ ఎలా స్నానాలు చేస్తున్నారో? వారందరి ప్రాణాల మీద తీసి లేకనే అలా నమ్మడంలోకి దిగుతున్నారంటావా? ధైర్యం చెయ్యి—పచ్చి స్నానం చెయ్యి! మంత్రోపదేశం చేసుకుని మానవసేవ చెయ్యి. అదే మానవ సేవ! అలాంటి సేవ చేసి నీవు అజరామరమైన కీర్తివంతుడివి కావాలంటే నువ్వు త్యాగం చేయాలి బాబాయ్—తప్పదు."

కారన సేనా వాచిని గాంచి, బెదరి, తల్లిపుకు వెన్ను చూసి కదనరంగం నుంచి పరుగు తీసిన తీసిన ఉత్తర శుమారుడికి అర్జునుడు ధైర్యం చెప్పి యుద్ధస్థులుణ్ణి చేసినంత వనయింది వాట బాబాయిని స్నానస్థులుణ్ణి చేసేటప్పటికి!

నమ్మడం ద్విధం కాస్త మెలకువతో, తెరలూ లతో అడుకుంటూ చేస్తే ఎంతో హాయిగా ఉంటుంది. తెరటం రాగానే బాబాయి దానో పాటు ఎగరూలేడు. పిసి తంను క్రిందికి దింప దమూ చేతగాదు. అలాంటప్పుడు అంతోగూడా వివరించేయబడి మళ్ళీ తన క్రింద నున్న ఇసుకలో పహ అలలోపలికి వెళ్ళేప్పుడు బాబాయి చేసే హంగమా, అల్లరి, తిట్లూ నలుగుర్నీ అక్కరిం చేట్టు చేశాయి. రెండు మూడు నిమిషాల్లో బాబాయి స్నానం అయిందనిపించుకున్నాడు.

బాబాయి పాడి గుడ్డలు కట్టుకుంటూ మని మారాంచేశాడు. కాని స్వీములవారు అంగీకరించ లేదు. మంత్రోపదేశం జరిగేప్పుడు తుది, మడి అవసరం అన్నాడు. నమ్మడానికి అధిముఖంగా కూర్చున్నాడు బాబాయి గడగడ మెకకుటూ.

"నాయనా, సర్వమంత్రమా — వృత్తిక మంత్రమా—ఏది కావాలి? నీము మంత్రానికి కొన్ని నియమాలు పాటించాలి. భోజనం చేసే నమయంతో 'హిమ' అన్న శబ్దం విసరాదు. ఒక వేళ విన్నావో, అంతటితో భోజనం వదలి లేవాలిండే! కొన్ని కాయగూరలు గూడ నిషిద్ధములే! మంచానికి అడ్డంగా నడుకోరాదు. మైలవడ్డ వారిని స్పృశించరాదు. ఎట్టి నమయంతోనూ సర్వానికి హాని కలిగించరాదు. ఈ నియమాలు పాటించకున్న ఈ శ్రమంతా వృధా! కాని లేలు మంత్రానికి నియమాలేవీ లేవు." అన్నాడు స్వీముల వారు.

"అయితే ఆ లేలు మంత్రమే ఉపదేశించండి స్వామి" వెంటనే అందుకున్నాడు బాబాయి. నిజమే. బాబాయి భోజన ప్రయిండు. ఈ విషయాన్ని కనిపెట్టి ఏ కొంటికాయైనా ఆయన్ని తిండి తిననీయకుండా నిషేధించవచ్చు. ముఖ్యంగా సర్వానికి హానికలిగించకుండా ఉండడం దుర్లభం. స్వయంగా పామును కొట్టి చంపగల ధైర్యం బాబాయికి లేదు. కాని ఎవరితోనైనా చెప్పి చంపించవచ్చు. అప్పుడు నియమోల్లంఘన జరుగుతుంది. అందుకేనే బాబాయి లేలు మంత్రం కోరుకున్నాడు. అయినా సరవాలేదు. వేసవి కాలంలో చేతివిండా పని! అనలు ■ పూర్ణ అను

కళ్ళి నింకివాడివి. నీకు కీర్తి, పేరూ ఏమి రాదు—పో" అందామనిపించింది. కాని ఇంత చేసిం తర్వాత ఇలా తాటేస్తే బాబాయి అతృప్తాత్మ ప్రయత్నాలు బాహులుగానే చేయగలడు.

రథం కదిలింది.

ప్రయాణం చేసినంతసేపూ బాబాయి బండి వాడ్ని నానా మాటలూ అన్నాడు. గతుకుల్లో పడ్డ వుడు నడుములు విరిగాయనీ, గూళ్ళు తొలగా యనీ, మాడు బద్దలైందనీ గోలెట్టాడు. "ఇది బండికాదు. నమ్మ న్నూకానానికి తీసికెళ్తాన్న పానా" అన్నాడు.

"బాబాయ్—మరి నీశ్యంగా ప్రయాణం చేసేందుకు ఇది ఎడ్డబండి కాని ఎంబాసిడర్ కారు గాదు. ఇంకా గోలెట్టానంటే ఎద్దులు బెదిరి అడుగు ముందుకు వెయ్యవు. అంతేకాదు. బండి వాడు కోవగించి తిరుగు ప్రయాణంలో మనల్ని వదలి మరో బాడుగకుదుర్చుకోవచ్చు" అన్నాడు రహస్యంగా.

ఉవ్వెత్తుత తెరలూల లేచి నడుతూండగా ఎక్కు వ్యావంగా కనువిన్నున్నాడు. సూర్య గ్రహణ వర్షనమయాన తమతమ పాపాలను నమ్మడ గర్భంలో ప్రక్షాళితం చేసుకుందుకు విచ్చేసిన వేలాది ప్రజలతో తీరం నిండి పోయింది.

ఇసుకలో నడిపించి బాబాయిని ఒడ్డుకు పోయాను. అప్పటికే స్వీములవారు స్నానం చేసి జనం చేసుకుంటున్నారు. బాబాయి శరీరానికిన్న కవచం వగైరా తొడుగులను తీయమన్నాను.

నోవీరా పిల్లడన్నాడు. "నమ్మ దీంట్లో మంచి, నాకు న్యూమోనియా జ్వరం తెప్పించి, నా లక్ష్మీకి వైధవాన్ని తెప్పించేందుకే నువ్వు పన్నాగం పన్నావు." అన్నాడు.

"బాబాయ్—మరో పది నిమిషాల్లో నీకు మంత్రోపదేశం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత పర్వ వృక్షకాది జంతువుల విషంతో బాధపడే వారిని నీ వోటిమాక్కుతో, కంటి చూపుతో బాధ రహితం చేసి పంపుతుంటే వారు అనుభ

దినమూ కప్పులోంచి తేళ్ళు అనేకం లాలాటం టాయి. నాటిలో కొన్ని అయినా మనుషులను కుట్టచుండా పోవు. వాళ్ళు బాబాయి పాలనడకుండా బాబూ పోరు !

మంత్రోపదేశం జరగ బోతోంది. స్వాముల వారు నన్ను దూరంగా వెళ్ళమన్నారు. బాబాయి నమస్కారం చేశాడు. ముక్కుపట్టుకున్నాడు. ఏవో గొల్లాంటివి అనేకం చేశాడు. స్వాముల వారు చెవిలో ఏదో చెప్పి బాబాయి చేత పలికించాడు. పదేపదే ఆ మాటలు స్వాములవారు చెప్పగా బాబాయి పలుకుతున్నాడు. కదలని బస్సును వెళ్ళిన వ్రయాణీకులు బస్సు స్టార్టవగానే మళ్ళీ ఆగుతుండేమోనన్న అనుమానంతో వెనక కాసేపు నిలిచి నట్టుగా ఆగాడు స్వాములవారు. కానీ బాబాయికి నాలుక కాస్త మందం. సంస్కృత పదాలు ఆయన ఉచ్చరించేందుకు కాస్త పరిశ్రమ అవసరం. అందులోనూ తడి బట్టలలో, చలితో గడపడ వణకుతూ మాటలు సరిగా రావడంలేదు గాబోలు స్వాములవారు మధ్యమధ్యలో సాయం చేస్తూ పలికిస్తున్నాడు. ఆ విధంగా నూట ఎనిమిదిసార్లు జపించిన మీదట ఇక అయిపోయిందని లేవ బోయాడు బాబాయి. కాని స్వాములవారు లేవ నిష్కలేదు. గ్రహణ కాలం పూర్తయేవరకూ ఆలా జపిస్తూ కూర్చోమన్నాడు.

“రోజూ శక్త్యానుసారం ఈ విధంగా జపించు. ఏ వేళనైనా ప్రజలకు సేవచెయ్య నాయనా. సర్వే జనాన్యుభవంతం” అన్నాడు స్వాముల వారు.

పట్టరాని ఆగ్రహంతో బాబాయి స్వాముల వారి సేమీ అనలేక అల్లంల దూరాని కూర్చున్న నాకేసి ఉరిమి చూశాడు.

ఇక గత్యంతరం లేక నురో రెండు గంటలాలల ఆలా ఇసుకతో కూర్చుని జపంచేశాడు. లేచేప్పుడు స్వాములవారు మంత్రం చెయ్యవలసిన విధానం, వచ్చిన వాళ్ళను నడిపించడం, చేతులు కాళ్ళు విదిలించడం మొదలైన తతంగమంతా బోధించి దీవించాడు. బాబాయి కడపట స్వాములవారికి సాష్టాంగ పడ్డాడు.

సాయంత్రానికి చచ్చి చెడి ఇంటికి చేరుకునే పట్టిక బాబాయి రైళ్ళు లేని కాలంలో కాశీ యాత్ర చేసి తిరిగిచ్చిన నాడిలా అయిపోయాడు. బండల బిగిన చప్పుడు విని వీధి వాకిట్లోనే పుమ్మల్లి నిలపేసి సత్సంతోషంతో ఎర్రనిళ్ళు తెచ్చి దీప్తి తీసింది బామ్మ. ఆ తర్వాత బాబాయి అమ్మను ఊరి ప్రశ్నలు వేసాడు. ఆమె ఆరోగ్యం ఎలా ఉందో కనుక్కున్నాడు. మామగారినుంచి ఉత్తరం వచ్చిందా అని అడిగాడు. గురవయ్య దాన్యం విషయం ఏమన్నాడో తెలుసుకున్నాడు. ఎంతో కాలం ఏద్ర పోయిన రివ్వాన్ వింకిల్ గూడా ఏద్రలేవగానే ఆలా ప్రవర్తించి ఉండడమో !

నాకూ వళ్ళంతా నొప్పులుగా ఉంది. హనసుకు ఇప్పుడు కాస్త విశ్రాంతి దొరికింది. బాబాయికి తేలిగ్గా, ఖచ్చలేకుండా సేరు రావడానికి ఒక మనిషి ఎంతైతే చేయగలడో అంతా వా లోపం లేకుండా చేశాను. ఇక మిగిలింది బాబాయి క్షిప్ర మూత్రమే! భోంచేసి పడుకోగానే హాయిగా ఏద్ర వచ్చేసింది.

బాబాయికి కొంచెమైనా మెసులుబాటు లేకుండా ఉంది. ఇంటి ముందు వో ఎనామిల్ బోర్డు “డి. పతుపతి— పుత్రిక మాంత్రికుడు” అని ఉంది. వాళ్ళో పెరిసోను, ప్రశ్నల పెద్ద జోసా,

సోఫాలో బాబాయి. మెలితిప్పిన మీసాలు. నదులు కుంకుమ బొట్టు. వరండాలో క్యూలో జనం ‘లబ్బా, అమ్మ’ అని మూలుగుతున్నారు. భుజం మీది తువ్వలు కొనను మెలిసేస్తూ, వచ్చిన వాళ్ళను ముందుకీ వెనక్కి నడిపిస్తూ, ‘పో’ అని బెదిరిస్తూ, కాళ్ళు చేతులూ నిదీలించిస్తూ పంపేస్తున్నాడు.

తపోలా బంత్రాతు తెచ్చిన కవరును చిప్పి చూచాడు. ఢిల్లీలో జగదీశ్వరులు అఖిల భారత పుత్రిక మాంత్రికుల మహాసభకు తనని అధ్యక్షత వహించమని కోరుతూ అవ్వసం బాబాయి నిలువ పెరిగి పోయింది. కీర్తి వచ్చింది. అనేక సంఘాలు ఆయన్ని సన్మానించాయి. ఆయన చేస్తూన్న నిస్వార్థ సేవను గురించి పత్రికలు పొగిడాయి. విదేశీయులు ఆయన మంత్ర ప్రభా వాల్చి గుర్తించి వారివారి దేశాలకు అవ్వసించారు.

ఉన్నట్టుండి, ఇంటికప్పు ఎగిరి పోయేట్టు, కష్టంలో గొడ్డు బెదురుకునేట్టు, చెట్టు మీది పక్షిజాలం అదిరి పడేట్టు ఓ గాపు కేక వినిపించింది. కల చెరిగి పోయింది. గదిలోంచి హోల్లోకి పరుగెత్తాను.

బాబాయి నడి మంచం మీద కూర్చుని ఎడమ కాలి బోటన వ్రేలును గట్టిగా పట్టుకుని వణికి పోతున్నాడు. బామ్మ లాండరు చేతో పట్టుకుని మంచం క్రింద అతిజాగ్రత్తగా వెతుకుతూంది. నిలవెత్తా వణికి పోతూన్న బాబాయి మళ్ళీ ఓ గాపుకేక పెట్టి చూపుడు వ్రేలుతో గడవవైపు చూపుతూ ముఖాన్ని వెనక్కి తిప్పుకున్నాడు. ఎర్రటి గుడ్డతో, కొండెను పైకి ఎత్తి, సవిలాసంగా మహారాజువారి ఎదుట నాట్యం చెయ్యబోయే రాజనర్తకిలా మెల్లగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ, వయ్యారంగా, హాయిలు ఒలకబోస్తూ వెళ్ళాంది వో పుత్రిక గాజం ! వెంటనే బాబాయి ఏదో తట్టిన నాడిలా అంత బాధలోనూ కోడి— కోడి— కోడి అని అరవడం ప్రారంభించాడు.

“ఇది కోడి గాదు బాబాయ్— తేలు— సరే— ఇక మంచం దిగి మంత్రం చేసుకో. మొదటి కేసు స్వయం కేసు.” అన్నాను పాదరక్షతో పుత్రిక వడగావిస్తూ.

బాబాయి మంచం దిగాడు. అయితే మంత్రం నురచిపోయినట్టున్నాడు. సుమారు రెండు గంటల సేపు జపించిన మంత్రం, ఇంత త్వరగా నురచిపోతానని ముందే తెలుసుకున్నాడు గాబోలు. బాబాయి బండిలో కెక్కుతూనే ఆ మంత్రాన్ని డైరీలో కెక్కించేశాడు.

డైరీ చేతికి తీసుకుని తువ్వలు కొనను మెలిపెడుతూ, తానటూ ఇటూ తిరుగుతూ, నోట్లనే మంత్రోచ్చాటన గాలిస్తూ, అప్పుడప్పుడు ఫో—ఫో అంటూ కనురుకుంటూ, రోగినా, వైద్యుడగానూ ద్విత్రాభినయం చేస్తున్నాడు బాబాయి.

నిద్రిస్తార్లు అటూ ఇటూ తిరిగినా, ఎంత సేపు ‘ఫో’ అన్నా ఆ విషం దిగినట్టు లేదు. బాధ ఉపసించినట్టు లేదు. తేలు బాధకన్నా, తన మంత్రం సారలేదన్న బాధ ఎక్కువై పోయింది. రోజంతా ఒళ్ళు హూసం చేసుకుని, ఉప్పునీళ్ళలో మునిగి, హోరుగాలిలో కూలబడి, చెప్పిన మాట వెంటనే పాల్గొన చెప్పిన క్రమంతా మళ్ళీ తన కళ్ళెదుట పాల్గొన్నారనిపిస్తుంది !

జయనా ఇది మొదటి కేసు. దీన్నోనే అవజయం పొందినట్టు ప్రజానీకానికి తెలిస్తే మళ్ళీ తన ముఖం ఎవరూ చూడరు. అందుకని బాధ తగ్గి పోయిందన్నాడు బాబాయి సళ్ళు బిగపట్టుకుంటూ.

నాకేమో అనుమానంగానే ఉంది. బామ్మ మాత్రం సంతోషించింది కుమార రత్నం వ్రయాణ కత్యానికి. నేను గదిలోకెళ్ళి అలా నడం వార్తానో లేదో, బలవంతంగా మూసి పెట్టిన కుళాయి నీటిని పైకి చివ్విపట్టు, బాబాయి గొంతు పెకిరిండుకు వచ్చింది భోరుమని ఏడుపు, వెంటనే జతగా బామ్మ పరి కాస్త ఎక్కువ శృతిలో లంకించుకుంది.

ఆ శోక స్వర కర్తల నిద్దరినీ నూనూంట్లు అనలు తేలుకుట్టింది బాబాయినా, లేక బామ్మనా, లేక ఇద్దరినీనా అన్నది అర్థంగాదు క్రొత్తవాళ్ళకి.

బాబాయికి పేరు సంపాదించి పెట్టేందుకు హరం వేసుకున్న నేను ఇప్పుడు పెద్ద చిక్కులోనే ఇరుక్కున్నాను.

బాబాయేమో ధర్మామిటర్లో పాదరసం లాగా గుండెల్లోకి విషం ఎక్కిపోతూందంటున్నాడు. బామ్మ నన్నే పొంతకుట్టి చూచినట్టు చూస్తూంది.

మంత్రసాని వనికి వచ్చుకున్న తర్వాత దేవీకే నా సిద్ధ పడాలిందేగదా మరి ! ఎప్పునిద్దరినీ ఓదార్పు బోతే కంపస్వరాలు మరికొన్ని హెచ్చుస్థాయిలో జనిలిగా, జంటనాదస్వరాలాగా పలుకుతున్నాయి. ఒక క్షణం పూరుకున్న బాబాయి మరుక్షణంలో ఎడమ సాదాన్ని ఎత్తి పట్టుకుని కుడికాలు మీద వాలులో ఒక మూల నుంచి మరొక మూలకు ఎగి రెగిరి దుముకుతూ తాండవ పుత్తం చేస్తున్నాడు.

నాకెలా లోపడలేదు. పాత గ్రామఫోను ప్లేటు అరగదీసి పట్టువేశాను. లగ్గ లేదు. పీరుల్లిపాయలు చితగొట్టి కట్టాను. తగ్గ లేదు. తీరా నేను తేలుకుట్టిన చోట గాక వేరే చోట మందులు వేశానని నా మీదకి ఉరిమాడు. అప్పుటికి ఈ సంగీతకరేకీ ఇంటి నిండా శ్రోతలు చేరారు.

ఇక నేనేమీ చేయలేను. ఏం చేసినా అది చెడుగానే పరిణమించేట్టున్నది. ఇంకెవైనా కీడు జరిగినా ఆ నిందనా మీదికే వస్తుంది. లాండరు చేతో పుచ్చుకుని ఆ పట్టు నడిపాత్రి మూడు మైళ్ళ గూరాన ఆశ్రమంలో ఉన్న స్వాములవారి కోసం పరుగు తీశాను.

మర్నాటి ఉదయానికి బాబాయి పుత్రిక మంత్రోపదేశంంతం పూర్ణోన్నవాళ్ళకి తెలిసిపోయింది. అప్పట్నుంచి ఆయనకు వి. యు.ఎస్. అన్న పేరు వచ్చింది. అంటే విలేజ్ మున్సిన్ మాత్రంకాదు.

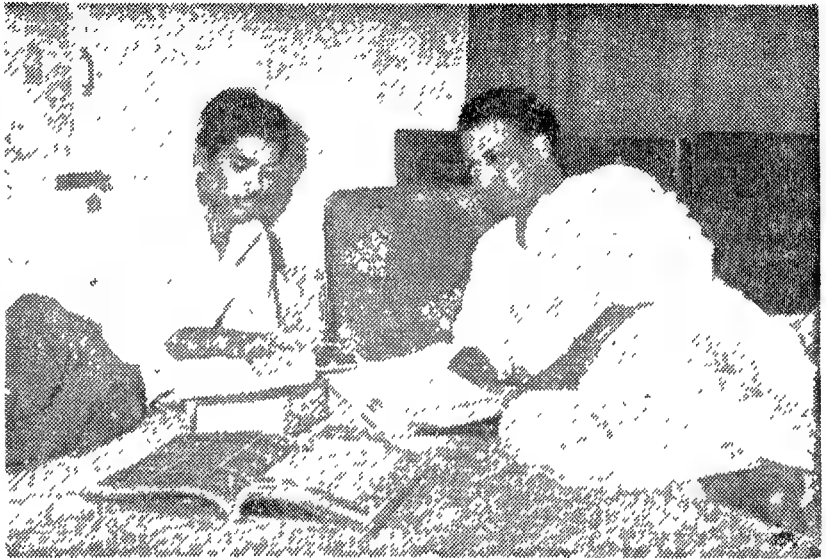

నిండైన విగ్రహం ప్రజాభిమానం దోచుకునే నటనగల

‘హీరో’
ఎన్.టి.ఆర్.తో
ముఖాముఖి

వీరాజీ

తన స్క్రిప్టింగ్ హబీ గురించి యితర అభిమాన గ్రంథాలగురించి సందర్భ వశాత్తు మీ ప్రతినిధితో సీరియస్ గా ముచ్చటిస్తున్న రామారావు.

చాలా సంతోషంగావుంది. ‘మనదేశం’తో తెరమీదకెక్కి “మనదేశం”లో యివాళ అందరి ఆభిమాన తారయై తెరమీద ప్రకాశిస్తున్న అందాల హీరో శ్రీ సందమూరి తారక రామారావుతో జరిపిన ‘ఇష్టాగోష్టి’ని పాఠకులముందు పుంచుతున్నందుకు నిజంగా చాలా సంతోషంగావుంది.

తోట‘రాముడు’ మొదలు సీత‘రాముడి’ దాకా శ్రీ ఎన్. టి. ఆర్. శ్రీమా, శ్రీద్వా, దీక్షా; దక్షతా సాసిపెందిన ‘పాతత’ ఇవాళ అతనికి అమూల్యమైన సందగా, అరపురూపమైన అందంగా ఆనందమిస్తున్నది.

నిజ జీవితంలో విద్యావంతుడు, వినయశీలి, విరామమెరుగక, వినుగు జెందక, ‘సావధానంగా మిన్నగా బాధ్యతకే అంకితమైన’ ఆదర్శ నటుడూ, ఐన శ్రీ తారక రామారావు ఆంధ్రదేశంలో అసంఖ్యాక ప్రేక్షకులకు ‘వెండితెర వేలుపు’

ప్రేక్షకుల ప్రేమ

తెల్లవారుజామున కోడికూతకు ముందస్తుగా లేస్తే అర్ధరాత్రికి ఆహ్వానం పలికేవరకూ పని చేసే ఈ ‘హీరో’ మొహం విగనిగలాడుతూ, కళ కళలాడుతుండటాన్ని మాసి నేను అశ్రురసోయాను. ఆ ఇంటిముందు కారులు అగడం అపురూపం కాదుగాని ఎక్కువగా టూరిస్టు బస్సులు వచ్చి వాలుతూ ఉంటాయి. ఆరోజు పాతికనిండు ఏళ్లై దాకావున్న ‘బృందా’లు అటు బెంగుళూరునించి ఇటు శ్రీకాకుళం దాకా—గరి ప్రాంతాలకు చెందిన వారు తమ అందాల నటునిమాసి పోదామని గడియారాలు చూడకుండా నమయా నమయా లనకండా వచ్చారు.

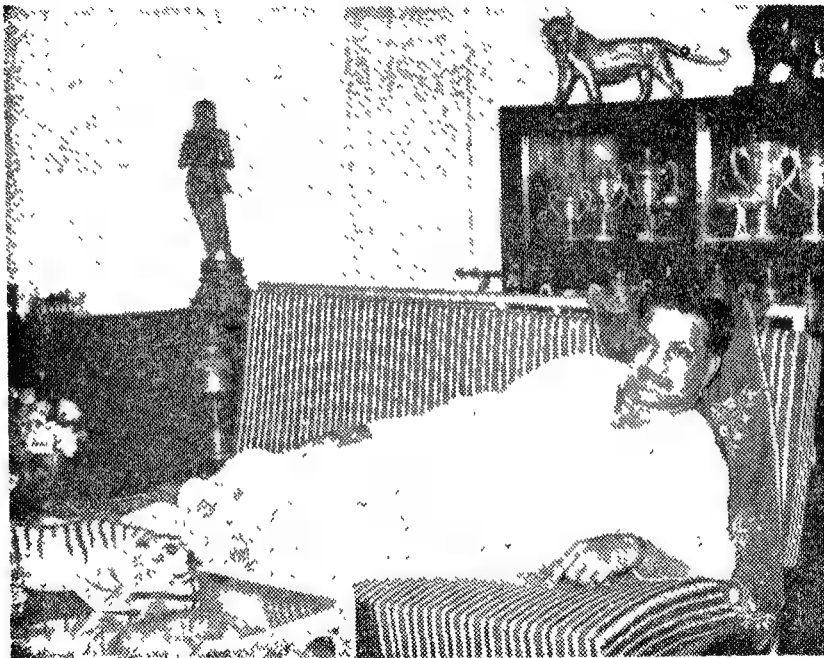
వాళ్ల ‘రాముడు’, వాళ్ల ‘కృష్ణుడు’ వాళ్ల అభిమాన నటుడు అయిన ఈ అర్జున్ కి చూడటంతో వాళ్ల మొహాల్లో తృప్తి వెలిగింది!

“సందమూరి” హాస్పిటల్లో మొట్ట మొదట మనల్ని ఆకర్షించేవి ఇంటిముందు ఆవరణలోని మొక్కలు, దీపస్తంభాలు, వాటిమధ్య పిల్లలాడుకునే చిన్నపార్కు! [పిల్లలకూడా]

* “తీరిక సమయాలలో మీ హాబీ ఏమిటి?”

“అసలు తీరిక ఎక్కడ? ఉదయం మూడున్నర గంటలకి లేవడం వ్యాయామం చెయ్యడం, తైలమర్దనం, చప్పిళ్లస్నానం, ధైవధ్యానం, అక్కణ్ణించి (సూర్యుడు లేచేసరికి) మేకప్ కి వెళ్లిపోడం తిరిగివస్తూనే ఉదయం 8—30 గంటలకి ఫక్త కాఫాచారం, పప్పు, పెరుగు, కూర, అన్నం మొదలైన “మెను”తో భోజన చేయడం సెట్ కి వెళ్లిపోడం.....”

శ్రీ రామారావు వ్యాయామం, ఆననాలు గట్టాచేసే గదిలో ఇంతెత్తు జాడలు రెండున్నాయి. ఒకదానిలో కచారాలు, బాసంచాలు, నట్టి వేళ్ళలాంటి ‘ఘుమ్మెన’ వ్యవహారమంతా వేసిన తైలం ఉంది. రెండోదానిలో అసలు సినలు పుట్టలేనే ఉంది. ఇది వాసరి, అది వాసరి అప్రూటింహేరికి ‘మన

రామారావు అధిరుని ‘ఏంటిక్స్’ మీదనే ఎక్కువగా ఉన్నట్లు తోస్తోంది. (సాచీన శిల్పవస్తు సందదనంత యింటితెచ్చి అలంకరించుకుండామా అన్నట్లు ఎన్నోరకాల శిల్ప, కోసా, గంధపువ్వులున్నాయిక్కడ.

మూలాన, పెద్ద రామయ్యను, పెద్ద చదువులు చదివించువాడన అదోచన పెట్టుకోలేదాయన. పద్దులు రాయగలిగినంత జ్ఞానం వచ్చిన తరువాత పెద్ద రామయ్యని పూర్తిగా వ్యాపారంతో ఉంచేశాడు. పెద్ద రామయ్యకి వదిపోతో సంవత్సరం నడుస్తుండగా, సుందరరామయ్య పుట్టడం కొద్ది రోజుల తేడాలో తండ్రి పోవడం రెండూ జరిగి పోయాయి. ఆ తరువాత రెండేళ్ళకి పెద్ద రామయ్య పెళ్ళి జరిగింది— లేక లేక పుట్టిన తమ్ముడవలం మూలాన పెద్ద రామయ్యకి తమ్ముడంటే అవరిమిత్తన్న ప్రేమించడే. భర్తని మెప్పించడానికి అనిగాని మరెందుకైనా గాని నీతమ్మ కూడా సుందరరామయ్యని బాగానే చూసేది.

పల్లెలో ఉంటే, చుట్టూ ఉండే గాలి మూకతో పం తెడి పోతాడేమోననే భయంతో, తమ్ముని తీసుకుని పూర్తిగా పట్నంలోనే కాపురం ఏర్పాటు చేసాడు పెద్ద రామయ్య.

సుందరరామయ్య చిన్నప్పటి వేష్టలు చూస్తుంటే, తమ్ముడు చాలా గొప్ప వాడవుతాడని పించేది ఆయనకు. ఐదో ఏట సుందర రామయ్యని మ్యూల్స్ చేర్చించాడు. మ్యూలు జీవితం చాలా బాగా సాగి పోయింది. వ్రతి సంవత్సరము మంచి మార్కులతోటి ప్యాసవుతూ వచ్చాడు. పదహారో ఏట మ్యూలు పై నలు పరీక్ష కూడా మంచి మార్కులతోనే ప్యాసయ్యాడు సుందరరామయ్య. అన్న కాలేజీలో తనను చేర్చే ప్రయత్నాలు చేస్తుండగా తానుకే పై చదువులు చదవ దల్చుకోలేదని తన భు ముహూర్తాన తెల్చి చెప్పేవాడు సుందరరామయ్య. తను ఇన్నాళ్ళనుకున్నవన్నీ కలలుగా మారే సరికి, విచారమేసి, తమ్ముడ్ని కోప్పడి చూసాడు. పెద్ద వాళ్ళ చేత చెప్పించాడు— లాభం లేకపోయింది— ససేమిరా తాను వ్యాపారం తప్పితే మరో పని చేయ దల్చుకోలేదని బిడ్డించుకొనే సరికి, పెద్ద రామయ్య తెమీ పాలా పోలేడు. చేసేదేమీ లేకపోగా, ఆలో చించి చూస్తే తమ్ముని అలోచన కూడా ఒక విధంగా మంచిదిగానే తోచింది. ఆటు పెదవాన్న పయస్సు సుశుప్తియింది. వ్యవసాయం చూసుకో గల వౌశిక ఆయనతో లేడు. కౌలుకిచ్చినా పాలం పొందయి పోవలం తప్పితే సురే లాభం ఉండదు. తను వోయిగా వ్యవసాయం చూసుకోవచ్చుననిపించి పెద్ద రామయ్యకి. రెండేళ్ళు తనతోపాటే ఉండుకొని మంచి రోజొకటి చూసే సుందర రామయ్య చేతిలో ఇంపైట్టే తాళాలు పెట్టి తాను పల్లెకెళ్ళి పోయాడు. ఆ మరునటి సంవత్సరమే పొదగు వెంకటప్పయ్య కూతురు సాపితితో తన తమ్ముడి పెళ్ళి తలంగం కూడా పూర్తి చేసి బాధ్యత తీసుకున్నాగా వూపరి పీల్చాడు పెద్ద రామయ్య.

ముంజీతనమనంగడి, మరేదయినా అనండి సుందరరామయ్యది విల్లి తమయిన స్వభావం. తాను బహు కొద్ది విషయాలను మాత్రం వమ్మే వాడు. ఒక సారి నమ్మడమంటూ జరిగితే చాలా నిక్కచ్చిగా నమ్మేవాడు. వ్యాపార విషయంలో గాని, తన స్వవిషయంలో గాని, స్వంత తర్కమునయోగించి క్రిందో మీదో పడి, ఏ నిర్ణయానికైనా వచ్చేవాడు కాని సాధ్యమయినంత వరకూ సలహాకు మాత్రం వెళ్ళేవాడు వాడు— తల్లి జాత అలాంటి దెప్పు జంబూ జరిగితే, వా శబ్దకుమాత్రం వచ్చేవాడు.

అనలు సుందరరామయ్యకు మిత్రులంటూనే బహు కొద్దిమందన్నారు. అందులో ఆస్త మిత్రుడనని చెప్పకోవటానికి నేను తప్పితే మరె వరూ లేరనే చెప్పాలి. మా స్నేహం కూడా చాలా విచిత్రమయింది. ఉలువన్న పదిహేను మైళ్ళ దూరంతోనేనైనా ఏడాదికో రెండేళ్ళకో మేం కలుసు కోవడమంటూ జరిగేది. గమ్మత్తేమిటంటే రెండేళ్ళకు కూడా, వదేళ్ళకు కలిసినా, సుందరరామయ్య మాత్రం, నిన్న మాట్లాడి పోయిన వాడిలా సంభాషిస్తాడు.

వ్యాపారం స్వంతంగా సాగించటం ప్రారంభించి సప్పటినుంచి సుందరరామయ్య దుస్తులలో కొంత మార్పు తెచ్చుకున్నాడు. దుస్తులలో కొంత జాతీయత, మొహంలో అదౌరకమయిన ఆత్మీయత కన్పడేది. (ఇవి వ్యాపారస్తు విషయంలో ముఖ్యంగా ఉండా లని సుందరరామయ్యంటుండేవాడు.) ప్రాజెక్టిలో మార్పు లేకుండా స్థిరరూపంతోఉండే జీవులు చాలా అరుదు. అనలు లేవేమీ కూడా. కాని సుందర రామయ్య విషయం ఇందుకు విరుద్ధంగా ఉండేది. సుమారు దశాబ్దమున్నరక్తం, అంటే తను వ్యాపారంలో ప్రవేశించినపుడు—తను వరే నదను కున్న రూపంలోకి పరిణామం చెండాడు సుందర రామయ్య. అనాటినుంచి ఈనాటివరకూ కించిత్తయినా మార్పులేదు. ఇద్దరు యుగంపోయి, నైలాను యుగం వచ్చినా సుందర రామయ్య మటుకు, ఆ అరజేటల ఇద్దరు వొక్కా, ఇద్దరువంచే, బిడ్డి జీబుతో ఇద్దరు బచ్చిను మాత్రం చేసుకోవలం మానలేదు. 5'4" ఎత్తు, చూటదీ పీనులు బరువు, కాన్పూరు చెప్పలు, పైరోడ్ల క్రాపు, బంగారు ప్రెస్ కళ్ళజోడు—ఇద్దరు బట్టలతో సుందర రామయ్య రూపం, సుందరంగా, అటు వ్యాపారస్తు లకి, ఇటు రాజకీయ నాయకులకి మధ్యస్థంగా ఉంటుంది. అలవాట్ల విషయంలో కూడా, ఇంత కఠోరమైన నియమాలు పెట్టుకున్నాడు సుందర రామయ్య. బావుటా బిడ్డి దొరక్కపోతే మరోబిడ్డి ముట్టుకోడు—పెనరట్టు—ఉప్పా లేకపోతే ఆ రోజు ఆల్పవారమే మానేసేవాడు.

తన చేతులతోకి తీసుకున్నట్టినుంచి వ్యాపారం తగ్గుముఖం పట్టినా, సుందర రామయ్య పలుకుబడి మాత్రం అంచలంచెలా పెరిగిపోయింది. పొగాకు వ్యాపారస్తులు తమ సంఘానికి ప్రెసిడెంటుగా సుందర రామయ్యని రెండుసార్లు ఎన్నుకున్నారు. కమిషను విషయాల్లో ప్రభుత్వానికి, వ్యాపారస్తు లకి తేడాపన్నే, అధికారులతో, మిత్రులతో మంతనాలు సాగించటానికి సుందరరామయ్య చెక్కుపడి వచ్చింది. కొట్టు మూసేసే నెల రోజులా రాజధానిలో మకాంవేసి, విషయాన్ని సాధించుక వచ్చిన దిట్ట సుందర రామయ్య. చెప్పకోవాలంటే ఇలాంటి పెరిగి నట్టి సర్టిఫికేట్లు (సుందరరామయ్య భావన) బోలెడన్ని తన జీవితంలో.

ఆరోజు మ్యూల్స్ కొద్దిగా పనుండడంవల్ల తొందరగా బయలుదేరాను. ప్రోవతో సుందర రామయ్య గుమాస్తా కనిపించాడు. ఉన్న వళాన నమ్మ పిలుచుకరమ్మని పంపించాడు. వస్తానని చెప్పి గుమాస్తానిపంపి, మ్యూలతో వెళ్ళు చిట్టి వాసి, బస్సెక్కాను. కొన్ని కొన్ని అల్ప విషయాలును

కూడా భూతద్దంతో చూసి భయనడటం మందర రామయ్యకు పరిపాటే— అలాంటప్పుడు సన్నిహితు డొకడు, దాని విజ స్వరూప మెలాటివో తెలియ చెప్పాలి. అలాటి సమయాల్లో సుందరరామయ్య నమ్మ తప్ప మరొకరి వెళ్ళుకోడు. కొట్టు చేరుకొనే సరికి సుందరరామయ్య ఏవరితోనో మాట్లాడు తున్నాడు. నమ్మ చూసే ఆయన్ని పంపించి వేశాడు— సుందరరామయ్య ముందు మాట్లాడించాడు.

“శంకూ, నీ కి విషయం తెలిసిందా” ఆద్యం తాల గురించి అంత పట్టించుకోకుండా, మధ్యలో ప్రారంభించటం సుందర రామయ్యకు క్రాంతేమీ కాదు. ఈ విషయం తెలిసిందాంటే నేనేం చెప్పను? ఎవరు మాత్రం ఏం చెప్పగలరు.

“ఏ విషయం”
“అదే మన లక్ష్మీవతిగారి విషయం”
“వాడేదో గుమాస్తాగిం తెలిగిస్తున్నాడని విన్నాను. ఏం విషయాలేమయినా స్పష్టించాడా?”
“అధికారురా, వాడే చనిపోయాడట—నిన్న సాయంత్రం వాళ్ళ పెద్ద స్కూలు కనిపించి చెప్పింది, గుండె జబ్బుని అనుకుంటున్నారట”

గుండె జబ్బు సాధారణంగా పెద్దవాళ్ళని, అంటే హెూడా కనిలిన వాళ్ళను మాత్రమే పరిస్తుందని విన్నానుకాని, ఒక బోడి గుమాస్తాకి కూడా గుండె జబ్బు వచ్చిందంటే విచారంతోనాటే ఆశ్చర్యం కూడా వేసింది. సాధారణంగా గుమాస్తాల్లో వస్త్ర, గిస్త్ర వారి వారధ్యానికితోడు, సీడించి, సీడించి చంపే ఏ క్షయో వస్తుంది.

లక్ష్మీవతి కుటుంబానికి నామ తెలిసినంత మటుకు మరో అధారమేమీలేదు. పోప యేమన్నా కూడేవాడంటే—వాడి బిసా ఎంత—మిగుల్వెంత?

“పాపం, ఆకాల మరణాలు ఎక్కువయినయిరా” అన్నాను సానుభూతి చూపటంకంటే నేను చేయ గలిగేదేమిలేక.

“వాడు గుండె జబ్బుతో పోయాడంటే నేను నమ్మను—వాడిని చూసిన వాడెవడూ కూడానమ్మడు దీనికి మరో కారణముంది” అన్నాడు రామయ్య బిడ్డి తెలిగిస్తూ.

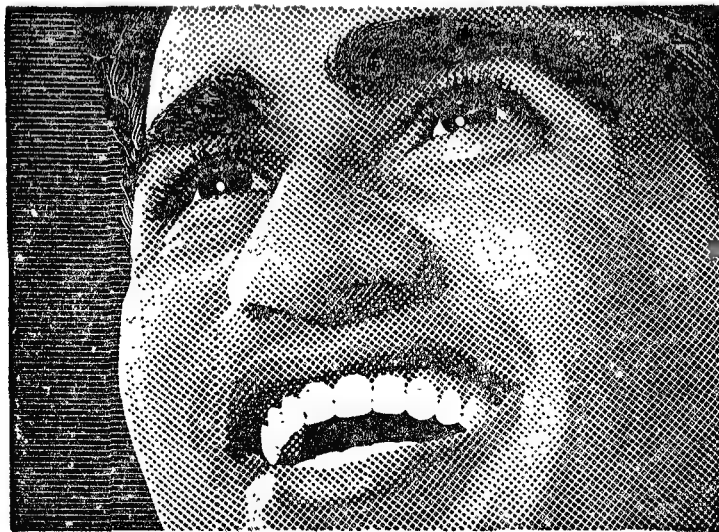
“ఏమిట?”
“గాడి భార్య మొన్ననే మగ పిల్ల వాడిని ప్రసవింపించటం. ఇది వాడి ద్వారానే తెలిసింది. సిల్లావాడు తండ్రి గండాన్ని పుట్టిఉంటాడు. కొన్ని కుటుంబాలకి మొగిల్లెచ్చిరారరా”
“ఇవన్నీ నెదన నమ్మకాల” అన్నాను వాడు నమ్మ బుద్ధిగాక.

“నిజం, నిజం.....నేను చాల చూసాను..... ఈమధ్యనే రెండు మూడు చూసాను” సుందర రామయ్య నమ్మకును చెడగొడదామనే ప్రయత్నం చేసు చేయదల్చుకోలేదు. వా గ్రుస లో ఎవరయినా ఓపిషయ్యాన్ని పూర్తిగా నిశ్చయించవుళు, దానిని తర్కం ద్వారాగాని, మరే నిగుమయిన దృష్టింత రాలను చూపిగాని, ఆ విశ్వాసాన్ని సడలించటం మంచి పనికాదు. సుందర రామయ్య వత్తిడిపొద ఆ రోజు క్కడే గడప దలుచుకున్నాను. మధ్యాహ్నమయే సరికి భోజనానికి హెూటలుకీ దారి తీసాడు.

“సుసారంలేదా ఇక్కడ” కుటుంబ మేమయిందో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలంతో నే నడిగాను.

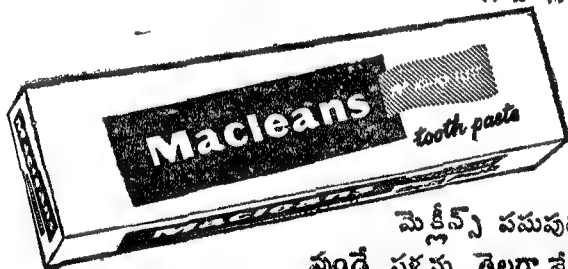
“తేము, 4 నెలలయింది. పంపించి చేశాను”

ఆ అధిక తెలుపును చూడండి! **మెక్లీన్స్** వల్లనే

ఇట్లు శోధించి చూడండి

1. మీ నాలుకకొనతో మీ వళ్లమీద తడవండి, జిగటగా అంటుచున్న పొర తగులుచున్నదా?
2. ఇప్పుడు బ్రష్ తో తోవండి, మీరు చని చూపునట్టి జరిగిందే పరిశుభ్రతగల రుచి మెక్లీన్స్ వనిచేయుచున్నదనుటకు నిదర్శనం... మీ వళ్లను శుభ్రపరచుచున్నది, కాపాడుచున్నది, తెల్లగాజేయుచున్నది.
3. అధిక శుభ్రతను గమనించండి... అధిక తెలుపును చూడండి! మెక్లీన్స్ వల్లనే.

మెక్లీన్స్ పనుపురంగుగా
మందే పళ్లను తెల్లగా జేయును.

తండ్రి గండాన్ను

“కారణం”

“కారణమంటూ ప్రత్యేకంగా ఏమీలేదనుకో. పల్లెలో పిల్లలకి మంచి పోషణ జరుగుతుంది. అదీ కాకుండా వూళ్ళోనే స్కూలు కూడా ఉందిగా, అక్కడే చదువుకుంటారు. మరో విషయం కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొనే ఈ పని చేసాను”

“ఏమిటి”

“తెలుసుగా నీకు, నాకు ఇప్పటికే నలుగు రాడ పిల్లలున్నారు. ఈ విధంగా సాగిపోతే పిల్లల పెళ్లిళ్ళు కూడా చేయలేను.”

“బాగానే ఉంది కుటుంబ నియంత్రణ మాట” ప్రభుత్వమవారి ప్రచారము బాగా తల కెక్కిందనుకున్నాను.

ఆ సాయంత్రము సినీమాకు వెళదామని ప్రపోజ్ చేసాను. మరేవిధంగా సమయం గడువక, రామయ్యతో కలిసి సినీమా చూడటమే ఒక ఎక్స్ పీరియన్సు. అలాంటి అవకాశము కల్గిన కొందరు సుందర రామయ్యతో ఇంత హ్యాపరుందాని ఆశ్చర్యపోవటం కూడా కద్దు.

ధీయేటరుకి వెళ్ళాము. ఏదో హిందీ చిత్రం. ప్రారంభమయిన ఘంటకి కథ మంచి రసపట్టులో వడింది. హీరోయిను హాస్యటలులో ప్రసవ చేదన పడుతుంటుంది—ఆ గదిముందే హీరో సిగరెట్టుమీద సిగరెట్టు కాలుస్తూ ఆదుర్దాతో అటూ, ఇటూ తిరుగుతుంటాడు. ఇంతలో నర్సు వస్తుంది. కంగ్రామ్యలేషన్స్ మగపిల్లాడు, అని చెబుతుంది. పెద్ద ప్రేమంటు కొనుక్కొన్నామని హీరో రోడ్డుమీద వెళతాడు—చేతిలో పూలు, మరో పెద్ద పాకెట్టుతో తిరిగి వస్తూంటే లారీ ఢీకొని మరణిస్తాడు — మొత్తానికి బాగానే ఉంది.

“నాన్నెస్” అన్నాడు సుందర రామయ్య.

ఇందులో అంత నాన్నెస్సేమిటో నాకు అర్థం గాక, రామయ్యవైపు చూశాను. “వెత్త కథలూ, బుర్ర తక్కువ ప్లాట్లు” అంటూ ఏవేవో గొణి కుంటున్నాడు. వాడితో వాడే.

ఇంటర్వల్ తో చెప్పినా వినకుండా, నన్ను తరువాత రమ్మని తాను వెళ్ళిపోయాడు. సిగ్గు బాగానే ఉంది. ఈమధ్య వస్తున్న మన తెలుగు చిత్రాలకన్న మంచిదే. సినీమా అయిన తరువాత ఇంటికీ వెళ్ళాను. సుందర రామయ్య కుర్చీలో కూర్చోని ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు. సుందరరామయ్యకి నచ్చని భాగమేదో ఆ చిత్రంలో తెలుసుకోవాలన్న కుతూహలమున్నా, రామయ్య తీరు చూసి అడగటం మానుకున్నాను. మర్నాడు తెల్ల వారుజామున మొదటి బస్సులోనే వూరొచ్చేశాను.

■ తరువాత చెప్పుకోవలసిన విషయా లేమీలేవు. నే నొచ్చిన నెల రోజులకు సుందరరామయ్యనుంచి ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. తను స్వంత పనిమీద వాల్తేరు వెళుతున్నానని, నెలరోజుల వరకు తిరిగి రావటం పడదని, కొట్టు తాళాలు గుమాస్తా తెచ్చి నా కిస్తాడని వ్రాశాడు. ఆ తరువాత మళ్ళా

31

కూచిస గోడలు

యెమునా తీరంలో సంద్యా సమయాన వేయి కిన్నులతో రాధ ఎదురు చూసిందట. ఎందుకో?

యు గ యు గా ల నాటి రాధ మాదిరే శారదాదేవి ఆ ప్రశాంతమైన సాంధ్యవేళ సువిశాలమైన సముద్రపు టంచున తీణమొక యుగంగా నీలిక్షీన్మా నిలబడింది. సుందరమైన ఆమె వదనంలో ఎంతకీ ఆశారేఖ గోచరించలేదు.

గాలి విసురుకు చెదురుతూన్న చీర కుచ్చెళ్లనా మాటిమాటికీ నవరించుకోలేక మెత్తని ఇసుకతో కొంచెం దూరం వడిచి నడచి తగ్గిన చోట కూర్చుని చీర నర్చుకొంది. వేతితో పుస్తకాన్ని తెరిచి పెట్టుకోవటమే గాని ఆమె మనస్సు చదువుమీద అగ్గం కాలేదు. —క్షణానికేసారి తల తిప్పి సముద్రపు ఒడ్డున దారి పొదుగుకూ దృష్టి పారించి నిరాశగా తిరిగి పుస్తకం తిరగలేదు సాగింది. అది కూడా ఎక్కువసేపు చేయలేక పుస్తకం మూసివేసి విసుగ్గా చుదుటి మీద పడిన వెంట్రుకలని నెనక్కి నెట్టుకొంది.

ఆ విసుగుదలతో— ఆ నిరీక్షణతో— ఆమె శారద— మనోహరంగా కప్పించింది. ఆమె శరీర సౌరుగాన్ని ఇసుమడింప జేస్తూన్న గులాబీరంగు చీర చెంగు గాలితో తేలిపోవోతే సున్నితంగా భుజాల మీద నర్చుకొంది. సుదురు చిట్టింపుల్లో ముంగురుల రాపిడికి మంకును చెదిరిన వంగితి ఆమెకు

తెలిసి ఉంటే సరిదిద్దుకోమనాసిక ఎంతైనా తాపత్రయ వడి ఉండేది.

మరొకసారి చేతివారి చూసుకొని తిరిగి విరిగి పడి కెరటాలతో చూడసాగింది. అంతమైన ఆ జలరాశి విసిగిన ఆమె మనస్సును అమితంగా ఆకర్షించింది. కెరటాలను మించిన భావాలు ఆ మనస్సులో అల్లకల్లోలంగా వెలగెాయి. ప్రకృతిమాత సౌందర్యం అంతలేనిది ! అపు రూపమైనది ! అంతమైన ఈ నీటిరాశిని ఎవరు ప్రాగు చేశారు ? ఏదా చంచలించే ఈ కెరటాలను ఎవరు పుష్పించారు ? నీటి రాశికి వెం రాజాతో చిత్రమైన ఆనుబంధాన్ని ఎవరు ఏర్పరిచారు ?... మహోన్నతమైన ఈ సౌందర్య మంతా ఎవరు చిత్రించారు ?— సమాధానాలు రాని సందేహాలు కలిగినప్పుడైనా మానవుడు భగవంతుడిని విశ్వసించక తప్పదేమో !

శారద వంటి రచయిత్రీ క్షణకాలం తన్ను తాను మరిచి భావనా తరంగాలలో మునిగి పోవటం విశేషమేమీ కాదు.

అంతమైన సముద్రం అణువులైన మానవులను చూస్తూ గర్వంతో అట్టహాసంగా నవ్వింది. ఆకాశాన్ని అంటుకోవటానికి కెరటాలు ఉన్నట్టుగా లేచి పోటీ పడ్డాయి.

పాదాలు తడిచి పారిపోతూన్న సురగ రాసుల్ని చూస్తూ శారద నవ్వుకొంది. ఈ కెరటాలు తనతో సరసమాడుతున్నాయి. ఒంటరిగా ఉన్న ఆడపిల్లని చూస్తే సముద్రుడు కూడా తపించి పోతాడు కావోలు. చిరునవ్వుతో సాగర గర్వంతో

చూస్తూ ఉండి పోయిన శారద చుట్టుకూడ దృష్టి మళ్ళించింది. ఆట్రుతతో అంసటతో వేగి పోయిన ఆమె కన్నుల్లో— వదనంలో వ్యతిరేకి వెలిగింది. ఆమె నిరీక్షణ అంతమై పోయింది. సంతోషాన్ని చాచుకోలేని కళ్ళు విశాలమైతే విడిల్చిన పెదవుల మీద హాసరేఖలు నాట్యు మాడాయి.

అతను— మధుసూదన్— చాల దగ్గరికి వచ్చే శాడు. శారదాదేవి కన్నుల్లో బిందీ అయినట్లు నవ్వి ప్రక్కనే కూర్చున్నాడు. అదనీ పోయిన వాడలా రుమాలుతో నుదురు ఒత్తుకుంటూ అన్నాడు—

“అలస్యం చేశాను కదూ ?”

మాట్లాడలేదు శారద.

“మిమ్మల్ని అడగటం ఏమిటి ? అలస్యమే అయింది. మా వదినకు జవాబు రాస్తూ కూర్చుంటే టైం మించి పోయింది” మధుసూదన్ నొచ్చుకుంటూన్నట్టు అన్నాడు.

శారద చిన్నగా నవ్వి అంది — “నేను మిమ్మల్ని సంజాయిషీ లేమీ అడగలేదే !”

“కాదులేండి, నన్ను మీరు అపార్థం చేసుకోకుండా ఉండాలని నేనే సంజాయిషీ చెప్పుకోంటున్నాను.”

“మీరు చెప్పింది నిజమేనని ఎలా నమ్ముటం?” మధుసూదన్ మొహంలోకి చూస్తూ చిలిపిగా ప్రశ్నించింది శారద.

క్షణం ఆగి మధుసూదన్ కూడా స్వగతంతా అనుకున్నాడు— “నిజమే, ఎలా నమ్ముటం ?”

శారద గర్వంగా బుగ్గకు వేలు అనించుకు కూర్చుంది.

మధుసూదన్ దూరంగా చూస్తూ అన్నాడు— “అలా సముద్ర గర్వంతోకి చూస్తూ కూర్చుంటే ఎన్ని గంటలైనా తెలికుండా గడిచి పోతాయి కదూ ? ముఖ్యంగా మీవంటి వారికి—”

“అందరి సంగతి ఏమో గానీ భగవంతుణ్ణి గురించి ఆలోచిస్తూ నా మట్టుకు నేను అలాగే గడిపాను.”

శారద మాటిగా మధుసూదన్ కళ్ళలోకి చూసింది.

“దానికేముంది ? ఎవరి పిచ్చి వాళ్ళ కానందం.”

“అంతేనా ? వాడన చేయకుండానే వూరుకుంటారా ?”

“ఇద్దరు పిచ్చివాళ్ళు వాదించుకో కూడదు.”

నవ్వింది శారద. మధుసూదన్ కి భగవంతుని ఉనికితో విశ్వాసం లేదు— కళ్ళకు కనిపించే సైన్సు మాత్రమే అతను నమ్మగలిగింది. ముఖ్యంగా దైవ ప్రార్థనా— విగ్రహారాధనా— ఎన్నటికీ ఆమోదించలేనంటూడు మధుసూదన్.

“శాస్త్రానికి అతీతమైన ప్రకృతి ధర్మాలను మీరెలా విశ్వసిస్తారు ?”

“మానవుడికి— శాస్త్రానికి అతీతమైన శక్తి ఏదో తప్పకుండా ఉండి ఉంటుందని నేనూ

శ్రీ పాఠంభం

అనుకుంటాను. కాని సిచ్చి సిచ్చిగా ఆ నమ్మకాన్ని అర్థంలేని వనులద్వారా వెళ్ళదించటమే నాకు నచ్చదు." అంటాడు. అందుకే దేవుడి గురించి ఆలోచిస్తూ గడిపినవి కొరడ మధుసూదనకి గుచ్చి చెప్పింది.

"దానికేం గాని మీరు వచ్చి చాలా సేపైందా?" మధుసూదన్ ప్రశ్నకు కొరడ కళ్ళు విశాలం చేస్తూ అంది—

"మీకోసం గంటపైగా ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాను."

"అలాగా ? ఎదుగేసిందా ?"

"వెయ్యడూ ?"

"అయితే కోపం కూడా వస్తుంది. అవునా ?"

"రావచ్చు, కోపం మాత్రం కొని తేవాలా ఏమిటి ?"

"మరైతే తిట్టుకున్నారా ?"

"బాబుగా తిట్టుకోవటం ఏం ఖర్చు ?"

"కాకపోతే మీరు చేయ గలిగిందేముంది ?"

"అంటే ?" నుదురు చిట్టించింది కొరడ.

"మీరు వచ్చి గంట అయింది. నా కోసం ఎంతో ఎదురు చూశారు. ఏమీ పోయారు. ఏరాకు చేసింది. కోపం వచ్చింది. ఇంత ఆలస్యం ఏమిటో వస్తు అడిగేద్దానుని ముళ్ళమీద కూర్చున్నారు— అయితే కొరడాదే ! గంటకు ముందే వచ్చారని మీరు చెప్పినదంతా నమ్మటం ఎలా ?" మధు సూదన్ చిరిసిగా చూడబోతే కొరడ వోడిపోయి దానిలా కళ్ళు దించుకొంది.

"తెలిసి లేటా లేత మీ స్వంతమైనా మీ స్నేహ ధర్మాన మాకు కొన్ని అంటుకోవటాలా ?"

"కొరడ తేలికగా వచ్చేసింది— "మిమ్మల్ని మాటలతో జయించగలిగింది ఎప్పుడు ?"

"ముందు ముందు ఆ రోజు కోసం ఎదురు చూడండి"

కొరడ చమవుగా అంది— "అయితే మీరు నన్ను మన్నించటం మానలేదు."

మధుసూదన్ నిశ్చయంగా అన్నాడు— "అలా మానటం నాకు ఇష్టంలేదు."

కొరడ కూడా ధృఢంగా అంది— "మీ ఇష్టా

ఇష్టాలతో నాకు చేసలేదు. నాకు నచ్చని విధంగా నేను పిలిపించుకోలేను."

మధుసూదన్ క్షణం కొరడ మోహంతో చూసి గుచ్చి అడిగినట్టు అన్నాడు— "సర్వ మధ్య అంత చమవుగా సిల్బుకోవాల్సిన అనుబంధ మేమిటి కొరడా ?"

కొరడ చలించి పోయింది. సిగ్గు వరుస్తూన్న ఆతని చిరునవ్వును తప్పించుకొంటూ— తన భావ కల్లోలం అంతా పట్టు నివ్వకుండా— ధృష్టి మళ్ళించి వేసుకొంది.

"అదేమిటి ? అడిగిన దానికి జవాబే చెప్పకుండా మోహం తిప్పుకొంటే ఏమనుకోవాలి?" మిడిసిపడే కెరటాలలో చిక్కుపడిన కొరడ ధృష్టి ఎటు తప్పుకోలేదు.

మధుసూదన్ కొరడాదేవి ఆకర్షించ గలిగింది అందుకే. అతను ఏ విషయమైనా నిశ్చయంగా నిర్ణాహ మాటంగా మాట్లాడుతాడు. సార్వ మైవంత వరకు ఏ సంకీర్ణాన్ని మనస్సులో అణచుకుంటాడు.

ముప్పాళ్ళ
రంగనాయకమ్మ

ఇది
మేలురకం...
మామిడిపళ్లరసం...
తెరిగతగ్గసమయం...
మాంగోజ్యూస్...
అరొగ్యాన్, బీరశక్తి, బలాన్, షేరుచికర
పానీయం...
(ప్రాంతం)*
ఇండియా క్యూసెంట్
ఇండస్ట్రీస్ లి.
నిజాయాడ.

AGENTS FOR ANDHRA
ఆక్సి ట్రేడ్ ఏజెన్సీస్
నిజాయాడ-1

కూలి నగోడలు

ఒకనాడు మధుసూదన్ వర్ణమాన రచయిత శారదాదేవి రచనలను తీచిపెరిచి విమర్శిస్తూ రాసిన అత్తరమే వారి స్వేచ్ఛలకు విత్తునాటింది. విచేక పూరితిమైన అతని విమర్శలతో ఆమె రచనా పద్ధతులనూ— మనో భావాలనూ కొంత వరకూ మార్చుకోవలసి వచ్చింది. అమూల్యమైన ఆరవి సలహాలతోనే ఉత్తమమైన సాహిత్యం సృష్టించగలననే విశ్వాసం ఏర్పడింది. మధుసూదన్ వ్యక్తిత్వం, అతని స్వేచ్ఛాం విలువైనవిగా తోచాయో శారదకు, అతను— చాలా మంది యువకుల లాగ ఆమె రచనలను అతిగా పోగడటం— ఆమెతో కాలక్షేపానికి తనాతనా లాడుటం చెయ్యడు. బలీయమైన ఆత్మ విశ్వాసంతో ఏ విషయమైనా నిర్ణయంగా నిర్ణయంగా మాట్లాడ గలడు. — ఇక రూపనిర్ణయంతో అతను అందగాడే ! అందాన్ని మించిన తీసి— ఆకర్షణా వివో అతనిలో లీనమై ఉన్నాయి. సదా చలించే అతని కన్నుల్లోని చురుకుతనం ఎదిటి వారిని స్వేచ్ఛాం చేయనిస్తుంది. విచేకపూరితమైన అతని మాటలలో కరుకు దనం విగోయతగా ఉండనిస్తుంది. అతను ఎల్లప్పుడూ ధరించే దుస్తుల తెల్లదనం అతన్ని ప్రేమించ నిస్తుంది.

శారదాదేవి— మరే యువకుడి స్వేచ్ఛాన్ని లక్ష్య పెట్టని శారదకు... మధుసూదన్ ప్రాణ స్పృహకుడు !

“నా ప్రశ్నకు జవాబే చెప్పకుండా ఎందుకలా ముఘనంగా కూర్చున్నారు ?” మధుసూదన్ రెట్టింపులతో శారద దృష్టి మళ్ళించుకొని తం తిప్పి చూసింది. ఆమె హృదయంలో మధుసూదన్ చేసిన ప్రశ్న మరొకసారి ధ్వనించింది— “మన మధ్య అంత చమత్కారం ఏల్లకోవాల్సిన అనుబంధ మేమిటి శారదా ?”

నిజమే ! అతి చమత్కార వ్యవహరించటానికి ఏదో అనుబంధం ఉండితీరాలి. సామాన్యమైన ఈ స్వేచ్ఛాం దానికి సరిపోదు. అయితే..... ఈ స్వేచ్ఛాం మించిన అంతస్తు— అతి నవ్విహిత మైనది— ఏదో తను సృష్టించాలా ? కానప్పు— ఆ అర్హత విమిలనే మధుసూదన్ అడుగుతున్నాడు.

“ఏమిటి మవున ప్రతం ? చమత్కారం సీలవ మనటమే గాని ఎందుకు పీటాలో చెప్పకపోతే ఎలా ? మధుసూదన్ మరొకసారి హెచ్చరించు ంతో శారద కొంచెం నవ్వుతూ అంది— “నేను అంత దూరం ఆలోచించకుండానే అడిగాను. నిజమే ! మన మధ్య అంత చమత్కారం పిల్లకోవాల్సిన అనుబంధ మేముంది ?” మధుసూదన్ నవ్వాడు.

“ఎంతైనా మీరు రచయితలు కదా ? సంభాషణ లా నంపుటనెలా మీ ఇష్టం వచ్చినట్టే మారినాలోయి” అతని నవ్వు ఆమెను కళ్ళెత్తి చూడ వివక్షకుండా చేసింది.

“అదాళ్ళో ఏలెత్తెన నాళ్ళు. అందులోనూ మీవంటి వారు....” మాటలు ఆపేసి తమ ముం దుగా సాగిపోతూ వ్యవస్థలలో ఒక యువతిని తదేకంగా చూడసాగాడు మధుసూదన్. అతని చూపుల్లో విస్మయం కుతూహలం కొట్ట పచ్చి నట్టే కప్పించాయి. వెళ్లి పోతూన్న ఆ యువతి కూడా క్షణ శాలం మధుసూదన్ తేసి చూసే చూపు

లో తడబడి తం తిప్పుకొని సాగిపోయింది. ఆమె పోకడలో ఏదో నిర్లిప్తత — ఉదాసీనత నంటి జానం గోచరించింది. ఆమె కట్టిన చీర తెల్లదనంతో పోటీ పెడలేని నూరగలా వెలమెల్లిగా సముద్రం లోకే జారిపోయింది. ఆమె చాలా దూరం నడిచి పోయినా కంటి మీద ఎర్రని బొకెట్టు చింత నిప్పులా వెరుస్తూనే ఉంది.

“అమె మీకు తెలసా ?” దృష్టి మళ్ళించు కుంటూన్న మధుసూదన్ ఆశ్చర్యంగా అడిగింది శారద.

“తెలుసు.”

“మిమ్మల్ని ఆమె కూడా ఎందుకు ?”

మధుసూదన్ నవ్వి అన్నాడు— “నిండుకు ఎవరగు ? ఆమె నాకు మేనమామ కూతురు సుధారాణి !”

“మిమ్మ పోయింది శారద — “మేనమామ కూతురు ! అంటే. . . మీకు సురదలే కదూ !”

“ఏం ? ఆశ్చర్యంగా ఉందా ?”

“కాదూ ? మిమ్మల్ని పల్లరించ లేదేం ?”

“నేనూ పల్లరించలేదాగా ?”

“అదే అడుగుతున్నాను. మీరు బాగా గుర్తు పట్టి కూడా పిలవలేదేం ?”

“గుర్తు పట్టటానికి అసలు మర్చిపోలేదాగా ?”

“మరి ?...” సంశయంతో ఆగి పోయిన శారద మొహంతోకే సూటిగా చూస్తూ అన్నాడు మధుసూదన్—

“జవాబు ఏవరంగా చెప్పే మీకో నవల తయారవుతుంది.” శారద అర్థంగానట్టు చూసింది. మధుసూదన్ కొంతసేపు ముఘనంగా ఉండి అన్నాడు— “మీ సంశయాన్ని తీర్చటం మంచిదే శారదా ! నా స్వంత విషయాల్ని మీకు తెలుస్తాయి. మా కుటుంబంలోని వ్యక్తులంతా మీకు పరిచయం ముఖతారు. మీరు స్వేచ్ఛాం చేస్తూన్న నేను కూలం కషంగా ఆర్థమవుతాను. సుధా నేనూ మాట్లాడు కోక సోపూరికే శారదాలున్నాయి. అవేమిటో మీకు తెలియాలి.”

శారద మాట్లాడలేదు. సూటిగా తదేకంగా కం గా మధుసూదన్ మొహంతోకే చూడసాగిండా

“అప్పుడు నాకు ఏడు సంవత్సరాల వయసు ఉంటుంది. ఒక రోజు సాయంత్రం. . . శ్రీ ప్రారంభించాడు మధుసూదన్— “ఒక రోజు సాయంత్రం— నేను పరగెత్తుకోంటూ ఒడి నుంచి ముందు వచ్చేసాను ఇంటికి— రాగానే మా అమ్మ నన్ను దగ్గరికి తీసుకుని బుగ్గల మీదనే ముద్దులు పెట్టుకొంటూ అంది— “నీకు వెళ్లాలి పుట్టిందిరా నాన్నా !” సదేవదే ఆ మాట చెప్పింది. నాకేమిటో అర్థం కాలేదు. అంతలో మా అన్నయ్య వచ్చాడు అమ్మ వాడికి కూడా మళ్ళా ఆ మాట చెప్పింది. . . .”

* * *

మూడు నెలరోజుల తర్వాత. . . .

శారదాదేవి ఒక పుస్తకాల కట్ట మధుసూదన్ కు అందిస్తూ అంది— “నేను కొత్త నవల రాశాను. చూడండి. కానీ నవల అనంతూర్తిగానే ఉండి పోయింది. ముగింపు మీరే చెయ్యాలి.”

మధుసూదన్ ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు — “అందుకేనా ఇన్నాళ్ళూ మీరంతా బీజగా కప్పించారు ? ఈ విషయం మాట మాత్రమేనా చెప్పలేదేం ?

చేతిలో పుస్తకం కేసి చూస్తూ అన్నాడు—
ముగింపు నేను చెప్పాలా ? అయితే నవల నేనే రాసి వట్టు పేరు పెట్టుకుంటాను."

శారద నవ్వంది— "ఈ నవలకు మీ పేరు పెట్టుకుంటానంటే అనమంజసమేమీ కారులండి. అంతకంటే నాకేమి అక్కర్లేదు. తొందరగా గదిని మీ అభిప్రాయాలు చెప్తారా ?"

* * *

"మధూ ! నీకు పెళ్లాం పుట్టిందిరా నాన్నా!" సంతోషంతో కల్యాణి బడినుంచి పరిగెత్తుకు వచ్చిన చిన్న కొడుకుని దగ్గరికి తీసుకొని వాడి లేక బుగ్గల మీద ముద్దుల వర్షం కురిపించింది. తల్లి ప్రవర్తన అర్థంగాని మధు అయోమయంగా చూస్తూ నిలబడి పోయాడు. కల్యాణి పౌడ్రయం నుంచి తెరలు తెరలుగా పొంగి పస్తూన్న ఆనందాన్ని అణచుకో లేక తిరిగి కొడుకుని పౌడ్రయానికి హత్తుకొని రేగిన జాబ్బు సరి జేస్తూ— "అలా చూస్తూ వేరా ? నీకు పెళ్లాం పుట్టిందట. పెద్ద మామయ్య ఉత్తరం రాశాడు." అంది. ఏడేళ్ల మధు అప్పటికే అర్థమైన వాడిలా సిగ్గుగా అమ్మ కుచ్చెళ్లలో మొహం దాచు కున్నాడు.

మధు వెనకవచ్చిన సూర్యాన్ని— పెద్ద కొడుకుని చూడగానే నవ్వుతూ మరొకసారి అంది కల్యాణి— "చిన్న మామయ్యకు కూతురు పుట్టిందటా సూర్యం ! తాతగారి పూరి నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. అదే తమ్ముడి పెళ్లాం."

అప్పటికే తేరుకో గలిగిన మధు తెలిసి తెలిసి పూహతో అసక్తిగా అడిగాడు— "మరి అన్నయ్యకి.... ?" కల్యాణి నవ్వంది— "గడుసు చెడదా ! అన్నయ్యకూ ఉంటుందిరా ఎక్కడో ?"

సూర్యం అదేం పట్టించుకునే విధంగా లేడు. చిరాగ్గా అన్నాడు— "ఏడు బళ్ళో చాలా అల్లరి చేస్తున్నాడమ్మా ! మేష్టెలు నీతో చెప్పమన్నారు. కల్యాణి విన్నయంగా చూసి మధుని అడిగింది—

"మళ్లా బళ్ళో అల్లరి చేశావా మధూ ?"

"లేదమ్మా ! నా పలకేమో గోపిగాడు దాచేసు కున్నాడు. అడిగినా ఇవ్వలేదని వాణ్ణి కొట్టి లాక్కున్నాను. అల్లరి చేస్తున్నానని మేష్టెరితో చెప్పారమ్మా !" ఎంత న్యాయమో చూడమ్మా ! అన్నట్టు చూశాడు మధు. అన్యాయంగా తన మీద నేరం ఆరోపించారన్న బాధ మధు మాటల్లో స్పష్టంగా ధ్వనించింది.

కల్యాణి అడిగింది— "మరి నీ పలకేమైంది ? గోపీ ఇచ్చేశాడా ?"

"ఇద్దరూ లాక్కుంటుంటే కింద పడి బద్దలైంది. ఆ పగిలిన పలక మేష్టెలు వీడికే ఇప్పించేశారు." సూర్యం జవాబు చెప్పాడు.

"మళ్లా పలక పగిలిందా ? అయ్యో రామా ! ఈ సంవత్సరంలో అప్పుడే పడకొండు పలకలు ఇంత చిలిపి తనమైతే ఎలాగురా మధూ నీతో ?"

కల్యాణి కోపంగా చూసింది— మధూ బిక్కి మొహం వేసుకున్నాడు. పలక సంగతి పట్టించుకోకుండా అన్నాడు— "నన్ను మాష్టెలు కొట్టారమ్మా ?"

"మరి నువ్వు గోపిగాణ్ణిందుకు కొట్టావా ?"

"వాడు నా పంకెందుకు తియ్యాలి ?" అరిచాడు మధు.

"అయితే మేష్టెరికి చెప్పాలిగానీ నువ్వే కొడలావా ?" కంగం పెద్దది చేసింది కల్యాణి. సుధూకి కోపం వచ్చింది— "వాడు మేష్టెరికి చెప్పే నా పలక తీశాడా ఏమిటి ? నా పలక ఎవరు దాచేసుకున్నా నేనేం అనకూడదేం పాపం ?" ఇదే క్కడి న్యాయమన్నట్టు చూస్తూన్న కొడుక్కి అర్థమయ్యే విధంగా చెప్పింన్న ఉద్దేశ్యంతో అనునయంగా అంది కల్యాణి—

"గోపీ చేసింది తప్పే అనుకో, బళ్ళో ఎవరు తప్పు చేసినా దండించటానికి మేష్టెలు ఉన్నారా మరి. ఒక్కచోట కలిసి కట్టుగా చదువుకోవాలిని పిల్లలంతా ఏవో కజ్జాలు పెట్టుకొని దెబ్బరాడుకొంటూంటే బాబుంటుందేమో నువ్వే చెప్పు."

మధూ మాట్లాడలేదు.

"చినికి మేష్టెలు నీ పలక నీకు ఇప్పించేశారు కదూ ? నువ్వు గోపీ దగ్గర లాక్కుకుండా ముందే మేష్టెరికి చెప్పి ఉంటే నీ పలక పగిలేది కూడా కాదు. బళ్ళో ఏం జరిగినా పిల్లలంతా మేష్టెరికే చెప్పాలి."

=====

అందమైన అమ్మాయి : పెళ్లి చేసికోమని నన్ను ఇంతవరకు ఒక లక్ష సార్లు నా అడిగి వుంటారు.

అబ్బాయి : ఇంతకీ, ఆ అడిగిన వాళ్లెవరు.

అమ్మాయి : ఇంకెవరూ ! మా అమ్మా, నాన్నే.

రవిబాబు (విజయవాడ)

=====

అప్పటికే మధూ మాట్లాడలేదు. కల్యాణి కొడుకు చేతిని తన చేతుల్లోకి తీసుకొని నిమిరుతూ అడిగింది— "మేష్టెలు బాగా కొట్టారా నాన్నా ! నొప్పి పెడుతోందా ?"

మధూ తల్లి చేతులు విసిరి కొడుతూ— "వాకేం నొప్పి పెట్టాలా, ఆ గోపిగాణ్ణి బాగా కొట్టారు." అన్నాడు కసిగా.

"అయ్యో పాపం ! తెలిసో తెలికో చేశాడు. మేష్టెలు బాగా కొట్టారా ఏమిటి ?" — కల్యాణి నొచ్చుకొంది సానుభూతిగా.

"లేదమ్మా ! భయ పెట్టటానికి చిన్నచిన్న దెబ్బలు వేశారంతే. ఎవర్నీ గట్టిగా కొట్టలేదు." అంటూన్న సూర్యం మీద విరుచుకు పడ్డాడు మధు: "పూా చిన్నచిన్న దెబ్బలేం కాదు. ఘట్టిగానే కొట్టారు. ఎంత నొప్పి పెడుతోందో నీకేం తెలుసునేమిటి పాపం ?"

"ఇప్పుడేకాదులా నొప్పేం లేదన్నావా ?"

నవ్వింది కల్యాణి— "చిన్నదో పెద్దదో దెబ్బంటూ కొడితే నొప్పి పెట్టడూ సూర్యం ? కాస్త తమ్ముణ్ణి కనిపెట్టుకు ఉండమని నీకు నేను చెప్పలేదా ?" అంటూ పెద్ద కొడుకుని మంద

రించింది. సూర్యం నిస్సహాయుడిలా అన్నాడు— "నువ్వు ఇలాగే చెప్తావా ! వీడేమో నా మాట ఎప్పుడూ వినడు."

"అన్నయ్య పరిగ్గా చెప్పడమ్మా !" వెంటనే అనేకాడు మధు— "ఎవరేం చేసినా మనం ఏమీ అనకూడదంటాడు. ఎందుకమ్మా మనం అలా పూరుకోవాలి ?"

మధూని దగ్గరికి తీసుకొని గడ్డం పట్టి చిన్నారి కళ్లలోకి చూస్తూ అడిగింది కల్యాణి— "అన్నయ్య నీకన్నా పెద్దవాడు. నీలా తొందర పడదు. అందుకే వాడు చెప్పినట్టు నువ్వు వివాలి. బుద్ధిగా చదువుకొని మీరిద్దరూ మంచిపేరు తెచ్చుకోవాలి. తెలిసిందా ?" మధు సిగ్గు పడ్డ వాడిలా తల్లిని కావించుకున్నాడు.

పేక కట్టులు భోషాగం మీదికి విసిరేసి వాని బట్టించి నవ్వుతూ వచ్చారు జగన్నాథంగారు— "కొడుకుల కేమిటో నీతులు నూరిపోస్తున్నావా ?"

నవ్వింది కల్యాణి— "కట్టుకున్న వారికి చెప్పుకో లేక పోయినా కన్నవాళ్ళైనా చెప్పలేనంటారా ఏమిటి ?"

"ఎంత మాట ! నీ కొడుకులకేం చెప్పుకుంటావో నీ ఇష్టం. నాదేమింది మధ్య ?"

"మీరు మాత్రం విననంబారు. అంతేనా ?"

జగన్నాథం గారు నవ్వారు. ఆ నవ్వు కల్యాణికి కాపురానికి వచ్చిన దగ్గర్నుంచి అనుభవమై నడే. జవాబు ఇవ్వటానికి అనకాశం లేనప్పుడూ ఇష్టం లేనప్పుడూ ఆయన అలా నవ్వి తప్పించుకుంటారు. కచ్చేరి చావిళ్ళలో పేకాటలా— రచ్చ బండలమీది ప్రగల్భాలూ— సోటివారితో మాట పట్టింపులూ— పూరి పొలిమేరల్లో కోడి పందేలూ భట్లాటలూ, బైరాగులకూ దానధర్మాలూ— ఇత్యాది లక్షణాల నన్నిటినీ కొంతవరకైనా అరికట్టాలని తపాతపా లాడిన కల్యాణి ఒక నాటికి భర్త తొక్కుంగా వచ్చే నవ్వుకు తలదించటం చేర్చుకొంది. ఆయన సరదాలు ఆయనని. కాదని కష్టం పెట్టుకొని తను చేయగలిగింది ఏముంది ? కల్యాణి తనను తను వోదార్యుకోక తప్పలేదు. అంత మాత్రాన భర్త పట్ల ఏర్పడిన ప్రేమాభిమానాలు ఏ విధంగానూ సడలి పోలేదు కల్యాణికో.

చటుక్కున గుర్తవచ్చినట్టు అంది కల్యాణి.

"అన్నట్టు చెప్పడం మర్చి పోయాను, మీకు కోడలు పుట్టిందట. మా అన్నయ్య ఉత్తరం రాశాడు."

"నిజంగానా ?" జగన్నాథం గారికి కూడా సంతోషం కలిగింది— "ఇకనేం ? నీ మనస్సు వల్లబడిందిగా ? అత్తా కోడళ్ళు కలిస్తే...."

"మీకు ఏ పూటా వస్తే ! అంతేనా ?"

"మాకేం ఖర్చు ? అత్తా కోడళ్ళిద్దరూ కీచు

బాడుకొని ఆ పన్నులేవో మీరే ఉంటారు." జగన్నాథంగారు చొక్కా విప్పి దండెం మీద ఎడేసి దొడ్డివేపుకు వెళ్లారు. పిల్లల్ని తీసుకు కల్యాణి వంటింటికి నడిచింది.

పుట్టింట నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది మొదలూ కల్యాణి ఆనందానికి అంతం లేకుండా పోయింది. ఎంత భువ్వారా అందింది ! దాని కోసం అను ఎన్ని సంవత్సరాలుగా ఎదురు చూసింది !

కల్లాణే పెద్ద అమ్మగారైన విశ్వనాథానికి పిల్లలూ తేరు. ఇక పుట్టే ఆశకూడా లేదు. భార్య పార్వతికి గర్భకోశంతో ఏదో వ్యాధి ప్రారంభమై ప్రాణం మీదికి వస్తే సంతానం మీద ఆశ చంపు కోసి బిడ్డలు కలగని విధంగా... అనరేషన్ చేయించి భార్యను బ్రతికించుకోవలసి వచ్చింది. కల్లాణే చిన్న అన్న పీతానతికి నలుగురైదుగురు పిల్లలు పోయిన మీదట మధు ఈడు వాడైన క్రిష్ణుడు బ్రతికి ఉన్నాడు. ■ తర్వాత అడవిల్ల పుట్టుక అందరికీ అనందం కల్గించింది ప్రస్తుతం.

స్త్రీకి పుట్టింటి అభిమానం సహజమే! కానీ కల్లాణేలో ఆ ఆశనురాగాలు అత్యధికం, అన్నలతో తను వియ్యం పొందలేక పోతాననీ, క్రమేపీ పిన్నవార్ల బంధుత్వాలు మర్చిపోతారనీ భావ పడుతూ ఉంటుంది. చిన్న అన్నయ్యకు గానీ తనకు గానీ అడవిల్లలు పుట్టకపోతే కాలం గడిచిన కొద్దీ ఏ విధంగానూ ఈ అభిమానాలూ, అనురాగాలూ నిలవవు. పరాయి పిల్లలైనవో తన కోడల్లువుతారు. అన్నయ్య అలాగే ఎక్కడి వాళ్ళ తోనో చుట్టరికాలు కలుపుకుంటాడు — ఆ వూరూ కల్లాణేని మరి బాధిస్తుంది.

చిన్న వదిన సావిత్రి కడుపుతో ఉందని తెలిసి నప్పటి నుంచీ కల్లాణేలో వాడిపోయిన ఆకాలత తిరిగి చిగిర్చి సాగింది. ఆ అతకు చిన్న వూపు కూడా వూసింది. కల్లాణేకి కోడలు పుట్టింది. ఎంత సంతోషం వార్త! ఆనందంతో వెలిగిస్తే పోయిన కల్లాణే నిండు నెలలతో ఉన్నా చిన్నపిల్లలా ఇల్లంతా కలియ దిరిగింది. ఎంతటెంతటా ఈ సంతోషవార్త తన వాళ్ళతో చెప్పివేద్దామా అని ఆరాటంతో వేగిపోయింది. సాయంత్రం బడి నుంచి రావలసిన పిల్లల కోసం మధ్యాహ్నం నుంచే ఎదురు చూస్తూ విసుక్కుంది. సుఖ దుఃఖాలు పట్టించుకోకుండా వూరు మీద బలా దూరు తిరిగి భర్త మీద కోపించుకుంది. మనసు నిలచని సంతోష వార్తను ఎంతసేపు ఆపి ఉంచుకో గలదు? చెప్పివేద్దామంటే ఎవరు ఉన్నారు?

వదిగెత్తుకు వచ్చిన చిన్న కొడుకుని కాగలించ కోసి— “నీకు వెళ్లాం పుట్టిందిరా నాన్నా!” అనేయ్యటంతో గానీ కల్లాణే హృదయ భారం తగ్గలేదు. తీరా ఆ వార్త కాస్తా భర్తకూ పిల్లలకూ అందజేసి తన సంతోషం అందరికీ పంచిపెట్టాక మరో చింత పట్టుకొంది కల్లాణేని— కోడల్ని చూడాలనే కోరిక చిన్న చిత్తనలా మొలకెత్తి నిమిష నిమిషానికి పెరిగి పోయి ఇంతై అంతై మహా వుక్తమై కూర్చుంది. కానీ ప్రస్తుత పరి స్థితిలో తను ప్రయాణం చేస్తానంటే భర్త ఎంత మౌనం ఒప్పుకోడు. వారం రోజుల క్రితం తోటి అడవాళ్ళలో దేవుడి ఉల్లాసాలకు వెళ్తానని నిరదానదేవతే ఆయన ఒప్పుకోలేదు. మరి...?

జగన్నాథం గారు కొడుకులతో మామిరగా కలుపు చెప్తూ అల్పాహారం ఆరిగిస్తూన్న సమ యంలో భైర్యం చేసి అనేసింది కల్లాణే— “మధు పెళ్ళాన్ని చూసుకుంటాడట. వూరు వెళ్లా నంటున్నాడు.” భయం భయంగా ఆ రెండు మూలగా అనేసి ఏదో సర్దుటలోనినున్నవే పోయింది.

జగన్నాథం గారు నవ్వుతూ మధూ బుజం మీద నెయ్యివేసి అన్నారు— “ఏం నాన్నా? మీ ఇల్లికి చూసుకుంటావా?”

కూలి నగోడలు

“ఫీ! నా కేం వద్దు.”

“తప్పు వెధవా! అలా అనకూడదు. నాన్నను బండి కట్టించమను. తాతగారి వూరు వెళ్లాం.” మందలిస్తూ కొడుకుని ప్రయాణానికి ప్రోత్స హించింది కల్లాణే సోలోచనగా.

“నిజంగా తాతగారి వూరు వెళ్తామా అమ్మా?” సూర్యానికి కూడా సరదా వేసింది. తాతగారి వూరు వెళ్తే తోటలో ఎన్ని గంటలైనా ఆడుకోవచ్చు. చక్కగా తాతయ్య అమ్మమ్మా ఎన్నో డబ్బులనీ ఇస్తారు. అత్తలూ మామ య్యలూ చక్కగా మాట్లాడుతారు.

“నాన్నని అడగండి” అన్నట్టు కొడుకులకు సైగ చేస్తూన్న కల్లాణే జగన్నాథం గారికి పట్టు బడి పోయింది— “నీకేం మతి పోయిందేమిటి?” తీవ్రంగానే అన్వాయన— “నిండు నెలలతో ఉండి ఈ స్థితిలో బండి ప్రయాణమా?” కాస్త ఆశ్చర్యంగా కూడా వెళ్ళిందారు. కల్లాణే నవ్వుతూ దబాయించింది— “నిండు నెలలేం కాదు రెండు వాకన్నా మీకు తెలుసా ఏమిటి?”

ఒకడు : ఏనుయూ! ఉప్పల అడిగి తే పంచదార ఇచ్చాడేమిటి? నీకేమైనా చెముడొచ్చిందా ఈ మధ్య!

వర్తకుడు : అబ్బే అదేం కాదు రెండి! కంట్లో నమయంలో ప్రజాసౌకర్యం పంచదార పేర్చు ఉప్పగా మార్చాం. అంతే!

మాధవ్ (తెనాలి)

“అయితే ఇప్పుడు వెళ్తానంటావు. అవునా?” “నాకు పాపని చూడాలని ఉంది.” నవ్వింది. “మరేం పర్వలేదు. మాసే కాలం చాలా ఉంది.”

కల్లాణే ముననం వహించింది.

“నీకు ఎంత తోస్తే అంతే కదూ? వెనకా ముందూ ఆలోచించకుండా ప్రయాణానికి సిద్ధమై పోయావ్” కల్లాణేకి ఉక్కోషం వచ్చేసింది— “నింగినాదం అలోచించాలి. మీ పెళ్లాం ఒక్కతే గానీ మరే అడవి ప్రయాణాలు వెయ్యటం లేదు. పిల్లల్ని కనబులేదు.”

భార్య కోపం చూస్తూ జగన్నాథం గారు నవ్వురు.

“ఇక పురుడు వస్తే ఎలా వెళ్తాను? వదిన మౌనం చంటిదాన్ని తీసుకుని ఎలా వస్తుంది?” కల్లాణే గొంతు తగ్గించి అనునయంగా అంది—

“రెండు రోజుల్లో జాగ్రత్తగా తిరిగి రానా ఏమిటి? ఎలాగూ మా అమ్మని కూడా పురిటికి తీసుకు రావాలిగా?” సందేహాల తరబడి కల్లాణే కోరిక ఎరిగి ఉన్న జగన్నాథం గారికి కల్లాణేని సంపించాలని కూడా లేకపోలేదు. కానీ నిండు చూలాలు గతుకుల దారిలో ఎడ్డబండి మీద ప్రయాణం చేయటం నిమింత సమంజసం?

“నీకు తెలిదులే. నా నూట ఏను. తర్వాత నీం జరిగినా మనమే ఏయిస్తాం.” జగన్నాథం గారు తను ఉద్దేశం దృఢం చేసుకొంటూ భార్యకు నచ్చ తెప్పి బోయారు. భర్త ధోరణి కనిపెట్టిన కల్లాణేకి బాగా భైర్యం వచ్చింది.

“నా మాట మీ రూ చ నా లి మ రి. నేనేం తొలిచాలు దాస్తా ఏమిటి? ఆ బరువు భారాలు నాకు తెలిస్తా? జాగ్రత్తగా వెళ్లి వచ్చేస్తాను. కాకపోతే మీరూ రండి. అందరం చూసి వచ్చేద్దాం.”

“సరే చూద్దాంలే.” అయిష్టంగానే అన్నా రాయన లేస్తూ. “ఇంకా ఏప్పుడు మాసేది? తెల్వారిగట్టుబండి కట్టమని వెంకన్నతో చెప్పిస్తాను.” అంది కల్లాణే జబర్దస్తిగా. అంత సరదా పడుతూన్న కల్లాణేని వారించటం ఇక ఇష్టంలేక పోయింది జగన్నాథం గారికి.

కల్లాణే చటుక్కున గుర్తు పెచ్చి అంది— “పాత ధాన్యం ఉంది కదూ? ఓ బస్తా తీసుకు నండి. వదినకు పథ్యానికి పనికి వస్తుంది.”

జగన్నాథం గారు తలుపు మీది తుండుతో చేతులు తుంచుకుంటూ అన్నారు— “సరి! ఇంకా?”

కల్లాణేకి కోపం వచ్చింది— “అం ఇంకా ఇంకా తీసుకెళ్తాను. ఏం? ఎక్కడక్కడి వాళ్ళకూ ధారపాత్యుటం లేదూ మీరూ? వాళ్ళంతా మీ మీ చుట్టలా ఏమిటి?”

జగన్నాథం గారు నవ్వురు— “అబ్బ! తనీ రెడుదూ? నా సొమ్ము ఎంత మంది తినలేదు గనకా?”

కల్లాణే కమ్మమంది— “అదిగో. ఆ మాట్లాడ అనొద్దంటాను. మీ సొమ్ము మా వాళ్ళెప్పుడు తిన్నారు?”

“చేరవేసిని చేరవేస్తూనే సిగ్గులేక నన్ను దబాయస్తావు దేవికే? అయినా నేనేం అత్తనా? అడవిల్లనా? విన్ను నిలవదయ్యాలానికి?”

“అహ! అత్తా అడవిల్ల మౌనం ఏమిటమని తారూ? మా వాళ్ళంతా మీ చెప్పుతోతల మీదే బ్రతుకుతున్నారా ఏం ఖర్చు?”

జగన్నాథం గారికి ఓటమిని అంగీకరించక తప్ప లేదు— “నీతో నేను దెబ్బలాడలేనే పిల్లా! మీ వాళ్ళ మీకు సార పెట్టారో లేదో గానీ నోరు మౌనం ఇచ్చారు.”

జగన్నాథం గారితో పాటు కల్లాణే కూడా నవ్వేసింది. “అలా పిల్లలకి వెళ్తాం. వస్తావురా సూర్యం?” అనటంతో “నేనూ వస్తాను.” అంటూ మధూ కూడా తయారయ్యాడు తండ్రితో. పిల్లల్ని తీసుకుని బయటికి వెళ్ళబోతూ ఆగి భార్యచే చూశారాయన— “మాటల మధ్య మొగుల్ని మచ్చి పోయందట నిలంటివే. ప్రయాణం సందర్భో మమ్మల్ని కాస్తా మర్చిపోకు సుధూ!” అంటూ నవ్వారు.

“అయ్యో రామా! మర్చి పోతాంటే మౌనం మీరు మరుపు వస్తారా ఏమిటి గి మీకూ మీ కొడుకులకు భోజనాలూ తయారు చేయాలిగా? ఆ పని మీదే తన్నున్నాను.” కల్లాణే నీది గుమ్మంతో కాస్తాపు నిలబడి పుట్టింటికి తీసుకు వెళ్ళాల్సిన పరుకులు మూలలు కట్టించుకు వాడా ఏకినా తోపిలికి వెళ్ళిపోయింది. (నీడం)

మీ కృపియే దేశానికి సౌభాగ్యం
మీ పొదుపే రక్షణనిధికి మదుపు

**హామామ్ వల్ల
హాయిగాను
కాలిగాను వుండండి**

కుట్రపరచు నట్టియు, శరీర కాంతి విచ్చినట్లుయు
హమాము నబ్బును ప్రతి దినమూ వాడండి.
మంచి సువాసనగల, సమృద్ధియైన హమాము
నురుగు మీ శరీరమును కుట్రపరచుట యేగాగ
చుంకన వరచును—మీకు మంచి నేడస్పనిచ్చు
యీ నబ్బును ప్రతిరోజూ వాడిచూగురు—దాని
సుగుణము మీ రే తెలుసుకొనగలరు—యీ నబ్బు
వాడకములో మెత్తబడి పోక పాకిసంత కాంక్ష
దాని ఆకారము చెడకుండి వుండును.

టాటా
ఉత్పత్తి

CBTM-1

8-5-1964 శుక్రవారము మొదలు
14-5-1964 గురువారము వరకు
మేషం :

(అశ్వని, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

ప్రజల దృష్టిలో మీకు ఇది యోగవంతమైన సమయమే కాని మీకు మాత్రం అన్ని వ్యవహారాల్లోను చికాకులు, అనిశ్చిత పరిస్థితి కన్పిస్తుంటాయి. వృత్తి వ్యాపారాల్లో ఒత్తిడి, హడావుడి ఉంటాయి కాని ఆదాయం పెరగదు. ఎక్కువ వ్యయప్రయాసలతో కూడుకొన్న వ్యాపారాల ప్రారంభించడం మంచిదికాదు. వారంతంలో తక్కువస్థాయి వారివల్ల ధనశాభం కలుగుతుంది. వెంటనే ప్రయోజనంలేని ఖర్చు చేయడంవలన డబ్బుకు కొంత యిబ్బంది రావచ్చును. ఆరోగ్యం గతవారం వలెనే ఉంటుంది. అనారోగ్య సూచనలు ఇంకా ఉన్నాయి. కుటుంబంలోను శుభకార్యాల విషయంలో ఇంకా ఒక నిర్ణయానికి రాలేరు. బంధువుల వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకొనడంవల్ల శ్రమ, నిష్పూర్ణత వ్యాధి మంచి ఉండదు. విద్యారంగంలో మీ కృషి రాజీవుంది.

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగ 1, 2పా.)

ఈ వారం కూడా గతవారం వలెనే ఉంటుంది. విశేషమైన ప్రయోజనాన్ని ఆశించడానికి అవకాశం లేదు. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీకు సంబంధంలేని చిక్కులు వచ్చి కొంత ఆందోళన కలిగిస్తాయి కాని నష్టం కలుగుటకు అవకాశంలేదు. రాజీయే డబ్బును గాని, సహాయాన్ని గాని, వూహించి వాగ్దానాలు చేయడం మంచిదికాదు. ఉద్యోగంలో కొంత శ్రమ పెరిగినా అనుకూలత కూడా ఉంటుంది. ఆరోగ్యం బాగా ఉన్నా నిర్లక్ష్యం చేయడానికి పీల్చేదు. కుటుంబ వ్యవహారాలు సంతుష్టికరంగా ఉంటాయి. స్వల్పంగా జరిగి పోయే విషయాలకు కూడా విశేషంగా ఖర్చు చేస్తారు. రాజకీయాల్లో ప్రతిపక్షాల సంచలనం ఎక్కువ. అవుతుంది. కాని దానివల్ల ముమ్మందు మీకు ప్రయోజనం ఉంటుంది. మీ ఆలోచనలు మీ వ్యవహారాల్లో కంటే యితరులకు సలహా రూపంలో బాగా తోడ్పడతాయి.

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా, ఆర్ద్రాధి పుష్యము 1, 2, 3 పా.)

ఈ వారం గత కొద్దివారాలకంటే బాగా అనుకూలంగా ఉంటుంది. వృత్తి వ్యాపారాల ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. ఇదివరకు ప్రయత్నించేసి విడిచిపెట్టిన వస్తువుల కూడా ఇప్పుడు నెరవేరుతాయి. కేవలం మీ పనులే కాకుండా, ఇతరుల పనులు కూడా చూడవలసి వచ్చుటచే శ్రమ పెరుగుతుంది. భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. ఉద్యోగస్థులకు వెంటనే ప్రయోజనం లేకపోయినా భవిష్యదభివృద్ధికి మార్గం ఏర్పడుతుంది. ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది. కొంతమంది బంధువుల మూలంగా కుటుంబంలో భేదాభిప్రాయాలు రావడంవలన కొన్ని కార్యక్రమాలు నిలిచిపోవచ్చును. అలంకార

పి మ శ్య పి

చం	ర కు బు గు	శు రా
	వారఫలం	
కే		

మ హేష్

వస్తువులను కొంటారు. సాహిత్య వైజ్ఞానిక రంగాల్లో మీ బుద్ధి చురుకుగా పనిచేస్తుంది. పునర్వనూ నక్షత్ర జాతకులకు మిగిలినవారి కంటే బాగా ఉంటుంది.

కర్కాటకం :

(పుష్యము 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్విన్.)

పదిమందిచేతా ఓ సౌా అనిపించుకోవడం జరుగుతుంది. కాని దానివల్ల మీకు ఒరిగేదేమీ ఉండదు. వృత్తి వ్యాపారాల్లో పలుకుబడి పెరుగుతుంది కాని ఆర్థికంగా ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉండదు. సామాన్యంగా జరిగిపోయే పనులకు కూడా ఎంతో ప్రయాసపడవలసి వస్తుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు చేయడం మంచిది కాదు. వృత్తి రీత్యా చేయవలసిన ప్రయోజనాలు వాయిదా వేయడం మంచిది. ఉద్యోగస్థులకు ఈ వారం గత వారం కంటే బాగా ఉంటుంది. తమ అభిప్రాయాలు అమలుపరచడానికి ఆవకాశం లభిస్తుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు మామూలుగానే ఉంటాయి. పెద్ద మార్పులు ఏమీ రావు. సంతానానికి శోభం, సంతోషం లభిస్తాయి. స్త్రీ మూలంగా కలహ ప్రసంగం రావచ్చును. 12, 13 తేదీల్లో సంతోషం. అధికాదాయం.

ఈ వారం గత వారం కంటే బాగా ఉంటుంది. తమ అభిప్రాయాలు అమలుపరచడానికి ఆవకాశం లభిస్తుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు మామూలుగానే ఉంటాయి. పెద్ద మార్పులు ఏమీ రావు. సంతానానికి శోభం, సంతోషం లభిస్తాయి. స్త్రీ మూలంగా కలహ ప్రసంగం రావచ్చును. 12, 13 తేదీల్లో సంతోషం. అధికాదాయం.

సింహం :

(మిథ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా.)

ఈ వారం కొంత కార్యభారం పెరిగినా మొత్తంమీద సంతృప్తికరంగానే ఉంటుంది. వృత్తి వ్యాపారాల్లో పనులు చురుకుగా జరిగి తద్వారా కొంత లాభిస్తుంది. వ్యాపారంలో పోటీ పెరగగల సూచనలు ఉన్నాయి. వృత్తిరీత్యా కొత్తవారితో పరిచయం కలుగుతుంది. దానివల్ల ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఉద్యోగస్థులకు ఈవారం సామాన్యంగా ఉంటుంది. ఆర్థికంగా జరిగిపోయిన వారాలలో ఉన్న ఒత్తిడి తగ్గిపోతుంది. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది గాని, వార ప్రారంభంలోనే స్వల్ప అనారోగ్య సూచనలు ఉన్నాయి. కుటుంబ వ్యవహారాలు సంతుష్టికరంగా ఉంటాయి. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో కొత్త సమస్యలు రావచ్చు. సాంఘిక వ్యవహారాల్లో చాపకత పెరుగుతుంది. బంధువుల విష

ఈ వారము ధరలు

ధాన్యం ధరలో కొంచెం మాంద్యం ఏర్పడుతుంది. అవరాల ధరలు కొంచెం పొచ్చి తరువాత తగ్గుతాయి. బెల్లం ధర కొంత పెరగవచ్చును. నూనె, సుపుల ధరలు పెరుగుతాయి. నిర్మి ధర కొంచెం తగ్గి తరువాత పెరుగుతుంది. బట్టల ధరలు పెరగవచ్చును.

యంతో మీరు ఎంత కృషిచేసినా, నిష్కారం వచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది.

కన్య :

(ఉత్తర 2, 3 4 పా, హస్త చిత్త 1, 2 పా.)

ఈ వారం కూడా మీరు అన్ని వ్యవహారాల్లోనూ చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. వృత్తి వ్యాపారాల్లో అనేక రకాలుగా ఒడుదుడుకులు ఏర్పడినా, ఆర్థికంగా నష్టం వచ్చుటకు అవకాశం లేదు. మీరు ఎదుటవారి యెడల ఎంత మంచిగా ప్రవర్తించినా అది చెడుగానే వారికి కన్పిస్తుంది. భాగస్వాములతో భేదాభిప్రాయాలు రావడంవలన ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు నిలిచిపోవచ్చును. మీరు ఎంత తొందరపడినా నష్టం తప్ప కార్యసాధన జరుగదు. సాటివారు కొంతమంది పని గట్టుకొని పదంతులను ప్రవారం చేస్తుండుటవలన ఉద్యోగస్థులకు మనశ్శాంతి ఉండదు. ఆరోగ్యం కూడా బాగా ఉంటుందని చెప్పడానికి అవకాశం లేదు. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో గందరగోళం తప్ప అభివృద్ధి ఉండదు. కోర్టు వ్యవహారాల్లో వ్యతిరేకత తగ్గవచ్చును. 10, 11 తేదీల్లో అశాంతి, ధన వ్యయం.

తుల :

(చిత్త 3, 4 పాదాల, స్వాతి, విశాఖ, 1, 2, 3 పాదాల.)

అన్ని వ్యవహారాలూ క్రమంగా చక్కబడుతూ ఉంటాయి. వృత్తి వ్యాపారాల్లో స్పృహతులతోడ్పాటు లభిస్తుంది. కొన్ని వ్యవహారాల్లో మీకు ఇష్టంలేకపోయినా కార్యనిర్వహణ కోసం, మీ ఆలోచనకు వ్యతిరేకంగా నటించవలసి వస్తుంది. వ్యాపారము సంతుష్టికరంగా ఉంటుంది. ఆదాయం స్వల్పముగా పెరగవచ్చును. రావలసిన డబ్బు అంది కూడా ఖర్చు పెరగడంవలన కొంచెం ఒత్తిడి రావచ్చును. వృత్తిలో ఇంతవరకు ఉన్న ఆందోళన తొలగిపోతుంది. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో కొంత వరకు అనుకూలత లభిస్తుంది. ఆరోగ్యంబాగా ఉంటుంది గాని శ్రమ పొందవలసి వస్తుంది. కుటుంబ పరిస్థితి కూడా బాగా ఉంటుంది. బంధువులు తమ పనుల నిమిత్తం మీకు కొంత శ్రమ కలిగిస్తుంటారు. వివాద కార్యక్రమంలో పాల్గొంటారు. ప్రయాణం చేయవలసిరావచ్చును. వృత్తికం :

(విశాఖ 4-5 పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ)

ఈ వారం బాగా ఉంటుందని చెప్పవచ్చును. మీరు ఇంతవరకు చేసిన ఆలోచనలకు ఫలితం దక్కే సూచనలు ఉన్నాయి. వృత్తి వ్యాపారాల్లో మీకు గల దూరదృష్టి చాకచక్యము రుజువు

కావడంవలన సోపానాలు ఇంతకుముందు నిర్లక్ష్యం చేసినవారు కూడా మిమ్ములను సాగడుతూ ఉంటారు వ్యాపారంలో ఆదాయం పెరగగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఉద్యోగస్తులు చేసిన నిర్ణయాలను పై అధికారులు గౌరవిస్తారు భాగస్వామ్యంతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు రాశింపడానికి ఇంకా కొంతకాలం ఎదురుతిండి ఆర్థికంగా బిడ్డి వచ్చినా స్పృహతులు ఎవరయ్యారో తెలుసుకోవాలి. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది కుటుంబ సమస్యలకు ఒక పరిష్కార మార్గం లభిస్తుంది బంధువులకు మీరు సహాయం చేయగలుగుతారు సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో వలుకు అడిగి పెరుగుతుంది.

ధనుస్సు:

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

మీకు ఇంతవరకు గుమ్మలుగా ఉన్నారా వ్యతిరేకంగా మారిడంతో ఎవరినో ఎదుర్కోతే, ఎవరినో నమ్మకూడదో తీరియని నిశ్చితి ఏర్పడుతుంది విమోచితం అజాగ్రత్తగా ఉన్నా వృత్తి వ్యాపారాల్లో ధన నిష్క్రమణ కలుగవచ్చును నిలబడి వస్తువులు పోయే ప్రమాదం ఉంది వ్యాపార పిన్నతరగై ప్రయత్నాలు చేయడానికి ఇది సమయంకాదు ఉద్యోగంలో మీరు అకారణంగా అధికారాల అవాదరణకు గురి అవుతారు కొద్ది వ్యవహారాల్లో ప్రజా పెరుగుతుంది కాని ఫలితం ఉండదు ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది కుటుంబ వ్యవహారాల్లో చికాకులు రావచ్చును సంతానాని స్వల్ప అనారోగ్యం చేస్తుంది గాఢ కీయాల్లో కూడా మిత్ర ద్రోహం జరిగడం వలన ప్రతిఫలం తీవ్రంగా ఉంటుంది శత్రుత్వం వలన వరకు అన్ని వ్యవహారాల్లోను తలవ్రాసే ఉండడం మంచిది 12, 13 లో గురువారం ఉండదు.

మౌనం:

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా)

(శుక్రం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాల)

ఈ వారం అనుకూలంగా ఉంటుందని చెప్పడం అనకాశంలేదు వృత్తి వ్యాపారాల్లో అనుభవం అనుభవం మరొకరిది అంగీకరిస్తే తీర్పు వచ్చును వ్యాపారం సంతుష్టికరంగా ఉన్నా అప్పు గొప్పగా చికాకులు సమస్య ఉంటాయి అధికారాల వలన జరుగవలసిన వనరులు సులువుగా జరుగుతాయి సహజముతో కూడిన వ్యాపారాలు చేయడం మంచిదికాదు వృత్తిలో పోటీగా పాల్గొనా మీ కార్యక్రమానికి ఖంగం లేకుండా జరిగిపోతుంది భాగస్వామ్యంతో భద్రాభిప్రాయాలు రావచ్చును ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది కాని అప్పుడు గురు

బలహీనత కలుగుతూ ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో పెద్ద మార్పులు ఉండవు అనవసరంగా బంధువుల వ్యవహారాల్లో గొప్పకొనడం వలన వ్యయప్రయాసలకు లోను అవుతారు. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో అంతగా ప్రోత్సాహం ఉండదు.

కుంభం:

(ధనిష్ఠ 3, 4 పా, శతభిషం, పూ భాద్ర 1, 2, 3 పా)

ఈ వారం సాధారణంగా ఉంటుంది వృత్తి వ్యాపారాల్లో ఇంతవరకు ఉన్న అనిశ్చిత పరిస్థితి తొలగిపోతుంది వ్యాపారంలో మీ వూహలకు ఒక రూపాన్ని యిస్తారు. ఆదాయం పెరగదు గాని ఏదో ఒక డబ్బు అందుతూ ఉండడంవలన బ్రుంది లేకుండా గడవిపోతుంది ఉద్యోగస్తులకు బంధువులకు చిన్న చిన్న మార్పులు రావచ్చును చుట్టూలో కొంగమంది వ్యక్తులు మీకు గోధృద్ధానికి ముందుకు వస్తారు కాని మీరు నిదానించడం మంచిది స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో ఉన్న చిక్కులు తొలగిపోతాయి. ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది కుటుంబ వ్యవహారాల్లో ఏర్పడిన చిక్కులు ఇంకా తొలగిపోవు శుభకార్యాల విషయంలో కొంచెం అభివృద్ధి ఉంటుంది. సాంఘిక వ్యవహారాల్లో గాగా పెరుగుతుంది సంతానానికి శ్రమ లభిస్తుంది ఏదో ఒక కార్యక్రమాల్లో, శత్రువులూరు.

హిసానం:

(పూ భాద్ర 4 పా, ఉ. భాద్ర, రేవతి.)

ఇతరులను నమ్మి మూలన వ్యవహారాలు ప్రారంభించడానికి ఇది సమయంకాదు వృత్తి వ్యాపారాల్లో కొన్ని ఉదాహరణలు రావచ్చును ఇదివరకు మీరు చేసిన వ్యాపారంలో వడ్డీ కలగవచ్చును ఆర్థికంగా ఉన్న ఒత్తిడి ఇంకా తొలగగల సూచనలు లేవు ప్రారంభంలో మీరు ఒక నిర్ణయానికి రావడం కంటే భాగస్వామ్యం తోగనల ప్రకారం వ్యవహారం ఉండు మంచిది వృత్తిలో ఆదాయం పెరగగల సూచనలు ఉన్నాయి అధికారిపరమంవల్ల గాభం ఎప్పుంది శిరోగ్రం బాగా ఉన్నా అనవసరంగా ఆంగీకరించే సాంధ్యతా ఉంటారు. కుటుంబ వ్యవహారాలు సాధారణం నుంచి క్రమంగా పర్వతారోహణలు చేర్చు వ్యవహారాల్లో మీకు అనుకూలంగా ఉన్న మార్పులు రావచ్చును పుష్కల వారాలు పెరవేరతాయి సహిత్య ప్తబ్ధానికి రంగాలో మీరు లభిస్తుంది వృత్తి రీత్యా చేయవలసిన ప్రయోగాలు వాయిదా వేయడం మంచిది.

జన్మ దిన ఫలం

మే 18

అవసర ప్రారంభంలోనే కొన్ని వూహలను గుర్తుంచుకుని ఉండాలి కలిగి ఉన్న వృత్తి వ్యాపారాల్లో ప్రజాకు శ్రమ ప్రయోజనం ఉండదు అవసరం వ్యాపారం వ్యాపారస్తులకు ఆకస్మిక దనరాధల కలుగవచ్చును వృత్తిలో కొన్ని మార్పులు చేస్తూ సూచనలు ఉన్నాయి కాని కొన్ని చెప్పుకోతగిన మంచి చెడ్డలు ఉండవు. ఉద్యోగ

స్తులకు వ్యర్థంగా అభివృద్ధి ఉంటుంది ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది కుటుంబంలో శుభకార్యాల నెరవేరు కావడం కొద్ది వ్యవహారాల్లో మొదట కొంత ప్రతికూలత వచ్చినా సంతృప్తాంతానికి అనుకూలంగా ఉంటాయి రాజకీయాల్లో మీరు ప్రయోజనాలను సాధించడం సాధ్యమవుతుంది విద్యార్థులు సామాన్యంగా కృతార్థులు కాగలరు పారిశ్రామికీకరణకు కార్యకులకు మంచి సమయం

జెమ్ బుక్
గర్భవతికి
నివారించు

నిత్య గర్భవతి వ్యాధులను
దోహద్య. అలోగ్యమగు వలె
మేమగలగజేయును. అన్నివ్యాధి
దారణము. ఏపా 2-8-0

కృష్ణాపేటరిటర్ డెడెషాడ

విషపు కోతగాయములు

జామ్-బుక్ తో
త్వరితంగా మానును

కోత, పగిలి, కీక కాటుకు, క్షయకంగా
నివారించును... కాళ్ళ వాపులు, ప్రణమలు,
కాలిన పుండ్లు, నిషగాయములను రుద్దిగా
మానును... కల గతని నిర్మూలించును.
విభాగ కైవస బాదు-బో వాద వచ్చును ఇది
తర్వాతపుండు నానావిధ మారికా బాధకము.
తీనిలో ఇందు క్రొవ్వలు, మానెలు లేవని
గొరంటి చేయబడినది

Zam-Buk
జామ్-బుక్
ములికా బ్రామ్

మెదకన్
మెదకన్
మెదకన్
మెదకన్

మెదకన్ మెదకన్ మెదకన్ మెదకన్

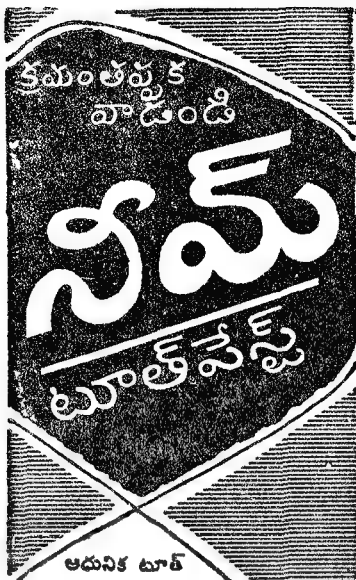
వెన్ను విరగే భారం

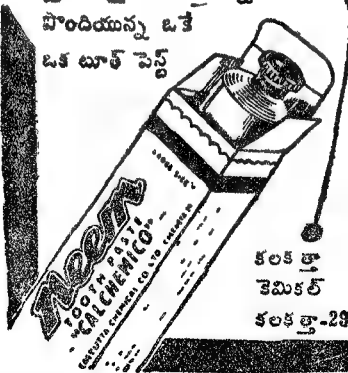
గుటుంబనియంత్రణకు ప్లానిటాబ్

ధన్యుకము * సులభము * చౌక
మీ డాక్టరుని సంపదించండి
ఈ వివరములకు మాకు వ్రాయండి
HIND CHEMICALS LTD., KANPUR

అరుణిక టూత్ పేస్టులో వాడబడు అవసరమైన టోవడము లన్నింటితో కలసి, వేవలోని శక్తివంతమైన భాగములన్నియు పొందియున్న ఒక ఒక టూత్ పేస్ట్

కలకత్తా కెమికల్ కలకత్తా-29

NTP-192 TS

మే-9

ఈ సంవత్సరం అన్ని రంగాల్లోను క్రమాభివృద్ధిని సాధిస్తారు ఎప్పుడూ పదిమందితో కలిసి ఉండడంవలన మీ స్వంత పనులయందు తగిన శ్రద్ధ చూపడానికి వీలులేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. వృత్తిలో కొంత సోటి హెచ్చినా ఆదాయం కూడా పెరుగుతుంది ననుయానికి డబ్బు అందుతూ ఉండడంవలన అన్ని వ్యవహారాలూ ఒడుదుడుకులు లేకుండా సాగిపోతాయి. భాగస్వాములతో కలిసి కొత్త వ్యాపారాలు చేయడం మంచిదికాదు. స్థిరాస్తి వ్యవహారాల్లో కొన్ని మార్పులు రావచ్చును సంవత్సరం మధ్యలో ఇష్టంలేకపోయినా అనవసర వ్యయం చేయవలసి వస్తుంది ఆరోగ్యం బాగా ఉన్నా అప్పుడప్పుడు ఉన్న ధిక్కృత కలుగుతుంది బంధువులతో భేదాభిప్రాయాలు రావచ్చు విద్యారంగంలో మీ కృషికి అటుంకాలు వస్తాయి విద్యార్థులు శ్రమ మీద కృతార్థులు కావచ్చును. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో స్వల్ప అభివృద్ధి ఉంటుంది

మే-10

అప్పుడప్పుడు కొన్ని ఒడుదుడుకులు వచ్చినా మొత్తంమీద ఈ సంవత్సరం బాగా ఉంటుందని చెప్పవచ్చును వృత్తి వ్యాపారాల్లో కొత్తవారితో పరిచయం తద్వారా లాభం కలుగుతాయి వ్యాపారం ఉత్సాహవంతంగా ఉంటుంది. కాని సంవత్సరాంతంలో చికాకులు రావచ్చును వృత్తిలో సూతన మార్గాలు లభించి ఆదాయం పెరగడానికి అవకాశం ఉంది ఉద్యోగంలో అనుకూలమైన మార్పులు జరగవచ్చును. గృహ నిర్మాణాది ప్రయత్నాలు చురుకుగా సాగుతాయి. ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది కుటుంబంలో పెద్దలతో కొన్ని భేదాభిప్రాయాలు రావచ్చును శుభ మూలంగా ధన వ్యయం జరుగుతుంది రాజకీయాల్లో ప్రతిపక్షాలు బలహీనపడడం వలన మీ అభివృద్ధి మార్గం నిష్క్రమణం అవుతుంది విద్యార్థులు కృతార్థులు కాగలరు. పెన్షియంబరు, అవ్వి బరు నెలల్లో అధికాదాయం.

మే-11

అన్ని వ్యవహారాలూ అనుకూలంగా ఉన్నా మీకు విశ్రాంతి లభించదు ఏమనీ సులువుగా నెరవేరదు కాని ప్రయత్నం చేసిన తర్వాత వ్యర్థం కావడం ఉండదు సంవత్సర ప్రారంభంలో వృత్తి వ్యాపారాల్లో కొన్ని మార్పులు రాగల సూచనలు ఉన్నాయి వ్యాపారస్థులకు అధికారాలవలన జరుగవలసిన పనులు సులువుగా నెరవేరతాయి ఉద్యోగస్థులకు ఉన్నత స్థానములభించవచ్చును మీరు తీసికొన్న ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు సరియైనవని రుజువు కావడంతో మీకు ఆత్మవిశ్వాసం, అధికారాలవలన గౌరవం లభిస్తాయి ఆరోగ్యం బాగా ఉన్నా అప్పుడప్పుడు బలహీనత కలుగుతూ ఉంటుంది కుటుంబ వ్యవహారాలు సంక్లిష్టపడతాయి ఉంటాయి. విద్యార్థులు మంచిమార్పులతో కృతార్థులు కాగలరు. కళాకారులకు మంచి సమయం సవంబరు, డిశంబరు నెలల్లో గౌరవం, విశ్రాంతి సమాగమం.

మే-12

ఈ సంవత్సరం మన విజయాలు ఏమీ మీరు సాధించలేకపోయినా నిరుత్సాహపడవక్కరలేదు. సంవత్సర ప్రారంభంలో సామాన్యంగా ఉంటుంది ఏ వ్యవహారములలోను చెప్పుకోతగ్గ అనుకూలత ఉండదుకాని సంవత్సరాంతానికి బాగున్నదనే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది వృత్తి వ్యాపారాల్లో కొన్ని మార్పులు మీ ప్రయత్నం లేకుండా జరుగుతాయి వ్యాపారంలో తక్కువ స్థాయివారితో జరిపే వ్యవహారాల్లో లాభం కలుగుతుంది సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలచేయడం మంచిదికాదు. అప్పుడప్పుడు స్వల్ప అనారోగ్యం చేసినా మొత్తం మీద ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది కుటుంబంలో శుభ కార్యాలు నెరవేరతాయి రాజకీయాల్లో వలంబు బడి పెరుగుతుంది వ్యయ ప్రయాసలతో కూడిన బాధ్యతలను నిర్వహించవలసి వస్తుంది విద్యార్థులు కృతార్థులు కాగల సూచనలు ఉన్నాయి. ప్రేమ వ్యవహారాల్లో కొన్ని చికాకులు రావచ్చును.

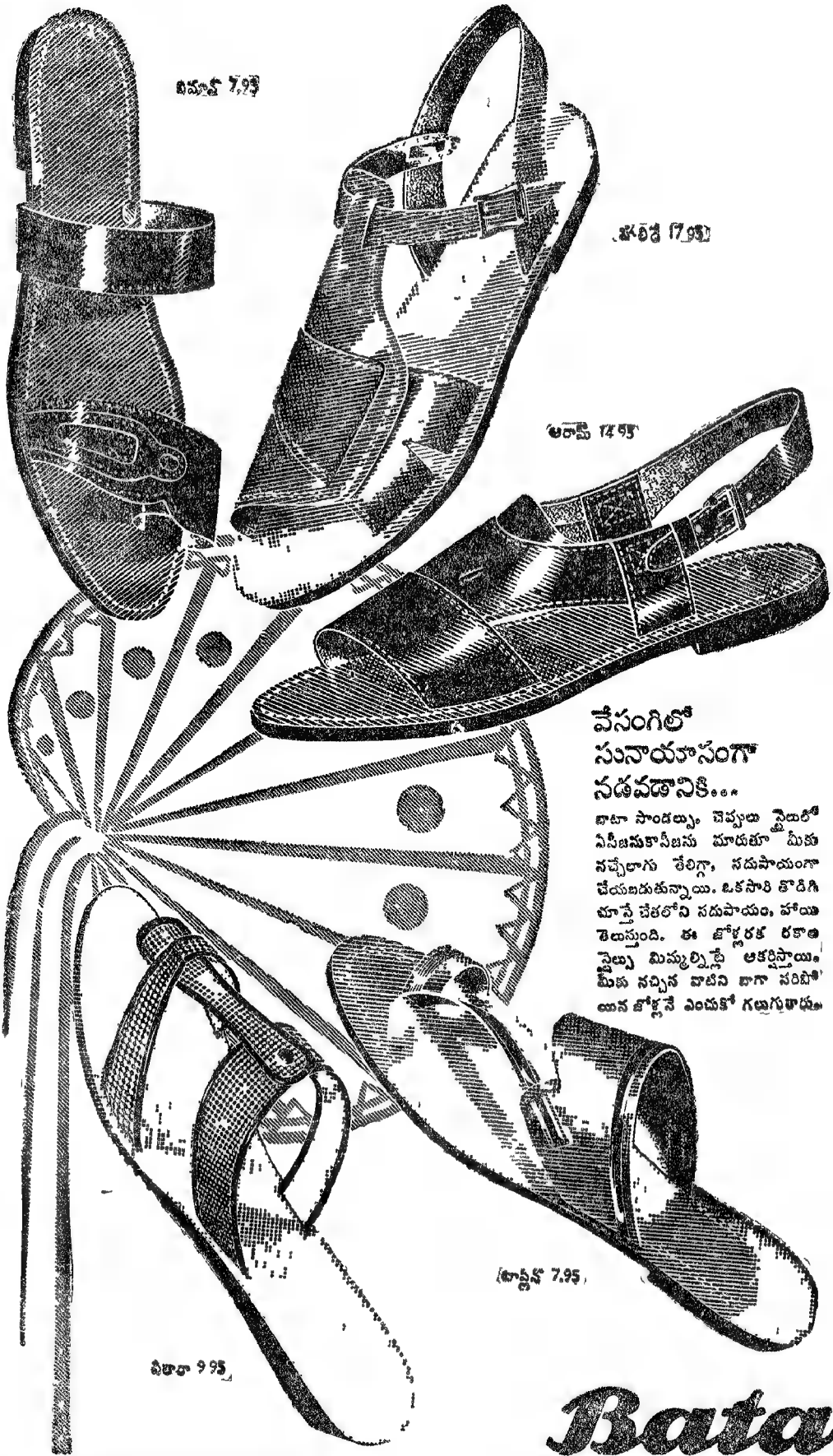
మే-13

ఈ సంవత్సరం బాగా ఉంటుందని చెప్పవచ్చును. వృత్తి వ్యాపారాల్లో పెద్ద మార్పులు రావు. ఆదాయం స్వల్పంగా పెరగవచ్చును ఇది వరకు మీరు ప్రారంభించిన వ్యవహారాల్లో అర్థికంగా లబ్ధి ఉన్నది వస్తుంది భాగస్వాములతో జరిగే వ్యవహారాల్లో స్వల్ప భేదాభిప్రాయాలు వచ్చినా వనులన్నీ జరిగి లాభం వస్తుంది వృత్తిలో చిన్న చిన్న మార్పులు వస్తాయి కొత్తవారితో పరిచయం ఏర్పడుతుంది సంవత్సరాంతంలో ప్రయాసతో కూడిన ప్రయాణాలు చేయవలసి వస్తుంది. ఉద్యోగస్థులకు సంవత్సర ప్రారంభంలో ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో వ్యయం పెరుగుతుంది. వివాద కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో మీ ప్రజ్ఞా సదర్శనంబడానికి అవకాశం లభిస్తుంది ఎద్యార్థులు చాలా శ్రమమీద కృతార్థులు కాగలరు

మే-14

ఈ సంవత్సరం శుభా శుభ విశ్రమంగా ఉంటుంది ప్రతి వ్యవహారంలోను చికాకులు వస్తూ ఉంటాయి మీరు గత సంవత్సరం ప్రారంభించిన వ్యవహారాల్లో ధన నష్టం కూడా రాగల సూచనలు ఉన్నాయి వృత్తి వ్యాపారాల్లో చేయదలచిన మార్పులకు, సూతన వ్యాపారాలకు సంవత్సరాంతంవరకు అగడం మంచిది వ్యాపారంలో కొంతమంది సోటిదారులు మీకు వ్యతిరేకంగా ప్రచారం చేయడంవలన మీరు ఒక దారికి తెచ్చిన నష్ట వహారాలు కూడా మొదలుకు వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. ఉద్యోగస్థులు అన్ని నిర్ణయాల్లో చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించాలి మామూలుగా జరిగిపోయే చిన్న విషయాలకు కూడా తీవ్ర పరిణామాలు రావచ్చును ఆరోగ్యం బాగా ఉన్నా ఏదైనా ప్రమాదం జరుగవచ్చును కుటుంబ వ్యవహారాల్లో అభివృద్ధి ఉంటుంది. సంతానానికి శిశ్యం లభిస్తుంది. విద్యార్థులు కృతార్థులు కాగలరు.

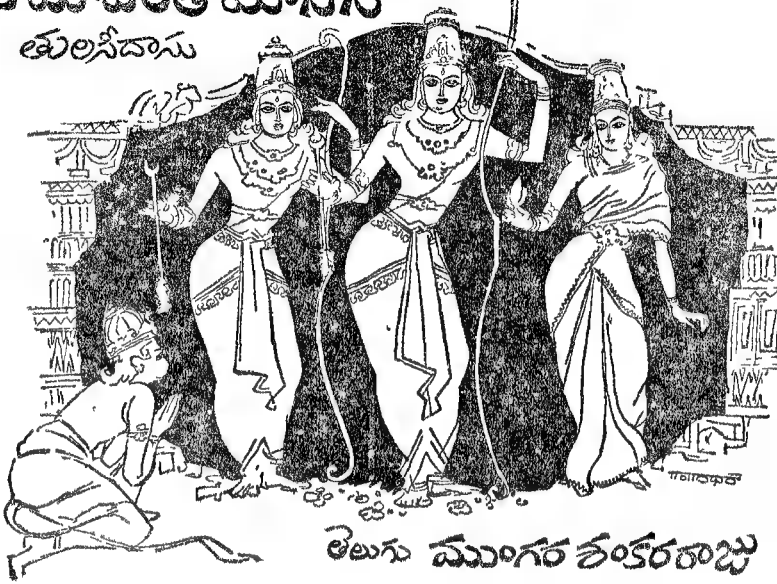
**వేసంగిలో
సునాయసంగా
నడవడానికి...**

బాటా సాంకల్పు, చెప్పులు వైరులో
ఎసిజనుకొనీజను మారుతూ మీకు
నచ్చేలాగు శేలిగ్గా, నడుపాయంగా
చేయబడుతున్నాయి. ఒకసారి కొడిగి
చూస్తే చేతలోని నడుపాయం, హాయి
తెలుస్తుంది. ఈ జోళ్లరక రకాల
వైపు మీమ్మర్నిస్తే ఆకర్షిస్తాయి.
మీకు నచ్చిన వాటిని బాగా పరిచీ
యన జోళ్లనే ఎంచుకో గలుగుతాడు.

Bata

రొమ చరిత్ర మానస్

తొలగినదాసు

30

పరమేశ్వరుని ప్రశస్తి

బ్రహ్మాండమును ప్రభువును అభినందించి వెళ్ళిన పిమ్మట జ్ఞానసంపన్నుడగు సదాశివుడు అల్లస ముకులిత హస్తమున శ్రీరాముని సమీపించి ఆనందవిభోరుడై మేను పులకరింప అవశ్యమనిట్లు సుతించెను —

“ఓ శరణాగారి! రఘుకులసోమా! రాజరాజా! నీవు నీ భర్తలయందు నీ మమతామమకార మేఘపటలమును ఓహూరించుటకు ప్రపంచ పవనమును నిన్నపాసించు సాధకులకున్న శంకల దహించుచుటకు నీవు పాతాళమున నగుల మూర్చివి. భ్రమాంధకారమును విచ్చిన్నముచేయు ఉదయ భాస్కరుడవు కామకోధాది మదగజములను మర్తించు మృగరాజువు ఈ భవనాగరమును మధించి తరించుటకు నీవు మదర గిరి వంటి తాడవు వాంఛా — వానర రూపముగ వనజశ్రీకి పాలిటపిచుచుతమువలె నొప్పుట ప్రణాళిని చాలా నా శిష్యకోటి నీకు శ్రమకలిగించినందుకు నేను చేయిస్తాను నమస్కరించుచున్నాను నన్ను మన్నించవలసినది హత్యారా! ఎజనాగంగకరా! మేఘశ్యామా రామా! పిల్ల పితాల్పాణి సమీపముగ నర్హుడా నా హృదయ పీడమంటికిరించి నన్ను గ్రహింపుము ఓ రామన్నపాలా! అవలికాలముతోనే అయోధ్యలో నయనానందకరముగాజుకుగు నీ పట్టాభిషేక మహాత్మున సందర్శమున మంత్రిమూర్తు అక్కడకు వేంచేసి పునరర్థము చేసుకొందును —”

శంకరుడట్లునైతే రీతుల కాకుత్స్థమణి కీర్తించి కైలాసమున కేగెను

ప్రయాణ సన్నాహము

“కరి లిసగ జడ శంభు సేదాయే,
తట ప్రభు సేకట ఓభీషణు ఆయే.
పాయ పరసేర కపా మృదుబావి,
పెరయ సుసహ ప్రభు సారంగపానీ”

నిటరాక్షుడట్లు నిష్క్రమించిన పిమ్మట,

విశాచరతి విభీషణుడు పరమా సీత భావముతో ప్రభువు చెంగట నిలిచి, సాదవర్తములకు ప్రణామముచేసి మృదు మధురోక్తుల ఇట్లు నిన్ను వినుకొనెను —

“ఓ శార్వకీందందరా! రఘువీరా! రాజరాజా! సేవాంధముగ సంపాదించి, దీనుడు దుర్బలుడగు ఈ దాసుని సంరక్షించితివి యశోధామా! నీ కీర్తిచంద్రికలు ముల్లోకముల వ్యాపించెను ధర్మజ్ఞా! తమపాద స్పర్శచే ఈ దాసాని గృహపానాననముజేసి, మదీయ సేవా సరిచర్యల సులలితాంతినొంది, నన్ను ధన్యు చేయవలసిందిగా వేడుకొనుచున్నాను దేవా! వాదోక్తములారా సర్వ సంపదలు స్వకీయమై పవిగ భావించి వానిని వానరులకు పంచిపెట్టవలసినది ప్రభూ! నేను మిమ్మునసరించి పాకేతిపురికి వచ్చుటకై అనుమాతి కోరుచున్నాను —”

అనురోధముని పరమ విసిత త్యాగశీలతకు ప్రభువు పరమానంద భరితుడై ప్రేమతో ఇట్లు ప్రవచించెను — “సోదరా! నీవు విజమాడితివి నీ యభిమత ప్రకారము ఈ రాజ్య సంపదలన్నియు నాకు చెందినవే కానీ ప్రస్తుతము నా మనస్సు భరతాయత్తమై యున్నది కైకపుత్రుని స్థితి మన్నికొన వచ్చినప్పుడు నాకు సమానముగ కల్పముగ గడచుచున్నది తాపనవేషమున సీదా సగృ స్మరించుచూ కృతగాత్రుడై యున్న భరత సోదరుని గాంచుటకై నా హృదయము కొట కొట లాడుచున్నది విభీషణా! వ్యవధి గలించినపిమ్మట భరతుడు బ్రతికియుండ చూడగల్గుట అసంభవము కాబట్టి ప్రస్తుతము నేను యాధా శీఘ్రము అయోధ్య చేరుకొను ఉపాయము రహస్య పింపుము సఖా! రక్తేంద్రా! నిపు నిరంతరము నా స్మరణ చేయుచూ ఒక కన్యకలమూ రాజ్యమేలు కొనుము తదుపరి నీవు నా సాన్నిధ్యము నిండగలవు.”

లంకాధిపుడా ఎలకుల కమంధానంద భరితుడై హస్తానాటి లంకకుపోయి కుశం నిపువృక్ష విమానమును ధన కనక రత్న సుఖ దివ్య వస్త్రాద్యలంకార వస్తు సంపదతో నింపుకొని

దాశరథి చెంతకు తెచ్చెను శ్రీరాముడా అనురాగ్య సమ్మరాశిని గాంగి ఒకింత మందహాసముచేసి — “భీషణా! ఈ వస్తు సంపదను విమానము నుండి వానరాసీకముపై వర్షింప జేయుము — అని నెలవిచ్చెను విభీషణుడా! ప్రకారము పై నుండి వానర స్కంధావారముల డల నెదజల్లించెను వానర బల్యకములు ఉత్సాహమున యశోభాగా వనిని లంకాగోపించి సంతృప్తులై వానరుల సీనిచినాంబరమును వానా విధముల ధరించి గంతులుచేసిరి మణిపరములను వారు నోటితో కొరికి ఎలముల గాదని తెలుసుకొని పిరవెసిరి వారి వానర చేష్టలను మూగి రామాదులు కడుపుబ్బ నవ్వుకొని ఆనందించిరి. ఆవశ్యకములను అసంఖ్య వానర భల్యకములను యథాయోగ్యముగ వానావిధ కాన్కలచే సల్పురించి వారియెడల తన ప్రగఢ ప్రేమానురాగము వ్యక్తముచేయునూ — “ఓ నవచరోత్తములారా! నాకు మిర్రసార్పిన సేవ అపమాన్యమైనది మీ సహాయమువలన నేను రాజరాజుని సంపాదించి విభీషణుని లంకాధిపతి చేయగలిగితిని. మీ సత్కృతీ సహాయములు చిగిస్తరలో యునుగల ఇక మీరు మీ విజ నివాసములకు చేరుకొని నన్ను స్మరించుకొనుచు నిర్భయమున సంసరింపుడు —” అని ప్రవచించెను

సీతారామలక్ష్మణులను ఎదిరినెక్కడు వారికి కాల్వాడకపోయెను తుదకు వారు బాష్పతోరణము లతో ప్రభువుకు ప్రదక్షిణాపూర్వక నమస్కారము లొసర్చి, హర్ష విహగ మవస్థలై బహు ప్రయత్నముతో గృహస్థానములైరి కానీ సుగ్రీవుడు, జాంబవంతుడు, అంగదుడు, నలుగు, నీలుడు, హనుమంతుడు సున్నగు ముఖ్యానందరుల హృదయముల స్పృశించి యజింపుటకు సత్యాపన పర్యవేక్షణచేత వారు ప్రేమపరులై కేయునదితో నిపు సమయము తలచి వంచుకుని ఎక్కడి వారిక్కడి నిలువబడి యుండిరి గాఢది వారి విశ్వాస ప్రేమానురాగమునకు ముగ్ధుడై సాగర పవనముల — “మిత్రులారా! మీరు నాతో విమానమెక్కి అయోధ్యకు రావలసినది —” అని కోరెను తదుపరి సీతారామలక్ష్మణులు విభీషణుని సమీపించి ప్రమాదములతో పుష్పక మారోహించిరి విమానము తృటిలో వియత అమండుకొని ఉత్తరాభిముఖముగ నయనగా సాగించెను

తిరుగు ప్రయాణము

మేర గిరిపై పురువుతోనన్న మేఘమువలె సీతారాములు పుష్పకముపై శోభించిరి స్వామి సీతాసనేతముగా ప్రత్యక్షవర్తనము చేసిన ఆ శోభ వేత — అమరులు ఆకాశమునుండి వారిపై పుష్పములు చల్లిరి చల్లని వాయువులు సీతను గంగా నమూద్రోదకము తేటపడెను సర్వత్ర కుఠ మూవకముల గన్నట్లెను గిజభాగములు — తేఽస్సతో దీప్తిశించెను

అట్లు వారు విమానముతో లంకాతీరము నదటి ఉత్తరదిగా ప్రయాణించుచున్న సాక్షాదాదుడ సీతకు — “రాక సులతో యుగ్మముచేసిన రంగ సల్పనూ, వేమనాదాని లక్ష్మణుడ చండి చోటు లంకాగిగమంగంబు” కన్నుతీపులగాగా పడియున్న రాక్షసుల కఠోరములు, రావణ కుంభకర్ములు నేల

కొరిగిన ప్రదేశము, విరలతర తరంగా భింపై యొప్పుచున్న సముద్రము, సేతువు, రామలింగే శ్వరుని ప్రతిష్ఠించిన పుణ్యస్థలము, దండకారణ్యము, మునిజన పదములు — మున్నగు వాటిని చూపించెను వారు దారి మధ్యలో అత్రి అగస్త్యుని మహర్షి. ఆశ్రమవాసములందు విమానము దిగి, మునీశ్వరుల దీవలందుకుని తిరిగి ప్రయాణము సాగించిరి.

పుణ్య సలిల గంగాయమునలను గాంచినపుడు వైదేహి నరమ శ్రద్ధాభక్తితో వారికి నమస్కరించెను పుష్పకము అచ్చటనుండి తిన్నగ తీర్థరాజ్ ప్రయాగ — త్రివేణి — సంగమస్థలం మత్రిక్రమించి అయోధ్య సమీపించెను అనతి దూరమున అయోధ్య నగరి సొక్తాత్కరించగనే రామాదులు ప్రహస్నమానములై పట్టణమునకు ప్రణమిల్లిరి. పుష్పక సాకేతపురిని సందర్శించుకొని పునఃత్రివేణితీరమునకు వచ్చి అక్కడ భూమిపై దిగెను. వారక్కడ త్రివేణి సలిలములందు స్నానమాడి ఒకింత సేదజేరిరి. శ్రీరాముడప్పుడు అంజనేయుని చేరబలించెను — మారుతీ! నీ ఒకింత ముందుగ అయోధ్యచేరుకుని భరతాదులకు మా క్షేమగమనాదులు తెలియజేసి రావలసినది — అని చెప్పి భరతునియొద్దకు వచ్చెను.

సీతారాములు పునః విమానారూఢులై భరతాదులను అశ్రమము చేరుకొనిరి. వారచట మునిశ్వరుని ఆతిథ్యముచే బరితృప్తులై వారి అశీర్వాదములందుకుని, అచ్చటనుండి భాగీరథీతీరమునకు పయనించిరి భూపుత్రి గంగా భవనానికి వరమ భక్తితో పూజలొనర్చి పుష్పాంజలి ఘటించెను. త్రివేణి ప్రత్యక్షమై వైదేహిని — సౌభాగ్యవతిభవయని అశీర్వదించెను.

సీతారాముల శుభాగమన వార్త తెలుసుకుని నిషాదవతి స్వజననమేతముగా పరుగుత్తుకుని వచ్చి దేవదేవుని సందర్శించి తనయుడై అతని సేదపడ్యములపై బడిపోయెను రామమూర్తి నిషాదసఖుని రెండుచేతులతో లేవనెత్తి ప్రణామ ప్రేమతో పృథ్వీయమున చేర్చి, సాదరపదనముల అతని యొగ క్షేమములు విచారించెను. గుహాదు స్వామి తనపై చూపెట్టిన ప్రేమ వాత్సల్యములకు వరస తుడై భక్త్యాంజలి ఘటించి — ఓ సాకేతవతి! బ్రహ్మసహకారులు సేవించు మీ పవిత్ర సాదపద్యములు సేవించుకుని మేము సజాంధవముగ పూర్వకాములమై నర్మ సుఖములు బొందగలిగిమి జగన్నాథా! మీకివే మా శతశత నమస్కారములు — అని పలికెను రామచంద్రమూర్తి నిషాదవతి నిశ్చలభక్తికి ముగ్ధుడై ప్రీతితో గుహాని భరత సోదరునివలె భావించి పలుమార్లు పృథ్వీయమునకు హత్తుకొని ఆనంద విలోరుడయ్యెను.

ఎవరు ప్రేమతో సాకేతవాధుని సమర విజయ గాఢ శ్రద్ధాభక్తితో పరించదరో, వివేదరో వారికి పరమేశ్వరుడు విజయము వివేకము నిత్యసంపదలంపొందుచుండును.

నమర విజయ రఘువీరకే
చరిత జేసునహి సుజాన్,
విజయ వివేక విభూతినిత
తిన్నహి దేహి భగవాన్
ఇతి శ్రీరామచరిత మానసే —

నకల కలికలుష విధ్వంసనే
విమల విజ్ఞాన సంపాదనో నామ
షష్ఠః సోపానః సమాప్తః.
(లంకాదండము సమాప్తము)

ఉత్తర కాండ

తేకీ కంఠాభినిలం సురవర విలసద్విప్ర
సాదాత్మ విప్రం,
శోభాధ్యం పీతవస్త్రం నర్మనజ నయనం,
నర్మదా సుప్రసన్నం,
పాణో నారాచ చాపం కపివీర యుతం
బంధునా సేవ్యహనం,
వామిద్యం జానకీం రఘువీర మనిశం
పుష్పకారూఢ రామం

పదునాలుగేండ్ల వయసము పూర్తి అగుటకు ఇంకొక్క దినమే మిగిలియున్నది సాకేతపుర వాసులు — రాజనరీవారము — కౌసల్యాది దేవేరులు — రామాదుల పునరాగమన శుభముపూర్వమునకై వేయికండ్లతో వేచియున్నారు నగర వాసులకు యెల్లదల శుభనిమిత్తములు తోచెను. ఇంతలో రామమూర్తి సీతాల్క్ష్మణసమేతముగా శుభాగమనము చేయుచున్నాడను వార్త వ్యాపించగనే అబాలగోపాలముతో అయోధ్య ఆనందాల్లిమునిగి తేలెను

రామదర్శనోత్కంఠుడై క్షణమొక యుగముగా గడపుచున్న భరతాద్యైశ్వర ఇల్లు తర్కించ సాగెను “వయసవ్రత పరిసమాప్తికి ఇంకొక దినమే లేవమున్నది అగ్రజాడింకనూ రాకుండుటకు హేతువి వేమి? వ్యవధిమీరక మునుచే అన్వయ్య అగమనము అవశ్యనియవై యున్నది నేను కుటిల స్వభావుడనని భావించి నన్ను చూచుటకు ఉపేక్షించెనా? అందుకే కాబోలు సోదరుడు నన్ను వదలిపెట్టి సామిత్రిని వెంట తీసుకుని పోయినది

అహో! అగ్రజాని అనుగమించిన ఆ లక్ష్మణుడెంత అదృష్టశాలి! పూహూ! నా పూహా సరికాదు, ప్రభువు కృపామూర్తి!”

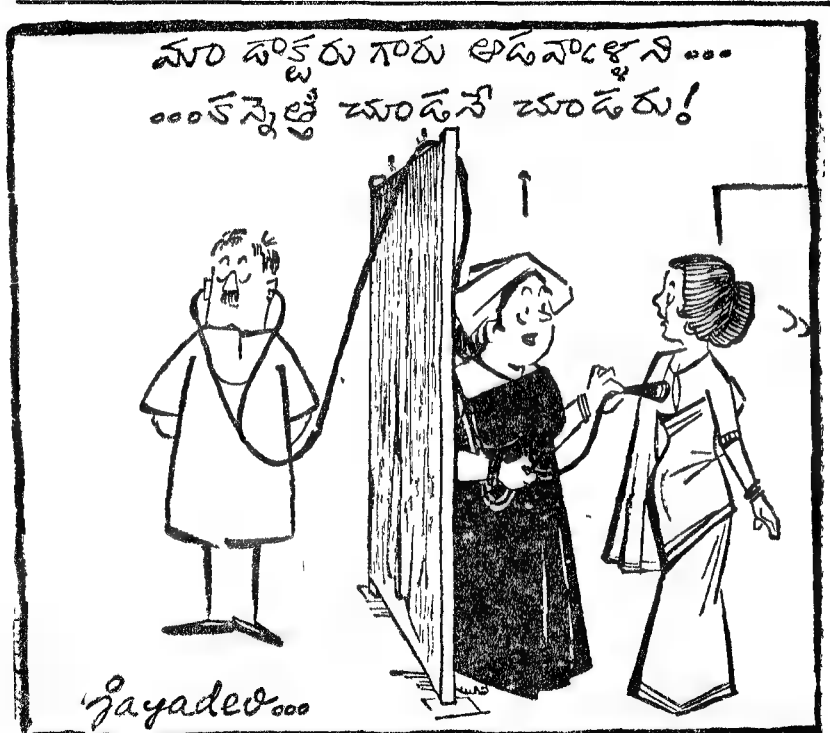
అతడు భక్తుల దోసములు సైరించు సదయ పృథ్వీయుడు కౌసల్య తనయుడు తప్పక వచ్చును. నన్నుగ్రహించును అదిగో నాకు శుభములంతోచుచున్నవి”

భరత డిట్లు డోలాయమానుడై విరహంబు దిల మునిగియున్న తరి, అతనిని రక్షించుటకు వచ్చిన వాచనత హనుమంతుడు భూసురుని రూపమున అక్కడికి చేరెను

బైరే డేలి కుసాసన జటామకులు—కృనగాత,
రామ రామ రఘుపతి జవత సవత
వయస జలజాత

జలలుదాల్చి దుర్బల శరీరముతో బాష్పపూరిత తోచునుడై దర్శననముపై కూర్చుని రామనామ స్మరణ చేయుచున్న కైక పుత్రునిగాంచి అంజనేయుడు హరితుడై అల్లంత దూరమునుండియే ఎలుగెత్తి — “ఓ భరత స్వపితా! విరహార్తివై రేయింబగలు ఎవరిని స్మరించుచున్నావో, ఏ పుణ్యమూర్తిని దర్శించుటకై ఉప్పిళ్ళూర్చుచున్నావో ఆ రఘువంశోత్తముడగు రామచంద్రుడు నిశాచరులను పిర్చించి, దేవజాతికి శాంతి అభింపజేసి, సీతా లక్ష్మణ సమేతుడై సురక్షితముగ మరలి అయోధ్యకు వచ్చుచున్నాడు—” అని పలికెను.

కపిపుంగవుని అమృతోక్తులు కైక సుతునికి కర్మపేరుముగా నుండెను అతి దంత ప్రహృష్టంతరంగుడై — “ఓ సామ్య! ప్రియ వచనములతో శుభవార్త తెలియజేయుచున్న మీరెవరు! ఎప్పుట నుండి వచ్చుచుంటిరి?” అని సరమాదరముతో ప్రశ్నించెను ఆగంతకుడు బ్రాహ్మణరూపు పరిత్యజించి, నిజ రూపముతో భరతుని ఎదుట నిలబడెను.

భరతుడంత రామసేవకుని గురించి పురికత గ్రామమున అనందాశ్రమపులు గ్రామమునకు వెళ్ళిన తరువాత ముఖ్యముగా "కపిపుంగవ" నీ దర్శన పుచ్చుచే నా కష్టములు గట్టిక్కి భాదలు తీరను మారుతీ! ఈ శుభ వార్తకు సోటి రాగల ప్రత్యక్షకారము నీకు చేరు కుంటిని హనుమంత! సీతానతి యోగ క్షేమములు సంతోషముగ పురపరచి నన్నానందించెయి నేడుచున్నాను—” అని వచించెను

అంజనేయూ! భరియిని గణశిలములకు ముగ్ధుడై అతినికి సాధా యగ సేవా రమలక్షణములకు సంబంధించి నలల సమాచారము విజయముచేసి— “భరతా! నీవు ప్రభువుకు ప్రాణ సమానుడవు స్వీయ స్వముఖముతో ఎగా నీ గుణ గణములు వర్ణించుచుండును నీవు ఎక్కువగా ధన్యుడవు” అని వలికి అంజనేయూడు సాష్టాంగపడి రామానుజుని పాదపాలకులకు సమర్పించెను

తదుపరి హనుమంతగారు భరతునియొద్ద సైంధు తీసుకొని నంది గ్రామమున వెళ్ళి రామదూలము కోటికి వచ్చెను రథమునకు మారుతీవలన భరతాదుల కుశల క్షేమములు తెలుసుకొని సంతోషపడెను సీతా లక్ష్మణుల సమేళింపగా విమానమెక్కి ఓయలు దేరెను

రామభరతుల సమాగమము

భరతుడు సత్కర్మ నందిగ్రామమునుండి నగరికివచ్చి గురువులకు, తల్లిలకు రాజవరహారము నకు పురజనాలకు ఈ సంతోషవార్త తెలియ జేసెను సీతా రామలక్ష్మణుల శుభాగమన సమాచారము తెలియగనే సాత్రపురి సంతోషముతో సంగభవించెను స్వామి మంగళాగమనము అలంకరించుకొని శీతల సుగంధ సవనములు ప్రసరించెను, సరయూనది నిర్మల జల ప్రసారమై ధానించెను రామాగమనవలన నలల శోభించే రాణించెను

సేవాసీనులు సర్వాలంకార శోభితలై స్వర్గ ప్రాతలందు దధి—క్షీర—రాజా—అప్పాది సుగంధ ద్రవ్యములు తీసుకొని బయలుదేరి భరత శత్రు మ్ములు, వన్య వామ దేవదీ గురువర్యులు, సుమంత్రాది మంత్రముఖులు, కౌసల్యది దేవేరులు, రాజబంధువులు, భూసురశిష్యులు, ఎరివార పరిజనము, పురంధ్రీమణులు మొదలగువారు మంగళ వాద్యములతో సీతా రామలక్ష్మణ స్వాగత సాచ్చుటకై ఎదురు వెనిరి రథ గజ అరగ ఎద్దాది దళములు, వానావిధ వాహనములు వివిధ వాద్య బృందములు వారి ననుసరించి నడచెను ఆ స్వాగతోత్సవము సయనానందకరముగా ముందెను అట్లు పురోగమించు పురవాసులు ఆకాశముతో ఎగురుచున్న పుష్పక విమానముజూచి సంతోషము నట్లర్చక భరతాదుల చంద్రునిజూచు సాగరావతర ఉప్పొంగి పోయిరి.

అల్లనల్లన పుష్పకము సాక్షాత్తునిని ఎప్పిపించెను బహుకాలానంతరము అయోధ్య అగవహగా రామమూర్తి కన్నులు అశ్రుపూరితమయ్యెను అవశేష ఉన్నాడు సుగ్రీవాంగద—విశ్వీక్షాదులను జూచి కంఠే స్పందించు “మిత్రులారా! ఆ కానకచూసుందర ఎగునె! వా జన్మన్తలమైన అయోధ్య ఈ నగరము నా కళ్యాణ ప్రాయస్కరి దీనికి ఉత్తర భగమున ఎల్ల ప్రవంతి పరియి

రామచరిత మానస

ప్రవహించుచున్నది ఈ నగరవాసులు నా యమ రాగమును చూర గొప్పవారు—” అని అయోధ్యను గురించి ప్రేమతో ప్రసంగించెను. ఇంతలో పుష్పకము మెల్లన భూమిపై వ్రాలెను సీతా రామ లక్ష్మణులు, వానర రాక్షస బృందము విమానము నుండి వెలువలికి వచ్చిరి తదుపరి పుష్పకము స్వామి ఆజ్ఞ పురస్కరించుకొని కుజేరునియొద్దకు మరలి పోయెను

విరహార్తులగు పురవాసులు ప్రభు దర్శనార్థమై ముందుకు త్రోసుకొనిరి దశరథ సందర్శకు శరణు చాపములు క్రిందబెట్టి మొదట వన్య వామ దేవదీ గురువులకు పాదాభి వందన మొనర్చి వారి ఆశీస్సులందుకొనెను భరతుడు అశ్రువులతో అగ్రజుని పాద ప్రక్షాళన చేసెను రామమూర్తి తమ్ముని పైకి లేపనెత్తి హృదయమున కట్టి కొని కన్నీటితో మూర్ఖాభిషేకము చేసెను మూర్తి భవించిన శృంగార ప్రేమలవలె సోదరద్వయము గాఢాలింగన బద్ధమై బాహ్య ప్రవచనమునే మరచెను నేత్రానందకరమైన ఆయన్మదముల ప్రేమ సమాగమము అపూర్వము, అవర్ణనీయమైన సమయమిది

తదుపరి దాశరథి చిన్న తమ్ముడు శత్రుఘ్నుని కౌగిలజేర్చి అపార సుఖమునుభవించెను లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులు ప్రహళ ప్రేమతో ఒండ్రుల కలుసుకొనిరి పిమ్మట భరత శత్రుఘ్నులు భక్తి ప్రేమతో సీతాదేవి పరణములకు సమన్వరించి రాముడు జగదభి రాముడుగదా! అతడు ప్రజలందరినీ యదా యోగ్యముగ పలకరించి వారి యోగ క్షేమములు విచారించెను గోవులు దూడలకై పరుగెత్తునట్లు ముప్పురు తల్లులు ముందుకువచ్చి రామ లక్ష్మణులను కౌగిలజేర్చి ప్రేమాశ్రువులు రాల్చిరి కౌసల్య తనయుడనేక మార్లు కైక తల్లిని ప్రేమతో పలకరించి ఆమె బిడియము పోగొట్టెను మైథిలి ముప్పురత్నలకు పాదములంటి సమన్వరింప వారామెను దీనించి అక్కున జేర్చుకొని అనందాశ్రువులు రాల్చిరి

మాత్రు వర్గము కుమారులకు కోడలికి మంగళ హారతులిచ్చి, దృష్టి దోషము సోకకుండుటకై దిగదుడిచి, కుల దేవతలకు మ్రొక్కులిడిరి జనని కౌసల్య— నా గారాబు బిడ్డ ఆ భయంకర రాక్షసుల నెట్లు పరిమార్చగలిగెను! అని విన్న పొయి రెప్ప వాల్చక రాముని చూచుచుండెను

రాముడు తన మిత్రబృందమును పసిష్టాదులకు పరిచయము చేయుట

అంకాశము విభీషణుడు, వానర వతి మగ్రీ న్నడు, అంగద హనుమంత నల వీలురారి రామానుచరులు బ్రాహ్మణ రూపములతో నుండిరి వారు భరతాని స్నేహ సద్భావము, నగరవాసుల సేవ ప్రవర్తన రఘునందనుని యెడల వారికన్న గాఢము రాగము చూచి నమ్మోహితులై పోయిరి అవశేష ఉన్నాడు విశ్వీక్షా సుగ్రీవ అంగద హనుమంత ప్రభృతులను గురు సముఖమునకు తీసుకొని పోయి

వారి నట్లు ఈ ప్రహళ అత్యిదుత స్వక మనో సమన్వితో — “గురుజీ! ఏడు నాకాత్మ మిత్రులు ఈ త్యాగ శీలర స్నేహము అభింఘట వలననే నేను దళకంఠుని సంహరించి నిజయుడనై, సతీ సోదర సమేతముగా ఇంటికి రాగల్గితిని నా నిమిత్తము తమ సర్వస్వము సమర్పించుకొన్న ఈ బంధువులు నాకు భరతునికంటే ప్రేమ ప్రాత్రులు” అని స్నేహసిక్త వ్యరముతో ప్రవచించెను శాఖాచర నిశాచర సవరాలంతలా కేలా మోడ్చి వన్య గురూవుకు సమన్వరములు చేసిరి ఆ స్నేహ వారు సద్భక్తితో ప్రభు మాత కౌల్యాధిపతి నిష్కాంగ పడిరి ఆ తల్లి వారిని తన పుత్రులగా భావించి పరమ వాత్సల్యముతో ఆశీర్వదించెను

అనంతరము సీతా రామ లక్ష్మణులు పుజన బంధుజన పురజన ఎరివరులై రాజ మర్యాదలతో పురపీఠులతిక్రమించి రాజ భవనమునకు గమనము చేసిరి ఆ మంగళకర వేళ పైనుగి సుమన వృష్టి, జరిగెను దివ్య దుందుభులు మోగెను, రాజ సభములు సర్వాలంకారములతో రణించెను ద్వజక్షేత్రములకై ప్రభులతో సాతతగది సానిరి స్వాగతము చెప్పులయందు సంద్రబింబ సాయెను మేడల పైనుండి పురంధ్రీమణులు సీతారాములపై సేనలు జల్లిరి, ప్రేక్షక జన సందోహముచే పుర పీఠులు కిలకిలాడెను పెదములన్నియు వన్మిటితో ఎంకిలయ్యెను ఘోర కంఠ హనాయ సేబత్తు, ఎగరా మ్రోతలకు భూమ్యాకాశములు ప్రతి ధ్వనించెను యిత్ర లోక పురాంగలలా కోసలకుమారులకు కలహార హరతులిచ్చి, వోపట కుంకుమా క్షతల బెట్టి, లాజలు పల్లి, పొలాల పాడి మంగళ స్వాగతములిచ్చిరి అత్తనాన్నా సంతోషమైన సాతత పెదములను గుంచి వారు ఎల్లగ రావనరూ చెరుకొనిరి సీతారాముల పూరగామనముతో రాజాంతః పురవాసుల ముఖములు గంతోషముతో విస్ఫురితమయ్యెను

రామమూర్తి ప్రసన్నము కైక గృహమునకు పోయి సేదంకృత ఆమె హృదయమునకు స్వాస్థ్యము కలుగజేసి, పిమ్మట నిజనిదనము చేరుకొనెను సీతారామ లక్ష్మణులిట్లు సకలావౌద కరముగా పృథ్వీమము చేరుకొనిరి

కుల గురువు వన్యముడు బ్రాహ్మణులను వీలన సంపెను అదనది భూమిరత్నములతో సంప్రదించి గురువు జగన్మంగళకరమగు శ్రీరామ పట్నాభిషేకి మహాత్మ్యమునకై ముహూర్తము నిర్ణయించి, తిన్నిమిత్రమై నకలవిధ ప్రయత్నములు పాటాపాటి చేయవలసివదిగా సుమంత్రాదులను ఆదేశించెను

తృటిలో రాజోద్యోగులు గురువు ఆజ్ఞను కార్య రూపమున బెట్టిరి ఉత్తన కార్యములన్నియు చక చక నిర్వర్తించబడెను వెలాది సేవకులు తత్సన్న వితో నిమగ్నమైరి మంగళ ద్రవ్యములు సేకరించుటకు సేవకులు నియమించబడిరి నగరమంతయు నానా విధముల శృంగారించబడెను చతురంగ బల శ్రేణి సమాయత్తముగా వింపబడెను ఏడాదిదశములు సర్వ సన్నద్ధమై బోరులు దీరెను సుమంత్రుడంత తిరిగి వచ్చి సర్వ కార్యములు నిర్వర్తించి బడి నట్లు సన్నిహితు నివేదించెను

అవశేషుడంతట మిత్రులకు స్నానాదికము

జోనరించడమేమిటగా నేననుచు పురమాయించును. విభీషణ సుగ్రీవాంగద హనుమంత ప్రభువులు ప్రియములొనర్చి మందర ప్రస్తావనలకు చేసిరి. శ్రీ రాముడు స్వహస్తములతో భద్రతుని జులు విప్పి మువ్వలు తమములకు మంగళ స్నానములు చేయించెను. ఆ పిమ్మట రహస్యార్థహాడు వనవాస వ్రత గమ్యాపీ కి చిహ్నముగా తన జటామకుటుము విసిరించి సుస్నాతుడయ్యెను. తానల్యా కైకనుమిత్రులు స్వయముగ వైదేహికి అభ్యాగవ స్నానాదికములు గానించి అమూల్య భూషణాంబరదులచే అలంకరింప జేసిరి. పిమ్మట మంగళారీణి మైథిలిని తోడ్కొని వచ్చి శ్రీరామునికి వామ పార్శ్వమున కూర్చుండబెట్టిరి. తేజోమూర్తులై అననములపై కోభించుచున్న కొడుకు కోడల్ని నేత్రోత్సవముగ దర్శించుకొని తల్లులు బ్రహ్మానందముతో — మా జన్మలు నేటికి కదా ఫలించె—నని వరవతజెందిరి

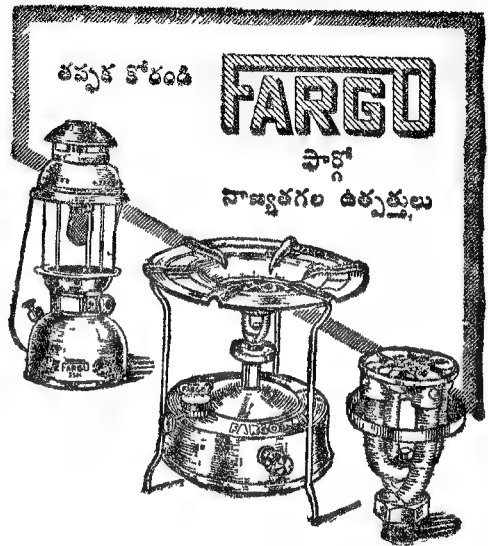
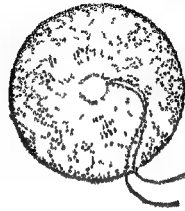
శ్రీరామ పట్టాభిషేకము

శ్రీరాముని పట్టాభిషేకము మహోత్సవములకు కించముకై నేంచేసిన బ్రహ్మ సుహృదాచార్యులతో, వానా దేశవాసులతో రాజసౌఖ్యము క్రిక్కిరిసి యుండెను. సీతారాములు గురు జనులకు దోసే తోగ్గి వమస్కరించి రత్నస్థగిత రాజ్యసంహారము పై నమాసేనులైరి. వేదవిదులు పుంత్రిచ్చారణము చేయుచుండ, దేవతాగణములది సకలలోక వాసులు అశీర్వాదాక్షతలు నేయ, జయధ్వనుల మారు మోగ కుల గురువు సేవకుడు రామచంద్రుని వొంటు రాజ్యాలంకరముచేసెను. వైశాఖ బహుళ సప్తమి నాడు దశరథరాముడు పట్టాభిషేకుడాయెను.

భరత లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులు, విభీషణ సుగ్రీవులు, శ్రంగద హనుమంతులు మువ్వగు ప్రముఖులుగైత్ర వామరములు ధనుర్వాణములు గదాధములు ధరించి పట్టాభిరాముని కిరువై పురబారులుదీరి బర్రాబరులు చెప్పిరి. ఆ శుభవేళ దివ్యులు దుందు భులు మోగించిరి. గంధర్వులు గానముచేసిరి. అంగర కాంతలు ఆడిరి. మునులు నరులు కిన్నరులుద్దులు వరలోకవాసులు సాతలవాగునికి వోహర్చువలికిరి.

రాముడు వసునాథిరాముడై సీతాసతితో ధర్మావనమలంకరించి దీప్తిగాంచెను. రఘునాథుని రూప లావణ్యములు కోటి మన్మథుల ధిక్కరించి తేజ రిల్లెను. పట్టు పీఠాంబరధారియై మకర కుండల కాంతిని సుక్ష్మిలి శోభిల్ల, రత్నస్థగిత మణిమయ కిరీటుము ధగధగలాడ, అజాననాహులు కంబు గ్రీవుడు నిలమేను శ్యామాంగుడు సరసిజాక్షుడగు శ్రీరాముడు జగన్మోహనాకారుడై ప్రకాశించెను. ఆ జగదధిరాముని నేత్ర పర్యముగ దర్శించుకొని ఆమృహనియుని దివ్య చరిత్ర గానము చేసి సకలలోక వాసులు ధన్యులై తరించిరి.

వివరాణా! ప్రభువు పట్టాభిరాముడై ప్రకాశించిన ఆ శుభవేళ సామ—యజ్ఞ—అధర్వణ—ముగ్ధములు నాల్గు వరరూపము లెల్లి వచ్చి రాముని దర్శించుకొని స్వామినిట్లు స్తుతించెను—
“తన విషను మాయావళ మరాసుర సాగ నర అగ జగ హరే,
భవ వంధ భ్రమతా మిత దీనన
విశి కాల కర్మ గుణవిభారే,
జో నాథ కరి కరుణా నిరోకనా
త్రివిధ దుఖలే నిర్మహో,
భవ భేద చేదన దక్ష హను కపాణ
దక్ష రామ న మామహే,” (సకేషం)

‘వస్తుకమైది
కొడుపు అలునది
మరియు
కాణ్యభగిని

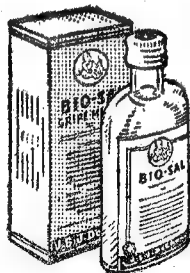
ఉత్పత్తిదానలు :

హైదరాబాద్, మొదల ప్రాంతాల్లో
మొదల ప్రాంతాల్లో
మొదల ప్రాంతాల్లో

“కడుపు నొప్పి, మిత్రమా! మీ అమ్మని నీకు బయోసాల్
జమ్మని అడుగు, అది పిల్లలను ఆరోగ్యవంతముగాను, ఆహ్లాదకరముగాను
‘వుంచును.’”

జె. అండ్ జె. డి. ఎస్.
హైదరాబాద్ దక్కన్

నాట్యం చేయడానికి అలంకారాలు !

ఆస్ట్రేలియన్ ఆదిమవాసులు

ఆగస్టు 1963లో ప్రాఫెసర్ ఆబీ నాయకత్వం క్రింద జరిగిన ఒక ఏంత్రిఫాలాజికల్ (మానవతత్వ శాస్త్రం సంబంధమయిన) ఎక్స్పెడిషన్లో నేనూ పాల్గొన్నాను మా బృందం ఆస్ట్రేలియాలోని కింబర్లీ డివిజన్ కి చెందిన 'కలంబురూ' అనే ఒక ఆదిమజాతి నివాసం (ఎబారిజి నల్ రిజర్వ్) సందర్శించింది.

ఇక్కడికి వెళ్ళాలంటే నరయిన రోడ్డు కూడా లేదు. రాయల్ ఆస్ట్రేలియన్ ఎయిర్ ఫోర్స్ (విమానదళం) వారి సహాయంతో మేము (మా భారీ సామగ్రితో బాటు!) అక్కడ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధ సమయంలో తాత్కాలికంగా ఏర్పరచిన విమానాశ్రయంలో దిగాము దగ్గరే

ఉన్న ఎబారిజిన్ రిజర్వ్ ని 60 సంవత్సరాలుగా ఒక (స్పానిష్ బెన్డిక్ట్) మిషన్ వారు నడుపు తున్నారు మేము మా గుడారాలు వేసుకుని అక్కడే నెల రోజులపైనే ఉండిపోయాము

ఎబారిజిన్లు ఎలా ఉంటారు? అంత పొడుగ్గా కాదు, భృశ్శాయులనవచ్చు, శరీరం రంగు మరీ నల్లగా ఉండనూ ఉండదు, వెడల్పాటి పెద్ద ముక్కులు, కనుబొమల క్రింద ఎముకలు ఎత్తుగా ఉంటాయి, జాబ్బు మెలికలు తిరిగి ఉంటుంది. ఈ రిజర్వ్ లోనే కాక ఎబారిజిన్లు మధ్య ఆస్ట్రేలియా ఎడారి ప్రదేశాలలో కూడా కనిపిస్తూ ఉంటారు ఇంచుమించు వగ్గుంగా, అర్థవగ్గుంగా తిరుగుతూ ఉంటారు వీరి ముఖ జీవనోపాధి వేట వీరు వేటకి వాడే సామగ్రిలో ముఖ్యమయిన నవి - బూమ్ రేంగ్, ఉమెరా, బల్లెం.

బూమ్ రేంగ్

బూమ్ రేంగ్ చాలా చిత్రమయిన 'అయుధం'. దీనిని యువ లిప్టన్ చెట్ల కొయ్యతో తయారు

క రా బు రీ డా న్సు.

బొమ్మలు వ్యాసం
పి. డి. ప్రసాదిరావు

డింగో

ఏరి కుక్కలని 'ఆస్ట్రేలియన్ డింగో' అంటారు. ఈ కుక్కలతో బాటు 6000 సం పూర్వం ఇక్కడికి వచ్చారని ప్రతీతి.

ప్రభుత్వంవారు, మిషనరీలు వీరికి వివిధ సౌకర్యాలు ఏర్పరుస్తున్నారు. అడవికి తోట

వని, వంటకని వేర్పూటారు పురుషులని గొల్ల పుస్త్రోలో తర్ఫీదు ఇస్తున్నారు ఇవి కాక సాంకేతిక విద్యాభ్యాసం సయితం జరుగుతోంది, విద్యా సంస్థలలో ఎన్నో ప్రత్యేక పదుపాయాలు లభిస్తున్నాయి. మరి రెండు మూడు తరాలలో ఎవారి జీవీలు అందరూ తక్కిన ఆస్ట్రేలియన్ల వలే అన్ని హక్కులూ కల దేశస్థులు కావాలని ప్రభుత్వం ఆశయం. ★

త్వరిత రాపిడిలో నివ్వ చేస్తున్నాడు

చేస్తారు. ఇంగ్లీషులో V అక్షరం లాగే ఉంటుంది కాని మధ్య కోణం 70, 80 డిగ్రీలు మించి ఉండదు. ఇది విసిరితే ప్రయోగించిన వారి దగ్గరికి తిరిగి వచ్చేస్తుంది! చిన్న జంతువులని, పిట్టలని వేటాడటానికి బాగా పనికి వస్తుంది

ఎవారిజన్లు సాధారణంగా పచ్చి మాంసం తినేస్తూ ఉంటారు లేదా వేడిచేసిన ఇనుక, రాళ్లలో ఉంచిన మాంసాన్ని తింటారు బల్లెలతో చేపలని, మొసళ్లని కూడా వేటాడుతూ ఉంటారు పిల్లలేమో చిన్న పళ్ళుల్ని ఒక దినుసు బల్లెలని పట్టుకుని తినేస్తారు దొరికితే దుంచల అచార పదార్థాలుగా వాడుతూ ఉంటారు

చిన్న పిల్లలు కొంచెం పెద్ద వారవగానే దోహం మీద చారలు వేస్తారు ఇంకా ఇతర వాడుకలూ ఉన్నాయి.

కొర్రాబుల్

తీరిక సమయాలలో, రాత్రిపూటా 'కొర్రాబుల్' అనే పుత్యంవేసి కాంక్షనం చేస్తూ ఉంటారు, ఎవారిజన్లు పిట్టలతో మగవారు మాత్రమే పోల్గొనాలి అడవివారు ఇట్లుగా ఉండి పోయి, గేతులు వూపుతూ, వరస పాడుతూ తోడలని నేతులతో చరుస్తూ ఉంటారు మగవారు డాన్స్ చేసినంత సేపూ తమ వేట ఆయుధాలయిన బూన్, రేంజ్, ఈటెలని, పట్టుకునే ఉంటారు. పెద్ద బూరాలు పూదటం, కాళ్ళతో, కర్రలతో 'తాళం' నెయ్యటం వారి పని 'నింజ్ నింజ్' అనే మరొక రకమయిన డాన్స్ ఉంది

ఎవారిజన్లు 'ఆస్ట్రేలియాన్' అనే ప్రత్యేక శాతికి గెందిన వారని కొందరి అభిప్రాయం అతి పురాతన కాలంలో ఆసియా ఖండం నుంచి బదిలీ అయిన వారే విరిసి కొందరు చెబుతారు వీరు సముద్ర యానం ద్వారా ఈ ఖండం చేరు టుస్సారంటారు.

“నింజ్ నింజ్” అనే డాన్సు.

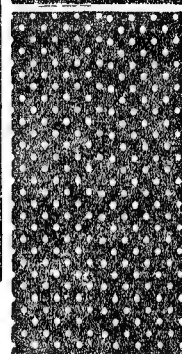

శత వృద్ధుడు.

కండ్ల రక్షణకు, అందానికి
దర్బార్ కాటుక

రాంభీర్ కంపెనీ, బొంబాయి-4.

వర్ కింగ్ ట్రాన్సిస్టర్

జపాన్ లో కనిపెట్టిన పాకెట్ రేడియో పెద్ద రేడియో
వలె పనిచేయును అన్ని ట్రాన్సిస్టర్లు, రొడ్ నేక్డ్
గ్యారంటీ. జపాన్ తయారు మీరు కోరిన వాటాలో

నంగీతం, వార్తలు వివండి స్థానికంగా ప్రపంచములోని

(వతి స్టేషను వివహచ్చును.

వినుటకు సిద్ధంగా వంపబ

డును ట్యూనింగ్ తో పని చే

యును అనువైనది అందమైన

నది తేలిక నది సాఫ్ట్ నేసువలె

చిన్నది 3 వం|| గ్యారంటీ షిలక్స్ రకం వెం Am

55 వెల రు 45-50 VPP ఫార్ రు 4. రేడి

యోకు తోలుకేసు రు 5/

ADD · INDUSCO (APT-49)

P. O Box 1858 · DELHI-6.

మీరు పొందగలరు....

ఒక జీవితకాలపు స్వేచ్ఛాపూర్వక

కుట్టు పనిని, ఒక జీవితకాలపు

సింగర్* సర్వీసు, ప్రతి

మెర్రిట్* సూయింగు

మిషనుతో

మెర్రిట్ మీకు సంక్రమిస్తుంది—

తేలికైన ప్లీజు కంట్రోలు, మెత్తగా,

నిశ్చలంగా దానినడకా... తెనీషన్

కంట్రోలు మరియు మిమ్ము వంతోన

చదుస్తాయి. దానికి కారణం...

మెర్రిట్ దృఢమైనదైనా

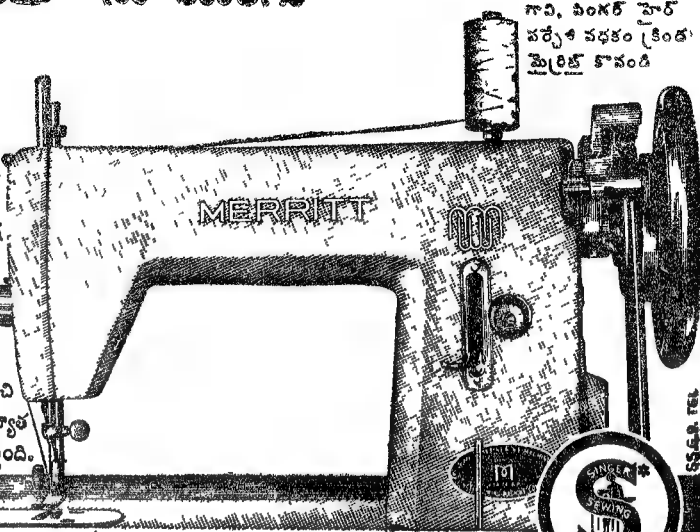
మన్నితంగా బేరస్తుచేయబడింది.

మెర్రిట్ కొనడంలో మరో లాభం

కూడా ఉంది... ఏ సింగర్ పాపుసుంచి

అయినా, వరకునిసుంచి అయినా ప్రత్యేక

సింగర్ సర్వీసు మీకు సర్వదా లభిస్తుంది.

మీకు అతి నమోదంకోసం!

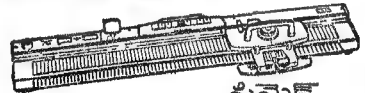
అదరెజ్ సింగరు వర

కువ పడగాని, హాపుతో

గాని, సింగర్ హార్

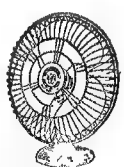
వర్షేళి వధకం క్రింద

మెర్రిట్ కానంది

సిమెక్
అడ్జ్ నిట్టర్

అటోమెటిక్ హింద్ నిట్టింగు మిషన్స్

మెర్రిట్
పేబిల్ &

సేలింగు సంఘాలు

మెర్రిట్
ఎలక్ట్రో

బరన్

* సింగర్ కంపెనీ యొక్క ప్రేరేపకము

ఇక్కడి నాకావరణం— మనుష్యుల తీరూ. నోటితో మాట్లాడి నోసటితో వెక్కిరించే వాళ్ళు ఎక్కువగా అగమ్యతాపమునాకు అని మరి నా దృష్టిలో నేమోనని వారిపైగ సర్వగ్రాహ్యం కలిగించు కుండుమని తీవ్రంగా గ్రహిస్తున్నాను కాని అది సాధ్యం కాలేదు కాదు సాధ్య పడవలసిన అవసరం కూడా లేదని తరువాత తెలుసుకున్నాను.

రోజూ చూసే ముఖాలే కాబట్టి కొందరిని గురించి మీరేమీ వట్టింతుకోవడం లేదు. వారిని గురించి చెబుగా చెబితే నమ్మరు. మీకు వాళ్ళు మంచి వాళ్ళు కారేమోనన్న ఆలోచన వస్తే అలా వచ్చి నందుకు భయపడి పోతారు . . ఒక్క మాట అడుగుతానత్తయ్యా— ఇతరులకి ఏ అవకాశం తలపెట్టని మావయ్య ఈ పూర్వో అమానుషంగా చంపబడ్డాడు ఎందుకుంటావు ?”

సుభద్రమ్మ సమాధానం చెప్పలేదు
“నాకు తెలుసత్తయ్యా నువ్వు చాలా అమా యుకురాలివని నాలుగు పూళ్ళు చూసిన నాకు వెయ్యసుల్లో చిన్నవాడయినా నీకన్న ఈ విషయాల్లో అనుభవం ఎక్కువ ఉంటుందత్తయ్యా మిమ్మల్ని ఇటువంటి ననుష్యుల నువ్వు వదిలి పెడితే నాకు మనశ్శాంతి ఉండదు నేనా వెళ్ళక తప్పదు కాబట్టి ప్రార్థిస్తున్నాను నిన్ను— నా వెంట రండి పువ్వుల్లో పెట్టి పూజిస్తానని అను గాని నాలో శక్తి ఉన్నంత వరకు మీకు ఏ లోపం రాలియను.”

సుభద్రమ్మగారు ఏమీ మాట్లాడలేదు.
“ఏమత్తయ్యా ?”
“నన్ను ఆలోచించుకోవించ నాయనా !” అంది అవిడ

రాజారావు లేచి గదిలోకి వచ్చేసరికి అతని టేబుల్ ఆలోచనలు తెనె టేగల్లా ముసురుకుంటు న్నాయి. తను వాళ్ళనలా అర్థతరంగా వదిలి పోలేడు. వాళ్ళకి ఉన్న ఆ శయం ఒక్కటి పోయింది. వాళ్ళని పోషించడం తన కర్తవ్యం. తన ధర్మం తన కానందం కలిగించేది కూడా ! . ఎలాగయినా అత్తయ్యని ఒప్పించాలి వరలక్ష్మి ద్వారానయినా ప్రయత్నించాలి. తను మాత్రం ఈ బాధ్యత స్వీకరించాలి అప్పుడే తనకి తృప్తి.. చప్పుడయితే వెనక్కి తిరిగాడు వరలక్ష్మి విలబడి ఉంది.

ఆమె వంక చూశాడు. ఏవేవో ఆలోచనలతో మబ్బులను జయించేందుకు ప్రయత్నిస్తూ చంద్రు డిలా ఉంది ఆమె ముఖము

“కూర్చో వరం !” అన్నాడు రాజారావు తను కూర్చుని.

వరలక్ష్మి మాట్లాడకుండా కూర్చుంది
“నువ్వయినా చెప్పు వరలక్ష్మి, ఈ పాడు వూరిలో మీకింక సంబంధం ఏమిటి ? ఈ ఇంట్లో తిరుగుతుంటే మావయ్య గుర్తుకు రావడం లేదా ? మీకు ? ప్రాద్దు క్రుంకితే చీకటి వడితే ఈ చీకటి మామయ్యని పొట్ట వెట్టుకుందని అనిపించడం లేదా ? అలా దారి వెంట తుమ్మచెట్లకేసి చూస్తే మావయ్యని కబళించినా ఇంకా అసంతృప్తితో వికటాట్టహాసం చేస్తున్న మృత్యువు కనిపించడం లేదా ? వీధిలో కొందరు మనుష్యులని చూసే నప్పుడు మావయ్యని నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపిన వ్యక్తి వాడేమోనని అనిపించడం లేదా ?....”

అ సు ర స ం ధ్య

13 వ పేజీ తరువాయి

“బావా !” అభ్యర్థంగా అతనికి చూసేసి వరలక్ష్మి.

“అవును వరలక్ష్మి, నాకలా ఆనిపిస్తోంది ఆలా కనిపిస్తోంది. ప్రతిదీ మావయ్యవే గుర్తు చేస్తోంది. ఈ స్మృతులు మిమ్మల్ని వెంటాడుతు లేదా ?”

“.....”

“మాట్లాడవేం వరం, నేనేం పదాలు వాకిరా ? మీరూ నా వెంట ఎందుకు రారా ? ఆ మాత్రం అవకాశం నాకెందుకీయరు ?” అతని కంఠం రుద్దమయిపోయింది ముఖాన్ని చేతుల్తో కప్పేసు కున్నాడు.

వరలక్ష్మి అతనికి దగ్గరగా వచ్చి “ఎందుకు బావా అంత బాధపడతావు ? నువ్వు “స్మృతులు వెన్నాడటం లేదా ?” అన్నావు కాని అందులోనే అమ్మకి మధురమయినవి ఉండవచ్చు ! అమ్మ ఈ ఇంటికి కొన్ని ఏళ్ళ క్రితం కొత్త పెళ్ళి కూటం రిలా వచ్చిందన్న మాట మర్చిపోతున్నావు బావా

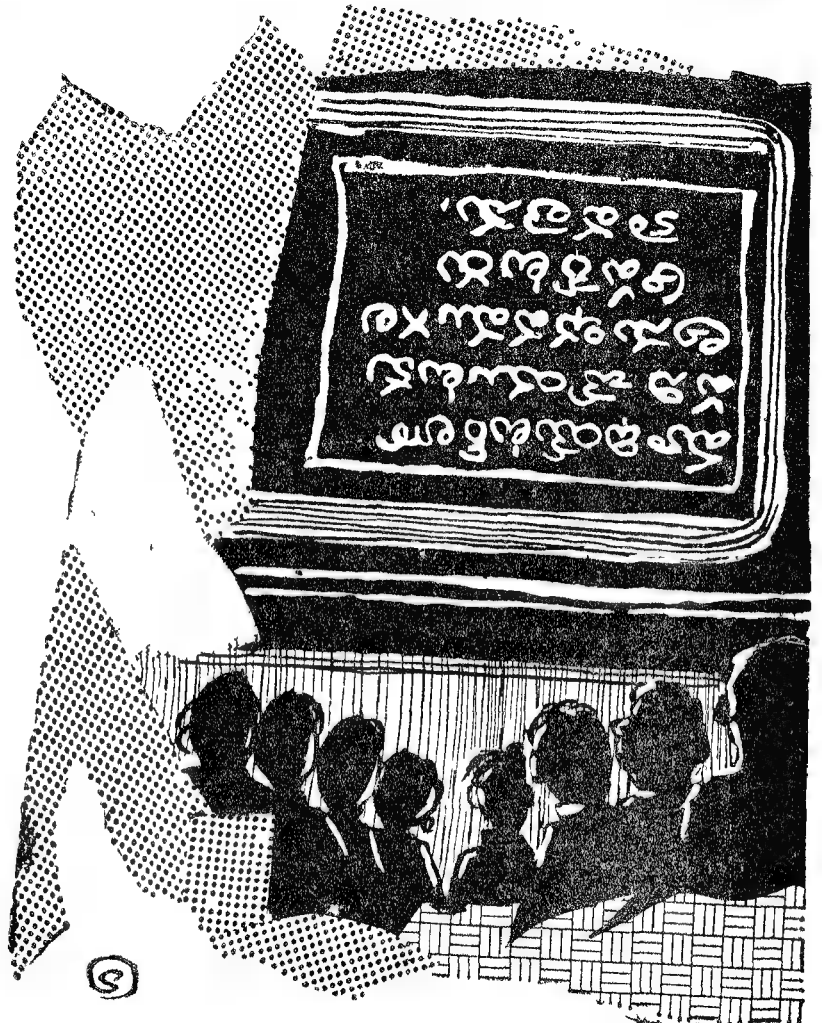
నువ్వు సంసార మాధుర్యాన్ని, నాన్నగారి మంచి మనసుని అవిడ తెలుసుకున్నది ఈ ఇంట్లోనే ! మరి అవిడకిని మనారమయినవి కావా ?”

ఒక్కసారి తలవ్రాడు రాజారావు

‘క్షినించు వరం, నేను చాలా ఆవేశ పరండ్ని నీమేమిటో మాట్లాడాడు ఎంతసేపూ నా దృక్పథంతోనే చూశాను కాని ఈ విషయాలు నా మనసు లోకి రాలేదు . ఒక హత్య జరిగింది నువ కుటుంబం మీద ఎవరికయినా క్రోధం ఉండి ఇవి ఇంకటితో ఆరకపోతే ఏమయిపోతారు అనే నేను ఉద్రేకంతో మాట్లాడింది. ‘కాని ఒక్కటి మాత్రం చెబుతున్నాను మిమ్మల్నిక్కడ వదిలి వెళ్ళిపోతే నాకు మరకొంటి ఉండదు.”

“పిచ్చి బావా, మాకు మాత్రం నీ కన్న కావాల సేనవా రెవరున్నారు చెప్పు ? అమ్మ తప్పుకుండా ఒప్పుకుంటుంది నేనూ సమయంమానీ నన్ను చెబుతాను నాకూ ఈ ఇంట్లో ఉండడం భయంగా ఉంటోంది నాన్నగారు గుర్తుకొస్తారు ఎంత సేపూను. ఆలా కుర్చీకేసి చూస్తే ఆయన కూర్చు న్నట్లే ఉంటుంది” వమిల చెరుగు ముఖాన కప్పు కుంది వరలక్ష్మి.

రాజారావు ఆమె రెండు భుజాలూ పొదిచి వట్టి

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగజూపునదిన్నీ, మీ సరియైన వర్తనను గురించిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డు పై న మీకు ఇచ్చి పెట్టిన పుష్పము పేరున్నా, మీరు వ్రాయు తేదీ, వేళవివరములున్నూ, మీ సరియైన చిరునామాయున్నూ వెంటనే వ్రాసివంపండి. జ్యోతిషశాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగామేము గుణించి, మీరు కార్డు వ్రాసినతేదీ లగాయతః

12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభాదృష్టములు, జీవిత మార్గము, వివాహవరములోమీకు జయము కలుగునో, ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, వరదేశమునము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాభరీ, ఆకస్మాద్రవ్యలాభము: మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మానవరీగా వ్రాసి రు.1.25 న. పై లకు మాత్రము 2. 5. గా పంపగలము. (వి. పి. ఛార్జీలు ప్రత్యేకం). దుష్ట గ్రహములేనైనా ఉన్నయెడల శాంతిచేయు విధానం కూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపై నవంపబడును. మేము పంపిన ఛీగ్లూ మీకు తప్పిగా లేనివిడల పై కము వాసము చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించండి. ఆద్రుసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

PT. DEV DUTT SHASTRI, RAJ JYOTHISHI (A.W.P)
P B 86, JULLUNDUR CITY

నాణ్యత మరియు పాదుపు కుటుంబం అంతటికీ

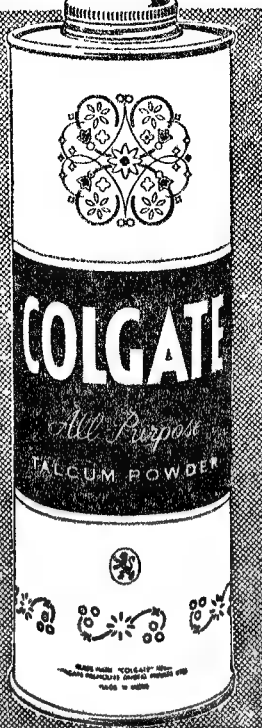
ఎంతో పాదుపు
ఎంతో ఉజ్జాసకరం!
ఈ పెద్ద ప్రజా
టాల్కన్ ప్రఖ్యాత
శాశ్వత శ్రేష్టత
కలిగివుంది.

ఎంతో సువాసన!
ఎంతో కాలం
వస్తుంది! పొన్నం
చేసాక—బయటకు చేస్తే
ముందు హాయిగా ఈ
పొడరు యదేచ్ఛగా
చట్టకొన వచ్చు.

ఎంతో సుకు మార మైనది!
ఎంతో మెత్తనిది! కాల్సేట్
బహుళ విధోపయోగ
టాల్కన్ సుదీ ఎంతో
ప్రేమిస్తుంది సున్నిత
చర్మాలకు ఉగినది

కాల్సేట్

బహుళవిధోపయోగ టాల్కన్

అపురూపమైన పువ్వుల శాశ్వత సువాసనగలది!

అసుర సంధ్య

కుని "కైర్యంగా ఉండాలి వరం మా అమ్మ పోయినప్పుడు వాకు సామధూతి చెప్పారు "వాణా కరుణము పోయారు తెలుసా ? . . .

"చిన్న తనం నుంచి ఈ సర్వేలో ఉండిపోయావు. ఆనలా బస్తీలో పాళ్ళు వేసుకునే బట్టలు, అల్ల కరణ ఉంటే నువ్వుకా ఎంత అందంగా ఉంటావో తెలుసా వరం! నాన్న నీకు సంస్కారం, చదువు చెప్పాడు. నేను నిన్ను అండాఅరాణిని చేస్తాను" అన్నాడు నవ్వుతూ.

"ఎందుకులు ?" అనడిగింది గోమంగా.

"ఎందు కేమిటోయ్ రాణిగారూ— స్వార్థం."

ఫక్కున పచ్చి అతని చేతుల్లోంచి పారిపోయింది వరలక్ష్మి.

రాజారావు బట్టలు వేసుకుని బయటికి నడిచాడు—

వరలక్ష్మికి ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదా కాబట్టి అతనికి అత్తయ్య కూడా దివరకి ఒప్పు కుంటున్న నమ్మకం కలిగింది— "అయినా చెప్పే లేం, ఈ పెద్ద వాళకి ఏదయినా తట్టిందంటే ఇంకెవరెన్ని చెప్పినా ఒప్పుకోరు. అదృష్టం పోతూ ఆమె ఒప్పుకుంటే తనంత అదృష్టం ఎంతో దుండడు. అయిన వాళ్ళని వేరదీసి బాధ్యత స్వీకరించిన తప్పి ఉంటుంది. ఇంకా అదృష్టం బావుంటే వరలక్ష్మి తనదవుతుంది. తన జీవితం "ఓహో!". ఆనందంలో తేలి గుడివగ్గం చాల ముందు దిగాడు రాజారావు.

"ఏమోయ్ రాజా, ఏమిటి కథ— ముఖ పాషాణంగా ఉన్నావు ?" అనడిగాడు. చదువు తున్న పుస్తకాన్ని అవతంపెట్టి రామదాసు తాత

"నీతో చాలా చెప్పాలని వచ్చాను తాతా!" అంటూ అతని పక్కనే గోడకాసుకుని కూర్చున్నాడు రాజారావు.

చెప్పమన్నట్లు చూశాడు రామదాసు.

"మీరూ చూస్తున్నారాగా. ఇక్కడి వరిస్తే తులు. మావయ్య వచ్చి పోయింది ఈ సుభ్యనే ఎందుకు, ఎవరు చంపారన్నది తెలియదు మనకి ఇంకా ప్రయా త్నాలలోనే ఉంది. ఇక్కడి కొందరి ప్రవర్తన, నవ్వులా నాకు వింతగా అగుడుతున్నాయి. ఇటు వంటి వాతావరణంలో ఉంటున్నారని మనమంతా.

మా వాళ్ళకి నేను తప్ప వేరే మగ దక్షిణ లేదా. నాకు వాళ్ళు తప్పవేరే 'నా' అనేవారు లేరు. అందుకే వీళ్ళని అంటి పెట్టుకుని కూర్చోలేను కనా— ఒకయ్య చేతిలో తలపెట్టిన వాడిని. కూర్చోని తింటే కొండలే కరిగి పోయాయంటారు. పైగా ఉద్యోగం మానలేదు వీళ్ళకోసం కాబట్టి నేను వెళ్ళక తప్పదు."

"అవును మరి— మనకి ఉద్యోగం ముఖ్య కాదా ?"

"అవునా అండి! వీళ్ళని దిక్కు దివాణా లేకుండా ఇక్కడ వదిలి వెళ్ళలేక పోతున్నాను ఎంతగా మీనంటి పెద్దవాళ్ళున్నా—"

"కదా నాయనా— అంటే నాడిని! ఇంత ఏం చేద్దామని ?"

“ఇంకో మా అత్తయ్యకి చెప్పిను. ఈ పరిస్థితి అంతా చెప్పి అడిగాను నా వెంట రమ్మన మని బ్రతిమాలుకున్నాను “నా వెంట వచ్చి నాకే అవకాశం ఇస్తే మనస్థాంతరిత కలుగుతుంది నీకు” అని చెప్పాను”

“ఏమన్నారు అత్తయ్యగారు ?”

“ఏమంటుంది పాపం, ఉన్న పూరు మన్న ప్రజ అని— ఈ రెంటికీ ఎలా వదిలి రావడం అని బెంటెలు పడిపోతోంది”

“అవును పాపం ఈ నాటి సంబంధమా ఈ ‘పూరితో’ సానుభూతిగా అన్నాడు తాత

“అవుననుకోండి— అంతగా కావాలంటే నెల కొకసారో ఎప్పుడో వచ్చి అందరినీ మానుకు వెళ్ళవచ్చుగా పిల్లక్కడ ఉండిపోతే నాకు పిల్లని గురించి ఎంత దిగులుగా ఉంటుందో ఆలోచించండి !” బాధగా అన్నాడు రాజారావు

“నువ్వు చెప్పినది చాలా బావుంది నాయనా. కొన్నాళ్ళ పాటు వాతావరణం మార్చినట్లు అవుతుంది వాళ్ళకి ఈ దిగులుతోంచి అటు విడుపుగా ఉంటుంది. ఆయన మెసిలిన ప్రాంతాలు మార్చాలి చాలా తెలివి తేటలతో చెప్పావు !”

రాజారావు ముఖం విప్పింది

“మా వరం— అనే మా వరం క్షీ కూడా ఒప్పుకుందండి మా అత్తయ్యకి తనూ చెబుతానంది అనిడా ఒప్పుకుంటుందనే నా నమ్మకం ఒప్పుకోకపోతే మీలాంటి పెద్దలు కూడా ఒకసారి చెబితే”

“తప్పకుండా ! అందరికీ ఇప్పుడు ముఖ్యం పిల్లకి కొంత పూరట కలిగించడం. ఆ పని నువ్వు చేస్తానంటే అంతకన్నానా ? . . . చాలా బావుంది నీ ఆలోచన”

రాజారావు తృప్తిగా నిట్టూర్చాడు పసంతా సానుకూల పడినంత ఆనందం కలిగించడనికి అంతలో ఒక విషయం గుర్తుకొచ్చి—

“అవును గానీ తాతా, ముసనబుగా రబ్బాయి గురించి కొంచెం చెబుతారా ?” అనడిగాడు.

“ఏం కావాలి ?”

“అదే మా మావయ్య అతన్ని వద్దంటానికి కారణాలు మీరు సరిగ్గా చెప్పారేమో”

“దాదేముంది— ఆ ఆధ్వానికి అస్త్రీ ఉంది అందం ఉంది ఒక్కడే సుపుత్రుడు. చదువు అభింది— డాక్టరీ చదువుతున్నాడు ఇన్ని హంగులుంటే కావలసిందేముంది. కొన్ని అలవాట్లు అయాయని ■ నోటా ఆవోటా విసబడి గడ్డు మంది. అబ్బాయిగారు పట్నంలో కృష్ణలిలల మొదలెట్టారు— సార్థక నాయుడయ్యాడట. నర్సులు, క్లాసుమెట్టు కాకుండా . . . సరే— ■ మాటలు ముసనబు గారి చెవి న బడ్డాయి. శలవలకి వచ్చినప్పుడు కొడుకుని అడిగాడు, నేను ఏ పాపం ఎరగనన్నాడు వాడు.

“కాని ఈయనికి కొన్ని బుజుపులున్నాయి. కొడుకు ప్రవర్తనని సరిచేయాలంటే పెళ్ళి చేయడమే మార్గమనిపించింది ఆయనికి చిన్న ప్లూడు మీ వరం క్షీ, కృష్ణమూర్తి కలిసి చదువు

కున్నారు ఇక్కడ అంతకు మించి ముసనబుగారు, మీ మావయ్య స్నేహితులు కావడం మొదటి నుంచి ఈ సంబంధం అవుతుందనుకున్నారు పూరి వారంతా

“అయితే ఈ పరిస్థితుల్లో ముసనబు అడిగేట్టికి మీ మావయ్య పోతగా మాట్లాడాడుట ! — “నీ కొడుకు కీర్తి లోకం కోడ్డై కూస్తోంది, చూస్తూ ఎలా అడిగావు ? నీ కిది నబబేనా ? నీ కొడుకుని బాగు చేయటానికి నా కూతుర్ని బలివ్వాలా ?” అనడిగాడు.

“దాంతో భంగపడి తిరిగి పోయాడు ముసనబు”

“అయితే ■ కృష్ణమూర్తి వెంటనే వెళ్ళి పోయాడా ?”

“లేదు రెండు చూడుచూడు మీ మావయ్యకి కలుసుకుని మాట్లాడేందుకు ప్రయత్నించాడు కాని కుదరలేదు మీ వరం క్షీతో మాట్లాడ బోయాడు కాని “మా నాన్న ఇష్టం లేనిదే మిమ్మల్ని చూడను కూడా అంటుంటు” ఆ అమ్మాయి”

“ఎప్పుడు వెళ్ళాడు అతను ?”

“అతను వెళ్ళి ఒక వారం పదిరోజువుతుంది”

“అలాగా !” సాలోచనగా అని లేచి నిలబడ్డాడు రాజారావు

తాత అతని వంకే చూస్తుంటే పోయాడు ఇంటికి రాగానే వరం క్షీని పిలిచి అడిగాడు రాజారావు “ముసనబుగారునా నీ కిడ్నా మచుకుంటున్నారట కదా !” అని

వరం క్షీ “అవును ఆ అబ్బాయిని నా కిడ్నా మచుకున్నాను” అని “అదేం ప్రశ్న బావా ! తండ్రికిందలుగా అడిగావు” అంటూ వచ్చేసింది

“అదేలే, నిన్ను అతనికి— సరే ! మరెందుకు కాలేదు ? డబ్బు, అందం, చదువు అన్నీ ఉన్నాయిగా ?”

“కాని బుద్ధి లేదని మా పూరి వారందరి అభిప్రాయం అందుకనే నాన్నగారు కూడా చీవాట్లు పెట్టి తిరకొట్టారుట”

“నీ అభిప్రాయం ఏమిటి ?”

“చిన్నప్పుడు మంచివాడే ! నాన్నగారు వద్ద న్నాక నన్ను చెరుపు దగ్గర అడిగాడు “నన్ను గురించి చాలా అవవాదులు ప్రవారంలాకి వచ్చాయి వరం క్షీ, నువ్వయినా నిజం అర్థం చేసుకోవా ?” అని. నేను మాత్రం చెప్పాను “నువ్వు మంచి వాడవని వాకు నమ్మకం కలిగినా మా నాన్నగారి నిర్ణయానికి ఎప్పుడూ తల ఒగ్గుతాను కాబట్టి ఆయన్ని ఒప్పించే ప్రయత్నం చేసుకోమని”

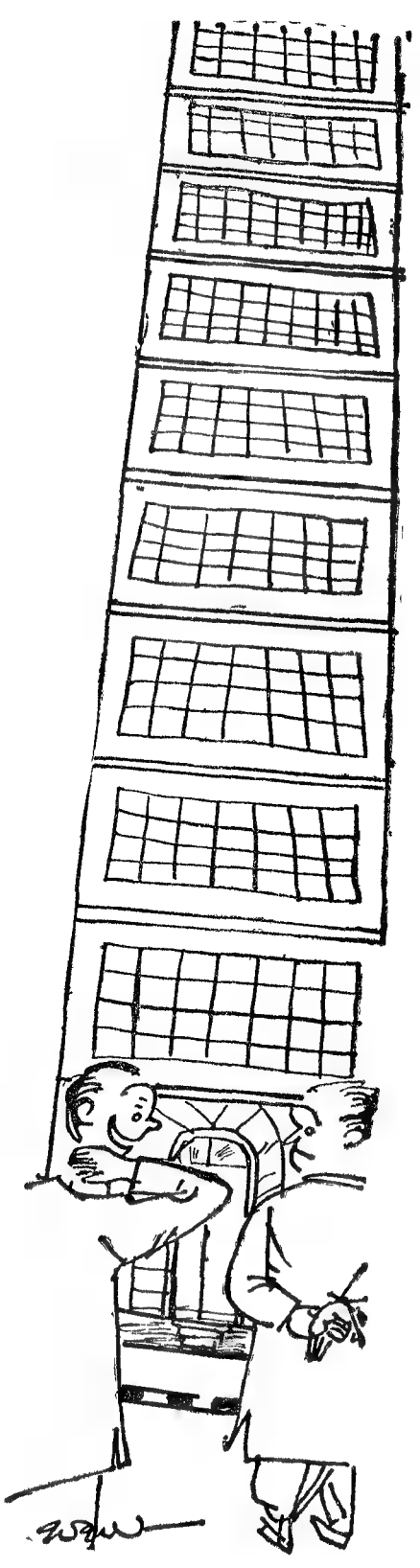
కాస్తేపు నిశ్చయం ఆవరించింది

“సాయంత్రం అలా దేవాలయంకేసి వెడదాం వస్తానా వరం ?” అడిగాడు రాజారావు

“అమ్మనడగు— వెళ్ళమంటే వెడతాం !”

నవ్వాడు రాజారావు వరం క్షీ కూడా ఫకాలున నవ్వేసింది

ఆలయానికి వెనకగా ఉన్న చిన్న కాలవగట్టున కూర్చుని ముట్టా పరికించి చూశాడు రాజారావు సూర్యాస్తమయం అవుతూ మరోకత్తెవు నుంచి చంద్రుడు కాంతిని పుంజుకుంటున్నాడు.

“ఈ బిల్డింగ్ ఎన్ని అంతస్తులలో లెక్క పెట్టేసరికి ఇదివరకున్న మొదనొప్పి పోయింది !”

పండుగలలో
మరియు
ఉత్సవ సందర్భములలో
**బెంగాల్ తెమికల్
రోఫ్న్ వాటర్**
ఉపయోగించండి.

పుస్తకములు
అంధ్రప్రదేశ్ ప్రాచీన చరిత్ర (రూ 1-50)
భండమెంటల్ రిట్యూ (రూ 2-00)
పరిశీలకు, అభిసలకు ఉపయోగకరమైనవి.
నల్లెళ్ళ ఎగ్జిమినేషన్ ప్రశ్నలతో, యాల్కు
చక్కగా వివరించబడినది.
క డ లి సా వి (లి,
మామిడికుదురు (P O) తూర్పుగోల్ కొండ

ముక్తి క్రమం ఆలస్యమైతే?
విచారపడవద్దు ప్రభుత్వంగాంచిన "దేవపిల్లు" వాడండి

భూమికి పుట్టినట్లు
28 మాత్రలు పెంచు
సగం కోర్కె పూర్తి
14 మాత్రలు పెంచు
ప్రతి దేశం దేశం

దేవ పిల్లు ముఖ్యంగా
ఆలస్యమైన క్రమముగాకాక
పోయిన బాధతో కూడిన లేక
ఆగిపోయిన బాధతో కూడిన లేక
బాగుగ గుణమిచ్చును

1 అల్ప సందర్భములలోను
శ్రీమముగాను, అమోఘము
గాను పనిచేయును
2 దీర్ఘకాలిక అస్థిమయమును
ఎల్లప్పుడూ కలిగివుండును

MFRS - SEENU & CO. MADRAS-21

ఆనందం కావాలా?
అద్భుత హాస్యకథలు ప్రస్తుతం గానవచ్చుచే
కొన్ని వందల చిన్నకథలున్న గొప్పపుస్తకం వెల రూ 3.50
చేతిపనులు పరిమళాలు, విలాస వస్తువులు వివిధ
మందులు ఎన్నోరకాలు, నులదంగా చేసే మార్గాలు రూ 3.50
జీవిత రహస్యాలు మీ దాంపత్య సుఖ జీవితానికి
వెంటనే తెలుసుకోదగ్గ అనేక కౌముదాత్మక రూ 3.50
9 ముక్క రహస్యాలు వ్యాపారం ద్వారా మంచి లాభా
లతో దనసంపాదనకు అనేక కౌశల్యాలు రూ 6.00
సోపాన పురుషులచితం క్రింది ఎద్దెను, కు వ్రాస్తే మీ
రొక్కొక్క వానిని వి వి ప పుస్తకాలలో పంపబడును
దేశీయ ప్రచురణలు, పుస్తకాలు, అంధ్ర

నేతలో, మన్ని కలో పనితనంలో కొఠారి మల్లులు విశేషమైనవి లాంగ్ క్లాత్ లు కూడా.

- ... ఎందుకంటే
- కొఠారి మల్లులు మరియు లాంగ్ క్లాత్ బట్టల తయారీలో ఉపయోగించబడిన మాత్రం ఉత్తమ రకపు కొఠారి మాత్రం.
 - వాటింతటనే తిరిగే ఆదోమాట్ బామలంతట నేసిన బట్ట నేత దాని ఉంటుంది.
- ఎప్పుడూ కొఠారి మల్లు M-7 మరియు అదే పేరుతో లాంగ్ క్లాత్ L-1 లేక L-2 అడగండి.

ఈ ప్రైడ్ మార్కుని గమనించండి

KS కయ్యారీ సహిత
కొఠారి టెక్స్టైల్స్ లిమిటెడ్
పొంగలపల్లె, కోయంబతూరు
తూర్పు మద్రాస్ నంబర్ 5 హైల్యాండ్ పంపు,
మేనేజర్ పంపు,
కొఠారి టెక్స్టైల్స్ లిమిటెడ్, అంధ్రప్రదేశ్, టూరా-3.

“చూడు వరం సూర్య చంద్రుల సొక్కు అంటే ఇటువంటి సమయమేట! ఇటు అటు కానలా కాస్తున్నారు. . . కన్యాకుమారి పోలేనంటే ఒకవైపు సముద్రంలో సూర్యుడు అదృశ్యమవడం మరొక వైపు సముద్రంలోంచి చంద్రుడు వస్తుండడం అగమ్యమందట. అటువంటి దృశ్యం ఇవ్వార్యం కదూ వరం!” అన్నాడు ఆవేశంగా.

“ప్రకృతిలో అంతగా ఉండే సదేందుకు నాకేమీ కనబడదు బావా! ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని చూసి నేను మూర్ఖులు పోలేను. నాకు ఆవేశం చాలా తక్కువ!” అంది నవ్వుతూ వరంకీ—

“నీకే తక్కువయితే అయింది కానీ నేను చెప్పింది విను వరలక్ష్మీ కొన్ని మాటలు చెప్పి తిరాలని నేను తీసుకు వచ్చాను విన్నక్కడికి!

“మాకు ఒక స్నేహితుడుండేవాడు. అతను ఫిల్మ్ లో యువజనోత్సవాలకి మా కాలేజీనుంచి ఒకడుగా వెళ్ళాడు. అప్పుడతని అనుభవాలు విని కేను చాలా ఈర్ష్య పడేవాడని. అతని పేరు శర్మ. ఓనిషీ సుమారుగా ఉన్నా అతని నవ్వు అతనికి పెట్టేకర. చాలా చిత్రంగా నవ్వేవాడు— అతని కవ్వమాసి అవతలి వాళ్ళు నవ్వకుండా ఉండేరేం.

“ఇతను వెళ్ళిన బోర్లో ముగ్గురు అమ్మాయిలున్నారుట. అందులో రమణీ అనే అమ్మాయి ఇతన్ని పట్టుకుని “శర్మగారూ, ఒక్కసారి నవ్వరూ—ప్లీజ్!” అని అడిగేదిట. ఇతను నవ్వుతో గొల్లిన సవ్వేసిందట.

“మరొకమ్మాయి— పేరు ఇందిర— ఇతను సిగరెట్టు దులుపుకుంటుంటే అరిచేయి వక్కేడిట!

“మొదట కోశాడనుకున్నాను. తరువాత ఈర్ష్య పడేవాడని— అటువంటి అదృష్టం వెట్టనందుకు!

“అయితే వరం, నేను అంతకన్న అదృష్టం వంతుణ్ణి!”

“ఎందుకో?” చిత్రంగా కళ్ళు పెద్దవిచేసి అడిగింది వరలక్ష్మి.

“అద్దంలో నిన్ను నువ్వు చూసుకుంటే తెలుస్తుంది ఎందుకో!”

సేగ్గునడిపియింది వరలక్ష్మి. “హా బావా!” అంది బుగ్గలు ఎరుపు చేసుకుంటూ!

“కలిసే!” అని కాసేపిగా “అమ్మని అడిగేలే!” అన్నాడు.

ఇద్దరూ గిరిగల నవ్వేశారు.

“ప్రాయిడ్ అని గొప్ప మనస్తత్వ కౌస్త్రవేత్త ఉన్నాడు వరం! అతని సిద్ధాంతం ఏమిటో తెలుసా— చిన్నతనం నుంచి మూస్తూండడం వలన అడవిల్లకి రెండలాంటి భర్త కావాలని, మగసిల్లాడికి తల్లిలాంటి భార్య కావాలని కోరిక ఉంటుందిట! . . .” అని ఆనొనంక చూస్తూ “నువ్వు అచ్చం మీ అమ్మ పోలిక!” అన్నాడు.

వరలక్ష్మి కొద్దిగా తలెత్తి, కళ్ళు ఇంకొంచెం పైకెత్తి చూస్తూ “అత్తయ్యా ఎలా ఉంటుంది?” అనడిగింది.

“అచ్చం నీలాగా!”

“మరి మే ఇద్దరం?” అడిగి మునిగుంటితో కింది పెదము అదిమినట్టి నవ్వాచానం కోసం అతనినంక చూడసాగింది.

భారీ యెత్తున దేశరక్షణకు ప్రణాళికాబద్ధమైన అభివృద్ధి

అమృతమునకు సిద్ధముగ ఉన్నది
ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్
కమిషను V.G.S. గోల్డెన్ గైడ్
1964-1965 ... రూ. 3-00
పోస్టేజీ అదనం ... రూ. 1-00
(వతుంకు :- V. G. S. పబ్లిషర్సు,
అమలాపురం, (టా|| గో|| బి||))

రచయితలకు విజ్ఞప్తి

తమ రచనలతో కాక
విడిగా స్టాంపులు పంపి వారి
రచనలు టిప్పి పంపడం సాధ్యం
కాదు. ఈ విషయంలో ఉత్తర
ప్రత్యుత్తరాలు జరిపే అవకాశం
కూడా లేదని గుర్తించ ప్రార్థన.

పియర్ లైన్
ఫ్రెంచ్
లావెండర్

(యు-డి-లావండె)

సహజమైన పైండి లావెండర్ సువ్వురి నుండి తయారుచేయబడినది విశిష్టతకు ప్రత్యేకతకు ఉదయము, సాయంత్రము వాడండి.

PEARLINE PARIS PRIVATE LTD., P. O. Box 493, Bombay 1

ఇంటిల్లిపాదికి ఆనందం చేకూర్చే
ఆంధ్రసచ్చితవారపత్రిక
తప్పక చదవండి !

తెల్లమచ్చలకు ఉచిత వైద్యము

ఈ క్రింది వర్ణనలను ఆయుర్వేద వైద్యము
"స్విత్ర మోచన్" తెల్లమచ్చలను కొద్ది
రోజులలో తొలగించును సాంఘిక సంక్షేమం
కొరకు 1000 రోగులకు ఒక్కొక్క పాకెట్
ఉచితంగా యివ్వబడును వెంటనే వ్రాయండి.

BIHAR KUSTA KUTIR,
P O LALBIGHA (Gaya)

**ఉరగాయపచ్చకకు
అమృతమైన నూనెలు**

అగ్గిమూర్తి-జాబిన్
ఎయిగ్జెంట్
చాయపప్పు
నూనె

అగ్గిమూర్తి-జాబిన్
మెన్స్ బ్రాండ్
నూనె

★ ముక్కుమెత్తబడగలిగవు
★ బూజుపల్లినీయవు
★ చూలకొలము నలువ యుంచును
★ గొల్లనుగునింపుడు

M/s B. వెంకటేశ్వరరావు & కో

మద్రాసు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు
M/s పెరుమాళ్లు అండ్ కో
137, ఆదియప్ప నాయక్ స్ట్రీటు
మద్రాసు-1.
ఫోను నెం 23095
M/s B. వెంకటేశ్వరరావు & కో
136, పురుసువాకం హైరోడ్
మద్రాసు-7.
ఫోను నెంబర్లు 61552, 62574

అసూర సంధ్య

"అందానికి నిర్వహణ" అన్నాడు ముగ్గు
డయిపోతూ

"ఫో బావా !" అంది బుంగమూతి పెట్టి వర
వరలక్ష్మి

"మరి బిగింపానంటే ఆ కాస్త మూతి మాయ
మయిపోతుంది కాగత్త. అప్పుడు 'ఒకమ్మాయికి
మూతి ఉందని నేనూ, లేదని నా మిత్రుడూ
నాదించుకొనుచున్నాము—ఎడిటర్ మహాశయా మీ
రవరితో నేకీభవించెదరు ? అనడగాలని వస్తుంది."

ఫకాలన నవ్వించి వరలక్ష్మి.
"వెన్ని ముత్యాలో !" "

"నంతోషించాం గానీ 'నోరు లేకపోతే ఆ
అమ్మడు అలా ముత్యాలు రాల్చకపోగా చిన్నప్పుడే
రాన్నున చచ్చిపోయేది' అని ఆ ఎడిటర్ గారు . . "

"అవే మాటలు వరం శుభమా అనమంటే
చావు కబుర్లు ఎందుకు మధ్య ? "

"నక్కే, పాపం మహారంగా ఆలయంలోకి వెడ
దారా" అని నడిచింది వరలక్ష్మి

ఇద్దరూ కలిసి ప్రాంగణంలోకి ప్రవేశించి
అక్కడున్న బంతిపూలు కాసిని కోసుకుని ఆకుతో
పాట్రం కట్టుకుని గుడిలోకి ప్రవేశించారు

గంట కొట్టి భగవంతుడికి నమస్కరించ
బోతున్న తాజారావుకి పైకి గంటవంక చూసి తల
వంచుకున్న వరలక్ష్మిని చూసి నవ్వు వచ్చింది

"పాట్ల పిల్లని—నేను పాపాడతాను అగు"
అంటు ఆమె నడుము పువ్వుకుని పైకెత్తాడు
నమస్కరించడం అయ్యాక ఇద్దరూ స్తంభానికి
ఆనుకుని కూర్చున్నారు. రాజారావు సిగరెట్టు వెలి
గించాడు. వరలక్ష్మి "తప్పు బావా—దేవాలయం
కదూ" అంది.

అతను ఆరేస్తూ "దేముడిమీదా, దయ్యాల
మీదా నమ్మకం ఉంచుకోవడం మంచిదని గ్రహం
చాను వరలక్ష్మి— ఎందుకంటే వాళ్ళు ఉంటే
మనం బాగుండతాం లేకపోతే నష్టపోయేది
ఉండదు" అన్నాడు.

"అయితే నువ్వు నానీకుడివా బావా ఇదివరలో ? "

"ఇదివరలో నాకు కావలసినది, నా ప్రేమకి
ఏకైక వారసురాలు మా అమ్మ ఆమెని ఎవరే
మన్నా సరించేవాడిని కాను అప్పట్లో నిన్ను
గురించి అమ్మ చెబుతున్నా నీ రూపం అన్నట్లుగా
నీ మనస్సులో మెదులుతున్నా—నువ్వు నన్ను ఆద
రిస్తావో లేదో అన్న భయం ఉండేది కాని
ఇప్పుడు ఆ భయం లేదు నా అద్వైతం బావుంది.
భగవంతుడి దయవలన నువ్వు నాదాని వయ్యావు "

"అనేం మాటలు బావోయ్, అమ్మ అమ్మ ! "

"అవును సుమీ, మాతృవాక్య పరిపాలకాలిని
కదూ—మర్రిపోయాను ఆవిధి లై పెన్ను అడిగాకే ! "

ఇద్దరూ నవ్వేశారు.

"నరేగాని బావా, నీ వెంట రమ్మంటున్నావు, ఏ
లోపం రానియ్య నంటున్నావు గాని ఆనలు నీ ఉద్య
గము ఏమిటో చెప్పావుకా ! "

రాజారావు మాట్లాడలేదు.
"చెప్పా ? "

"చెప్పాడదు వరం ! "

"నా కూడా !" కళ్ళలోకి మోస్తూ అడిగింది
వరలక్ష్మి.

"నువ్వు మాత్రం ఎవ్వరికీ చెప్పకూడదు మది." "
"అలాగే "

"ప్రామిస్ చేయొ "

"ప్రామిస్ "

"నేను నీ ఐ డి ని వరం "

ఉలిక్కిపడింది వరలక్ష్మి "నిజంగానా ? " అడి
గింది ఆశ్చర్యంగా— అతనికి కొంచెం దూరంగా
జరుగుతూ.

అతను నవ్వు ఆమెని దగ్గరకు లాక్కున్నాడు.
"నిజంగా వరం, మావయ్య హత్యకేసు విని నాకే
ఇది వేయించుకుని వచ్చి పనిచేస్తున్నాను ఇక్కడి
వాతావరణం గ్రహించాను కాబట్టే మీ రిక్కడ
ఉండటం నా కిష్టంలేదు మిమ్మల్ని బస్ట్రో దింపి
నేను మళ్ళీ వచ్చి ఈ కేసు అంతా తేల్చాలి.
నాకున్న అనుమానాలు నాకు ఉన్నాయన్నట్లే—
బుజువులు కావాలి .. ఏమిటో ఎడంగా జరుగు
తావు మళ్ళీ ? నేను నీ ఐ డి ని అయినా, పోలీసు
ఆఫీసరు అయినా నీకు మాత్రం బావనే—కాబోయో
వాడినే ! " అని ఆమెని ఇంకా దగ్గరకు లాక్కుని
చూపుడువేలు గడ్డంకింద పెట్టి ముఖం
పైకెత్తాడు.

ఆమె కండ్ల మూసుకుంది పెదవులు అదురు
తున్నాయి

వెనకగా దగ్గుబడి గలుక్కున వెనక్కి చూశాడు
రాజారావు రామదాసు తాత !

"పొట్టుకుడినే మనవడా ! మేనరికం పోనిచ్చావు
కావు శుభం ! " అని నవ్వాడు.

వరలక్ష్మి సిగ్గుపడి లేచి పారిపోయింది

"ముసలాడిని నన్ను చూడగానే సిగ్గుచిల్లింది
పిల్లకి ఆ .. ఇంతకీ నీవెంట వచ్చేందుకు అత్తయ్య
ఒప్పుకుందా నాయనా ? "

"ఒప్పుకుంటుంది తాతా, తప్పకుండా ఒప్పి
స్తుంది వరలక్ష్మి ! "

"అద్భుతమంటున్నావని రాజా, శుభస్య శ్రీఘం—
అని అది గూడా జరిపించేయి."

"నీవంటివాళ్ళ చలం ! "

"దానికేం అదెప్పుడూ ఉన్నదే" నవ్వాడు
రామదాసు.

రాజారావు కూడా నవ్వుతూ మెట్లు దిగి గబగబ
నడవసాగాడు

ఇంటికా పోయాక గుర్తుకొచ్చింది— తను
వరలక్ష్మి కోసం ప్రేమగా కోసిన బంతిపూలు మర్చి
పోయాడని ! గిరుక్కున తిరిగి దేవాలయం కేసి
నడిచాడు కాని, తీరా చూస్తే ఆ యం అంతా
వెతికినా కనడలేదు. మనస్సు చిచ్చుకుమంది.
అతనికి. అని లేనిదే వెళ్ళకూడ దనుకున్నాడు.
రామదాసు తాత తీకడమోసని అతని పాక దగ్గ
రికి వెళ్లి పిల్లల్లామని కిటికీ గుండా లోపలికి
చూశాడు.

లోపలి దృశ్యం చూసి కొయ్యదారిపోయాడు.

రామదాత తాత తంమీడున్న పిగ్గు, గడ్డం
ఒక్కొక్కటి పూడదీసి పక్క న పెట్టుకుంటు
న్నాడు అప్పీ తీకక అతన్ని పరిగి చూశాడు
రాజారావు.

అతను ముసిలాడు కాదు. యువకుడు. సుమారు
ముప్పై ఏళ్ళవాడు.

(నరేం)

సరంగమాల వివరకంగా

ఉగాది సమయంలో శుభాకాంక్షలందజేసిన సరంగమాల అభిమానుల కందరకు సంగీతాంజలి సెన్సేషన్ల గోపాల కృష్ణ రావణేపేరు తోచరిస్తున్న ప్రణయ గుప్తుడు పంపిన సందేశం. "అశ యాలూ, ఆనందలూ, సఫలీకృతం కావటానికి తోలి వికాసం ఈ ఉగాది కొత్త అందాలనూ, ఆనందాలనూ ఈ ఉగాది మీ కందిస్తుందని నా ఆశ యం" ప్రణయ రాగ రంజితుడూ అభినవ, అభినయ గుప్తుడూ (వలపుదాచిన వాడని పాఠాం తరం) అయిన గోపీశ్ అంత అందంగా తన ఆశయాలను సరోక్తంగా పొదుడం గేత నయింది

దాశరథి ఉగాది కెల్లిన అంజలిలో ఒక భాగం "హరుని నేతానలమా నుండి ఆవలదూ" (వీయుని నేతానలమ్మల దాగోనిన బదు పూల బాణమ్మల జోదువాడూ వాడు చొరలేని చోటు విశ్వనలేడు"

వారికి నే నిచ్చిన సమాధాన (వత్స

సేరిక యుండిన నాకు
మారుని యేల గుర్తు తెచ్చితి ?
రూరక యున్న కూనక,
పోరడమంచు గిలిన యటు
కటా మకుట వాళ్ళ వామోహమా
కలకల చేసే గంధుడు గనెన్

క్రిందటి వేలలో స్టూ ఆంధ్రదేశం తెల్లక, పొన్న తిరిగివస్తున్న సూర్యులు రెండు ఎందల పొంకులను, ఎంగీత సరంగమాలాభిమానులను కలుపుకో గలిగాను ఈ కలుసుకోవటం బస్సులో, హోటల్ గదులలో, కిలర్ల దుకాణాలలో, ప్రత్యేకంగా యేర్పాటు చేయబడ్డ మూవేకలలో, సినిమా హాలులలో, రెండు మూడు చోట్ల వడి రోడ్లలో జరిగింది ఎంగర్ యెన్నో విధాలైన ప్రశ్నలు వేశారు వాటికి వాకు తోచిన జవాబు లిచ్చాను ఇంకొందరికి కూడా తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం ఉంటుందనుకొంటున్న ప్రశ్నీత్తులను కొన్నిటిని ఇక్కడ ఇస్తున్నాను

వత్స సంవత్సరం, సంవత్సరంన్నర క్రిందా యెప్పుడూ సుశీల, ఘంటసాల, జానకి, పి. బి శ్రీనివాస్, బి గోపాలం, జమునారాణి పాటలనే యొక్కువ పరిచయం చేసేవారు మూధవపెద్ది, స్వర్ణలత, పితాపురం పాటలు ఎక్కడో, మహా ఉంటే, ఒకటో రెండో ఉండేవి అప్పట్లో మీకు వ్రాసిన ఒక పాకుడు భావించినట్లు మొదటి పాంట్ మీకు అభిమానమనీ, రెండవ వారంట్ లేదనీ మేము పూపాంపక పోయినా, దీనికి కారణం యేదో ఉందనుకున్నాము ఇది బలపడటానికి కారణం మొదటి తరగతి వారు పాడిన ఒక మాదిరి పాటలు పరిచయం చేశారు కాని రెండవ తరగతి వారు పాడిన మంచివెన్నో వదిలి వేశారు దింట్లో మీ ఉద్దేశ మేమిటో తెలియ పరుస్తారా ?

ఒకానొక మీరు వ్రాసినది నూటికి తొంభై తొమ్మిది పాళ్లు నిజం మిగిలిన ఒక్క పాట యేమిటంటే, వివరీతంగా ప్రజాదరణ పొంది, అందరి నోట్లో ఆడే పాటల గురించి వ్రాయడం వాకు అంతగా ఇష్టం లేదు. అందుకోసమే "నమో పెంకలేకా !" పాటను నేను పరిచయం చేయలేదు అందరికీ తెలిసిన పాటను యెవరికని, యెందుకని పరిచయం చేయడం ? ఇక తక్కిన తొంభై తొమ్మిది పాళ్లు నిజానికి నా కారణాలు ఎజం వాకు యెవరన్నా, పొంకులుగా నా వ్యక్తులుగా నీని, దురదీపగానం చేయి ఎంతో ఒక కేరిగడు కొందరితో నెప్పుకు తిరిగిపట్టు కొందరంటే ఇష్టం లేకపోవడం అసలు లేదు అయితే మీరు అప్పట్లు మొదటి ఎథాగానికి చెందిన పాటలకు పాటలే యొక్కువగా యెందుకు పరి చయం చేశానన్నా, రెండవ విభాగానికి చెందిన వారి పాటలు యెందుకు నొక్కే పూర్వాన్నా, ఒకటే జవాబు మొదటి తెగరు చెందిన వారు

గాయకులుగా తాము చేయకూడని పాటలు నేరూ లేదు రెండవ తెగరవారు చేశారు ఇది నాది వ్యక్తిగత జీవితం గురించి అంటుంటే నాది బహిరంగ జీవితం గురించి. వారు శివనోహరికి అనుసరిస్తున్న కళోపాసన గురించి ఇంతకీ వారు చేసిన చేయరాని పని ఆస్థల హస్తగతాలు అది వేక పూరితమైన ఆధునిక పురాణాలు రియల్లుగా ఇప్పటిమే ఇటువంటివి ఇవ్వకూడదంటే ఆ వాడూ వారు మిలేదు దానికి బదులుగా నెమరేయకలిగిన కాటే, సరంగమాలం వారి అంశం కాదు. ఆ పాటలు పాటలు ఈ గానం వలన గాన విశిష్టత చేయటం లేదు మీరు పాటలు పాడుతూ వచ్చే గత అయిదారు వెలలలో వాటి పాటలు క్లుప్తచో పరిచయం చేశాను ఇక ముందు ఈ దా చేస్తాను ప్రశ్న మాత్రం రికార్డుల విధానంను అపి వేయించిన ఘనత మీదనంటున్నారా కదా, ఇం తకు ముందే విడుదలైన అటువంటి రికార్డుల గురించి యేమిటి చేయవోకున్నారా ? మంచి

"కర్ణ"లో ఎన్.టి. రా మూ రా వు.

రికార్డుల విడుదలకు (ప్రైవేటు) యోమిటీ
తేయబోతున్నారా ?

జనాబు . బూతు రికార్డులను ఆపివేయించిన
ఘనత నాది అని నేనెక్కువగా అన్నట్లు నాకు గుర్తు
లేదు ఒక వేళ అన్నా అందులో కొంత నిజం లేక
పోలేదు కాని అందులో నా ఘనత కన్న అటువంటి
రికార్డులను చేసిన వారి బలహీనత యొక్క వ
ఉన్నది ఎంత బలహీనత లేక పోతే నాకు జరిగి
వారి వ్యాపార సరళిని మార్చుకుంటారు ? వారికి
ఆ బలహీనతే, లేకుంటే వేసేమి చేయగలను ?
త్యాగరాజు కీర్తనలను, ఘంటసాల వెంకటేశ్వర
గీతాలను ఆపివేయటానికి నా తరం కాదు గదా?
ఎవరి తరమూ కాదు చెడుకీ మంచికీ ఇదే తేడా!
చెడుని ఆపటానికి యెవరైనా చాలు మంచిని
అవదోధించటానికి యెవరూ చాలరు

మీ అందరి సహకారం నాకుంటే ఇంతకు
ముందు విడుదలైన బూతు రికార్డులను కూడా
రద్దు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది చతు
ర్విధ సాయాలు సంధించడానికి సంసిద్ధుడై
నేను ఇక మంచి రికార్డుల విడుదల గురించి,
వాకు తోచిన సలహాల నిచ్చి నాలుగైదు రికార్డు
లను విడుదల చేయించాను. చెప్పుకో దగినంతగా
అవి అమ్ముడు పోలేదు దీనికి కొంత కారణం
ప్రైవేటు రికార్డులు కొనేవారిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ వారు
వాళ్లే యొక్కువగా ఉండటం. వాళ్లకి సంగీత,
సాహిత్య మీమాంసకన్నా బూతు మీదనే, గౌర
మీదనే, అసక్తి యొక్కువగా ఉండటం

(నల్ల సదేళ్ల క్రిందటి సంగీతానికి ఇప్పటి

స రా గ మా ల

సంగీతానికి తేడా ఏమిటంటారు ? దాని స్థితి
దిగజారిందా, యోగ్యతాకిందా, దానికి కారణాలా
యోమిటీ ?

జనాబు ఆ నాటి సంగీతం ఈ నాటి సంగీతం
కన్నా అన్ని విధాలా మెరుగే ఆ నాటి పాటలలో
వరస యంతో సులభంగా ఉండేది వాద్య గోష్ఠీలో
గొడవ ఉండేది కాదు. ఎంతో లలితంగా ఉండేది.
ఈ మధ్యనే “స్రీ సాహసం” “బాలరాజు”
“పేమ”తో పాటలు మళ్ళీ విన్నాను ఎంత
చోయిగా ఉన్నవని తరువాత ఈ నాటి పాటలు
వంటే రోదగా ఉంటుంది ఈ నేరానికి సమ
పాళ్లలో సంగీత దర్శకులూ, ప్రేక్షక—శ్రోతలూ
బాధ్యులు గొడవ గొడవ సంగీతాన్ని ఒకరందిస్తూ
ఉంటే మరొకరు ఆనందిస్తూ ఉన్నారు ఈ మాట
ఒక తెలుగు సంగీతం గురించే కాదు హిందీ,
తమిళ చిత్రాల సంగీతం గురించి అనవచ్చు
ముఖ్యమైన ఉదాహరణ శంకర్—జై కిషన్
సదేళ్లనాటి అమర సంగీతమూ, ఈ నాటి శబ్ద
దంబరమూ. ఇప్పట్లో ఈ సరిస్థితి బాగుపడుతుం
దనుకొను లలితంగా చేస్తే ప్రజలకు నచ్చు
తుందో నచ్చదో అని యెవరి భయం వారిది
లక్షలు చెప్పించే నిర్మాత యెందుకీ దుస్సాహసం,
ఉన్న పద్ధతినే అనుసరిద్దామనుకుంటాడు అతని
మాట తెదురాడదు సంగీత దర్శకులు ఈ విషయం
నుంచి బయట పడేదేలా ?

(నల్ల : మీరు అన్ని భాషల రికార్డులు వింటుం
టారు గదా, ఏ భాష చిత్ర సంగీతం ఇప్పట్లో బాగా
ఉంటున్నది ?

జనాబు అన్ని భాషల రికార్డులు అంటే
హిందీ, తమిళం, తెలుగు, కన్నడం, మళయాళం
అయితే, ఇవన్నీ చాలమట్టుకు ఏంటూ ఉంటాన్నా,
ఇప్పట్లో కన్నడ చిత్ర సంగీతం చాలా మెరుగ్గా,
ఉందని చెప్పుకోవచ్చు. దీనికి చాలా మట్టుకు
కారణం మంచి సంగీతాన్ని అడరించి అభిమానించ
గలిగిన శక్తి కన్నడ ప్రేక్షకులకు ఉండటం, పైగా
అనమానమైన ప్రజ్ఞాధురీణులు కేవలం
జేమ్స్, టి. జి. లింగప్ప కన్నడ సంగీత దర్శకు
లవటం ఇంతకీ వారు హిందీ, తెలుగు, తమిళ
రంగాలలో లేరా అంటే, ఉన్నారు కాని హిందీలో
తమిళంలో ఆ ప్రజ్ఞ కలవారూ కూడా శబ్దానితే
ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నారు తెలుగులో పెండ్యాల,
రాజేశ్వరావదులు ఉన్నారు కాని, వారి చిత్రాలు
సంవత్సరానికి నాలుగుంటే గొప్ప. కన్నడంలో
అలా కాదు. పది చిత్రాలు విడుదలయితే అందులో
యెనిమిదింటికీ పైన పేర్కొన్న ఇద్దరు సంగీత
దర్శకులు. హిందీలో కూడా యెప్పుడూ ఉత్తమ
సంగీతమే అందించే సీ రామచంద్ర, సలీల్ చౌదరి,
మదన్ మోహన్ లేకపోలేదు కాని వారి చిత్రాలు
తక్కువ. తక్కిన రకం, తక్కువ రకం సంగీతం
గల చిత్రాలు యొక్కువ ఇంగ్లీషు రికార్డులంటే
నాకంతగా క్రద్ద లేదు హిట్ పెరేడ్ అందే
గారి నడిగితే అన్ని వివరాలు తెలుస్తాయి. ★

•రాముడూ - భీముడు'లో ఎన్. టి. రామారావు, ఎల్ విజయలక్ష్మి.

ముఖ్యమంత్రికి చలనచిత్ర పరిశ్రమ సభ్యుల సన్మానం !

మార్చి మూడవ వారంలో ముఖ్యమంత్రి శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి మద్రాసు వచ్చినపుడు చలన చిత్ర పరిశ్రమ సభ్యులంతా విజయ గార్డెన్స్లో ఆయనను సన్మానించారు ఇంచుమించు 112 మంది నిర్మాతలు కలిసి ముఖ్య మంత్రిని గౌరవించిన ఈ సభకు దర్శకుడు శ్రీ బి ఎన్ రెడ్డి అధ్యక్షత వహించగా, సన్మాన పత్రాన్ని శ్రీ బి నాగిరెడ్డి చదివారు వివిధ సంస్థల తరఫున ముఖ్య మంత్రిని పుష్ప మాలంకరణ జరిగిన తరువాత నటుడు శ్రీ యన్. వి రంగారావు చలన చిత్ర సభ్యుల తరఫున ముఖ్య మంత్రికి సమర్పించిన ఒక విజ్ఞప్తిని చదివారు విజ్ఞప్తి పత్రాలను సభా సేదలకు కూడా పంచి పెట్టారు

తరువాత ముఖ్యమంత్రి 'సన్మానానికి విజ్ఞప్తి'కి కూడా సమాధానమిస్తూ, "ఆంధ్ర రాజధానిలో తెలుగు సంస్కృతిని తెలుగు వాతావరణాన్ని, కల్పించటానికి గాను సినిమా పరిశ్రమకు సహాయం చేయాలనే కోరిక కలిగింది— ఈ ఏర్పాటు భాషా ద్వేషం మూలమనగాని, ఏ ఒక్కరినో మనసులో ఉంచుకుని జరిగినది గాని, కాదు పరిస్థితులు అలాంటి అభిప్రాయానికి దారితీస్తే సరిదిద్దుకో సచ్చును" అని చెప్పారు. "అంతే కాదు, చలన చిత్ర అభివృద్ధి విషయంలో సలహాలిస్తే వినటానికి తయారుగా ఉన్నాము ఇంకా ఆలోచించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము పెద్దలు కొందరు అక్కడ కూడా కొంత 'పుష్' చేసి ఈ 'యాక్టివిటీ'కి దోహదం చేస్తే ఎంతో కృతజ్ఞతతో ఉంటామని మనవి చేస్తున్నాం" అని కూడా ఆయన యీ సందర్భంలో విశదీకరించారు

చలన చిత్ర సభ్యుల తరఫున ముఖ్యమంత్రికి శ్రీ యన్. వి రంగారావు చదివి సమర్పించిన విజ్ఞప్తి పత్రాన్ని దిగువ వేస్తున్నాం శ్రీ ఘంటసాల ప్రార్థనతో ప్రారంభమయిన సభలో శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డికి స్వాగతం యజమానుల తరఫున శ్రీ బి నాగిరెడ్డి, దక్షిణ భారత ఫిలిం వాణిజ్యమండలి తరఫున శ్రీ వి యల్ శ్రీనివాసన్ నటనటుల తరఫున శ్రీ యన్. టి రామారావు, సినీ 'మ్యూజిషియన్స్' సంఘం తరఫున శ్రీమతి బి లీల, సినీ టెక్నీషియన్ల తరఫున శ్రీ యం. లింగమూర్తి, ఆంధ్రా ఫిలిం జర్నలిస్టుల తరఫున శ్రీ ఇంటూరి వెంకటేశ్వరరావు, డబ్బింగ్ ఆర్టిస్టుల పక్షాన శ్రీ శ్రీ, డబ్బింగ్ నిర్మాతల సంఘం తరఫున డి యల్ నారాయణ, జూనియర్ టెక్నీషియన్ల తరఫున శ్రీ కె వినాయగం, నేపథ్యగాయకుల సంఘం తరఫున శ్రీ ఘంటసాల వెంకటేశ్వరరావు ముఖ్యమంత్రికి పూల మాలలు వేశారు. శ్రీ వినాయగం పుష్పమాలతో పాటు జాతీయ సమైక్యతకు చిహ్నముగా ఖద్దరు ఉత్తరీయమును కూడా సమర్పించారు.

'అవీ - ఇవీ - అన్నీ

ఈ ఘనమైన సన్మాన సభకు ముందు అల్పహారవిందుకూడా జరిగింది విజ్ఞప్తి పత్రం యధాతథంగా యిక్కడ ముద్రిస్తాము

విజ్ఞప్తి పత్రం

అధ్యక్షా ! ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రులు, గౌరవ నీయులు శ్రీ బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారూ ! సోదర సోదరీమణులారా ! నేడు చాలనుదినం ! ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్య మంత్రిగా శ్రీ బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు మద్రాసు

'రాముడు - భీముడు'లో జమున, రామారావు.

నగరానికి విచ్చేయడం ఇదే ప్రథమం ! వారికి తెలుగు నలవచిత్ర పరిశ్రమ తరఫున వృద్ధులు పూర్వకంగా స్వాగతం చెబుతున్నారు

సామాన్యంగా రాజకీయ నాయకులకు సినిమా లంటే ఆసక్తి ఉండడం అరుదు కాని శ్రీ బ్రహ్మ నంద రెడ్డిగారికి అలాకాదు వారికి సినిమా పరిశ్రమ అంటే ఎంతో ఆదరాభిమానాలున్నాయ్ ఈ పరిశ్రమను అభివృద్ధి చెయ్యాలనే ఆకాంక్షను ఆచరణలో పెట్టడానికి వారు ప్రయత్నిస్తున్నారు అందుకు వారిని ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాం.

బ్రహ్మనంద రెడ్డిగారూ !

హైదరాబాదులో సినిమా పరిశ్రమాభివృద్ధికి ఆంధ్ర ప్రభుత్వం వధుంకట్టిందని విన్నప్పుడు ఆనందంతో సాంగిపోయాం ఇతర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఆదర్శమవుతున్నదని గర్వించాం అభివృద్ధి పథకాలు వేసేముందు, సినిమా పరిశ్రమకు ప్రాతినిధ్యం వహించగల పెత్తనను, అనుభవజ్ఞులను పిలిపించి, ప్రభుత్వం సంప్ర దించిందని ఆశించాం కాని దురదృష్టవశాత్తు అలా జరగలేదు

మమ్మల్ని సంప్రదించలేదని మేం చిన్నబుచ్చు కోవడం లేదు ఆంధ్ర ప్రభుత్వం చేసిన నిర్ణయాలు వారి ఔదార్యాన్ని సూచిస్తున్నవి కాని, వారు తల పెట్టిన సహాయం అర్హులైన వారికి, నిజంగా అవసర మున్నవారికి అభిస్తున్నదా అనేది సందేహపూరితం

హైదరాబాదులో తీసిన ప్రతి చిత్రానికి ప్రభు త్వం 50 వేలు ఇస్తామన్నారు యీ సహాయాన్ని వినియోగించుకొనుటకు, ఇక్కడ కొందరు నిర్మాతల పుత్రాహారం ముందుకు వచ్చారు. హైదరాబాదు పొరఫి స్టూడియోలో మొట్ట మొదటి చిత్రం నిర్మించి, తరువాత 'హైదరాబాదు మూఫీస్' అనే పేరుతో సంస్థను స్థాపించి, మధల అక్కడ రెండు చిత్రాలు తీసిన నిర్మాత శ్రీ పి గంగాధరరావు ఆంధ్ర

అవీ - ఇవీ - అన్నీ

ప్రభుత్వ ప్రకటన మూచి, మరల హైదరాబాదులో చిత్రం నిర్మించాం అక్కడకు వెళ్ళారు కాని అక్కడ — ఒక్క అగ్రనటుడు అభిమానించి, వటించే నలుగురైదుగురు నిర్మాతలకు తప్ప, తనకు చిత్రం నిర్మించే అవకాశం ఆ స్టూడియోలో లేనందువల్ల, తిరిగి వచ్చి మద్రాసులో చిత్రనిర్మాణం ప్రారంభించాడు. ఆంధ్ర ప్రభుత్వ సహాయం పొందడానికి అతనికింటే అర్హుడు ఎవరు ? అతని స్థితే ఆలా వున్నదని తెలిసి, అనుభవమున్న యితర నిర్మాతల గూడ కొందరు ఆ ప్రయత్నం విరమించు కున్నారు.

దీనినిబట్టి, ఆంధ్ర ప్రభుత్వం తలపెట్టిన సహాయం, ఒక్క అగ్రనటుడు అభిమానించి, వటించే నలుగురైదుగురు నిర్మాతల వర్గానికే పునయోగ పడనున్నదేమోనని మా సందేహం ఈ పరిస్థితిని సరిదిద్ది, ప్రభుత్వ సహాయం సద్వినియోగం అయ్యేమార్గాలు ఆలోచించవలసిందని మీకు మనవి చేస్తున్నాం.

తెలుగు సినిమా పరిశ్రమ పుట్టింది ఇక్కడ! ఎందరో కళాతపస్సుల నిరంతర కృషితో, అకుంతిత ధీక్షతో — యీ పరిశ్రమ ఇక్కడ వేళ్ళునుకొని, శాఖోపశాఖలతో విస్తరించి, ఒక మహాపుక్కిలంగా స్థిరపడింది దీనిని ఒక్కసారి కూకటి వేళ్ళతో పెకలించి మరొకచోట నాటటం సాధ్యంగాని పని. ఒకవేళ అవేశపడి, బలవంతంగా పెకలిస్తే అది చచ్చిపోతుండేగాని, ఎవరికీ ఉపయోగపడదు

శ్రీయుతులు నాగిరెడ్డి, రామారావులు హైదరా బాదుకు వచ్చేసే జరిగేదేమిటి ? ఇక్కడ ఈ పరిశ్రమలో పని చేసే నటీ నటులు, సాంకేతిక నిపుణులు, దర్శకులూ, సంగీత దర్శకులూ, నాయర్లు, నిపుణులు, వేసద్య గాయకులు, పుత్ర్య దర్శకులు

కళా దర్శకులు, డాన్సర్లు, మొదలైన నేలాధి కుటుంబాల మాట ఏమిటి ? వీరందరి జీవనో పాధికి ఇక్కడ ఎన్నో సౌకర్యాలున్నయ్. ఒక్క తెలుగు సినిమాలలోనే గాక, వీరంతా తమిళ, కన్నడ, మళ యాల, హిందీ చిత్రాలలో గూడా పని చేస్తున్నారు. అవన్నీ వదులుకుని అగ్ర నటులతోపాటు వీరంతా హైదరాబాదుకు వస్తే, ఈనాడు అక్కడ వీరందరికీ జీవనోపాధి చూపించడం సాధ్యమా ?

రెడ్డిగారూ !

మీరు అనుజ్ఞలు ! కళాభిమానంతో, సహృద యంతో మీరు తలపెట్టిన ఈ ఉద్యమం మా క్షేమం కోసమే పని మాకు తెలియదా ! — కాని వెంటనే, ఉన్నట్టుండి, మేము హైదరా బాదుకు కదలి రావాలంటే ఇన్ని సాధక బాధకాలున్నయ్ ! సానుభూతితో, సావకాశంగా పరిశీలిస్తే, ఇవి మీకు అర్థం కావి కావు ! ఏటన్నిటిని మరుగు పరచి, మాకు ఆంధ్రాభిమానం లేదని, హైదరా బాదులో పరిశ్రమాభివృద్ధికి మేమంతా వ్యతి రేకులమనీ, మా మీద కొందరు స్వార్థపరులు ప్రజలలో దుష్ప్రచారం సాగిస్తున్నారని మేము తీసే చిత్రాలకు జీవనాధారమైన ఆంధ్ర ప్రజల ఆదరాభిమానాలను, అసత్యాలతో, అసనిందలతో విషకలుషితం చేస్తున్నారు. దీనిని అరికట్టి, యదా ర్థాన్ని ఆంధ్ర ప్రజలకు తెలియజేసి, మాస్ట్రో కొందరు, ప్రజలలో కలుగజేసిన అపోహలను తొలగజేయు గలరనే విశ్వసంతో ఆంధ్ర ప్రజా నాయకులైన మీకు నవినయంగా ఈ విషయాలు విన్నవించుకుంటున్నాం.

మరొక్క విషయం !

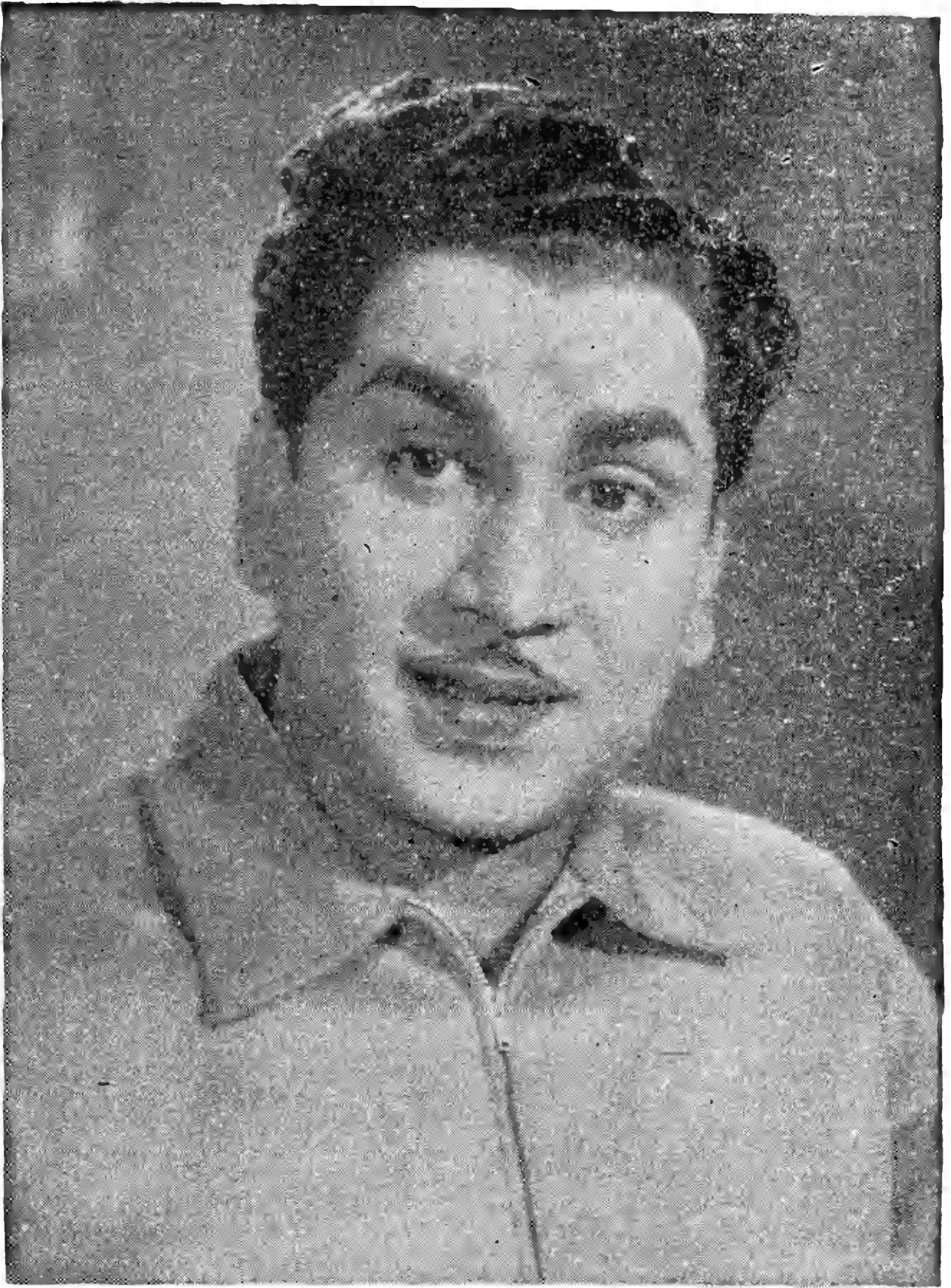
తన వ్యక్తిగత అనుకూలం కోసం హైదరా బాదు వెళుతున్నావని చెప్పిన "నట సామ్రాట్టు" శ్రీ నాగేశ్వరరావు పోతూ పోతూ 'మద్రాసులో ఆంధ్రులకు గౌరవం లేదు' అని ఒక ఘోష చేసి పోయాడు.

తమిళులకే మా మీద అట్టి తేదానంఉంటే, మేము ఇక్కడ ఉండగలిగే వారమా ? ఈ పరి శ్రమ ఇంత ఉన్నతస్థితికి వచ్చేదా ? అనలు తాను ఇంత వాడయ్యేవాడా ! ఇక్కడ తెలుగు తమిళ భేదాలే లేవు. దీనికి ఎన్నో నిదర్శనాలు చూపగలం !

తమిళ సినిమా రంగంలోనే గాక, అఖిల భారత ఖ్యాతి నార్జించిన శ్రీయుతులు భీమసింగ్, శ్రీధర్, బి యస్ రెడ్డి, కె వి రెడ్డి, యల్ వి. ప్రసాద్, తాతినేని, బి. ఆర్. వంతులు, ఆదుర్తి, పి. పుల్లయ్య, మొదలైన దర్శకులు, తమిళ రంగంలో ఉత్తమ నటీ నటులుగా పరిగణింప బడి, తమిళులనే ఎంతో ఆదరించ బడుతున్న శ్రీమతులు కల్పాంబ, భానుమతి, అంజలిదేవి, సావిత్రి, దేవిక, శానకి, జమున, శ్రీయుతులు నాగయ్య, రామారావుమొద లైన నటీనటులు, శ్రీమతులు సుశీల, శానకి, భక్తి, శ్రీయుతులు ఘంటసాల, పి. బి. శ్రీనివాస్, పి. ఎం. రాజా మొదలైన వేసద్య గాయకులు, శ్రీయుతులు రాజేశ్వరరావు, ఘంటసాల, ఛలపతి రావు, రాజా మొదలైన సంగీత దర్శకులు—వీరంతా తెలుగువారు. ఇంకా ఇటువంటి వారు అన్ని కళలలో లెక్కకు మిక్కిలిగా ఉన్నారు. జెమిని, ఎ. ఎ.

'మైరావణి'లో మిక్కిలినేని, రేలంగి.

"డప్ డక్రవర్తి"లో నాగేశ్వరరావు.

ఎం., వక్తరాజు, మోడరన్ థియేటర్స్, ఎం. ఏ. ఎ. ఆర్. ఆర్., పిక్చర్స్, పర్మిట్ పిక్చర్స్, గీన్స్, విరరాచర్య, మొదలైన తమిళ, కన్నడ, నిర్మాతలు తెలుగు చిత్రాలు నిర్మిస్తున్నారు ఈ వాడు 'మేము తెలుగు వార'మని చెబితే ఈ అమెరికా గుర్తుదానంత అయ్యేసంగ, ఒకే కుటుంబంగా ఇక్కడ మేము కలిసి మెరిసి ఎటుకుటున్నాం బాపి బేదాల పిచ్చణ ఏ మాత్రం చూసుకుంటా మద్రాసు ప్రభుత్వం విశాల వృద్ధులతో మమ్మల్ని ఆదరిస్తున్నది ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో 'తెలుగు వారికి మదరాసులో గౌరవం లేదు' అని భావ్యతా రహితంగా మన నటనమ్రాల్ని ఒక నిప్పు రచ్చనే సాయాడు దానిని మేము ఎలాగో విరి పరి చేశాం.

ఆవి - ఇవి - అన్నీ

భారీ ఎత్తున చిత్రాలు తీసే నిర్మాతలతో పోటీ నడలేక, ఆమెకుపడి అజ్ఞాతంగా ఉండిపోయిన మేధావులతో, Creative Genius లతో, సత్యజిత్ రాయ్ వంటి వాళ్ళి ఒక్కటి, బయటకు తీయండి ప్రభుత్వ సహాయం లేకపోతే వాళ్ళు బయటికి రాలేరు బెంగాల్ ప్రభుత్వం ఆదుకొనకపోతే, ప్రపంచ సినిమా రంగంలో భారత జాతి పేరును దేదీప్యమానంగా వెలిగించిన ఒక మహిళి మనకు దక్కేవాడు గాదు ఆ భిష్ణ పెట్టిన బెంగాలు ప్రభుత్వానికి యావద్భారతం రుణపడి ఉన్నది సత్యజిత్ రాయ్ లు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో గూడ ఉన్నారు. కాని అజ్ఞాతంగా పడి ఉన్నార వాళ్ళకి

"నల్లనాటి నాటి", డి.వి.కె

అనలు మన 'నల్లనాటి' ఇక్కడ నుంచి ఎందుకు వెళ్ళాడో, ఆయనకూ తెలుసు, ఇక్కడి పినిమా ప్రపంచానికి తెలుసు ఎక్కడున్నా అతను వృద్ధిలోకి వచ్చి, ఇంకా ఎక్కువ కీర్తి, ఎక్కువ ధనం ఆర్జించాలనే మేం సర్వదా కాంక్షిస్తాం! మరొక్క మనని!

నేడు తెలుగు చిత్రాల సగభ్య పెరుగుతున్నదే గానీ, స్థాయి తగ్గుతున్నది చిత్రాం సంఖ్యతో పాటు స్థాయికూడా పెంచితేనే ప్రభుత్వ ఆశయం వెలమేరుతుంది అఖిల భారతంలోనూ, అంతర్జాతీయంగానూ ఆంధ్రనాటికి ఖ్యాతితేచ్చే ఉత్తమ చిత్రాలను ప్రోత్సహించండి అధ్యక్షియ స్వజ వాత్మక శక్తి కలిగి కూడా, అగ్రగణ్య తారలతో

చేయాలి ఇవ్వండి! మట్టిలో మూగవ్యాలవలె మరుగుపడిన సూతన నటీనటులతో, జాతిని ఉత్తేజ పరచే కథా వస్తువులతో, అపూర్వమైన సంవిధానాలతో, విమాతృ పోకడలతో చిత్రాలు నిర్మించే నిర్మాతలను ప్రోత్సహించండి వారికి ధన సహాయం చేయండి సాంకేతిక సదుపాయాలు కల్పించండి చిత్రాలు తీయించండి — అర్జున్ నైపువాటిని ప్రభుత్వం తరఫున కొనండి! మీరు చెప్పించే ప్రజాధనం సార్వక ముఖమిది! ఆంధ్ర ప్రజ మమ్మల్ని అభినందిస్తుంది! ఆంధ్ర కళామిత్రు, కృతజ్ఞతతో ఒడలు ఘనకరించి మమ్మల్ని ఆశీర్వదిస్తుంది!!

తమరిని సన్మానించుటకు ఏర్పాటైన ఈ సభలో

చెప్పడానికి మనసొప్పుని విషయాలు గూడ కొన్ని చెప్పవలసి వచ్చింది అందుకు అన్యధా భావించ నందని ప్రార్థిస్తున్నాం మీరు, మా కష్టసుఖాలు చెప్పుకోదగిన పెద్దలు, కళాభిమానులు విశాల వృద్ధులు, ప్రజా నాయకులనే పూజ్యధానంలో — మీకు మాపై గల అభిమానాన్ని పురస్కరింపు కుని ఈ కాస్త చువు లీనుకొన్నాం

మేము ఎక్కడ ఉన్నా ఆంధ్రులమే! మీవాళ్ళమే! మమ్మల్ని సరాయి వాళ్ళుగా అసేవేయకండి! మేమూ సర్వదా సంఘించే ఆంధ్ర ప్రజల ఆదరాభిమానాలే! మాపై ఆంధ్ర ప్రజలలో, ఎవరైనా స్వార్థపరులు అసహనం కల్పిస్తే, మా తరఫున మీరు, నాటిని తొలగించండి!

మేము ఎక్కడున్నా మీరు మా నాయకులూ, మేము మీ అనుచరులం! మీరు చేసే ప్రజా సేవ లోనూ, మేమంతా ఎల్లప్పుడూ మీతో ఉండగల మని మళ్ళి మళ్ళి గుసనిస్తూ, మా ఆవస్థనాన్ని మన్నించి, మాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకా మా వృద్ధుల పూర్వక కృతజ్ఞతాభి వగనలూ, అర్పించుకుంటున్నాం! ఇల్లు,

తెలుగు చలనచిత్ర పరిశ్రమ సభ్యుల,

* * *

తెలుగు మహిళా సమాజం ప్రాథమిక సౌకాల 'పేరంటి' ఇంటింటి నుండ్రాసులో ప్రసిద్ధిచేసు మనగో ఎంతో హోరుతో జరిగిందీ రేడియో లాభియ్య శ్రమల్లంపల్లి ఉమామహేశ్వరరావు అధ్యక్షుల పరించారు కార్యక్రమ శ్రీ లక్ష్మీ నారాయణ, కళాంకర ప్రభుత్వం ప్రసంగిస్తూ సారాల భోగ్యార్థి కొనియాడారు. సారాల భవన గ్రామీణులకు సహకరించ ఎలనిందని కార్యక్రమం విస్తరించేవారు చాల చాలాకల విస్తరిత ప్రయత్నంతో కార్యక్రమం ముగిసింది

* * *

త్యాగరాయనగర్ లోని చాణీ మహల్ లో ఏప్రిల్ 15 సాయంత్రం కుమారి గుడవల్లి రమకూచిపూడి నృత్యాలను ప్రదర్శించింది

రంగపూజతో గృహ్య కార్యక్రమం ఆరంభమయింది ఆరనాటి 'కృష్ణ శబ్ద' అభిరంబించింది

బాలగోపాల ఫిల్మ్స్, కృష్ణానీ ఒనవం, పాదుకా ఎల్లాబిషేకం, తిల్లాన, భామాకలాపం, మొదలైన నృత్యాల భంగిమలను కుమారి రమ మనోరంజకంగా ప్రదర్శించింది.

* * *

"కార్యకర్తల వ్రాసిన 'చరిత్రమీస' అను 127 పుటల నవల వెల రూపాయి గలది మా కార్యాలయం చేరినది ప్రకటనకు పద్మినియ నర్సి కెన్సర్, మద్రాస్-33

* * *

'లావణ్య' అను కొత్త మానవత్రిక కనక మేగల సంపాదకత్వంలో వెలువడుతున్నది మొదటి పంచిక మా కార్యాలయం చేరింది వెల 60 న. పైసలు.

యన్. ఎన్. ఎ. పి. వారి వార్తలు

యన్. ఎన్. ఎ. పి. వారి

బి. బి. వా. హ. న

శ్రీ నేషనల్ ఆర్ట్స్ పేక్టర్స్ వారు “బి.బి. వా. హ. న” చిత్రాన్ని పూర్తి చేయడంపై ఏప్రిల్ 17న తేదీ వాసినీ స్టూడియో, 5వ ఫ్లోర్లో ఉదయం 7 గంటలకు ఆర్జన్మడి వేషంలో నున్న యన్. టి. రామారావుతో ప్రధమ చిత్రీకరణ చేసి ప్రారంభించారు.

తర్వాత చిత్రాంగదతో కలిసి ఒక పాటను కూడా చిత్రీకరణ చేశారు.

ఏడు తరాలుగా శ్రీ పుత్రవంశంకురంగా మున్న రాజకుటుంబంలో ఆ రాజుకి పుత్రీక జననం జరిగింది కాని మహారాజు పుత్రుడుగానే ప్రకటించి— మగవేషంలో దర్బారులో ఆ రాజు పుత్రీకను సూపిస్తూ వెలికత్తెలతో ఉద్వాసనం వగైరాలకు ఎంపిస్తుంటాడు.

ఆ వెలికత్తెలు అర్జునుడు కలుసుకుంటాడు ప్రేమగా గారితీసుకొని ఒక రోజు రాజదర్బారులో ఆ యువతిని మగవేషంలో చూస్తాడు పైగా సూరిల సందర్భంలో వచ్చిన వ్యక్తి అర్జునుడు అని తెలియగానే లేచి వెళ్ళిపోతుంది అర్జునుడు గమనిస్తాడు ఇందులో ఏదో విషయం ఉంది లెప్పకుండా ఆ అమ్మాయిని వివాహం చేసుకోవాలని వట్టుదల పడతాడు.

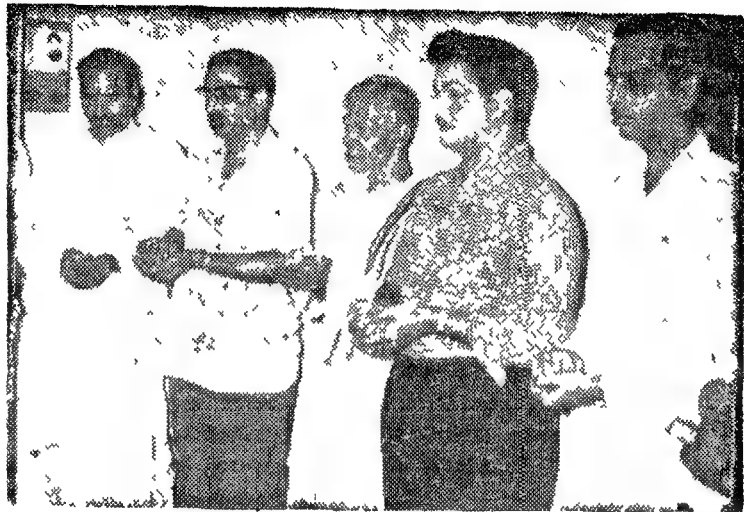
ఉద్వాసన వనంలో వెలికత్తె కలుస్తుంది ఆ రాకుమారిని కలుసుకోవాలి ఎలా అయినా ఆ అనకాశం కల్పించి మంటాడు. “వీలుపడదు. ఆ రాకుమారుడు ప్రతంలో ఉన్నారంటుంది ‘ప్రతంలో ఉన్నది తనుకదా పోనీ నేనే వెళ్తానం’ అంటూ “ప్రయోజనం లేదంటుంది”

“వారు వచ్చినారే— లేదా— నన్ను అక్కడకు తీసుకుపోయినారే” అంటాడు అర్జునుడు గేసంది లేక సరే అంటూది వెళ్ళిపోతుంది వెలికత్తెల సలహా కూడా ఎంటుంది మగవేషంలో అర్జునుడ్ని కలుసుకుంటుంది ఆమెనుకాక మరొకామెను ప్రేమించిగట్టు తెలియజేస్తాడు వారి మాటలలో ఆ రాకుమారి ప్రవర్తనలో అలపగా పూడి క్రింద పడుతుంది రహస్యం బయట పడుతుంది ఆమె పేరు చిత్రాంగద.

అర్జునుడికి— చిత్రాంగదకు వివాహానికి ఏర్పాట్లు పాగుతుంటాయి చిత్రాంగది తిండి అర్జునుడు ఒక కోరికను కోరుతాడు.

ఏడు తరాలబట్టి వస్తున్న తన వంశ విషయం— ఈ తరంలో జరిగిన రహస్యం తెలియజేస్తూ నా కుమారికి మగశిశువు కలిగినంత వరకు ఇక్కడే ఉండాలి, తనే ఈ రాజ్య వారసుడు అని కూడా చెబుతాడు.

అర్జునునికి, చిత్రాంగదకు మహా వైభవంగా వివాహం జరుగుతుంది. కొంత కాలానికి చిత్రా

ఎన్. యన్. ఎ. పి. వారి ‘బి.బి. వా. హ. న’ ప్రారంభోత్సవ దృశ్యం ఈ పోటోలో సీ. జగన్మోహనరావు, యన్. త్రివిక్రమరావు, నముద్రాల, యన్. టి. రామారావు, డి. వి. యన్. రాజగారిలను చూడవచ్చును.

గద గర్భవతి అవుతుంది అర్జునుడు ప్రయాణ మవుతాడు.

“శిశు జననం జరుగుతుందా ఏమిటి నాయనా ఈ ప్రయాణం” మామగారు అర్జునుని అడుగుతారు.

గర్భంలో ఉన్నది మగశిశువే! మీకు ఆ సందేహం అక్కర్లేదని అర్జునుడు వెల్లడిస్తాడు కొంత కాలానికి చిత్రాంగద ఒక మమూహూర్తాన

సూర్య భగవానుని తేజస్సును పరిసోయే ముఖ శిశువునే ప్రసవిస్తుంది.

* * * పాండవుల అశ్వమేధయాగం— అశ్వన్ని వంటి టం, దాని వెనుక అర్జునుడు వెళ్ళడం ఆ అశ్వన్ని బి.బి. వా. హ. ను బంధించి తీసుకు వెళ్ళి ఈ విషయాన్ని తన లర్పి చిత్రాంగదతో చెప్తాడు ఆమె బాధ పడుతుంది జరిగిన దానికి విచారిస్తుంది.

‘దశద్రోహులు’లో దేవిక, కాంతారావు, ఎన్. టి. రామారావు.

కుమారుణ్ణి మందలిస్తుంది. అశ్వన్ని మీ తండ్రి అర్జునుడికి అప్పగించి అంత పురానికి అహ్వనించ మంటుంది— కాని .. వీరుల లక్షణం కాదని— నేను కూడా ఆ అర్జునుని కుమారునినే గనుక నాతో పోరాడి— నన్ను గెలిచి అశ్వన్ని తీసుకు పోవలసిందే కాని నాఅంతటగా తీసుకుపోయి అశ్వన్ని తన వశపరచడం జరగని పని అంటాడు తల్లి మాట జవదాటిన కుమారుడు నాకు ఉన్నాడన్న కీర్తిరానీ ! నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చెయ్యి. వెళ్ళు— అంటుంది

బభ్రువాహనుడు ఆ నింద నాకెందుకని గుర్రాన్ని వశ పరచడానికి వెళ్తాడు తండ్రి దగ్గర అవమాన పడి ఇంటి ముఖం పడతాడు జరిగిన విషయాన్ని తల్లికి తెలియజేసి ఇంత కంటే అవమానం ఏమి జరగాలి అంటూ బాధతో కుమిలిపోతాడు బభ్రు వాహనుడు

చిత్రాంగదే స్వయంగా అర్జునుని గుడారానికి వెళ్తుంది. తనకు కూడా అదే జరుగుతుంది. ఈ విధంగా జరుగుతుందని కలలో కూడా అను కోని చిత్రాంగదకు ఇదంతా విచిత్రంగా ఉం టుంది. ఇంటికి వస్తుంది ఏడుస్తుంది బాధ పడుతుంది కుమిలిపోతుంది

సినిమా వార్తలు

జరిగిన దానికి విచారించి పని లేదని యుద్ధంలో నన్ను గెలిచి తను అశ్వన్ని తీసుకు వెళ్లాల్సిందే— అంటూ యుద్ధానికి సిద్ధమవుతాడు బభ్రువాహ నుడు

అశ్వన్ని బంధించి బభ్రువాహనుడు తీసుకు వచ్చినప్పుడు— బభ్రువాహనునిపై తన తల్లి చిత్రాం గద కోపగించినప్పుడు నాగరాజు కుమార్తె ఉలూచి కూడా చిత్రాంగద మందిరంలోనే ఉంటుంది బభ్రువాహనుని ఎక్కువగా ప్రోత్సహించింది కూడా ఉలూచి

చిత్రాంగద మందిరం పెట్టుకోనే ఈ సన్ని వేశం చిత్రీకరించారు ఈ సన్నివేశంలో అర్జును డుగా రామారావు, చిత్రాంగదగా యన్ వరలక్ష్మి, బభ్రువాహనుడుగా చలం, ఉలూచిగా రాజసుతో చన పోల్స్ న్నారు

వీరుగక ఇంకా ఈ చిత్రంలో రేలంగి, కాంతా రావు, ముక్కామల, వంగర, పేకేటి, అల్లు రామలింగయ్య, కీ శీ పి యన్ ఆర్. వగైరాలు ఉన్నారు

ఈ చిత్రానికి కథ, మాటలు, పాటలు, దర్శ

కత్తం * నముగూల రామారావు, సంగీతం * పామర్తి, ఛాయా కమల్ బాబు, స్వర్యం పను మర్తి, కళ వాలి అండ్ తోట, కూర్పు హరి నారాయణ, అపోసియోగ్ దర్శకత్వం * విజయా రావు, ప్రొడక్షన్ యన్ జార్జి, యన్ చిట్టే బాబు, స్టూడియో, వాహిని, నిజయా, విద్యాభి: పి జగన్ మోహనరావు

ఉయ్యాల-జంపాల

పినన్ స్టూడియోలో కృషి కుమారి, చలం వగైరాలతో ప్రధమ చిత్రీకరణ 'జరిగింది బాబి బాలికల పాఠశాలలో వాసంతి, మీనాకుమారి పంతులమ్మలుగా ఒక పాటను కూడా చిత్రీకరిం చారు

అదొక మెయిల్ రస్తూర్ సుబ్బయ్య ఇల్లు. తనకు దెబ్బలు తగిలినందువలన ఇంట్లో మంచం, మీద పడుకుంటాడు సుబ్బయ్య తల్లి బామ్మ వీధి అరుగుమీద అరటివల్లి, బటానీల కొట్టు పెట్టుకొని అమ్ముకుంటుంది.

పోస్టుమాస్టర్లు కొడుకు కైలాసం ఉల్

దివ్యమైన యోచన అన్నమును
పరిపక్వమైన ఆహారముగా
చేయుట!

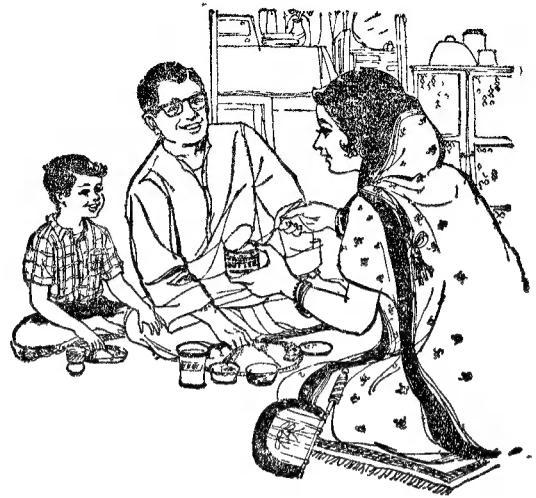

మీ జీవితానం దానికి తోడుగా—పోల్స్ న్స్ వెన్నను చేర్చండి!

పోల్స్ వెన్న

వేడిగానున్న మీ అన్నపు వశైములో రుచికరమైన పోల్స్ న్స్ వెన్న ముద్ద చేర్చండి కరుగుచున్న వెన్న యొక్క కమ్మని సువాసన మెల్లగా వ్యాపించున పుడు ఆ మోటుమైన ఆహారమును ఆనందంగా భుజింతుమని మీరెరుగుదురు. మీ ఆనందానికి తోడుగా పోల్స్ న్స్, ఆదనపు పుష్టిని, శక్తిని కలిగించుతుంది.

ప్రస్తుతం మహారాష్ట్ర గుజరాత్ వర్ణమ సెగార్ వీహార్ మద్రాస్ లండు థీర్స్ యండు మాత్రమే ప్యాకెట్ ల లభించుచున్నవి దబ్బా లన్ని వర్ణమండుం దును లభించుచున్నవి.

పోల్స్ ఉత్తమ వెన్నకు ప్రధమ మరియు తుదినామము

విహమాన తాపవలను శాగ్రత పెట్టండి

పోల్స్, కాఫీ, నెయ్యి, పిండి మరియు టీ తయారులో ఇండ్లో వాడుకపడం కూడా

పోల్స్ లిమిటెడ్ - బొంబాయి - ఆనంద - పాట్నా

PLI167A TEL EA

రాజా తీసుకొని పుబ్బయ్య ఇంటికి వచ్చి ఈ విచారాల కష్టంగా ఉందని అంటూ పుబ్బయ్య కష్టముఖాలు అడుగుతూ పుబ్బయ్య మాటలకు పార్వతి కోసం చూస్తుంటాడు.

“అబ్బాయ్! నువ్వు మా అమ్మాయిలో సహా పోసం చేయడం అంత మంచిది కాదు నాకు కూడా ఇష్టం లేదు” అంటాడు పుబ్బయ్య కైలాసం.

పుబ్బయ్యగా చదవడాడ కుటుంబరావు, కైలాసంగా చలం, పార్వతిగా మీనాకుమారి, బామ్మగా లక్ష్మీకాంతమ్మ పోల్గొన్నారు ఇంకా జగ్గయ్య రమణారెడ్డి, వగైరాలు ఉన్నారు.

మాటలు వినిపెట్టి శ్రీరామమూర్తి, పాటలు ఆరుద్ర, పి నారాయణారెడ్డి, కొనరాజు, సంగీతం పెండ్యాల వాగేశ్వరరావు, ఛాయ చౌదరి, నిర్మాత దర్శకుడు బి.వి.

‘వివాహబంధం’

భారతీ సిక్వర్స్ ‘వివాహ బంధం’ నిర్మాత, దర్శకులూ అయిన శ్రీ రామకృష్ణ ఇటీవల ఒక డ్యుగళ గీతాన్ని బూడా చిత్రీకరించారు దీనితో ఈ చిత్రం హాటింగ్ దాదాపు పూర్తి అయినట్లేనని తెలుస్తుంది.

“నిటిలోన నిగిలోన నీవే ఉన్నావులే... కనులలోన కలలోన కలసి ఉన్నాములే!”

పై పాటను పి వారాయణారెడ్డి వాణారూ శ్రీమతి పి భానుమతి, పి బి శ్రీనివాస్ పాడగా యం బి శ్రీనివాస్ కూర్చిన బాణీతో పై పాటను రికార్డు చేయడం జరిగింది సంగీత పర్యవేక్షణ శ్రీమతి పి. భానుమతి.

ఈ పాటకు సందర్భం నాయక్ నాయకులు మధుర విహారం (హాపీమూన్) ను వివాహితులు భారతి (భానుమతి), లెక్చరర్ చంద్రశేఖరం (యన్ టి రామారావు), ఈ విహారంలో ఆగ్రా, ఉదయ పూర్, జయపూర్, సాంబీలాంటి ప్రసిద్ధ వారి ప్రత్యేక ప్రదేశాలన్నీ కొడైకానల్, తెకెడిలాంటి ప్రకృతి రమణీయక ప్రదేశాల్ని సందర్శిస్తారు.

ఈ పాటను తెకెడిలోనే చిత్రీకరించాలని నిర్ణయించుకున్నారు దర్శకుడు శ్రీ రామకృష్ణ ఈ నిర్ణయంలో ఒక విశేషం ఉంది సాహిత్య రీత్యా ఈ పాటను నౌకా విహారంలో చిత్రీకరించడం ఉత్తమం దక్షిణ భారతంలో నౌకా విహారానికి తెకెడి ఎరన్నుమ మించిన సుందర ప్రదేశం మరొకటి లేదని చెప్పవచ్చు మద్రాసుకు సుమారు 500 మైళ్ళ దూరంలో, తమిళనాడు, మల బారు రాష్ట్రాల సరిహద్దుల్లో, ఎత్తైన పల్లిమ కనుమల మధ్య ఉన్న ఈ సరస్సు చూచేందుకు, ప్రతి రోజూ ప్రపంచ విలాస యాత్రకు లనేక మంది వస్తుంటారు. విచిత్ర మేమిటంటే ప్రకృతి సౌందర్యానికి పేరుపడ్డ ఈ సరస్సు ప్రకృతి సిద్ధమైంది కాదు, పెరియార్ నదికి అనకట్టు కట్టడం వల్ల, సుమారు నువ్వు ఛందరపు మైళ్ళ వైశాల్యంతో ఏర్పడిన సరస్సుది ఈ సరస్సు సులూ, పెట్టని గట్టుల్లో గానూ, మధ్య, మధ్య ద్వీపాల్లాగానూ, దట్టమైన కీకా లభ్యతో కిక్కిరిసి పోయిన పడమటి కొండలన్నీ ఈ కొండలు మీద క్రూర మృగాలు విచ్చరి విడిగా తిరుగుతుంటాయి. వరస్సులో నౌకా

విహారం చేస్తుంటే, ప్రకృతి మాత ఒడిలో నిర్మలాగా సంచరిస్తూ సరస్సులో జలకాడే ఏనుగుల తండాలు కన్నుల విందుగా కనిపిస్తాయి దర్శకుడు రామకృష్ణ ఈ సరస్సు సౌందర్యాన్ని, ఏనుగుల గుంపుల్ని తెరమీదకు తీసుకు రావడంలో కృత కృత్యాలయ్యారని తెలుస్తోంది.

త్వరతోనే విడుదల కాబోతున్న ఈ చిత్రానికి రచన పిచ్చేప్పరరావు, పాటలు పి నారాయణారెడ్డి, ఛాయ : అన్నయ్య, కళ : రాజేంద్ర కుమార్, కూర్పు : ఎం. వి. రాజన్, ఈ చిత్రంలో యన్ టి రామారావు, భానుమతి, కన్నాంబ, నాగయ్య, హేమలత, పద్మనాభం, వాసంతి, ప్రభాకరరెడ్డి, పి. వి. సుబ్బారావు, (జూనియర్), దాశిరావు కృష్ణయ్య, నంగర, బొడ్డపాటి మొదలైన నటీనటులూ బాలయ్య, హరనాథ్ లు ఈ చిత్రంలో అతిథి నటులు.

బి. వి. ఎస్. “మైరావణ”

బి. వి. ఎస్ ప్రాడక్షన్సు వారు ఫిబ్రవరిలో

ఆరుద్ర అండ్ సదాశివబ్రహ్మం, సంగీతం : యన్. రాజేశ్వరరావు, ఛాయ : పి. దత్తు, కళ : వారి. కూర్పు : మార్లాండ్., కో—డైరెక్టర్ : టి. ఎన్. రామారావు., నిర్మాత — దర్శకుడు బి. వి. సుబ్బారావు.

డా. “చక్రవర్తి”

అన్నపూర్ణా పిక్చర్సు వారి “డా. చక్రవర్తి” చిత్రాన్ని త్వరలో పూర్తిచేసి విడుదల చేయనున్నారు. ఈ చిత్రంలో నాగేశ్వరరావు, సావిత్రి, జానకి, గుమ్మడి, జగ్గయ్య, కృష్ణకుమారి (గెప్ప), గీతాంజలి, జయంతి, చలం, పద్మనాభం, మురళీకృష్ణ, సంగమేశ్వరరావు మొదలగువారు నటించున్నారు.

ఈ చిత్రానికి మాటలు ఆలేయ, పాటలు : ఆలేయ, శ్రీశ్రీ, దాశరథి, ఆరుద్ర, సంగీతం : యన్. రాజేశ్వరరావు, ఛాయ పెల్లరాజ్, కళ : జి. వి. సుబ్బారావు, నిర్మాత ఎమ్మమర్తి., దర్శకుడు

‘రాముడు - భీముడు’లో రామారావు, యల్. విజయలక్ష్మి.

ప్రారంభించిన “మైరావణ” చిత్రం పూర్తి కావచ్చింది బి. వి. ఎస్ ప్రాడక్షన్సు అధినేత, నిర్మాత, దర్శకుడు “టింగ్ రంగ” చిత్రం మొదలు యిప్పటివరకు క్రొత్తవారికి నటించుటకు, సాంకేతిక నిపుణులకు ప్రతి చిత్రంలో ఏదోఒకటి అనుకూలమైన అంశాలుంటుంది. వల్లెటూరిపిల్ల, వెంచులక్ష్మి, భీష్మ మొదలగు బాక్సీసు చిత్రాలు నిర్మించిన శ్రీ సుబ్బారావు ప్రస్తుతం నిర్మిస్తూ, దర్శకత్వం వహిస్తున్న “మైరావణ” చిత్రాన్ని ఈ నెలలోనే విడుదల చేయ మున్నట్లు తెలియజేశారు.

ఈ చిత్రంలో ధూళిపాళ, రేలంగి, కాంతారావు, శేఖర్బాబు, హరనాథ్, రమణారెడ్డి, జగ్గరావు, పి. వి. సుబ్బారావు (జూనియర్), మిక్కిలినేని, రాజనాథ, పెకేటి, బాలకృష్ణ, కృష్ణకుమారి, గిరిజ, శారద, అనూరాధ, జె నిర్మల, అప్పపూర్ణ, వాణిశ్రీ మొదలగువారు నటించున్నారు.

కథ — మాటలు : సదాశివబ్రహ్మం, పాటలు :

కత్తం ఆరుద్ర సుబ్బారావు, నిర్మాత థియేట్రీ పుడుమాధనరావు

“పల్నాటి వీర కథ”

అనుకూపా వారు ద్వితీయకానుకగా “పల్నాటి వీరకథ” చిత్రంగా చారిత్రాత్మక కథను నిర్మించ నున్నారు ఈ చిత్రంలో బ్రహ్మయ్యనాయుడుగా యన్ టి రామారావు, బాయకురాలు నాగమ్మగా శ్రీమతి పి. భానుమతి నటించనున్నారు.

ఈ చిత్రానికి స్క్రిప్టువర్క్కు శ్రీ పదానిక బ్రహ్మం నిర్వహిస్తున్నారు కళ : గోఖలే, ఛాయ : పి. నాగేశ్వరరావు దర్శకపాదధ్యం : జి. రామినేడు వహిస్తున్నారు.

ఈ చిత్రానికి నిర్మాతలు టి హనుమంతరావు, డి సూర్యనారాయణ, అండ్ వై లక్ష్మయ్యచౌదరి. పి. దర్శకావు,

పొదుపలోనే భద్రత వంది
మీదీ, మీదేశానిదీ కూడా!

ఉత్తమ చికిత్స

వీ రారణముల చేతనైనా చాలినష్టం వెంది, దాంపత్య సౌఖ్యం అనుభవించ లేనివారు వెంటనే 15 నయాపైసల ప్లాంపుతో సంపదించండి

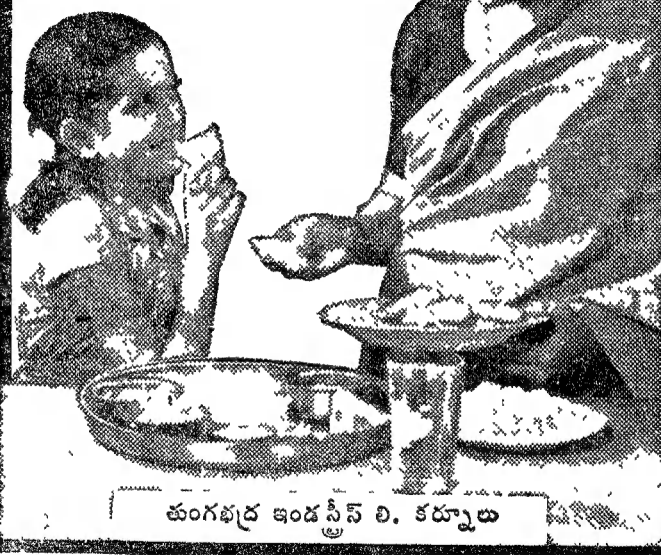
డా. ఎ. పూర్ణచంద్రరావు, N D F N F - U (Ceylon)
పెక్కు పెక్షలిస్తు,

నాగేశ్వరరావు పంతులు రోడ్, పూర్వాక్షిర్యురవద్ద, గాంధీనగరం, విజయవాడ-3

రుచికరమైన ఆహారమునకు

తుషార్ వనస్పతి

ఎ.డి.
విటమినులతో
బలపరచబడినది

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లి. కర్నూలు

ATP/11-14 TEL

పండిత
డి గోపాలాచార్యులవారి

ప్రవామృతం

ఆరోగ్యానికి బలానికి
అయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మదరాసు-17

తెల్లమచ్చలకు ఉచిత వైద్యము

అనేక సంవత్సరముల పరిశోధన ఫలితముగా కనిపెట్ట బడిన "సోమరాజి" అయుర్వేద ఔషధము తెల్లమచ్చలను నివారించును ఒక చిన్న సీసామందు ఉచితముగా ఎంపబడును ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి

Bharat Chikitsa Kendra (B)
P O Lal Bigha (Gaya)

పెప్పే గొంతు
మరియు

గుండె
చిల్లలను

మీరు

వేపించేయడం

మీ దగ్గు త్వరితంగా పోవును

'పెప్పేను దప్పించి, వాప్పిని వివారించే ఔషధము బలవంత అందరి శ్రమకర అనిదండు అపొడించండి, అది గొంతు నొప్పి, రొమ్మి వదిలేము, దగ్గు లేక బబులును గలిగించే క్రిమి అను దంపును 'పెప్పే' రక్షణ వివారణను గలిగించి క్రిమిలను చిహ్నించును.

ఇందులో హానికర పీచులు లేవు పిల్లలకు సురక్షితంగా ఇవ్వవచ్చును. రొమ్ము పడితేముల్లు గొంతు నొప్పి, పడితేము, అధిక కఫము బబులులు దగ్గులను శ్వరితంగా వివారించును

మంచి వ్యాపారందరివద్ద లభ్యునిరుదున్నది. ఇది ఇ ఫుల్ సార్క్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.

SPY. 55 T

మదరాసు స్టేటుకు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్
మెసర్స్. మోతి ష్రీ కం, మదరాసు-1.

Regd. No. 4479 ANDHRA SACHITRA VARA PATRIKA.

ఆ పొడుగు నిగనిగలాడు కేశములకు

(అమ్మ హేర్ ఆయిల్)

(అమ్మ హేర్ ఆయిల్)

అమ్మ హేర్ ఆయిల్